

**Uchwała Nr XXXVIII/352/2018
Rady Gminy Człuchów
z dnia 19 czerwca 2018r.**

w sprawie uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Człuchów

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt. 15 ustawy z dnia 08 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 2017.1875 j.t., ze zm.) oraz w związku z art. 10, 11, 12 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 2017.1073 j.t., ze zm.)

Rada Gminy Człuchów uchwala co następuje:

§ 1 W wyniku zmiany zasad polityki przestrzennej gminy uchwała się zmianę Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Człuchów uchwalonego Uchwałą Nr XLII/282/13 Rady Gminy Człuchów z dnia 19 sierpnia 2013 r., zmienionego Uchwałą Nr VI/36/15 Rady Gminy Człuchów z dnia 25 marca 2015 r.

§ 2.1. Niniejszą zmianę Studium stanowią:

1) część opisowa: tekst Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Człuchów, stanowiący załącznik nr 1 do uchwały, który składa się z:

- a) części I - Uwarunkowania;
- b) części II - Kierunki zagospodarowania przestrzennego;
- c) części III - Kierunki polityki przestrzennej;
- d) części IV - Syntezy ustaleń studium;
- e) załącznik graficzny do tekstu „Analiza oddziaływania planowanych elektrowni wiatrowych”

2) część graficzna – plansze sporządzone w skali 1:25 000:

- a) 1A - Kierunki polityki przestrzennej;
- b) 1B - Ochrona dziedzictwa kulturowego i zabytków;

3) Uzasadnienie przyjętych rozwiązań w zmianie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Człuchów, załącznik nr 2 do niniejszej Uchwały;

4) Rozstrzygnięcie o sposobie rozpatrzenia uwag wniesionych do projektu zmiany studium załącznik nr 3 do niniejszej Uchwały.

§ 3 Zobowiązuje się Wójt Gminy Człuchów do realizacji zasad polityki przestrzennej, zawartej w niniejszej zmianie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Człuchów.

§ 4 Traci moc Uchwała Nr VI/36/15 Rady Gminy Człuchów z dnia 25 marca 2015 r. w sprawie uchwalenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Człuchów.

§ 5.1. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

2. Uchwała podlega ogłoszeniu w sposób zwyczajowo przyjęty poprzez zamieszczenie w Biuletynie Informacji Publicznej.

Przewodniczący Rady Gminy

Elżbieta Ptas

UZASADNIENIE

do Uchwały Nr XXXVIII/352/18 Rady Gminy Człuchów z dnia 19.06.2018r.
w sprawie uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Człuchów

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Człuchów to dokument własny gminy, sporządzony przez Wójta Gminy, na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Niniejsza zmiana studium stanowi wykonanie Uchwały Nr XV/139/16 Rady Gminy Człuchów z dnia 31 marca 2016 r. w sprawie przystąpienia do zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Człuchów.

Studium nie jest przepisem gminnym (aktem prawa miejscowego) i nie stanowi podstawy prawnej dla wydawanych decyzji administracyjnych. Jest to wykładnia polityki przestrzennej gminy, a ustalenia studium są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu planów miejscowych.

Niniejsza zmiana studium stanowi drugą zmianę całościowo zaktualizowanego dokumentu w 2013 r., a poprzednia zmiana studium dokonana została w roku 2015. Aktualna zmiana studium dotyczy wybranych fragmentów obszaru gminy oraz wybranych zagadnień, które zostały wyraźnie wskazane w tekście studium (tekst na szarym tle) oraz na rysunku studium (jako oznaczenia dodane zmianą studium), zaś nieaktualne ustalenia studium usunięto. Dokonano także zmian dokumentu wynikających ze zmiany przepisów prawa, między innymi wprowadzenia ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych oraz zmiany dokumentów polityki przestrzennej ponadlokalnej i lokalnej, między innymi Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Pomorskiego 2030 (z 2016 r.) czy Gminnego Programu Opieki Nad Zabytkami (z 2015 r.). Ujednolicona wersja, z wyróżnieniem wprowadzonych zmian, zastąpi dotychczasowy dokument.

Zmiany studium dotyczą w szczególności wprowadzenia korekt w zakresie udokumentowanych złóż surowców naturalnych, poprzez dodanie złoża „Rychnowy”, udokumentowanego w 2015r. i złoża „Rychnowy II”, udokumentowanego w 2017r. oraz korekty obszarów wskazanych w studium pod zainwestowanie: zgodnie z aktualnym stanem prawnym (zmiana granic terenu zamkniętego) i dodanie nowych terenów usługowych, jako powiększenie istniejących już terenów o takiej samej funkcji oraz wskazanie jednego terenu możliwej lokalizacji farmy fotowoltaicznej i nowych terenów pod zalesienie. Poza dokonany zmianami konkretnych fragmentów gminy w obszarze gminy kontynuowane będą dotychczasowe kierunki rozwojowe poszczególnych miejscowości, zgodnie z potrzebami mieszkańców gminy i użytkowników jej przestrzeni, w nawiązaniu do możliwości samorządu gminnego przy jednoczesnym zapewnieniu ochrony wartości środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego gminy, a w terenach rolniczej przestrzeni produkcyjnej dopuszcza się możliwość realizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł, przy określeniu jednocześnie ograniczeń w zakresie lokalizacji zabudowy o funkcji mieszkalnej w obszarze potencjalnego oddziaływania planowanych elektrowni wiatrowych. Realizacja kierunków polityki przestrzennej gminy pozwoli wykorzystać walory przestrzeni gminy, stworzy warunki inwestycyjne dla mieszkańców i potencjalnych inwestorów oraz zapewni racjonalny rozwój gminy.

Do projektu zmiany studium sporządzono prognozę oddziaływania na środowisko, która jest elementem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko zgodnie ustawą z dnia 03 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t. j. Dz. U. 2017 poz. 1405, z późn. zm.), przeprowadzanej dla dokumentu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Do projektu studium wyłożonego do publicznego wglądu wpłynęły dwie uwagi, z których jedna, dotycząca wprowadzenia do dokumentu udokumentowanego złoża kopaliny została uwzględniona, a druga pozostała nieuwzględniona. W wyniku uwzględnienia uwagi wprowadzono poprawki do projektu studium i poddano go w niezbędnym zakresie powtórzeniu procedury formalno-prawnej sporządzania dokumentu. Do projektu studium ponownie wyłożonego do publicznego wglądu wpłynęła jedna uwaga, dotycząca wprowadzenia do dokumentu obszaru zabudowy usługowej z przeznaczeniem pod bazę kulturalno - oświatową gminy: budowa ogólnodostępnych obiektów kulturalnych, obiektów o charakterze edukacyjnym, obiektów kultury fizycznej oraz obiektów sportu i rekreacji. W wyniku uwzględnienia uwagi wprowadzono poprawki do projektu studium. Wobec wyczerpania procedury formalno-prawnej sporządzania dokumentu, określonej w art. 11 ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t. j. Dz. U. z 2017r. poz. 1073, z późn. zm.) Wójt Gminy przedstawił Radzie Gminy Człuchów do uchwalenia projekt zmiany studium wraz z listą nieuwzględnionych uwag.

Załącznik nr 1
do Uchwały nr XXXVIII/352/18
Rady Gminy w Człuchowie
z dnia 19.06.2018r.

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY CZŁUCHÓW

Zmiana

zgodna z Uchwałą Nr IX/50/11 Rady Gminy w Człuchowie
z dnia 30 maja 2011 r. w sprawie przystąpienia do zmiany
studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania
przestrzennego gminy Człuchów

oraz

zgodna z Uchwałą Nr XLV/305/13 Rady Gminy Człuchów
z dnia 12 listopada 2013 r. w sprawie przystąpienia do zmiany
studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania
przestrzennego gminy Człuchów

oraz

zgodna z Uchwałą Nr XV/139/16 Rady Gminy Człuchów
z dnia 31 marca 2016 r. w sprawie przystąpienia do zmiany studium
uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego
gminy Człuchów

**Tekst (część) obejmująca:
WPROWADZENIE
CZĘŚĆ I - UWARUNKOWANIA**

Człuchów, 2017-2018

WYKONAWCA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY CZŁUCHÓW - 2002:

FUNDACJA ECOBALTIC - Instytut Problemów Ekorozwoju
ul. Arkońska 54, 80 - 392 Gdańsk, tel. 556 74 30, tel/fax 556 74 14

ZESPÓŁ AUTORSKI STUDIUM:

Imię i nazwisko	Zakres merytoryczny, uprawnienia
mgr inż. arch. Barbara Bańkowska	Generalny Projektant, koordynacja i synteza upr. Ministra GPiB nr 356/88 Członek Izby Urbanistów
Zespół Generalnego Projektanta	uwarunkowania i kierunki polityki przestrzennej
mgr inż. arch. Dorota Kołodziej	upr. proj. nr UA-V-7342-5/64/92 Wk, współdział w uwarunkowaniach i kierunkach polityki przestrzennej współdział w uwarunkowaniach i kierunkach polityki przestrzennej współdział w uwarunkowaniach i kierunkach polityki przestrzennej
mgr inż. Ewa Witońska Mariusz Witoński	
Zespół ekspertów	opracowania branżowe
mgr Grażyna Topolska	uwarunkowania przyrodnicze upr. geol. nr III-0455
mgr inż. arch. Radosław Kraszewski	uwarunkowania kulturowe
mgr inż. Ryszard Musiał	uwarunkowania i kierunki rozwoju infrastruktury technicznej
inż. Anna Talaga	uwarunkowania i kierunki rozwoju systemu transportowego upr. Ministra GPiB nr 1412/94
mgr inż. Andrzej Piotrkowski	prognozy demograficzne

WYKONAWCA ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY CZŁUCHÓW - 2010
INPLUS Doradztwo Inwestycyjne ul. Wilczyńskiego 25e/220 10-696 Olsztyn

ZESPÓŁ AUTORSKI ZMIANY STUDIUM mgr inż. Piotr Gromelski mgr inż. Maria Bohutyn mgr inż. Danuta Król
Główny projektant: mgr inż. arch. Marian Kopliński (nr uprawnień urbanistycznych 963/89), Północna Okręgowa Izba Urbanistów (G-083/2002).

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Człuchów

WYKONAWCA ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY CZŁUCHÓW - 2013

Instytut Projektowania Urbanistycznego
ul. Czyżewskiego 38, lok. 14 80-336
Gdańsk

ZESPÓŁ AUTORSKI ZMIANY STUDIUM:

Główny Projektant: dr inż. arch. Barbara Bańkowska - nr uprawnień urbanistycznych 356/88, Północna Okręgowa Izba Urbanistów G-003/2002

Projektant: mgr inż. arch. Radosław Kraszewski - Północna Okręgowa Izba Urbanistów G-292/2012

Projektant:

Projektant: mgr inż. arch. Jan Kołodziej mgr inż. Ryszard Musiał

WYKONAWCA ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY CZŁUCHÓW – 2015

PRZEDSIĘBIORSTWO PROJEKTOWO-REALIZACYJNE

DOM sp. z o.o.

ul. Kościuszki 34G, 83-200 Starogard Gdański

ZESPÓŁ AUTORSKI ZMIANY STUDIUM:

Główny PROJEKTANT	dr inż. arch. Barbara Jaszczuk-Skolimowska <i>uprawnienia urbanistyczne 1540</i>
ZESPÓŁ	dr inż. arch. Barbara Jaszczuk-Skolimowska mgr inż. Marta Dąbrowska część przyrodnicza: BPIWP PROEKO – Gdańsk
SPRAWDZIŁ	mgr inż. arch. Maria Kielb-Stańczuk <i>uprawn. do proj. w planowaniu przestrzennym 1334/93,</i>

WYKONAWCA ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY CZŁUCHÓW – 2017-2018

PRZEDSIĘBIORSTWO PROJEKTOWO-REALIZACYJNE

DOM sp. z o.o.

ul. Kościuszki 34G, 83-200 Starogard Gdański

ZESPÓŁ AUTORSKI ZMIANY STUDIUM:

Główny PROJEKTANT	dr inż. arch. Barbara Jaszczuk-Skolimowska <i>uprawnienia urbanistyczne 1540</i>
ZESPÓŁ	dr inż. arch. Barbara Jaszczuk-Skolimowska mgr inż. arch. Małgorzata Dziewulska część przyrodnicza: BPIWP PROEKO – Gdańsk
SPRAWDZIŁ	mgr inż. arch. Maria Kielb-Stańczuk <i>uprawn. do proj. w planowaniu przestrzennym 1334/93</i>

Spis treści

WPROWADZENIE.....	4
CZĘŚĆ I - UWARUNKOWANIA	10
UWARUNKOWANIA.....	10
1. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOTYCHCZASOWEGO PRZEZNACZENIA I ZAGOSPODAROWANIA TERENU	10
1.1. Położenie i cechy przestrzeni	10
1.2. Użytkowanie terenów	11
2. STAN ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGÓW JEGO OCHRONY.....	13
3. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYMOGÓW OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO	15
3.1. Struktura środowiska przyrodniczego	15
3.2. Obszary objęte ochroną przyrody	18
4. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ	21
5. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, W TYM OCHRONY ICH ZDROWIA.....	26
6. ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA.....	28
7. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z POTRZEB I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY	29
7.1. Charakterystyka demograficzna	29
7.2. Założenia do prognozy	30
7.3. Prognoza biologiczna 2000-2025	30
7.4. Prognoza pomigracyjna 2000-2025	34
7.5. Prognoza liczby gospodarstw domowych	37
7.6. Prognoza liczby osób aktywnych zawodowo	38
7.7. Możliwości rozwoju miejscowości obrębowych	39
8. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU PRAWNEGO GRUNTÓW	42
9. WYSTĘPOWANIE OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH	43
10. WYSTĘPOWANIE OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH.....	44
11. OBSZARY SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ ORAZ OBSZARY OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH	44
12. WYSTĘPOWANIE TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH	45
13. STAN SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, W TYM STOPNIA UPORZĄDKOWANIA GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ, ENERGETYCZNEJ ORAZ GOSPODARKI ODPADAMI.....	47
13.1. Stan systemów komunikacji	47
13.2. Stan systemów infrastruktury technicznej	48
14. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO	50
15. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYMAGAŃ DOTYCZĄCYCH OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ.....	53

WPROWADZENIE

Zmiany wynikające z Uchwały Nr IX/50/11 Rady Gminy w Człuchowie z dnia 30 maja 2011 r. w sprawie przystąpienia do zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Człuchów obejmują:

- dostosowanie układu tekstu Studium do wymogów ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2003 r. Nr 80, poz. 717)¹ - art. 10, ust. 2;
- uwzględnienie wpływu uwarunkowań i wizjiokreślonych w Koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju 2030 (przyjętej przez Radę Ministrów 13 grudnia 2011 r.) na kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy;
- wprowadzenie wiążących ustaleń dla gmin (warstwa szara) z Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Pomorskiego uchwalonego 26 października 2009 r. Uchwałą Sejmiku Województwa Pomorskiego Nr 1004/XXXIX/09 (część II, pkt 1);
- uwzględnienie programów operacyjnych obowiązujących w województwie pomorskim;
- dostosowanie projektu Studium do aktualnie obowiązującego prawa;
- opracowanie graficzne nowej edycji rysunku Studium, mające na celu uczytelnienie ustaleń Studium;
- zmiany wprowadzone do Studium dotyczące przeznaczenia i zagospodarowania terenu, uwzględniające wstępne wyniki „Prognozy oddziaływania na środowisko [...]” nad którą prace prowadzono równocześnie ze Studium.

Ponadto przedmiotem zmiany Studium jest analiza wniosków zgłoszonych zarówno przez zainteresowane podmioty jak i właścicieli gruntów zgodnie z art. 11, ust. 1 i 2 Ustawy. Selekcji wniosków na uwzględnione i proponowane do nieuwzględnienia dokonano w oparciu o następujące kryteria:

1. zgodność z analizami możliwości rozwoju sporządzonymi dla poszczególnych miejscowości w ramach uwarunkowań do Studium 2002;
2. zgodność z istniejącymi i projektowanymi zakresami infrastruktury technicznej (drogowej i wyposażenia inżynierskiego) w nawiązaniu do definicji działki budowlanej - „należy przez to rozumieć zabudowaną działkę gruntu, której wielkość, cechy geometryczne, dostęp do drogi publicznej oraz wyposażenie w urządzenia infrastruktury technicznej umożliwiają prawidłowe i racjonalne korzystanie z budynków i urządzeń położonych na tej działce”, (ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, Dz. U. 1997 Nr 115 poz. 741 z późn. zm.);

---

¹ zwana dalej Ustawą

3. zgodność z następującymi zasadami zagospodarowania przestrzennego (szara warstwa) określonymi w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Pomorskiego (Gdańsk 2010 r.), stanowiącymi ustalenia wiążące dla gmin (art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym):

a) przeciwdziałanie zjawisku „rozlewania się jednostek osadniczych” przez:

- rozwój do wewnątrz jednostek osadniczych, przy utrzymaniu wielofunkcyjności obszarów zurbanizowanych, zachowaniu odpowiedniej powierzchni przestrzeni publicznej oraz obszarów biologicznie czynnych służących wypoczynkowi, rekreacji, sportowi i kulturze;
- rozwój krawędziowy, o ile zapewni on dostęp do wszystkich funkcji bez konieczności korzystania z transportu indywidualnego;
- rozwój nowych jednostek osadniczych:
  - tworzących pełnostandardowe ośrodki o funkcjach adekwatnych do rangi ośrodka;
  - wyposażonych w zdefiniowane centra obsługi integrujące jednostkę osadniczą, spójny system przestrzeni publicznej, kompletny zestaw usług odpowiadający wielkości i charakterowi jednostki osadniczej;
- domykanie granic zainwestowania tak, aby na każdym etapie kształtowały czytelną krawędź terenów zagospodarowanych;
- rozwój pasmowy w nawiązaniu do szlaków transportowych należy godzić z ochroną funkcji dróg zgodnie z ich rolą w systemie transportowym oraz klasą techniczną; można to osiągnąć poprzez kreowanie w tych pasmach ośrodków o znacznej samodzielności funkcjonalnej, tak aby przeciwdziałać korzystaniu z dróg tranzytowych w celu zaspokajania potrzeb lokalnych; wiązać te drogi w hierarchiczny sposób z lokalnym układem transportowym obsługującym tereny zabudowy;

b) formułowanie w gminnych dokumentach planistycznych kierunków działań i zasad realizacji ustaleń dla poszczególnych obszarów rozwojowych, w celu:

- uruchamiania nowych obszarów rozwojowych przeznaczonych do zainwestowania, stosownie do zdolności zapewnienia przez gminę obsługi infrastrukturalnej oraz usług publicznych;
- wyprzedzającego sporządzenia planów miejscowych dla tych terenów;
- zapewnienia równoległej z rozwojem zabudowy i zainwestowania obsługi poprzez systemy infrastruktury transportowej i technicznej oraz dostęp do usług publicznych;

c) ochrona funkcji drogi wprowadza przy projektowaniu terenów rozwojowych wymóg zapewnienia obsługi transportowej nowych obszarów rozwojowych przy zachowaniu warunków izolowania dróg o wyższej klasie od projektowanych terenów zabudowy, w tym projektowania węzłów, skrzyżowań i innych

powiązań, na zasadach i w odległościach właściwych dla danej klasy drogi, odpowiadających parametrom dla obszaru niezabudowanego.

W dniu 27.07.2011 r. Wójt Gminy Człuchów zawiadomił poprzez obwieszczenie i ogłoszenie w prasie o podjęciu uchwały o przystąpieniu do sporządzania studium. Równocześnie zawiadomił pisemnie 33 instytucje i organy właściwe do uzgadniania i opiniowania projektu studium. Odpowiedzi nadeszło jedynie 11 organów - w dwóch odpowiedziach znalazły się wnioski do prognozy oddziaływania na środowisko projektu zmiany studium, a w trzech wniosków w ogóle nie sformułowano. Wszystkie wnioski zgłoszone do projektu zmiany studium przez ww. organy zostały uwzględnione. 68 wniosków zostało złożonych przez jednostki organizacyjne oraz osoby prywatne. Dwa z nich zawierały razem 7 pozycji wnioskowych. Łącznie analizą objęto 73 pozycje wnioskowe:

- 58 pozycji wnioskowych uwzględniono i wprowadzono odpowiednie zmiany na rysunku Studium;
- 1 wniosek uwzględniono częściowo;
- 11 wniosków, jako niespełniających powyższych kryteriów, nieuwzględniono;
- 3 wnioski wycofane przez Zamawiającego, zostały skreślone.

Szczegółowy zakres wniosków oraz propozycje ich rozstrzygnięć zawiera „Wykaz wniosków” opracowany w formie tabeli zgodnej z Załącznikiem nr 3 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury² z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. z dnia 26 maja 2004 r.), stanowiący element dokumentacji prac planistycznych. Wszystkie proponowane rozstrzygnięcia Wójta w sprawie rozpatrzenia wniosków były przedmiotem wielokrotnych dyskusji z Zamawiającym.

Wynikowy dokument Studium składa się z tekstu Studium przedstawionego w czterech częściach:

Część I zawiera opis uwarunkowań zgodny z art. 10, ust. 1 pkt 1-15 Ustawy;

Część II określa kierunki zagospodarowania przestrzennego odniesione do obszaru całej gminy zgodnie z art. 10, ust. 2 pkt 1-16 oraz art. 10, ust. 2a Ustawy;

Część III opisuje kierunki polityki przestrzennej odniesione do sześciu wyróżnionych w Studium stref osadnictwa;

Część IV zawiera syntezę ustaleń Studium zgodnie z Rozporządzeniem §4.1, ust. 1, pkt 4.

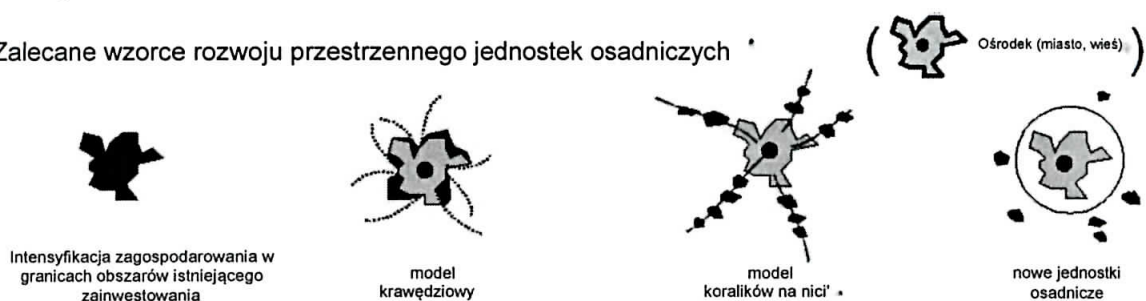
Rysunki Studium (załączniki graficzne 1A i 1B) przedstawiono na kopii mapy topograficznej w skali 1:25 000 pochodzącej z państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego. Dla ułatwienia odczytu analizy wniosków, wyróżniono je kolorem

---

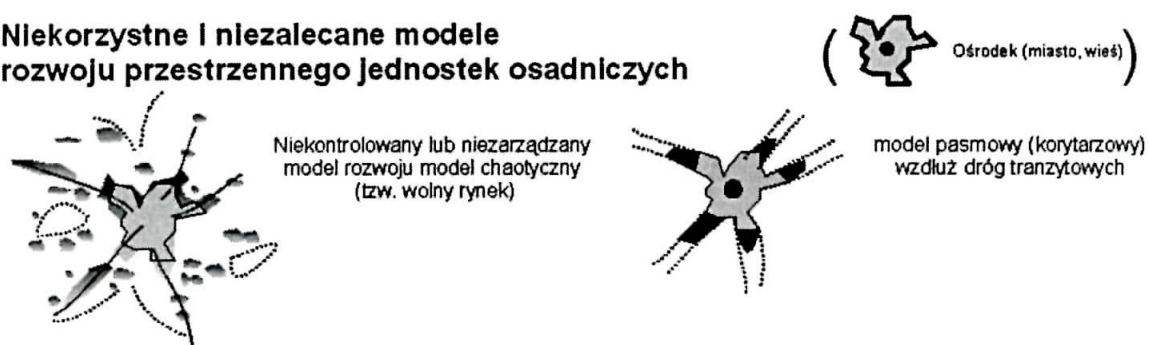
² zwanym dalej Rozporządzeniem

na tle czarno-białej wersji warstwy ustaleń Studium, co było przedmiotem wielokrotnych rozmów i ustaleń w Gminie.

Zalecane wzorce rozwoju przestrzennego jednostek osadniczych *

Niekorzystne i niezalecane modele rozwoju przestrzennego jednostek osadniczych

Zalecane i niekorzystne wzorce rozwoju przestrzennego jednostek osadniczych (PZPWP, str. 272)

Zmiana studium sporządzana w 2014, dokonana na podstawie Uchwały Nr XLV/305/13 Rady Gminy Człuchów z dnia 12 listopada 2013 r. w sprawie przystąpienia do zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Człuchów dotyczy w szczególności wprowadzenia korekt w zakresie udokumentowanych złóż surowców naturalnych, poprzez dodanie złoża „Krzyżanki”, udokumentowanego w 2012r. oraz korekty obszarów wskazanych w studium pod zainwestowanie oraz pod zalesienie. Dokonano także zmian wynikających ze zmiany przepisów prawa od momentu uchwalenia poprzedniej zmiany studium (2013r.)

Wprowadzone zmiany wskazano w tekście kolorem bordowym, poprzez dodanie nowych lub wymianę istniejących zapisów studium kursywą, zaś w części graficznej dodano nowe oznaczenia wprowadzone przedmiotową zmianą oraz usunięto nieobowiązujące oznaczenia graficzne. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. z 2004r., Nr 118, poz. 1233) jest to ujednolicona wersja studium, z wyróżnieniem dokonanych zmian, stanowiąca załącznik do Uchwały Nr IV/36/15 Rady Gminy Człuchów z dnia 25 marca 2015 r. w sprawie uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Człuchów.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Człuchów

Zmiana studium sporządzona w 2017 r., dokonana na podstawie Uchwały Nr XV/139/16 Rady Gminy Człuchów z dnia 31 marca 2016r. w sprawie przystąpienia do zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Człuchów dotyczy w szczególności wprowadzenia korekt w zakresie udokumentowanych złóż surowców naturalnych, poprzez dodanie złoża „Rychnowy”, udokumentowanego w 2015r. i złoża „Rychnowy II”, udokumentowanego w 2017r. oraz korekty obszarów wskazanych w studium pod zainwestowanie: zgodnie z aktualnym stanem prawnym (zmiana granic terenu zamkniętego) i dodanie nowych terenów usługowych, jako powiększenie istniejących już terenów o takiej samej funkcji oraz wskazanie jednego terenu możliwej lokalizacji farmy fotowoltaicznej i nowych terenów pod zalesienie.

Ze względu na fakt, iż opracowanie zmiany studium dotyczy tzw. punktowych zmian studium - niewielkich fragmentów gminy, o powierzchni znikomej w skali obszaru całej gminy i dotyczy specyficznych zagadnień, takich jak wskazanie udokumentowanych złóż kopalin, zalesienie, wprowadzenie zagospodarowania zgodnego z faktycznym stanem zagospodarowania, odstąpiono od bilansowania terenów przeznaczonych pod zabudowę zgodnie z art. 10 ust. 5 i 7 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, w szczególności zabudowy mieszkaniowej, której nie dotyczą zmiany dokumentu studium. Jedynymi terenami wymagającymi pogłębionej analizy zasadności zmiany przeznaczenia terenu są obszary nowej zabudowy usługowej. W rejonie Sieroczyna, ze względu na położenie obszaru – w sąsiedztwie terenu o identycznej funkcji, jako uzupełnienie jej programu użytkowego (przewiduje się rozbudowę o obiekty: hotel, obiekty centrum rekreacyjnego typu park rozrywki czy tor katingowy, itp.), w sytuacji zapotrzebowania na nowe miejsca pracy w gminie oraz zmieniające się potrzeby w zakresie usług a także fakt, iż jest to teren wnioskowany do zagospodarowania przez jej obecnego właściciela, przeznaczenie terenu na taką funkcję w tej lokalizacji uznaje się za korzystne dla gminy i zgodne z jej zapotrzebowaniem na usługi. Natomiast w przypadku obszaru w miejscowości Rychnowy zabudowa usługowa będzie z przeznaczeniem pod bazę kulturalno oświatową gminy. budowa ogólnodostępnych obiektów kulturalnych, obiektów o charakterze edukacyjnym, obiektów kultury fizycznej oraz obiektów sportu i rekreacji. Inwestycja dotyczy gruntów własności komunalnej gminy Człuchów, jest zgodna z planowanymi kierunkami rozwoju bazy kulturalno oświatowej gminy oraz nie narusza praw i własności osób trzecich.

Uznaje się zatem, iż sporządzenie bilansu terenów zabudowy w przedmiotowych zmianach studium jest bezzasadne ze względu na specyfikę planowanego przeznaczenia terenów oraz ich wielkość, która mieści się w wielkości ułamka procenta wszystkich terenów inwestycyjnych, a także brak wpływu na pozostałe obszary inwestycyjne i inne ustalenia dokumentu studium. Dokonano także zmian wynikających ze zmiany zasad polityki ponadlokalnej od momentu uchwalenia poprzedniej zmiany studium (2015 r.) – wejście w życie nowego

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Człuchów

planu zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego 2030 (2016 r.) oraz zmiany wynikające z uchwalenia nowych dokumentów czy podjęcia decyzji przez inne organy, dotyczących zmian np. w zakresie zabytków czy granic Głównego Zbiornika Wód Podziemnych.

Wprowadzone zmiany wskazano w tekście szarym tłem, poprzez dodanie nowych treści, wykreślenie nieaktualnych lub wymianę istniejących zapisów studium na nowe aktualne, zaś w części graficznej dodano nowe oznaczenia wprowadzone przedmiotową zmianą oraz usunięto oznaczenie granic Głównego Zbiornika Wód Podziemnych, który położony jest aktualnie poza granicami gminy Człuchów.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. z 2004r., Nr 118, poz. 1233) jest to ujednolicona wersja studium, z wyróżnieniem dokonanych zmian, stanowiąca załącznik do Uchwały ..... Rady Gminy Człuchów z dnia ..... w sprawie uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Człuchów.

CZĘŚĆ I UWARUNKOWANIA

1. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOTYCHCZASOWEGO PRZEZNACZENIA I ZAGOSPODAROWANIA TERENU

1.1. Położenie i cechy przestrzeni

Gmina Człuchów położona jest w województwie pomorskim, w północnej części Pojezierza Krajeńskiego, jedynie niewielki, najbardziej na północny-wschód wysunięty fragment znajduje się w zasięgu Równiny Charzykowskiej. Teren gminy wchodzi w skład wielofunkcyjnej strefy o charakterze rolniczo-leśno-turystycznym, w obszarze wymagającym szczególnej polityki proturystycznej, wskazanym do rozwoju turystyki kwalifikowanej i agroturystyki.

Gmina Człuchów jest gminą wiejską otaczającą miasto Człuchów i ściśle z nim powiązaną. Człuchów oraz położone w odległości 13 km Chojnice, rozwijały się jako ośrodki pogranicza o odmiennych uwarunkowaniach geopolitycznych i konkurencyjnych mechanizmach wzrostu. W wyniku ostatniej reformy administracyjnej oba ośrodki weszły w skład województwa pomorskiego. Po raz pierwszy w swojej nowożytnej historii, miasta te uzyskały szansę stworzenia bicentrycznego ośrodka subregionalnego, promieniującego na znaczną część województwa pomorskiego oraz na obszary stykowe sąsiednich województw.

Peryferyjna sytuacja obu miast w obszarze nowego województwa, ich potencjał społeczno-gospodarczy, wzajemna bliskość przestrzenna (13 km) oraz położenie obu miast na trasie Berlin - Kaliningrad, której znaczenie będzie nieuchronnie wzrastać, tworzą znakomite okoliczności do powstania nowych warunków ich rozwoju.

Zespół miejsko-wiejski Człuchów - Chojnice o łącznej liczbie 81 tys. mieszkańców, wyróżniony został w planie zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego jako ośrodek subregionalny, położony peryferyjnie w części południowo-zachodniej województwa, promieniujący na zachodnią część województwa, zagrożoną depresją społeczną.

Podstawowe dane o gminie:

- powierzchnia gruntów ogółem - 361,47 km²,
- struktura użytkowania gruntów:
  - grunty orne, sady, łąki i pastwiska - 199,88 km²
  - lasy i grunty leśne - 135,78 km²
  - pozostałe grunty i nieużytki - 25,81 km²
  - 22
  - 58
- liczba obrębów geodezyjnych
- liczba miejscowości
- liczba mieszkańców wg danych z 01.01.2009 wynosiła 10.397 osób

• udział miejscowości w o liczbie ludności:

- poniżej 100 osób	- 7% ogółu ludności
- 101 - 500 osób	- 66% ogółu ludności
- powyżej 500 osób	- 27% ogółu ludności

Dominujące cechy struktury przestrzennej gminy:

- wybitnie koncentryczny charakter gminy, z tendencją ciążenia do centrum miasta Człuchowa;
- proporcjonalny, promienisty układ struktury przestrzennej gminy oparty na sześciu promieniach, o liczbie ludności każdego z tych promieni oscylującej w granicach od 1300 do 2300 mieszkańców;
- tworzący się pierścień osiedli przedmiejskich, położonych w promieniu od 3,0 do 5,0 km od centrum miasta.

1.2. Użytkowanie terenów

Istniejące użytkowanie oraz zagospodarowanie terenu determinuje w największym stopniu zarówno dotychczasowy jak i przyszły rozwój gminy, a także przeznaczenie jej poszczególnych części na różne funkcje. Zmiana zagospodarowania dokonywana jest w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Podstawą do określenia istniejącego zagospodarowania było „Zestawienie zbiorcze gruntów gminy Człuchów”. Sporządzone przez Główny Urząd Geodezji i Kartografii w Warszawie wg stanu na dzień 01.01.2011 r.

Łączna powierzchnia geodezyjna gminy Człuchów wynosi 36.147 ha. Składają się na nią powierzchnia ewidencyjna wynosząca 36.031 ha i powierzchnia wyrównawcza wynosząca 116 ha. W tabelarycznym zestawieniu (tabl. 1) odnoszącym się do poszczególnych grup użytkowników uwidocznione są powierzchnie geodezyjne.

Gmina Człuchów należy do pięciu największych gmin w województwie pomorskim. Także w skali kraju plasuje się na wysokim 44 miejscu³ (na 2.478 gmin w Polsce) według wielkości mierzonej łączną powierzchnią gminy. Natomiast według liczby mieszkańców gmina Człuchów plasuje się zaledwie na pozycji 804 w skali kraju. Oznacza to, że znaczącą jej cechą jest niska gęstość zaludnienia wynosząca 29 osób/km², przy średniej gęstości w kraju wynoszącej 122 os./km² i zbliżonej gęstości w województwie pomorskim - 121 os./km². Wynika to w dużej mierze z wysokiej lesistości gminy. Łączna powierzchnia gruntów leśnych oraz gruntów pod wodami stanowi około 40% powierzchni całej gminy. Po odtruceniu tych gruntów od łącznej powierzchni gminy, gęstość zaludnienia netto wynosi 47,9 os./km² i zbliża się do teoretycznej granicy gmin uznawanych za urbanizujące się (50 os./km²).

Tereny zabudowane i zurbanizowane zajmują 1.097 ha, w tym aż 82% stanowią tereny komunikacyjne. Tereny zabudowane i zurbanizowane netto (bez komunikacji) łącznie z zabudowanymi gruntami rolnymi wynoszą łącznie 523 ha. Gęstość

³ Powierzchnia i ludność w przekroju terytorialnym w 2012 r., Główny Urząd Statystyczny, Warszawa 2012

zaludnienia na tych terenach wynosi 19,8 os./ha. Oznacza to, że na jednego statystycznego mieszkańca gminy przypada około 500 m² terenu zabudowanego. Świadczy to także o niskiej intensywności wykorzystania istniejącego zagospodarowania terenów.

Użytki rolne, bez gruntów rolnych zabudowanych zajmują 19.661 ha, co stanowi 54% całego obszaru gminy. Szczegółową analizę informacji dotyczącą użytkowania terenów przedstawiono w załączonym zestawieniu tabelarycznym.

Tabl. 1. Użytkowanie terenów Zestawienia zbiorczego Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii w Warszawie - stan na dzień 01.01.2011 r.

Tereny według użytkowania	Powierzchnia terenów [ha]	Udział w pow. grupy terenów [%]	Udział w pow. ogólnej gminy [%]
II. Grunty zabudowane i zurbanizowane			
Tereny mieszkaniowe B	61,0	5,56	0,17
Tereny przemysłowe Ba	43,0	3,92	0,12
Inne tereny zabudowane Bi	34,0	3,10	0,09
Zurbanizowane tereny niezabudowane Bp	24,0	2,19	0,07
Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe Bz	34,0	3,10	0,09
Tereny komunikacyjne - drogi dr, kolej	901,0	82,13	2,49
Razem tereny zabudowane i zurbanizowane	1.097,0	100,00	3,04
II. Użytki rolne			
Grunty orne (R)	17.575,0	87,93	48,62
Sady S	124,0	0,62	0,34
Łąki trwałe (Ł)	1.205,0	6,03	3,33
Pastwiska trwałe (Ps)	668,0	3,34	1,85
Grunty rolne zabudowane (B-R, B-Ł, B-Ps)	317,0	1,63	0,91
Grunty pod stawami (Wsr)	3,0	0,02	0,01
Grunty pod rowami (W-Ł, W-Ps, W-R)	86,0	0,43	0,24
Razem użytki rolne	19.988,0	100,00	55,30
III. Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione			
Lasy (Ls)	13.316,0	98,07	36,84
Grunty zadrzewione i zakrzewione (Lz)	262,0	1,93	0,72
Razem grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	13.578,0	100,00	37,56
IV. Grunty pod wodami			
Grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi (Wp)	605,0	71,77	1,67
Grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi (Ws)	238,0	28,23	0,66
Razem grunty pod wodami	843,0	100,00	2,33
V. Grunty pozostałe			
Nieuzytki (N)	640,0	99,84	1,77
Tereny różne (Tr)	1,0	0,16	0,00
Razem grunty pozostałe	641,0	100,00	1,77
Łączna powierzchnia geodezyjna gminy	36.147,0		100,00

2. STAN ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGÓW JEGO OCHRONY

Ład przestrzenny oznacza takie ukształtowanie przestrzeni, które tworzy harmonijną całość oraz uwzględnia w uporządkowanych relacjach wszystkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno-estetyczne⁴.

Podstawowe elementy postrzegane jako cechy ładu przestrzennego to: porządek, dobra organizacja, ale także równowaga i zgodność wewnętrzna oraz eliminacja konfliktów. Kształtowanie ładu przestrzennego jest nieustającym procesem, w którym człowiek tworzy i przekształca swe środowisko zgodnie ze swoim systemem wartości i możliwościami w granicach wyznaczonych przez środowisko przyrodnicze⁵. Dla zdefiniowania ładu przestrzennego najbardziej istotne są trzy elementy: podmiot (społeczność lokalna), przedmiot ładu (całokształt krajobrazu gminnego, fizyczna przestrzeń przyrodnicza) i czas, w którym on istnieje.

W nowych uwarunkowaniach systemowych proces równoważenia rozwoju regulowany powinien być przez formułowanie zasad i kierunków określających politykę ładu zintegrowanego, łączącego⁶:

- ład społeczny identyfikujący strategiczne cele i środki oraz przedsięwzięcia zmierzające do poprawy jakości życia społeczeństwa;
- ład ekonomiczny, określający strategiczne cele i środki, generujące efektywny rozwój społeczno-gospodarczy w otwartym systemie gry konkurencyjnej;
- ład ekologiczny, formułujący uwarunkowania, strategiczne cele ochrony i racjonalnego kształtowania środowiska przyrodniczego, zmierzające do utrwalania rozwoju ekologicznie zrównoważonego (ekorozwoju);
- ład przestrzenny, określający strategiczne cele i kryteria kształtowania struktur przestrzennych wyrażające zasady i kierunki gospodarowania przestrzenią geograficzną.

Ład przestrzenny, postrzegany w kategoriach lokalnych, to harmonijny porządek rzeczy na danym obszarze dającym się zakwalifikować jako przestrzeń życiowa⁷. Powszechna ocena braku ładu w polskiej przestrzeni na wymiar historyczny, kulturowy, ekonomiczny oraz ustrojowo-prawny⁸.

W Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Pomorskiego (PZPW) gmina Człuchów zaliczona została do obszarów problemowych, w tym:

- rozległych obszarów strukturalnie słabych dysponujących niewykorzystanymi zasobami leśnymi i wodnymi, tworzących warunki do rozwoju gospodarki opartej na tych zasobach;
- położenia w zespole ośrodków bipolarnych Chojnice - Człuchów, traktowanym jako kształtujący się południowo-zachodni biegun rozwoju województwa;

⁴ Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, art. 2, ust. 1.

⁵ Podolak S.; O kształtowaniu ładu przestrzennego, IGPIK, Warszawa 1993.

⁶ Kołodziejki J. Kształtowanie ładu przestrzennego polskich metropolii w procesie transformacji ustrojowej, III R.P. Biuletyn KPZK PAN zeszyt 193, Warszawa 2001.

⁷ Szolginia W.; Ład przestrzenny w zespole mieszkaniowym.

⁸ Niewiadomski Z.; Za chaos w budownictwie odpowiedzialne jest państwo [w:] Rzeczpospolita, 17.12.2007.

Problemy lokalne wynikające z dwudzielnego charakteru zagospodarowania gminy. Część północna wskazana została w PZPW do zalesień ze względu na niską przydatność rolniczą i zagrożenie suburbanizacją. Część południowa o znaczących zasobach agroekologicznych wskazana została do ochrony gleb o najwyższej przydatności rolniczej. W otoczeniu ośrodka węzłowego jakim jest miasto Człuchów zaczynają narastać procesy aglomeracyjne, wynikające z korzyści lokalizacyjnych. Dotyczy to głównie części północnej gminy.

Istotne znaczenie dla rozwoju gminy ma położenie w regionalnym korytarzu transportowym Malbork - Tczew - Starogard Gd. - Chojnice - Człuchów, obejmującym otoczenie drogi krajowej 22 oraz linii kolejowej nr 203/204, a także projektowane w planie województwa podniesienie rangi drogi krajowej nr 22 do parametrów technicznych drogi ekspresowej (S).

Charakterystyczną cechą gminy jest bardzo silne rozproszenie osadnictwa wiejskiego, wyrażające się udziałem osiedli o liczbie ludności:

	Polska	Gmina Człuchów
poniżej 100 osób	15%	47%
101 - 500 osób	66%	45%
powyżej 500 osób	19%	8%

Znaczącym elementem zachowania historycznego ładu przestrzennego jest wyraźnie zachowany układ sześciu „promieni” osadniczych, ciągnących do miasta. O braku ładu przestrzennego świadczyć może:

- rozproszenie istniejącego i projektowanego zagospodarowania,
- duży stopień zdeterminowania rozwoju przez ograniczenia lokalne:
  - położenie gminy w strefie działu wodnego I rzędu,
  - duży udział stref źródliskowych,
  - położenie znaczącej części gminy w chronionej zlewni Brdy,
  - określone w planie województwa powierzchnie obszarów chronionych obejmujące znaczną część gminy.

3. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYMOGÓW OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

3.1. Struktura środowiska przyrodniczego⁹

Według podziału fizycznogeograficznego Polski (Kondracki 1994) gmina Człuchów znajduje się w makroregionie Pojezierza Południowopomorskiego. Według szczegółowego podziału pojezierza położona jest w obrębie mezoregionu Pojezierza Krajeńskie (314.69).

Rzeźba terenu

Pojezierze Krajeńskie jest dużym mezoregionem, ograniczonym od zachodu doliną Gwdy, od wschodu Brdy, od południa Pradolina Toruńsko-Eberswaldzką, a od północy równinami Charzykowską i Tucholską. Obszar ten w całości znajdował się w zasięgu lądolodu zlodowacenia północnopolskiego. Przebieg i charakter deglacjacji wpłynął na bogactwo form związanych z zanikiem lądolodu.

W ogólnym zarysie układ rzeźby terenu w gminie Człuchów pokrywa się z wydzielonym przez J. Kondrackiego mezoregionem Pojezierza Krajeńskiego. W obrębie Pojezierza Krajeńskiego dominuje typowy krajobraz młodoglacjalny. Są to wysoczyzny morenowe i równiny sandrowe, urozmaicone dolinami rzek i rynnami jezior. Na terenie gminy Człuchów nie istnieją duże obszary o silnie przekształconej powierzchni terenu. Występują natomiast licznie lokalne, nieodwracalne przekształcenia powierzchni, powstałe w wyniku odkrywkowej eksploatacji kruszywa naturalnego prowadzonej często „na dziko”.

Budowa geologiczna

W podłożu czwartorzędu występują trzeciorzędowe osady miocenijskie miejscami zaburzone glacitektonicznie. W południowej części gminy na utworach miocenu zalegają osady pliocenu wykształcone w postaci ilów. Utwory czwartorzędu pokrywają ciągłą warstwą cały obszar gminy. Miąższość tych osadów jest różna i zmienia się w zależności od ukształtowania podłoża i współczesnej powierzchni terenu. Maksymalną miąższość (150 m) stwierdzoną wierceniami, czwartorzęd osiąga na zachód od Człuchowa. Nagromadzenie tych utworów odbywało się etapami związanymi z kolejnymi nasunięciami lądolodu

Osady glacialne zlodowacenia południowopolskiego stwierdzono w głębszych otworach wiertniczych. Osady zlodowaceń środkowopolskich rozpoczynają się osadami zastoiskowymi lub wodnolodowcowymi i przykryte są warstwą gliny zwałowej. W glinie tej występują porwaki osadów trzeciorzędowych. Utwory

⁹ wg Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Człuchów, G. Topolska, R. Rutkowska Zeszyt 2 - środowisko przyrodnicze, Gdańsk 2002.

Szersze omówienie problematyki związanej ze środowiskiem przyrodniczym gminy Człuchów zawarto w Opracowaniu ekofizjograficznym podstawowym sporządzonym dla gminy Człuchów, Człuchów marzec 2008.

zlodowacenia północnopolskiego są dobrze wykształcone na całym omawianym obszarze. Reprezentują je trzy poziomy glin zwałowych, które wraz z towarzyszącymi im osadami wodnolodowcowymi i zastoiskowymi zaliczane są do stadiału głównego. W obrębie tego stadiału występują osady fazy poznańsko-dobrzyńskiej i fazy pomorskiej. Utwory fazy poznańsko-dobrzyńskiej występują powszechnie na powierzchni całej gminy. Są to głównie gliny zwałowe, miejscami przykryte piaskami i żwirami. Wzdłuż dolin rzecznych Chrząstawy i Kamionki oraz rynny Człuchowskiej występują osady fluwioglacjalne (sandry). Miąższość ich wzrasta w kierunku południowym. W północnej części gminy występują utwory fazy pomorskiej serii piaszczystej, będącej fragmentem sandru Brdy. U schyłku plejstocenu i na początku holocenu, teren podlegał rozmywaniu, początkowo przez wody ekstraglacjalne, a następnie przez rzeki. W wyniku tych procesów na glinie zwałowej wytworzyły się eluvia glin zwałowych. Powstałe w holocenie torfy, namuły, piaski, żwiry rzeczne i jeziorne wypełniły wszelkie obniżenia i doliny rzeczne zarówno na wysoczyźnie morenowej jak i na sandrze.

Gleby

Na przeważającej powierzchni omawianego obszaru, z utworów polodowcowych, wapnistych glin zwałowych, eluwiów glin i piasków naglinowych, wytworzyły się wylugowane gleby brunatne. Powierzchnie na piaskach wodnolodowcowych zajmują silnie zakwaszone gleby bielicowe oraz pseudobielicowe, powstałe z wylugowanych gleb brunatnych. W obniżeniach terenu, wokół jezior i wzdłuż cieków wodnych, wytworzyły się gleby organiczne. Generalnie, gleby słabsze powstałe na piaskach z reguły porastają lasy, na pozostałym terenie dominują dobre i średnie klasy gleb od II do IVa.

Klimat

Kraina Pojezierza Pomorskiego jest najchłodniejszym obszarem województwa pomorskiego. Obserwuje się tutaj najniższe minima absolutne temperatury powietrza, najwięcej dni przymrozkowych i mroźnych oraz znaczną liczbę dni gorących. Długość okresu bezprzymrozkowego jest stosunkowo krótka. Występuje tutaj najwyższa w województwie liczba dni z ciszą i słabym wiatrem oraz najmniejsza liczba dni z wiatrem silnym i bardzo silnym. Sumy roczne opadów są wysokie, a liczba dni z pokrywą śnieżną największa.

Wody powierzchniowe

Przez obszar gminy Człuchów przebiega wododział pomiędzy dorzeczami Wisły i Odry. Do Wisły odprowadzane są wody z północnej i wschodniej części gminy dopływami Brdy, rzeką Kamionką i pomniejszych ciekami. Do zlewni Odry poprzez Gwdę i Noteć, odprowadzają swe wody z południowo-zachodniej części gminy rzeki Szczyra i Chrząstawa.

Na terenie gminy Człuchów, w obszarze zlewni Gwdy oraz zlewni Brdy, wyodrębnionych jest kilka zlewni elementarnych wyższego rzędu:

- zlewnia Gwdy:
  - zlewnia rzeki Szczyry (Pole 119B/17a-17b). Szczyra bierze początek na bagnistych łąkach leżących na północny-wschód od Biskupnicy; większa część zlewni zbudowana jest z glin zwałowych i piasków lodowcowych;
  - zlewnia Chrzastawy (Pole 119B/17e₂ -17e₄); Chrzastawa wypływa z Jez. Człuchowskich; dorzecze Chrzastawy pokrywają przeważnie gliny zwałowe.
- Zlewnia Brdy:
  - zlewnia Jeziora Krępsko z Silnicą (Pole 236/9b/bi - b₂), jezioro Krępsko łączy się przesmykiem z jeziorem Szczytno; Silnica wypływa z jeziora Tuczo; w zlewni występują duże obszary podmokłe; powierzchnię terenu pokrywają gliny i piaski zwałowe; w zlewni tej zlokalizowane są trzy jeziora: Krępsko, Olszanowskie i Tuczo;
  - zlewnia Jez. Charzykowskiego bez: Czerwonej Strugi i in. (Pole 236/14a) w granice gminy wchodzi niewielki obszar zlewni; powierzchnię terenu pokrywają piaski sandrowe;
  - zlewnia Czerwonej Strugi do dopływu z jez. Karlinka (Pole 236/14b₁); w zlewni przeważają piaski sandrowe; występują jeziora: Kiełpińskie, Duży Łodzin, Gostudno i Węgorzyn.
  - zlewnia Kamionki (Pole 236/33b₁, b_{2a}, b₃ i b₄); w zlewni znajdują się dwa jeziora: Niwskie i Wierzchowo; sieć rzeczna zlewni ma połączenia z dorzeczami Łobżonki i Gwdy.

Sieć hydrograficzna na terenie gminy jest stosunkowo dobrze rozwinięta. Charakteryzuje ją młodoglacjalny charakter, a sieć rzeczna posiada cechy wczesnego stadium rozwoju. Tworzy ją system cieków, z których największymi są rzeki Chrzastawa, Szczyra, Kamionka i Czerwona Struga. Tworzą one wyraźne doliny rzeczne, miejscami zabagnione i zatorfione. Na terenie gminy występują obszary źródłiskowe niektórych cieków. Cechą charakterystyczną tego obszaru (dotyczy to zwłaszcza zlewni Brdy) są liczne obszary mokradeł oraz drobnych obniżień torfowobagiennych. Jeziora tego obszaru są w większości jeziorami przepływowymi wypełniającymi rynny glacialne i niewielkie obniżenia. Największym jeziorem na terenie gminy jest Krępsko. Jeziora Sporackie, Bardze, Duży Okoń, Linowskie i Przechlewskie oraz kilka mniejszych są jeziorami bezodpływowymi, szczególnie podatne na degradację.

Szata roślinna

Gmina Człuchów charakteryzuje się dużą różnorodnością biocenotyczną. Najbardziej zróżnicowana jest północna i zachodnia część gminy. Występują tu ekosystemy leśne, jeziorne, mokradeł i bagien po ekosystemy łąkowe i polne. Południowo- wschodnia część gminy ma charakter typowo rolniczy i jest stosunkowo uboga pod względem przyrodniczym.

Użytki leśne na terenie gminy stanowią 35% jej powierzchni (12,6 tys. ha). Na

obszarach równin sandrowych są to w większości duże kompleksy leśne borów sosnowych, często zniekształconych przez sztuczne nasadzenia sosny, jednowiekowe i przegęszczone. Na glebach żyzniejszych rosną buki i świerki, na torfowiskach i obrzeżach wód - brzozy, olsze i osiki. Na wydzielonych obszarach leśnych ustanowiono lasy ochronne.

Na szczególną uwagę zasługują rzadkie w skali kraju zbiorowiska wodne występujące w jeziorach lobeliowych. Są to głębokie jeziora, o zimnej wodzie ze słabo rozwiniętym pasem roślinności przybrzeżnej z charakterystyczną roślinnością reliktową reprezentowaną przez lobelię jeziorną. Na terenie gminy są cztery jeziora tego typu, z czego dwa objęte są ochroną rezerwatową.

Na obrzeżach jezior a także rzek, torfowisk i łąk dość powszechnie występują zbiorowiska szuwarowe. Przeważają szuwały trzcinowe, turzycowe oraz pałkowe i oczerety. Na terenie gminy spotyka się również stosunkowo radsze torfowiska wysokie z charakterystyczną dla nich roślinnością. Rozwinęły się na terenach wyniesionych, w pobliżu lokalnych wododziałów. Zasilane są wyłącznie przez wody opadowe.

Na polach uprawnych występują zbiorowiska segetalne, towarzyszące gatunkom uprawnym. Zespoły segetalne powinny być chronione na równi z innymi zbiorowiskami roślinności. Na konieczność ochrony zespołów segetalnych wskazuje potrzeba zachowania bioróżnorodności również w tym zakresie.

3.2. Obszary objęte ochroną przyrody

Rezerwaty przyrody

W gminie znajdują się 3 rezerwaty przyrody - 1 leśny i 2 wodno-florystyczne. Są to:

- „Jezioro Sporackie” nr 8, utworzony 23.10.1965 r na podstawie Zarządzenia MLiPD, jeden z najstarszych rezerwatów, zajmuje powierzchnię 11,36 ha; położony w Nadleśnictwie Człuchów, obręb Polnica; powołany w celu ochrony jeziora lobeliowego z fragmentami torfowiska przejściowego położonego w kompleksie borów sosnowych;
- „Jezioro Bardze Małe” nr 17, utworzony w 1981 r, rezerwat wodny o powierzchni 7,37 ha położony w Nadleśnictwie Człuchów, obręb Polnica; obejmuje jezioro lobeliowe, bezodpływowe, w kompleksie borów sosnowych;
- „Sosny” nr 33, rezerwat leśny utworzony w 1984 r, położony w Nadleśnictwie Człuchów, obręb Lipie; przedmiotem ochrony jest fragment lasu o charakterze zespołu naturalnego z licznymi pomnikowych rozmiarów sosnami w drzewostanie sosnowo-bukowym.

Obszary chronionego krajobrazu

W granicach gminy Człuchów występują niewielkie fragmenty obszarów chronionego krajobrazu obejmujące najcenniejsze krajobrazowo tereny o różnych ekosystemach. Łącznie z rezerwatami obszary chronione zajmują 2,4 tys. ha powierzchni terenu tj. 6,7 % powierzchni gminy. Są to:

- OChK nr 6 - „Okolice Jezior Krępsko i Szczytno”. Na terenie gminy obejmuje jezioro Krępsko wraz z fragmentami lasów w sąsiedztwie jeziora oraz część terenów zalesionych zlokalizowanych w północnej części gminy. Z uwagi na dużą atrakcyjność terenów sąsiednich zaproponowano utworzenie zespołu przyrodniczo-krajobrazowego „Rynny subglacjalne na południowy wschód od Olszanowa” obejmujący jeziora: Olszanowo, Orzechowo oraz okolice Krępska. Zaproponowano również włączenie do OChK nr 9 tereny o szczególnej wartości ekologicznej obejmujące jeziora Płaszczyckie, Linowskie wraz z okolicznymi lasami. Część tego obszaru znajduje się w granicach gminy.
- OChK nr 9 - „Zespół jezior Człuchowskich”. Na terenie gminy ochroną objęte są niewielkie tereny położone na wschód i południe od jezior Człuchowskich.

Pomniki przyrody

W gminie Człuchów znajduje się pięć pomników przyrody chronionych prawem:

- Tsuga kanadyjska - drzewo o dwóch pniach. Uznany na podstawie Ogłoszenia Wojewody Słupskiego z dnia 15.XII.1980 r., Leśnictwo Lipie, oddz. 52.
- Dąb szypułkowy - pojedyncze drzewo. Uznany na podstawie Uchwały nr XII/132/2004 Rady Gminy Człuchów z dnia 12.02.2004 r. Leśnictwo Kątki, oddz. 113a (nr ewid. w rejestrze pomników przyrody powiatu człuchowskiego - 54).
- Dąb szypułkowy - pojedyncze drzewo. Uznany na podstawie Uchwały nr XII/133/2004 Rady Gminy Człuchów z dnia 12.02.2004 r. Leśnictwo Kątki, oddz. 113a (nr ewid. w rejestrze pomników przyrody powiatu człuchowskiego - 53).
- Dąb szypułkowy - pojedyncze drzewo. Uznany na podstawie Uchwały nr XII/134/2004 Rady Gminy Człuchów z dnia 12.02.2004 r. Leśnictwo Lipie, oddz. 58d (nr ewid. w rejestrze pomników przyrody powiatu człuchowskiego - 57).
- Dąb szypułkowy - pojedyncze drzewo. Uznany na podstawie Uchwały nr XII/136/2004 Rady Gminy Człuchów z dnia 12.02.2004 r. Leśnictwo Stołczno, oddz. 20b (nr ewid. w rejestrze pomników przyrody powiatu człuchowskiego - 56).

Obszary Natura 2000

Na terenie gminy Człuchów wyznaczono granice trzech obszarów wchodzących w skład Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000, zatwierdzone Decyzją Komisji Europejskiej:

- PLH220056 - „Czerwona Woda pod Babilonem” - specjalny obszar ochrony siedlisk (Dyrektywa Siedliskowa) - kompleks siedlisk przyrodniczych typowy dla rynien jeziornych oligotroficznego krajobrazu sandrowego (jeziora lobeliowe, ramienicowe i eutroficzne), wybitne skupienie cennych ekosystemów wodnych i bagiennych w krajobrazie Borów Tucholskich, obszar ważny dla zachowania regionalnych zasobów borów bagiennych wykształconych nietypowej lokalizacji - w dolinie rzecznej;
- PLH220059 - „Duży Okoń” - specjalny obszar ochrony siedlisk (Dyrektywa Siedliskowa) - typowo wykształcone śródleśne jezioro lobeliowe, cenne przylegające siedliska leśne - brzezina bagienna na torfie;
- PLH220060 - „Las Wolność” - specjalny obszar ochrony siedlisk (Dyrektywa Siedliskowa) - kompleks lasów liściastych porastających morenowe wzniesienia o bardzo urozmaiconej rzeźbie - unikatowy przypadek siedlisk buczyn wśród borowego krajobrazu sandrowych równin Borów Tucholskich; w zagłębieniach terenu występują bory i brzeziny bagienne oraz niewielkie torfowiska tworząc razem interesujący kompleks siedlisk.

Korytarze ekologiczne

W strukturze przyrodniczej regionu ważną rolę pełnią lokalne powiązania ekologiczne - korytarze ekologiczne, stanowiące łączniki pomiędzy formami przyrodniczymi rangi regionalnej i krajowej.

Na terenie gminy Człuchów występują:

- korytarz ekologiczny znaczenia lokalnego jezior Krępsko i Szczytno - spinający lokalne płyty ekologiczne w obrębie lasów szczecinecko-koczalskich - płyta ekologicznego rangi ponadregionalnej;
- korytarz ekologiczny doliny Szczyry - stanowiący łącznik pomiędzy płatem ekologicznym lasów szczecinecko-koczalskich, a korytarzem rzeki Gwdy.

Oba ww. korytarze są elementami korytarza ekologicznego pojeziernego - północnego o randze ponadregionalnej.

4. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

Rys historyczny

Pierwsze ślady człowieka przypadają na młodszą epokę kamienia (ok. 4200-1700 p.n.e.) i związane są z kulturami pucharów lejkowatych, amfor kulistych i ceramiki sznurowej. Dość słabo poświadczony jest w źródłach I i II okres epoki brązu (ok. 1700-1200 p.n.e.). Natomiast od III okresu epoki brązu dominuje grupa kaszubska kultury łużyckiej z cmentarzyskami kurhanowymi z pochówkami bogato wyposażonymi w wyroby brązowe. W podokresie halsztackim (650-400 p.n.e.) kultura łużycka ewoluuje w kulturę wschodniopomorską. Z tego okresu pochodzą cmentarzyska z przewodnim typem rodzinnych grobów skrzynkowych z najbardziej interesującą formą ceramiki grobowej tj. popielnicami twarzowymi. W okresie wpływów rzymskich (pocz. n.e. - IV w. n.e.) rozwija się kultura oksywska z kontynuacją w postaci kultury wielbarskiej. W obrządku pogrzebowym upowszechnia się pochówek szkieletowy oznaczony kręgami kamiennymi i brukami kamiennymi oraz kurhanami.

W I i II w. n.e. napływają importy z cesarstwa rzymskiego - wynik kontaktów handlowych (szlak bursztynowy). W starszych fazach wczesnego średniowiecza (VI-VIII/IX w.) następuje rozwój nowych form organizacji społecznej jaka powstaje w wyniku rozpadu wspólnot rodowych i tworzenia się państweczek plemiennych, w ramach których dochodzi do formowania się struktury społeczeństwa feudalnego.

W młodszej fazie wczesnego średniowiecza (od poł. X. w.) do przełomu XI/XII w. widoczny jest proces włączenia terenu do organizacji terytorialnej państwa.

Osadnictwo pradziejowe i wczesnośredniowieczne na terenie gminy wykazuje znaczne zróżnicowanie przestrzenne i chronologiczne wynikające m.in. z uwarunkowań geograficznych i historycznych na przestrzeni dziejów. Wyróżniają się następujące strefy osadnicze:

- zwarta sieć osadnicza w mikroregionie rynny Jeziora Krępsko i Szczytno, zwłaszcza od epoki brązu, poprzez okres wpływów rzymskich oraz wszystkie fazy wczesnego średniowiecza (grodziska w Krępsku VIII-IX w., osady VIII- IX w.) do powstania w XII/XIII kasztelani szczycieńskiej;
- zwarta sieć osadnictwa w mikroregionie rzeki Chrzastowy i Jeziora Biały Zdrój (grodzisko), znaczna ilość cmentarzysk kurhanowych (Chrzastowo, Biskupnica, Barkowo) oraz stanowisk archeologicznych datowanych od młodszej epoki kamienia do późnych faz wczesnego średniowieczna;
- zwarta sieć osadnictwa w dolinie rzeki Kamionki i nad innymi drobnymi ciekami w rejonie Sieroczyna (grodzisko), Polnicy, Płonicy (cmentarzyska kultury pomorskiej), Wierzchowa;
- zwarta sieć osadnictwa pradziejowego o pełnej sekwencji chronologiczno-kulturowej oraz wczesnośredniowiecznego datowanego od VIII-IX w., zlokalizowanego na południowych i wschodnich stokach rynn Jezior Człuchowskich i Rych-

nowskiego (grodzisko, osady) wyprzedzającego lokacje miasta Człuchowa i powstania siedziby refugialnej Zakonu Krzyżackiego w Człuchowie (zamek).

Większość miejscowości obrębowych w gminie Człuchów posiada średniowieczną genezę, potwierdzoną zachowanymi dokumentami lokacyjnymi z XIV w., okresu panowania krzyżackiego: Barkowo (1347), Biskupnica (1349), Brzeźno (1348), Bukowo (1352), Chrząstowo (1350), Czarnoszyce (1368), Dębica (1352), Głędowo (1376), Jaromierz (1382), Jęczniki Wielkie (1332), Kołdowo (XIV w.), Kiełpin (1352), Krępsk (1351), Mosiny (1352), Nieżywiec (1373), Płonica (1356), Polnica (1336), Rychnowy (1351), Sokole (1363), Stołczno (1356), Wierzchowo (1323).

Zabytki wpisane do rejestru zabytków województwa pomorskiego

W gminie Człuchów znajduje się 9 obiektów wpisanych do rejestru zabytków województwa pomorskiego; przedstawiono je poniżej w tabeli 2.

Tabl. 2. Wykaz obiektów z terenu gminy Człuchów wpisanych do rejestru zabytków województwa pomorskiego

Nr rejestru/ data wpisu	Nazwa obrębu	Miejscowość, adres	Opis obiektu
A-90 1958.05.13	Kiełpin	Kiełpin	kościół filialny pw. św. Andrzeja z otoczeniem - cmentarz przykościelny
A-91 1958.05.13	Polnica	Polnica	kościół parafialny pw. św. Trójcy z otoczeniem - cmentarz przykościelny
A-98 1959.02.21	Głędowo	Głędowo	kościół filialny pw. Nawiedzenia NMP z otoczeniem - cmentarz przykościelny
A-101 1959.02.21	Krępsk	Krępsk	kościół filialny pw. św. Jakuba Apostoła z otoczeniem - cmentarz przykościelny
A-385 1965.12.20	Brzeźno	Brzeźno 16	Chata ~~(obiekt nie istnieje)~~
A-1593 1996.04.23	Stołczno	Stołczno	park, wpis obejmuje działkę gruntu nr 165/9
A-1819 2007.11.29	Barkowo	Barkowo	Kościół filialny pw. św. Trójcy wraz z częścią działki w granicach obrysu budowli
A-1831 2008.06.05	Dębica	Dębica	Kościół parafialny pw. św. Krzyża wraz z otoczeniem - cmentarz przykościelny
~~A-1947 20.04.2017~~	~~Polnica~~	~~Polnica~~	~~kościół p.w. św. Józefa wraz z założeniem urządzonej zieleni~~

Zabytki ujęte w gminnej ewidencji zabytków

W ewidencji zabytków ujęto 145 zabytków, w tym:

- 94 zabytkowe budynki i założenia folwarczne
- 4 zabytkowe założenia parkowe
- 47 zabytkowych cmentarzy.

Archeologiczne środowisko kulturowe - zasoby, waloryzacja, zagrożenia

Na obszarze gminy Człuchów znajdują się 504 stanowiska archeologiczne objęte ochroną konserwatorską oraz wymagające objęcia ochroną. Wyznaczono 467 stref archeologicznej ochrony konserwatorskiej w dwóch podstawowych kategoriach:

- obiekty objęte prawną ochroną konserwatorską, wpisane do rejestru zabytków archeologicznych województwa pomorskiego - **strefa W** pełnej ochrony archeologiczno-konserwatorskiej (10 stanowisk archeologicznych);
- obiekty ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków archeologicznych województwa pomorskiego:
  - **strefa W.I.** pełnej ochrony archeologiczno-konserwatorskiej (14 stref zawierających 16 stanowisk archeologicznych);
  - **strefa W.II.** częściowej ochrony archeologiczno-konserwatorskiej (73 strefy zawierające 93 stanowiska archeologiczne);
  - **strefa W.III.** ograniczonej ochrony archeologiczno-konserwatorskiej (370 stref zawierających 385 stanowisk archeologicznych);

Wykaz zabytków archeologicznych zawiera aneks do części tekstowej Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Człuchów

Strefa W pełnej ochrony archeologiczno-konserwatorskiej obejmuje stanowiska archeologiczne o własnej formie krajobrazowej wpisane do rejestru zabytków województwa pomorskiego. Celem ochrony jest zachowanie istniejącego zasobu kulturowego i topograficznego wraz ze strefą ochrony krajobrazowej. Obiekty te istniały i będą istnieć w krajobrazie kulturowym gminy. Bez możliwości zainwestowania.

Strefa W.I. pełnej ochrony archeologiczno-konserwatorskiej obejmuje stanowiska archeologiczne o własnej formie krajobrazowej o znaczących regionalnych i ponadregionalnych wartościach kulturowych ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków. Celem ochrony jest zachowanie istniejącego zasobu kulturowego topograficznego wraz ze strefą ochrony krajobrazowej. Do zachowania.

Strefa W.II. częściowej ochrony archeologiczno-konserwatorskiej obejmuje stanowiska archeologiczne ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków, posiadające istotne wartości dla dziedzictwa kulturowego gminy i budujące jej lokalną tożsamość. Dopuszcza się zainwestowanie terenu po przeprowadzeniu archeologicznych badań ratowniczych przeprowadzonych w zasięgu występowania stanowisk. Celem ochrony jest wszechstronne udokumentowanie reliktyw prądziejowej i średniowiecznej przestrzeni osadniczej narażonych na zniszczenie w trakcie prowadzenia inwestycyjnych prac ziemnych.

Strefa W.III. ograniczonej ochrony archeologiczno-konserwatorskiej obejmuje stanowiska o mniejszej lub nierozpoznanej wartości kulturowej. Dopuszcza się zainwestowanie terenu poprzez przeprowadzenie archeologicznych badań interwencyjnych w formie nadzoru archeologicznego realizowanego w trakcie procesu inwestycyjnego.

Po rozpoznaniu wartości kulturowych stanowiska na podstawie archeologicznych badań interwencyjnych, w szczególnych przypadkach, może być niezbędne przeprowadzenie archeologicznych badań ratowniczych. Celem ochrony jest wszechstronne udokumentowanie reliktyw prądziejowej i średniowiecznej przestrzeni osadniczej narażonej na zniszczenie w trakcie prowadzenia inwestycyjnych prac ziemnych.

Stanowiska archeologiczne wpisane do rejestru zabytków archeologicznych województwa pomorskiego:

- Barkowo - grodzisko wczesnośredniowieczne IX-X w. - AZP 27-30/1 - nr rej. zabytków A-a-10/33/K (decyzja WKZ w Koszalinie z dn. 11.03.1996 r.);
- Biskupnica - grobowiec megalityczny - AZP 26-30/2 - nr rej. zabytków A-a-123/S (decyzja WKZ w Słupsku z dn. 21.02.1996 r.);
- Biskupnica - cmentarzysko kurhanowe - AZP 26-30/7 - nr rej. zabytków A-a-124/S (decyzja WKZ w Słupsku z dn. 21.02.1996 r.);
- Chrząstowo - cmentarzysko kurhanowe (11 kurhanów) - AZP 26-30/11 - nr rej. zabytków A-a-121/S (decyzja WKZ w Słupsku z dn. 21.02.1996 r.);
- Chrząstowo - cmentarzysko kurhanowe (3 kurhany) - AZP 26-30/12 - nr rej. zabytków A-a-120/S (decyzja WKZ w Słupsku z dn. 20.02.1996 r.);
- Chrząstowo - cmentarzysko kurhanowe (3 kurhany z kręgami) - AZP 26-30/13 - nr rej. zabytków A-a-122/S (decyzja WKZ w Słupsku z dn. 21.02.1996 r.);
- Chrząstowo - cmentarzysko kurhanowe (ok. 100 kurhanów) - AZP 27-30/87 - nr rej. zabytków A-a-114/S (decyzja WKZ w Słupsku z dn. 02.06.1987 r.);
- Krępsk - grodzisko wczesnośredniowieczne VIII-IX w. - AZP 25-30/91 - nr rej. zabytków A-a-13/36/K (decyzja WKZ w Koszalinie z dn. 11.03.1966 r.);
- Krępsk - osada wczesnośredniowieczna VIII-IX w. - AZP 25-30/92 - nr rej. zabytków A-a-13 (decyzja WKZ w Koszalinie z dn. 11.03.1966 r.);
- Płonica - cmentarzysko kultury pomorskiej - AZP 27-32/57 - nr rej. zabytków A-a-68/256/K (decyzja WKZ w Koszalinie z dn. 18.05.1972 r.);
- Sieroczyn - grodzisko wczesnośredniowieczne VIII-IX w. - AZP 26-31/2 - nr rej. zabytków A-a-116/S (decyzja WKZ w Słupsku z dn. 10.12.1994 r.);

Postępująca destrukcja stanowisk archeologicznych stwarza zagrożenie stopniowej, fizycznej likwidacji tego najstarszego dziedzictwa kulturowego. W studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy należy stworzyć możliwość otworzenia ścieżki prawnej ochrony archeologicznego dziedzictwa kulturowego.

Podstawowe zagrożenia dla obiektów archeologicznych stanowią:

- prace ziemne, w trakcie których może dojść do naruszenia oraz zniszczenia warstw i obiektów archeologicznych zalegających pod powierzchnią ziemi. Są to takie prace jak np.: zabudowa, melioracje, wodociągi, gazociągi, zalesienia, inwestycje drogowe, farmy wiatrowe, linie energetyczne, zmiana funkcji terenu,

podziały działek itp. Dla stanowisk położonych w lasach zagrożeniem jest karczunek drzew i orka leśna;

- zagrożeniem może być też ingerencja w krajobraz poprzez zabudowę terenów otaczających obiekt archeologiczny, np. w przypadku cmentarzysk kurhanowych, cmentarzysk megalitycznych, grodzisk itd.

Czynniki sprzyjające rozwojowi gminy związane z zasobami i stanem środowiska kulturowego:

- (1) Duże nagromadzenie na terenie gminy elementów środowiska kulturowego, stanowiące o tożsamości kulturowej gminy.
- (2) Koncentracja cennych stanowisk archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków, stref bezwzględnej ochrony archeologicznej oraz stref konserwatorsko-krajobrazowych w zachodniej części gminy, w połączeniu z dużymi walorami środowiska przyrodniczego, stwarza warunki rozwoju wyspecjalizowanej turystyki poznawczej oraz sieciowej.
- (3) Znaczna ilość miejscowości ze średniowiecznym rodowodem i zachowanym do chwili obecnej historycznym układem przestrzennym i atrakcyjną ekspozycją panoram w krajobrazie.

Czynniki ograniczające rozwój:

- (1) Ograniczenia w zagospodarowaniu wynikające z wyznaczonych stref ochrony konserwatorskiej oraz archeologicznej.
- (2) Chaotyczna rozbudowa miejscowości zagrażająca czytelności historycznych układów przestrzennych oraz degradująca ich wartości krajobrazowe.

5. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, W TYM OCHRONY ICH ZDROWIA

„Jakość życia i jego rozwój¹⁰ jest celem nadrzędnym dla tworzenia określonych koncepcji rozwoju w poszczególnych strefach życia (społecznej i gospodarczej). Oznacza to, że określanie koncepcji jakości życia powinno być punktem wyjścia do wszystkich działań strategicznych. Pomiar obiektywnej i subiektywnej jakości życia wynika ze złożoności relacji między tymi kategoriami. Nie istnieje bowiem jednoznaczny związek między obiektywnymi parametrami jakości życia a poziomem zadowolenia z niego. W żadnym przypadku nie można założyć, że obiektywnej poprawie parametrów nieodmiennie towarzyszy zwiększone odczucie szczęścia (powodzenia, zadowolenia, satysfakcji). Osłabienie lub zmiana znaku korelacji (z dodatniej na ujemną) między jakością obiektywną i jakością subiektywną ma miejsce zwłaszcza wtedy, gdy ograniczona jest kompleksowość jakości życia. Oznacza to zawsze mniejszy lub większy stopień jej **niezrównoważenia**”.

Pełne diagnozowanie procesu zmian jakości życia, ocenianych w kategoriach pozytywnych jest domeną opracowań naukowych o charakterze strategicznym. W Studium, w którym dominują kategorie przestrzenne, pełna analiza jakości życia nie jest możliwa.

W tej sytuacji uznano za celowe przebadanie wybranych wskaźników charakteryzujących sytuację gminy Człuchów na tle całego zbioru gmin wiejskich i miejsko-wiejskich województwa pomorskiego. Podstawą oceny była analiza własna wykonana na podstawie opracowania wydanego przez Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego dot. profili społeczno-gospodarczych poszczególnych gmin¹¹.

Do oceny sytuacji społeczno-ekonomicznej gminy Człuchów, wykorzystane zostały wskaźniki syntetyczne, reprezentatywne, ujawniające obecną sytuację gminy w kontekście zachodzących w niej zmian.

Gęstość zaludnienia

Gęstość zaludnienia rozumiana jako liczba osób przeliczona na 1 km² powierzchni ogólnej gminy wynosi w gminie Człuchów 28,6 osób/km². W okresie 1999-2008 nastąpił wzrost gęstości zaludnienia o 5,5%.

Przeciętna gęstość zaludnienia na terenach gmin wiejskich i miejsko-wiejskich województwa pomorskiego wynosiła w 2008 r. 45 osób/km². W przedziale 50-100 osób/km² występowały 22 gminy wiejskie, natomiast w przedziale 100-150 osób/km² zaobserwowano tylko 6 gmin wiejskich. Są to gminy wchodzące w skład obszaru funkcjonalnego Aglomeracji Trójmiejskiej. Gmina Człuchów należy do 18 jednostek podziału terytorialnego odznaczających się najniższą gęstością zaludnienia.

¹⁰ Tadeusz Borys (red);: Wskaźniki zrównoważonego rozwoju, Wydawnictwo Ekonomia i Środowisko, Warszawa-Białystok, 2005 r.

¹¹ M. Lindenberg: Potencjał społeczno-ekonomiczny jednostek samorządowych województwa pomorskiego Wyd. Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego, Gdańsk, 2008 r.

Saldo migracji

Saldo migracji oznacza różnicę między napływem (zameldowania na pobyt stały), a odpływem (wymeldowania z pobytu stałego) przeliczonym na każdy 1000 mieszkańców. Jako istotne uznano zmiany salda w stosunku do 1999 r. wyrażone w %. Wśród przebadanego zbioru gmin wiejskich i miejsko-wiejskich, 53% jednostek wykazuje zmianę salda migracji w okresie 1999/2008 w przedziale (+2,0%-2,0%); 20% gmin charakteryzuje odpływ ludności (-3,0% - -20%). Natomiast gmina Człuchów ze zmianą salda 5,7% w okresie niemal 10 lat plasuje się nieco powyżej średniej analizowanego zbioru.

Rynek pracy

Struktura zatrudnienia nie obejmuje podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób oraz rolnictwa indywidualnego, duchowieństwa i stowarzyszeń. W stosunku do zatrudnionych w gminie 1610 osób (poza grupami wymienionymi wyżej) dominuje zatrudnienie w przemyśle i budownictwie (64,4%). Rejestrowane zatrudnienie w rolnictwie wynosi zaledwie 9,1%. Zatrudnienie w usługach rynkowych i nierynkowych wynosi 26,5%.

Stopa bezrobocia

Stopa bezrobocia określana jako stosunek bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo. Na tle przebadanych 98 gmin wiejskich i miejsko-wiejskich gmina Człuchów uplasowała się niemal dokładnie w połowie badanego zbioru i wynosiła w 2007r. 11,2% (przy średniej wojewódzkiej wynoszącej 10,9%). Ponadto wyraźna jest tendencja spadkowa tego wskaźnika o 0,5 punktu.

Gospodarka i przedsiębiorczość

Liczba podmiotów zarejestrowanych w krajowym rejestrze REGON świadczy o poziomie dochodów. Według liczby firm przypadających na 1000 mieszkańców w gminie Człuchów wskaźnik ten jest relatywnie niski (53/1000 os.), poniżej średniej badanego zbioru w całym województwie (65/1000 os.).

Mieszkania

Z jakością życia związana jest sytuacja mieszkaniowa. Średnia ilość oddawanych mieszkań w całym zbiorze gmin występuje na poziomie 2,0 mieszkań/1000 osób. Zaobserwowany w gminie Człuchów wskaźnik wynosi 3,9 mieszkań/1000 osób, co oznacza sytuację gminy wyższą od średniej wojewódzkiej.

Edukacja

Istotnym zagadnieniem z punktu widzenia jakości życia jest edukacja. Nowe pokolenia, które będą decydować o przyszłości, powinny podnosić swój poziom wiedzy. Mała liczba uczniów przypadająca na klasę, świadczy nie tylko o komforcie nauki, ale również o lepszym kontakcie nauczyciela z uczniem.

W roku szkolnym 2006/2007 w województwie pomorskim na 1 klasę przypadało około 20 uczniów. W gminie Człuchów ten sam wskaźnik wynosił 20,4 i był bliski średniemu

wskaźnikowi w gminach wiejskich i miejsko-wiejskich.

Wzrost ilości komputerów podłączonych do Internetu w latach 2003-2006, świadczy także o poprawie jakości nauczania. Wskaźnik ten w województwie pomorskim wynosił 57,7%, w gminie Człuchów 91,3%, co plasuje tę gminę w gronie 51 najbardziej aktywnych jednostek w tym zakresie.

Finanse

Miarą aktywności różnicującą sytuację poszczególnych gmin, są nakłady inwestycyjne przeliczone na 1000 mieszkańców. Średnie nakłady inwestycyjne w gminach wiejskich i miejsko-wiejskich kształtowały się na poziomie 400 zł. Analogiczny wskaźnik w gminie Człuchów wynosił 583 zł/1000 osób.

Jakość życia

Krótką analizą sytuacji społeczno-gospodarczej gminy Człuchów wskazuje na jej stosunkowo dobrą kondycję na tle całego zbioru gmin wiejskich i miejsko-wiejskich w województwie pomorskim. Objawia się to:

- średnim saldem migracji, świadczącym o atrakcyjności życia w bezpośrednim kontakcie z otwartym krajobrazem;
- wysokim udziale zatrudnienia w przemyśle, co świadczy o poziomie operatywności mieszkańców;
- średnim bezrobociem, z silną tendencją spadkową w latach 2003-2007;
- relatywnie wysokim wzrostem zainteresowania rozwojem budownictwa mieszkaniowego jednorodzinnego;
- stosunkowo korzystnymi wskaźnikami świadczącymi o jakości warunków edukacji na poziomie podstawowym;
- bardzo wysoką aktywnością inwestycyjną, wskazującą na poprawę warunków życia w gminie.

Mimo peryferyjnego położenia gminy pod względem dostępności komunikacyjnej do aglomeracji trójmiejskiej, zarys wskaźników dla gminy Człuchów wskazuje na relatywnie wyższą od przeciętnej jakość życia jej mieszkańców.

6. ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA

W granicach gminy nie zidentyfikowano istotnych źródeł zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia.

Nieznaczone obszary szczególnego zagrożenia powodzią występują jedynie na małych odcinkach wzdłuż rzeki Kamionki w południowo-wschodniej części gminy oraz w rejonie jez. Krępsko.

7. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z POTRZEB I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY

Możliwości rozwoju gminy określone zostały odrębnie dla 22 miejscowości obrębowych. Natomiast potrzeby mieszkańców wynikają z prognozy demograficznej pomigracyjnej, odniesionej do poszczególnych społeczno-ekonomicznych grup wieku.

W Studium nie określa się czasu realizacji polityki przestrzennej, jednak wynikające z prognoz demograficznych rodzaje zjawisk ludnościowych, dokonujących się w określonym rytmie oraz ich wielkości, dają wyobrażenie o zapotrzebowaniu społecznym i czekających gminę obowiązkach. Na potrzeby Studium sporządzono dwie prognozy demograficzne: biologiczną i pomigracyjną na lata 2001-2025.

7.1. Charakterystyka demograficzna

Gmina Człuchów należy do największych gmin wiejskich województwa pomorskiego, zarówno pod względem obszarowym jak i według liczby ludności. Liczba mieszkańców gminy wg danych WUS w 2001 r. wynosiła 10100 osób. Przyrost naturalny na terenach wiejskich w województwie pomorskim wynosił 6,2‰, w gminie Człuchów był nieco niższy i wynosił 4,5‰. Saldo migracji ludności w województwie wynosi 0,2/1000 mieszkańców. Ponad połowa gmin wiejskich wykazuje jednak saldo ujemne. W gminie Człuchów saldo migracji w 2001 r. wynosiło -0,9. Struktura ekonomiczna grup wiekowych była zbliżona do sytuacji większości gmin wiejskich województwa pomorskiego, położonych poza bezpośrednim zasięgiem oddziaływania aglomeracji trójmiejskiej. Szczegółową strukturę wieku w 2000 r. przedstawiono w załączonej tabeli.

Tabl. 3. Ludność gminy Człuchów w 2000 r. według społeczno-ekonomicznych grup wieku

Grupa społeczno-ekonomiczna	Wiek	Liczba ludności	%
1. Żłobkowa	0-2	352	3,6
2. Przedszkolna, w tym grupy wieku:	3-6	640	6,5
	3-5	314	3,2
	6	163	1,7
3. Szkoły podstawowej	7-12	1040	10,5
4. Gimnazjum, w tym grupy wieku:	13-15	524	5,3
	13-14	352	3,6
	15	172	1,7
5. Liceum profilowane, szkoły zawodowe w tym grupy wieku:	16-18	577	5,8
	16-17	390	4,0
	18	187	1,9
6. Studia	19-24	999	10,1
7. Łącznie wiek przedprodukcyjny	0-17	2946	29,8
8. Łącznie wiek produkcyjny	18-59K/64M	5846	59,2
9. Łącznie wiek poprodukcyjny	60K/65M i więcej	1078	10,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych US.

7.2. Założenia do prognozy

Prognozę biologiczną ludności sporządzono w oparciu o określone poniżej założenia. Strukturę ludności wg płci i wieku dla gminy Człuchów przyjęto na dzień 31.12.2000 r.

Tablice trwania życia wyznaczające długość życia:

	kobiety	mężczyźni
do roku 2010	76,0	68,5
2011 - 2020	76,9	70,0
2021 - 2025	77,8	72,0

Tablice długości życia na okres do roku 2010 były dobierane do rejestrowanej w gminie liczby zgonów. Przyjęto optymistyczną wersję i założono stopniową poprawę jakości życia tzn. przyjęto tablice wyznaczające wyższą średnią długości trwania życia. Wartości współczynników płodności kobiet przyjęte do prognozy urodzeń otrzymano również z "dopasowania" do wykazywanej liczby urodzeń w gminie. Przyjęte do prognozy współczynniki wyznaczają dzietność 1,787 dziecka urodzonego przez kobietę w całym okresie rozrodczym tzn. w wieku od 15 do 49 lat dla kobiet w gminie. Założono, że ten poziom dzietności utrzyma się do 2025 r. Jest to dzietność zdecydowanie nie zapewniająca reprodukcji prostej. Do określenia współczynników opierano się na następujących danych:

rok	urodzenia	zgony	przyrost naturalny	saldo migracji
1996	157	97	60	-76
1997	171	98	73	-3
1998	156	95	61	136
1999	105	77	28	5
2000	128	83	45	-9
2001	115	76	39	16

Prognozę pomigracyjną ludności sporządzono przy tych samych założeniach dotyczących ruchu naturalnego jak dla prognozy biologicznej.

Przyjęto zerowy strumień migracji do 2004 roku, natomiast z chwilą otwarcia granic, po wejściu do Unii, przyjęto średni odpływ roczny z gminy w wielkości 22 osób: 12 kobiet i 10 mężczyzn.

7.3. Prognoza biologiczna 2000-2025

Prognoza demograficzna dokonywana przy określonych założeniach mówi nam o przyszłym stanie i strukturze ludności. W prognozie biologicznej w odróżnieniu od prognozy pomigracyjnej nie zakłada się migracji na danym terenie. Prognoza biologiczna jest konstrukcją sztuczną ze względu na to, że zawsze istnieje ruch

wędrówkowy ludności. Przyjęcie prognozy biologicznej może być równoznaczne z przyjęciem nie tylko założenia o zerowym saldzie migracji ale również, że struktura wieku osób wymeldowujących i zameldowujących się w gminie zasadniczo się nie różni.

Prognoza biologiczna dla gminy Człuchów - zgodnie z powyższym - zakłada, że przyrost ludności jest w zasadzie efektem przyrostu naturalnego. Przy takim założeniu, ma ona znamiona teoretyczne, niemniej będąc projekcją skali i struktur naturalnego rozwoju demograficznego gminy sygnalizuje konsekwencje ekonomiczne i społeczne tego rozwoju. Wobec doświadczeń minionego okresu - w momencie formułowania nowych założeń polityki przestrzennej gminy - ma ona odgrywać rolę ostrzegawczą. Prognoza zawarta jest w poniższej tabelicy.

Tabl. 4. Prognoza biologiczna dla gminy Człuchów na lata 2000-2025 według społeczno-ekonomicznych grup wieku

WIEK	Rok	2000	2005	2010	2015	2020	2025
	Ogółem	9870	10072	10333	10594	10787	10948
żłobkowy	0-2	352	401	431	435	416	384
przedszkolny	3-5	477	371	413	434	426	401
	6	314	237	268	288	287	274
szkoły podstawowej	7-12	163	107	133	143	144	139
gimnazjum	13-14	1040	974	761	815	862	855
	15	352	365	321	240	277	288
liceum profilowane, szkoły zawodowe	16-17	172	162	163	129	135	145
	18	390	362	334	261	262	283
studia	19-24	999	1102	1056	1008	822	773
wiek produkcyjny, w tym:	18-59K/ 64M	5846	6223	6610	6779	6646	6601
mobilny	18-24	1186	1270	1223	1178	949	912
	25-44	2907	2922	3141	3318	3419	3308
niemobilny	45-59K/ 64M	1753	2031	2246	2283	2278	2381
wiek poprodukcyjny	60K/65M i więcej	1078	1109	1166	1357	1618	1852

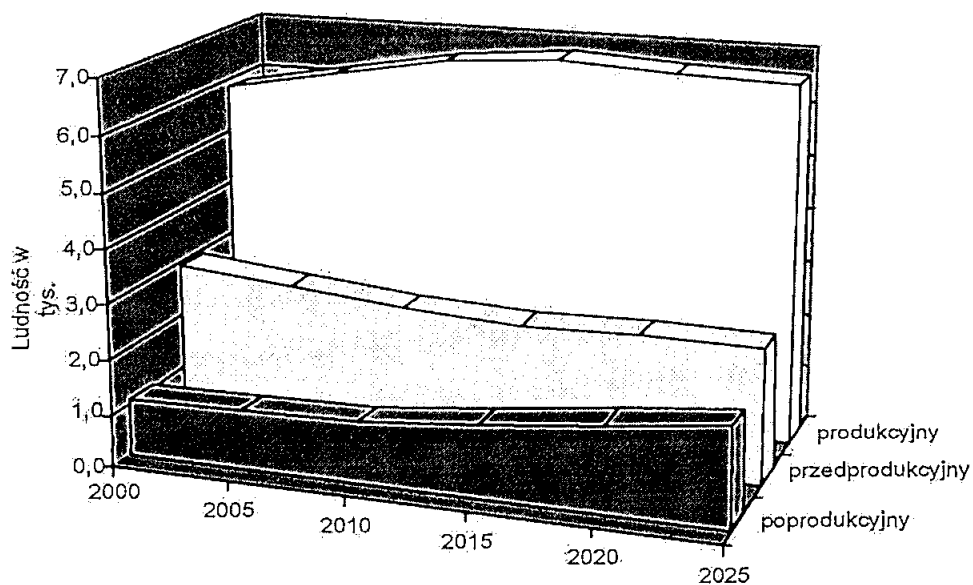
Wg prognozy biologicznej wykonanej przy przyjętych założeniach, ludność gminy Człuchów do roku 2005 wzrośnie o 200 osób tj. o 2%. W latach 2005-2025 liczba ludności będzie powoli, ale systematycznie wzrastała, by w roku 2025 osiągnąć liczbę 10950, co daje przyrost 11% w stosunku do roku 2000. Wskaźnik feminizacji zwiększyłby się ze 94 kobiet na 100 mężczyzn w 2000 r. do 97 w roku 2025 i jest to efekt między innymi starzenia się społeczeństwa. Tendencje regresywne w procesie rozwoju demograficznego najbardziej uwidocznione są w ekonomicznych grupach wieku. W wyniku starzenia się ludności występować będą dość istotne zmiany w strukturach wiekowych. Można to zaobserwować na przedstawionym poniżej wykresie. Jest to niestety już obecnie zjawisko charakterystyczne dla całego naszego

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Człuchów
społeczeństwa.

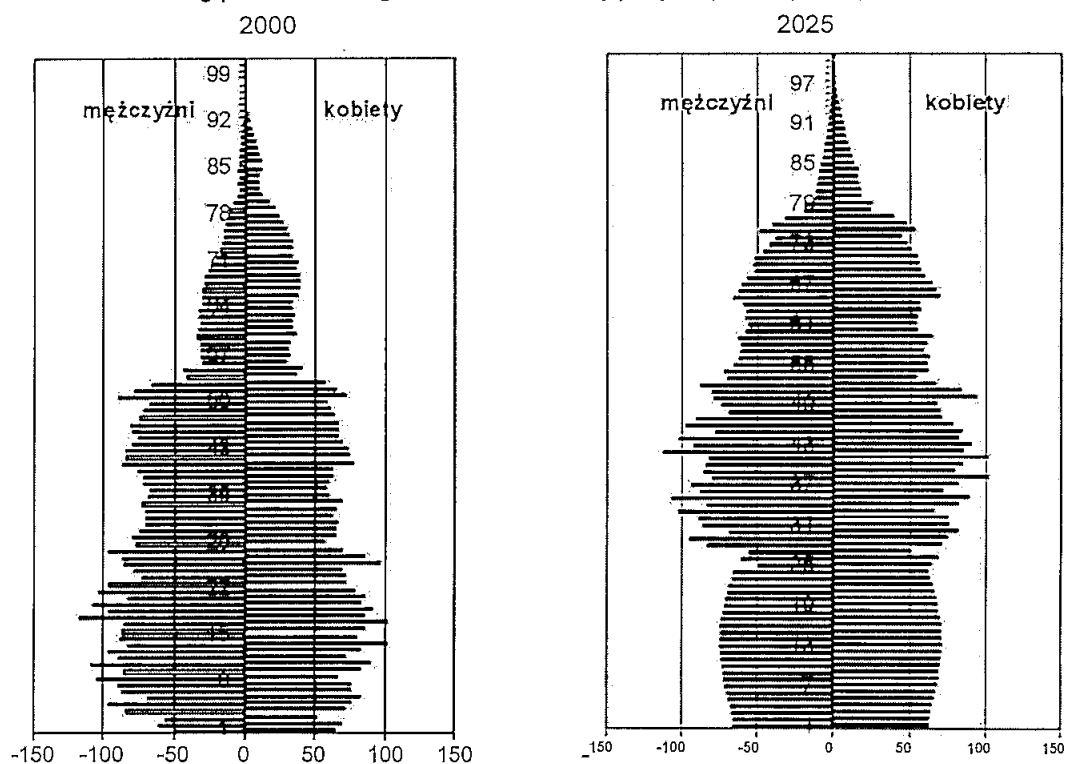
Tabl. 5. Struktura wieku ludności wg prognozy biologicznej

Rok	2000	2005	2010	2015	2020	2025
Ogółem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
0-2	3,6	4,0	4,2	4,1	3,9	3,5
3-5	4,8	3,7	4,0	4,1	4,0	3,7
6	1,7	1,1	1,3	1,4	1,3	1,3
7-12	10,5	9,7	7,4	7,7	8,0	7,8
13-14	3,6	3,6	3,1	2,3	2,6	2,6
15	1,7	1,6	1,6	1,2	1,3	1,3
16-17	4,0	3,6	3,2	2,5	2,4	2,6
18	1,9	1,7	1,6	1,6	1,2	1,3
18-24	12,0	12,6	11,8	11,1	8,8	8,3
19-24	10,1	10,9	10,2	9,5	7,6	7,1
25-44	29,5	29,0	30,4	31,3	31,7	30,2
45-59/64	17,8	20,2	21,7	21,5	21,1	21,7
60/65 i więcej	10,9	11,0	11,3	12,8	15,0	16,9

Zmiany liczby ludności w ekonomicznych grupach wieku
w latach 2000-2025

Ludność według płci i wieku w gminie Człuchów wg prognozy biologicznej w roku:

Tabl. 6. Odsetek ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności gminy Człuchów w latach 2000-2025 według prognozy biologicznej

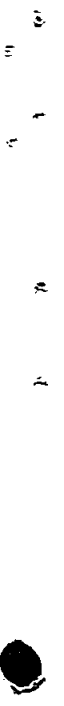
Wiek		2000	2005	2010	2015	2020	2025
Przedprodukcyjny 0-17		2946	2740	2556	2458	2523	2495
	%	29,8	27,2	24,7	23,2	23,4	22,8
Produkcyjny 18-59K/64M		5846	6223	6610	6779	6646	6601
	%	59,2	61,8	64,0	64,0	61,6	60,3
Poprodukcyjny 60K/65M i więcej		1078	1109	1166	1357	1618	1852
	%	10,9	11,0	11,3	12,8	15,0	16,9
Ludność ogółem		9870	10072	10333	10594	10787	10948
Rok 2000 = 100%	%	100,0	102,0	104,7	107,3	109,3	110,9

7.4. Prognoza pomigracyjna 2000-2025

Tabl. 7. Prognoza pomigracyjna dla gminy Człuchów na lata 2001-2025 według społeczno-ekonomicznych grup wieku

WIEK	Rok	2000	2005	2010	2015	2020	2025
	Ogółem	9870	10047	10176	10285	10367	10337
żłobkowy	0-2	352	400	420	411	383	343
przedszkolny	3-5	477	368	405	411	393	358
	6	314	237	264	276	267	247
szkoły podstawowej	7-12	163	107	131	138	134	126
gimnazjum	13-14	1040	974	756	798	821	791
	15	352	365	321	238	272	272
liceum profilowane, szkoły zawodowe	16-17	172	160	161	127	131	136
	18	390	360	328	255	251	267
studia	19-24	999	1094	992	930	744	684
wiek produkcyjny, w tym:	18-59K/64M	5846	6206	6497	6566	6352	6189
mobilny	18-24	1186	1260	1153	1095	863	813
	25-44	2907	2916	3100	3191	3196	3010
niemobilny	45-59K/64M	1753	2030	2244	2281	2293	2366
wiek poprodukcyjny	60K/65M i więcej	1078	1108	1157	1340	1630	1855

Z porównania wyników prognozy biologicznej i pomigracyjnej wykonanych przy identycznych założeniach wynika, że ze względu na założony niewielki strumień migracji znaczące różnice liczby ludności gminy Człuchów zaczynają się zaznaczać po roku 2015. W roku 2025 liczba ludności wg prognozy pomigracyjnej będzie o przeszło 600 osób niższa niż wskazywała to prognoza biologiczna. Jednak również według tej prognozy liczba ludności będzie powoli i systematycznie wzrastała, ale tylko do roku 2020, by dojść do liczby 10370, po czym zacznie nieznacznie maleć. W związku z zakładaną migracją ludzi młodych nastąpi pogłębienie się procesu starzenia społeczeństwa i nastąpią zmiany w strukturach wiekowych. W prognozowanym okresie liczba ludności gminy Człuchów będzie o 6% niższa od liczby w prognozie biologicznej.

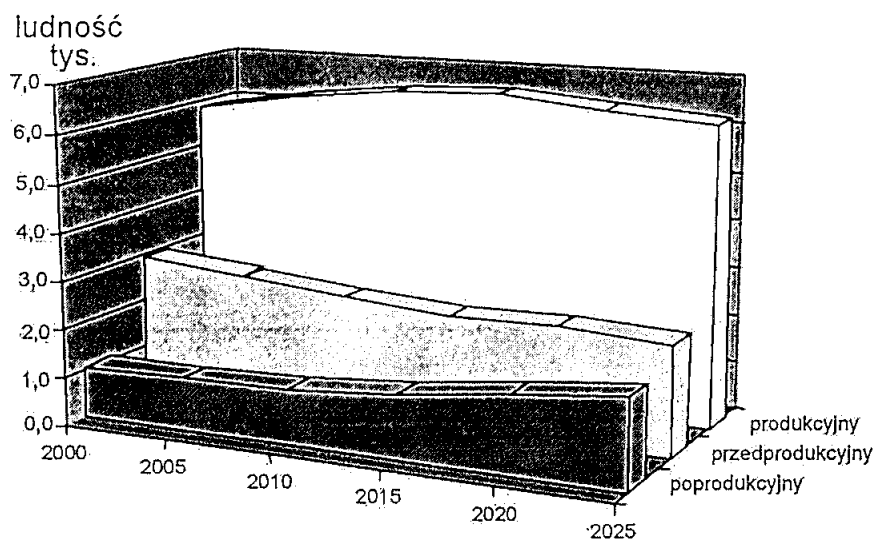
Tabl. 8. Struktura wieku ludności wg prognozy pomigracyjnej

Rok	2000	2005	2010	2015	2020	2025
Ogółem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
0-2	3,6	4,0	4,1	4,0	3,7	3,3
3-5	4,8	3,7	4,0	4,0	3,8	3,5
6	1,7	1,1	1,3	1,3	1,3	1,2
7-12	10,5	9,7	7,4	7,8	7,9	7,6
13-14	3,6	3,6	3,2	2,3	2,6	2,6
15	1,7	1,6	1,6	1,2	1,3	1,3
16-17	4,0	3,6	3,2	2,5	2,4	2,6
18	1,9	1,6	1,6	1,6	1,1	1,3
18-24	12,0	12,5	11,3	10,6	8,3	7,9
19-24	10,1	10,9	9,8	9,0	7,2	6,6
25-44	29,5	29,0	30,5	31,0	30,8	29,1
45-59/64	17,8	20,2	22,1	22,2	22,1	22,9
60/65 i więcej	10,9	11,0	11,4	13,0	15,7	17,9

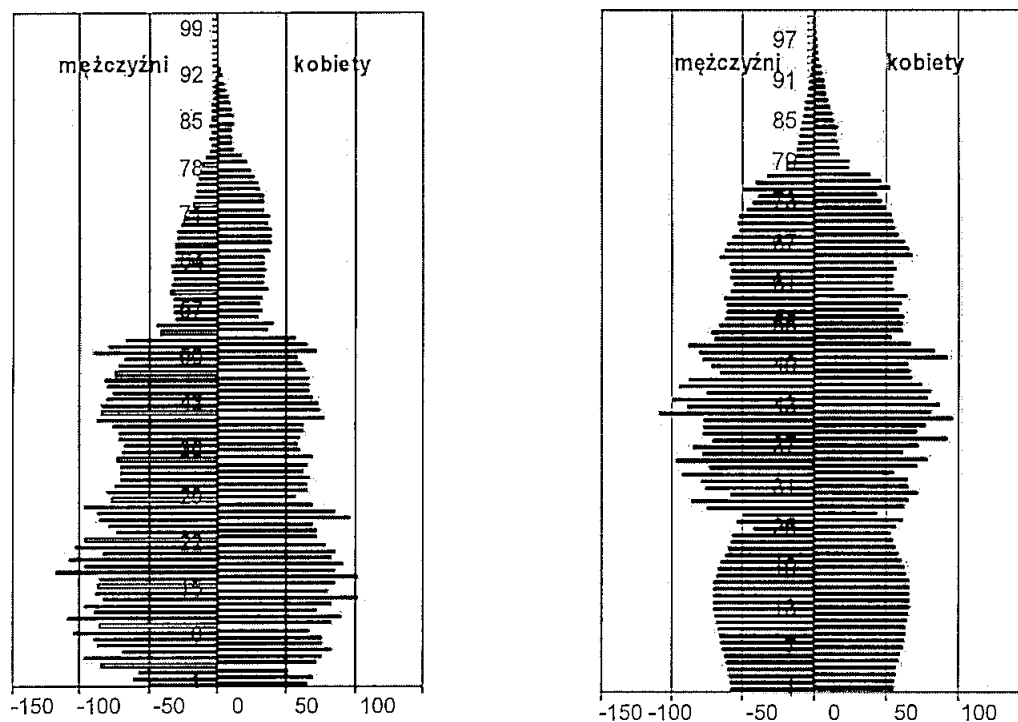
Przedstawiona powyżej prognoza demograficzna, w kontekście danych demograficznych z 2005 r. - 10 225 osób, jest prognozą trafną. Pomimo, iż przewidziany wzrost liczby ludności w 2005 różnił się nieco od rzeczywistej liczby ludności w tym roku, to trend został prawidłowo określony.

W tym kontekście należy uznać, iż trendy przedstawione w prognozie demograficznej są trafne, a prawdopodobieństwo sprawdzenia się prognozy w kolejnych okresach jest wysokie.

Zmiany liczby ludności w ekonomicznych grupach wieku w latach 2000-2025

Ludność według płci i wieku w gminie Człuchów wg prognozy pomigracyjnej w roku:
2000 2025

Tabl. 9. Odsetek ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności gminy Człuchów w latach 2000-2025 według prognozy pomigracyjnej

Wiek		2000	2005	2010	2015	2020	2025
Przedprodukcyjny 0-17		2946	2733	2522	2379	2384	2293
	%	29,8	27,2	24,8	23,1	23,0	22,2
Produkcyjny 18-59K/64M		5846	6206	6497	6566	6352	6189
	%	59,2	61,8	63,8	63,8	61,3	59,9
Poprodukcyjny 60K/65M i więcej		1078	1108	1157	1340	1630	1855
	%	10,9	11,0	11,4	13,0	15,7	17,9
Ludność ogółem		9870	10047	10176	10285	10367	10337
Rok 2000 = 100%		%	100,0	101,8	103,1	104,2	104,7

7.5. Prognoza liczby gospodarstw domowych

W prognozie gospodarstw domowych założono, iż obniżyć się będzie średnia wielkość gospodarstwa domowego i przeciętna liczba osób dorosłych przypadająca na jedno gospodarstwo domowe. Założenia te są uzasadnione wzrostem liczby gospodarstw osób starszych (proces wdowienia) oraz silną skłonnością ludzi młodych do usamodzielniania się. Zjawisko to powszechne w Europie będzie zachodziło u nas w miarę poprawy warunków mieszkaniowych.

W prognozie oparto się na następujących założeniach:

	Liczba osób ogółem w gospodarstwie	Liczba osób dorosłych w gospodarstwie
2000	3,516	2,433
2005	3,236	2,369
2010	2,996	2,282
2015	2,807	2,169
2020	2,672	2,070
2025	2,541	1,984

Tabl. 10. Prognoza gospodarstw domowych

Rok	Wg prognozy biologicznej			Wg prognozy pomigracyjnej		
	Ilość gospodarstw	Dynamika wzrostu rok 2000=100	Okres poprzedni = 100%	Ilość gospodarstw	Dynamika wzrostu rok 2000=100	Okres poprzedni = 100%
2000 szac.	2800	100,0		2800	100,0	
2005	3100	110,7	110,7	3100	110,7	110,7
2010	3400	121,4	109,7	3400	121,4	109,7
2015	3700	132,1	108,8	3650	130,4	107,4
2020	4000	142,9	108,1	3850	137,5	105,5
2025	4500	160,7	112,5	4050	144,6	105,2

7.6. Prognoza liczby osób aktywnych zawodowo

Tabl. 11. Prognoza aktywnych zawodowo

Rok	Wg prognozy biologicznej			Wg prognozy pomigracyjnej		
	Aktywni zawodowo	Dynamika wzrostu rok 2000=100	Okres poprzedni = 100%	Aktywni zawodowo	Dynamika wzrostu rok 2000=100	Okres poprzedni = 100%
2000 szac.	4000	100,0		4000	100,0	
2005	4300	107,5	107,5	4300	107,5	107,5
2010	4600	115,0	107,0	4500	112,5	104,7
2015	4700	117,5	102,2	4550	113,8	101,1
2020	4600	115,0	97,9	4450	111,3	97,8
2025	4600	115,0	100,0	4350	108,8	97,8

7.7. Możliwości rozwoju miejscowości obrębowych

Analizy możliwości rozwoju przeprowadzono dla 22 miejscowości obrębowych w skali 1:10 000. Podstawą analiz były:

- uwarunkowania wynikające z istniejącego zagospodarowania,
- ustalenia planistyczne wynikające z Planu Ogólnego Gminy Człuchów z 1994 r.,
- ograniczenia przyrodnicze,
- ograniczenia kulturowe.

Celem przeprowadzonych analiz było:

- określenie obszarów, które mogą być przeznaczone pod zabudowę i być przedmiotem opracowań miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- wyznaczenie obszarów, dla których powinny być sporządzone odpowiednie materiały wyjściowe, głównie opracowania geodezyjne i ekofizjograficzne,
- wyznaczenie obszarów występowania konfliktów pomiędzy ustaleniami obecnie funkcjonujących planów miejscowych a możliwościami rozwoju miejscowości wynikającymi z ograniczeń przyrodniczych i kulturowych.

Zakres przestrzenny analiz oparty był na założeniu rozwoju miejscowości w formie zwartej, dostępnej od umownego środka miejscowości w zasięgu dojścia pieszego optymalnego 300 m i maksymalnego 500 m.

Głównym ograniczeniem w polach możliwości rozwoju są gleby klasy III, wymagające zgody ministra na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze. W niniejszych analizach przyjęto, że gleby klasy III nie stanowią ograniczenia możliwości rozwoju.

W analizach możliwości rozwoju, jako tereny o najniższym potencjale pod dalszą zabudowę, wskazano:

- doliny i podmokłe obniżenia terenu,
- korytarze (ciągi) ekologiczne,
- gleby pochodzenia organicznego,
- gleby klasy I-III,
- strefy 100 m z obu stron działów wodnych,
- obszary źródliskowe,
- strefy 100 m od dużych połaci lasów,
- strefy 100 m od jezior i cieków wodnych,
- złoża udokumentowane,
- obszary chronionego krajobrazu,
- obszary otwartego krajobrazu - w przypadku stwierdzenia dużych możliwości rozwoju dla miejscowości.

Rezultatem przeprowadzonych analiz są następujące wnioski:

- (1) Wyodrębniono 3 grupy miejscowości uszeregowane wg możliwości rozwoju w układach zwartych:

Grupa I - miejscowości o małych możliwościach rozwoju:

1. Brzeźno
2. Bukowo
3. Chrzastowo
4. Dębica
5. Jaromierz
6. Jęczniki Wielkie
7. Mosiny
8. Płonica
9. Wierzchowo

Grupa II - miejscowości o średnich możliwościach rozwoju:

1. Barkowo
2. Biskupnica
3. Głędowo
4. Kołdowo
5. Krępsk
6. Polnica
7. Rychnowy

Grupa III - miejscowości o dużych możliwościach rozwoju:

1. Czarnoszyce
2. Kiełpin
3. Nieżywieć
4. Sieroczyn
5. Skarszewo
6. Stołczno

- (2) Analiza możliwości rozwoju wyznacza potencjalne zasoby terenów, które mogą być wskazane do dalszego zagospodarowania. Analiza ta nie wskazuje na istnienie czynników wspierających rozwój, takich jak dobra dostępność komunikacyjna, korzystne położenie względem większych ośrodków, położenie przy ważnych trasach komunikacyjnych, położenie w pobliżu terenów o wysokich walorach przyrodniczych oraz w pobliżu ośrodków zapewniających miejsca pracy. Czynniki wspierające rozwój stanowią często równocześnie ograniczenie

w dostępności terenów.

Przeprowadzona analiza możliwości rozwoju wykazuje, że największymi terenami potencjalnie możliwymi do wykorzystania dysponują te miejscowości, dla których czynniki wspierające rozwój są słabo rozwinięte.

Dla miejscowości położonych korzystnie ze względu na możliwości sterowania rozwoju, możliwości wykorzystania nowych terenów dla dalszego zagospodarowania są średnie lub małe.

W grupie najbardziej predestynowanej do dalszego rozwoju znalazły się głównie miejscowości, dla których wykazano średnie możliwości rozwoju.

Miejscowości o małych możliwościach rozwoju najczęściej wykorzystywały już swoje zasoby wynikające z walorów położenia. Wskazuje się na możliwość rozwoju tych miejscowości poprzez intensyfikowanie i uzupełnianie istniejącego zagospodarowania.

- (3) Wszystkie miejscowości o małych możliwościach rozwoju położone są w południowej części gminy, w strefach:

- III - Brzeźno
- IV - Jęczniki Wielkie, Wierzchowo
- V - Bukowo, Dębica, Mosiny, Płonica
- VI - Chrzastowo, Jaromierz

Ograniczenia możliwości rozwoju w tej części gminy wynikają z wysokiej klasy gleb, dla których wymagana jest zgoda ministra na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, ukształtowania terenu (obniżenia dolinne) oraz przebiegających przez ten obszar ważnych tras komunikacyjnych (droga krajowa nr 22, droga nr 25, linia kolejowa).

- (4) Miejscowości o średnich możliwościach rozwoju położone są w środkowej i północnej części gminy, w strefach:

- I - Krępsk, Kołdowo
- II - Polnica
- III - Rychnowy
- IV - Głędowo
- VI - Barkowo, Biskupnica

Są to miejscowości dość dobrze zagospodarowane (oprócz Biskupnicy), spełniające już dziś istotną rolę w rozwoju gminy ze względu na swoje położenie:

- wzdłuż drogi krajowej nr 22 - Rychnowy i Barkowo
- w strefie okolicy - Głędowo i Kołdowo
- w obszarach o dominującej funkcji przyrodniczej - Krępsk i Polnica

Dla tych miejscowości wskazane jest wykorzystanie istniejących możliwości rozwoju. Dla Biskupnicy wskazana jest stabilizacja.

(5) Miejscowości o dużych możliwościach rozwoju położone są w środkowej części gminy, w strefach:

- I - Sieroczyn i Stołczno
- II - Czarnoszyce i Kiełpin
- III - Nieżywieć
- IV - Skarszewo

Dwie z tych miejscowości mogą wzmocnić swoją rolę w rozwoju gminy, ze względu na swoje położenie:

- w strefie okołomiejskiej - Sieroczyn
- w pobliżu drogi krajowej nr 22 - Nieżywieć

Dla pozostałych miejscowości wskazana jest stabilizacja z powodu braku instrumentów wspierających rozwój.

8. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU PRAWNEGO GRUNTÓW

W strukturze własności gminy Człuchów przeważają grunty Skarbu Państwa. Zdecydowana część tych gruntów znajduje się w użytkowaniu wieczystym. Trzecia część gruntów stanowi własność osób fizycznych. W strukturze użytkowania gruntów Skarbu Państwa dominują grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione natomiast w strukturze gruntów będących własnością osób fizycznych użytki rolne.

Tabl. 12. Prognoza aktywnych zawodowo

Wyszczególnienie	Miasto	
	Powierzchnia w ha	Udział %
Grunty SP z wyłączeniem przekazanych w użytkowanie wieczyste	21767	60,41
Grunty SP przekazane w użytkowanie wieczyste	192	0,53
Wyszczególnienie	0	0,00
Grunty gmin i związków międzygminnych z wyłączeniem oddanych w użytkowanie wieczyste	850	2,36
Grunty gmin i związków międzygminnych przekazanych w użytkowanie wieczyste	21	0,06
Grunty, które są własnością samorządowych osób prawnych, oraz grunty, których właściciele są nieznani	0	0,00
Grunty osób fizycznych	11753	32,62
Grunty spółdzielni	0	0,00
Grunty kościołów związków wyznaniowych	228	0,63
Wspólnoty gruntowe	0	0,00
Grunty powiatów z wyłączeniem gruntów oddanych w użytkowanie	260	0,72
Grunty powiatów przekazane w użytkowanie wieczyste	0	0,00
Grunty województw z wyłączeniem oddanych w użytkowanie	22	0,06
Grunty województw przekazane w użytkowanie wieczyste	0	0,00
Grunty będące przedmiotem własności i władanie osób innych niż wymienione wyżej	937	2,60
Razem:	36030	100,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii, stan na 01.01.2008 r.

9. WYSTĘPOWANIE OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH

W gminie Człuchów zidentyfikowano obiekty i obszary chronione na podstawie przepisów odrębnych.

- Obiekty i obszary chronione na podstawie przepisów ustawy o ochronie przyrody obejmują:
  - 5 pomników przyrody;
  - 3 rezerваты przyrody:
    - „Jezioro Sporackie” nr 8,
    - „Jezioro Bardze Małe” nr 17,
    - „Sosny” nr 33;
  - obszary chronionego krajobrazu:
    - OCHK nr 6 - „Okolice Jezior Krępsko i Szczytno”,
    - OCHK nr 9 - „Zespół Jezior Człuchowskich”.

- Obszary chronione na podstawie przepisów Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory oraz Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa - wchodzące w skład Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000:
  - PLH220056 - „Czerwona Woda pod Babilonem”,
  - PLH220059 - „Duży Okoń”,
  - PLH220060 - „Las Wolność”;
- Obszary chronione na podstawie przepisów ustawy o lasach:
  - lasy ochronne.
- Obszary chronione na podstawie ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych:
  - grunty rolne stanowiące użytki rolne klasy III - kompleksy powyżej 0,5 ha,
  - grunty leśne.
- Obiekty i obszary chronione na podstawie przepisów ustawy o ochronie i opiece nad zabytkami, w tym:
  - 89 obiektów wpisanych do rejestru zabytków województwa pomorskiego, 106 obiektów objętych ochroną konserwatorską, 145 obiektów figurujących w gminnej ewidencji zabytków i 119 obiektów figurujących w wojewódzkiej ewidencji zabytków
  - 11 stanowisk archeologicznych objętych strefą W. pełnej ochrony archeologiczno-konserwatorskiej, wpisanych do rejestru zabytków województwa pomorskiego,
  - 16 stanowisk archeologicznych objętych strefą W.I. pełnej ochrony archeologiczno-konserwatorskiej, ujętych w wojewódzkiej ewidencji zabytków arch.,
  - 92 stanowiska objęte strefą W.II. częściowej ochrony archeologiczno-konserwatorskiej, ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków archeologicznych,
  - 396 stanowisk archeologicznych objętych strefą W.III. ograniczonej ochrony archeologiczno-konserwatorskiej, ujętych w wojewódzkiej ewidencji zabytków archeologicznych.

10. WYSTĘPOWANIE OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH

W granicach administracyjnych gminy Człuchów nie występują obszary naturalnych zagrożeń geologicznych.

11. OBSZARY SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ ORAZ OBSZARY OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH

Zgodnie z opracowaniem IMGW Oddział w Gdyni z roku 2004/2006 stanowiącym element studium ochrony przeciwpowodziowej pt: „Wyznaczenie granic bezpośredniego zagrożenia powodzią w celu uzasadnionego odtworzenia terenów zalewowych” na obszarze gminy występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią od rzeki Kamionki i rzeki Brdy.

Obszary te zostały zaznaczone na załączniku graficznym (w legendzie zarówno podstawowej, jak i dotyczącej zmiany studium).

12. WYSTĘPOWANIE TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH

W granicach administracyjnych gminy Człuchów występują tereny górnicze wyznaczone na podstawie przepisów odrębnych. Są to:

- *obszar górniczy Nieżywieć III – dokumentacja geologiczna złoża kruszywa naturalnego, została przyjęta zawiadomieniem Marszałka Województwa Pomorskiego znak: DROŚ.G/z-7514-02/07 z dnia 10.07.2007. Decyzją Marszałka Województwa Pomorskiego znak: DROŚ-G.JW-7412-2-09/07/08 z dnia 29.05.2008 r., została udzielona koncesja na wydobywanie kruszywa naturalnego na czas oznaczony, do dnia 31.12.2033 r (koncesja nr DROŚ.G.JW-75120-03/08).*
- *obszar górniczy Zagórki ustanowiony decyzją Starosty Człuchowskiego znak GilE.6522.03.2011 z dnia 12.01.2012 r. Tą samą decyzją udzielono koncesji na wydobywanie kruszywa naturalnego na czas oznaczony do dnia 31.12.2026 r. (zniesiony decyzją Starosty Człuchowskiego z dnia 13 lutego 2017 r. znak: GilE.6522.02.2016)*
- *obszar i teren górniczy „Nieżywieć II” ustanowiony koncesją udzieloną przez Starostę Człuchowskiego decyzją z dn. 13.12.2005r., znak: RLIOŚ.7510-01/05*
- *obszar i teren górniczy „Krzyżanki 1” określony w koncesji udzielonej przez Marszałka Województwa Pomorskiego decyzją nr 6/2015 z dnia 21 kwietnia 2015 r.*
- *obszar i teren górniczy „Zagórki I” określony w koncesji udzielonej przez Marszałka Województwa Pomorskiego decyzją nr 5/2017 z dnia 22 marca 2017 r.*

W następstwie przeprowadzonego rozpoznania w rejonach miejscowości Bukowo i Chrzastowo stwierdzono występowanie piasków różnoziarnistych, miejscami z domieszką drobnych ziaren żwiru. Złoża przeważnie były zaglinione lub pod dużymi nakładami glin. Zidentyfikowane utwory nie spełniają kryteriów bilansowych złóż. W tabeli 13 przedstawiono udokumentowane złoża kopalin z terenu gminy.

Tabl. 13. Charakterystyka udokumentowanych złóż

Nazwa złoża	Rodzaj kopaliny	Zasoby geologiczne bilansowe [w tys.t]	Kategoria rozpoznania	uwagi
Czarnoszyce	kreda jeziorna (torf w nakładzie bez ustalenia zasobów)	183	C1	wydobycie zaniechane, złoża wyeksploatowane
Polnica-C	kreda jeziorna (torf w nakładzie bez ustalenia zasobów)	265	C1	wydobycie zaniechane, złoża wyeksploatowane
Polnica II	kruszywa naturalne - piasek	1770	C1	wydobycie zaniechane, złoża wyeksploatowane
Nieżywieć	kruszywa naturalne - piasek	495	C1	koncesja eksploatacyjna ważna do 31 grudnia 2036r.
Nieżywieć II	kruszywa naturalne - piasek	175,5	C1	koncesja eksploatacyjna ważna do 31 grudnia 2018r.
Krzyżanki	kruszywa naturalne - piasek skaleniowo-kwarcowy	6871,058	C1	koncesja eksploatacyjna wydana decyzją Marszałka Województwa Pomorskiego decyzją nr 6/2015 z dnia 24 kwietnia 2015r.
Nieżywieć III	kruszywa naturalne	2 213,5	C1	Koncesja eksploatacyjna ważna do 31.12.2033 r.
Zagórki	kruszywa naturalne	310,2705		Obszar i teren górniczy zniesiony decyzją Starosty Człuchowskiego z dnia 13 lutego 2017 r. znak: G1E.6522.02.2016
Zagórki	Złoże piasków		C1	Dodatek do dokumentacji geologicznej (2016) koncesja eksploatacyjna wydana decyzją Marszałka Województwa Pomorskiego decyzją nr 5/2017 z dnia 22 marca 2017 r.
Rychnowy I	Kruszywo piaszczyste skaleniowo-kwarcowe	9851,395	C1	złoża rozpoznane szczegółowo, przygotowywane do eksploatacji surowca
Rychnowy II	Piasek - kruszywo naturalne dla budownictwa i drogownictwa	4224,0	C1	złoża rozpoznane szczegółowo, dokumentacja geologiczna zatwierdzona w grudniu 2017r.

Na pozostałym obszarze gminy występują wody podziemne w utworach trzecio- i czwartorzędowych. Największe ujęcia wód podziemnych w gminie funkcjonują w oparciu o wyżej wymienione zasoby. Są to ujęcia komunalne w:

- Polnicy o wydajności 184 m³/h,

- Ględowie o wydajności 100 m³/h,
- Sierocznynie o wydajności 90 m³/h.

Wydajność pozostałych ujęć w gminie jest różna i waha się od 4 m³/h we wsi Wierzchowo Wieś do 73 m³/h w Biskupnicy.

13. STAN SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, W TYM STOPNIA UPORZĄDKOWANIA GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ, ENERGETYCZNEJ ORAZ GOSPODARKI ODPADAMI

13.1. Stan systemów komunikacji

Kompleksowa ocena stanu systemów komunikacyjnych była przedmiotem odrębnego opracowania w toku prac nad pierwszą edycją studium¹². W efekcie transportowe uwarunkowania rozwoju przedstawiono w formie czynników sprzyjających rozwojowi gminy i ograniczających rozwój.

Czynniki sprzyjające rozwojowi gminy związane są z bardzo dobrą dostępnością gminy do krajowej i międzynarodowej sieci transportowej, wynikającej z położenia na przecięciu ważnych krajowych korytarzy transportowych, drogowych i kolejowych.

- (1) Krzyżujące się w mieście Człuchowie korytarze transportowe województwa o znaczeniu regionalnym - Południowy (Malbork - Tczew - Starogard Gdański - Chojnice - Człuchów) oraz Zachodni (Słupsk - Miastko - Szczecinek - Człuchów); głównymi elementami korytarza południowego są: droga krajowa nr 22 (Kostrzyn - Człuchów - Chojnice - Czarlin - Elbląg) oraz linia kolejowa nr 203 (Tczew - Kostrzyn) o podstawowym znaczeniu dla województwa; głównymi elementami korytarza zachodniego jest droga krajowa nr 25 (Bobolice - Bydgoszcz);
- (2) Korytarz zachód - wschód położony na południowym skraju województwa pomorskiego, który stanowi:
  - droga krajowa nr 22 relacji: granice państwa - Gorzów Wlk. - Człuchów - Chojnice - Elbląg - granica państwa [obecnie główny szlak transportowy Niemcy - Rosja (Kalininigrad)];
  - linia kolejowa relacji: Piła - Chojnice - Starogard Gd. - Tczew; na terenie gminy Człuchów stacja kolejowa w Bukowie Człuchowskim i w Wierzchowie Człuchowskim;
  - linia kolejowa relacji: (Szczecin - Starogard Szczeciński - Szczecinek) Runowo Pomorskie - Człuchów - Chojnice - Starogard Gd. - Tczew; stacja kolejowa w mieście Człuchowie oraz na terenie gminy Człuchów w Brzeźnie Człuchowskim.

12

A. Talaga: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Człuchów - zeszyt 4 komunikacja, Gdańsk 2002r.

- (3) Korytarz północ - południe stanowi droga krajowa nr 25 relacji Bobolice (Koszalin) - Biały Bór (Słupsk, Miastko) - Człuchów - Tuchola - Bydgoszcz.
- (4) Przebiegający przez obszar gminy szlak rowerowy znaczenia regionalnego Człuchów - Sępólno Krajeńskie - Koronowo.

Szanse rozwoju gminy wynikają z:

- (1) Niezainwestowania terenów w sąsiedztwie głównych dróg, co daje nowe możliwości i szanse prawidłowego zagospodarowania tych terenów.
- (2) Projektowanej obwodnicy m. Człuchowa w ciągu drogi krajowej nr 22. Pozwala to na realizację wokół jej węzłów i skrzyżowań obiektów o funkcjach związanych z obsługą turystyki i ruchu kołowego.
- (3) Funkcjonowania linii oraz stacji kolejowych na terenie miasta i gminy, stanowiących o dostępie do sieci transportowej dla towarów o dużych gabarytach i dużym ciężarze.
- (4) Gęstej sieci dróg wystarczającej na zabezpieczenie potrzeb komunikacyjnych gminy.
- (5) Dogodnych lokalizacji na tworzenie turystycznych miejsc obsługi podróżnych (droga nr 22 i 25).

Czynniki ograniczające rozwój obejmują zarówno uwarunkowania zewnętrzne, jak i wewnętrzne, a w szczególności:

- (1) Brak bezpieczeństwa użytkowników dróg (duża liczba wypadków drogowych) szczególnie w miejscowościach przy drogach krajowych nr 22 i 25.
- (2) Brak obwodnic miejscowości położonych przy drogach krajowych nr 22 i 25, niezbędnych dla zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańców tych miejscowości.
- (3) Bardzo duża ilość dróg o nawierzchni gruntowej (większość dróg gminnych - 85 i część dróg powiatowych) - nieprzejezdnych, stanowiących niejednokrotnie jedyne połączenie małych miejscowości z resztą gminy.
- (4) Brak oznakowań dróg powiatowych i gminnych w terenie, co wpływa na dezorientację użytkowników dróg nie znających terenu (turysta).
- (5) Brak połączeń bezpośrednich pomiędzy miejscowościami umożliwiającymi wzajemne kontakty bez konieczności przejazdu przez m. Człuchów, co zdecydowanie wydłuża drogę. Pojazdy rolnicze dodatkowo zmniejszają przepustowość szczególnie w odniesieniu do dróg krajowych i ulic miejskich.

13.2. Stan systemów infrastruktury technicznej

Przedmiotem odrębnego opracowania z wykonanego w toku prac nad pierwszą edycją studium była diagnoza stanu istniejącego, w której omówiono stan zaopatrzenia w wodę, odprowadzania i oczyszczania ścieków, regulacje stosunków

wodnych, zaopatrzenie w ciepło, energię elektryczną i gaz oraz telekomunikację, a także uwarunkowania zewnętrzne i wewnętrzne rozwoju systemów infrastruktury technicznej. W rezultacie stan systemów przedstawiono w formie czynników sprzyjających rozwojowi gminy i ograniczających rozwój. Jako czynniki sprzyjające rozwojowi uznano¹³:

- (1) Wysokie zasoby wód podziemnych, wielokrotnie przekraczające zapotrzebowanie gminy.
- (2) Dobrze rozwinięty układ dystrybucji wody.
- (3) Zmodernizowaną oczyszczalnię ścieków o przepustowości znacznie przekraczającej potrzeby miasta i gminy.
- (4) Funkcjonujące źródło gazu w postaci gazociągu wysokiego ciśnienia i dwóch stacji redukcyjno-pomiarowych pierwszego stopnia.
- (5) Poprawnie funkcjonujący system zaopatrzenia w energię elektryczną.

Jako czynniki ograniczające rozwój gminy w zakresie infrastruktury technicznej uznano:

- (1) Wysokie rozproszenie systemu zaopatrzenia w wodę, nie sprzyjające racjonalnemu wykorzystywaniu zasobów.
- (2) Brak urządzeń kanalizacyjnych na terenie gminy przy wysokim stopniu wyposażenia w wodociągi, co w szczególnie niekorzystny sposób wpływa na stan czystości wód podziemnych i powierzchniowych.
- (3) W strukturze paliw zdecydowaną przewagę węgla.
- (4) Brak możliwości korzystania z gazu przewodowego przez zdecydowaną większość miejscowości gminy; wiąże się to z brakiem warunków wyboru nośników energii i praktyczną koniecznością korzystania wyłącznie z paliw stałych, co wpływa niekorzystnie na stan czystości atmosfery.
- (5) Brak możliwości dwustronnego zasilania gminy w energię elektryczną.
- (6) Ograniczenia techniczne istniejącej sieci elektroenergetycznej w odbiorze energii elektrycznej z projektowanych farm elektrowni wiatrowych.

13

R. Musiał: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Człuchów - Zeszyt 5 - infrastruktura techniczna, Gdańsk 2002 r.

14. UWARUNKOWNIA WYNIKAJĄCE Z PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

Dokumentem określającym zadania służące realizacji ponadlokalnych zadań publicznych jest Plan zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego. Poniżej wymieniono podstawowe uwarunkowania stanowiące przesłanki dla kształtowania dalszej struktury przestrzennej województwa z uwzględnieniem gminy Człuchów:

- obszar położony jest w strukturze przestrzennej województwa pomorskiego w strefie peryferyjnej - zachodnia część regionu, na obszarach o charakterze rolniczym;
- obszar zidentyfikowany został jako tereny regresu społecznego i gospodarczego;
- gmina znajduje się w problemowym obszarze zaniedbań w infrastrukturze technicznej na terenach wiejskich;
- obszar gminy znajduje się w obrębie chronionej zlewni Brdy, w dorzeczu Wisły (większa część północno-wschodnia) oraz w zlewni Gwdy, w dorzeczu Odry (południowo-zachodni fragment);
- gmina charakteryzuje się przeciętnymi walorami dziedzictwa kulturowego;
- ze względu na bogactwo przyrodnicze gminy uznaje się funkcje turystyki krajoznawczej i kwalifikowanej oraz agroturystyki za wiodące; uzupełnienie głównego kierunku stanowić może turystyka rowerowa.

Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych określone w planie zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego:

- w zakresie kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej województwa pomorskiego oraz roli gminy w strukturze osadniczej województwa:
  - gmina Człuchów pozostaje pod silnym oddziaływaniem ośrodków miejskich Człuchowa i Chojnic - osadnicze węzły aktywizacji otoczenia; istotnym dla przyszłego rozwoju gminy jest tworzenie nowych i uzupełnienie istniejących wzajemnych powiązań w układzie społecznym i przestrzennym pomiędzy miastem a gminą;
  - wzmocnienie miejskiego charakteru Człuchowa i Chojnic: rozwój przemysłu, usług turystycznych, infrastruktury społecznej oraz usług publicznych w celu zwiększenia zasięgu i siły oddziaływania ośrodków na gminę Człuchów;
  - w sieci osadniczej województwa gmina Człuchów nie ma istotnego znaczenia; ze względu na wiejski charakter obszaru istnieje realne zagrożenie wyludniania się terenów zwłaszcza na obszarach peryferyjnych - poza strefą oddziaływania miasta; w celu minimalizowania zjawiska na obszarach położonych poza strefą podmiejską należy wspierać rozwój nowych miejsc pracy na terenach miejskich np. w turystyce;

- w zakresie kształtowania infrastruktury transportowej:
  - modernizacja drogi krajowej nr 22 do parametrów drogi ekspresowej (S) lub drogi głównej przyspieszonej (GP);
  - budowa w ciągu drogi krajowej nr 22 obwodnicy miasta Człuchowa;
  - zmiana przebiegu drogi krajowej nr 25 w parametrach drogi głównej przyspieszonej (GP);
  - modernizacja dróg wojewódzkich: DW 188 (G) - odcinek Człuchów - Debrzno, DW 201 (Z) - od zachodniej granicy województwa do Barkowa;
  - modernizacja dróg dojazdowych do dużych ośrodków koncentrujących miejsca pracy i usług ponadlokalnych;
  - integracja infrastrukturalna i organizacyjna regionalnego transportu pasażerskiego;
  - tworzenie zhierarchizowanych sieci drogowych regionalnych;
  - tworzenie struktur przestrzennych minimalizujących ryzyko występowania konfliktów pomiędzy użytkowaniem infrastruktury transportowej, zmotoryzowanymi i niezmotoryzowanymi;
- w zakresie kształtowania infrastruktury technicznej:
  - budowa gazociągu wysokiego ciśnienia;
  - budowa linii elektroenergetycznej wysokiego napięcia;
  - budowa gazowej stacji redukcyjno-pomiarowej I°;
  - budowa oczyszczalni ścieków odpadowych odprowadzanych z ulic i parkingów;
  - ograniczenie zanieczyszczeń ze źródeł obszarowych - redukcja emisji w kotłowniach, elektrociepłowniach i zakładach przemysłowych;
  - wprowadzenie zabudowy technicznej i biologicznej w infrastrukturze drogowej ograniczającej wibracje i rozprzestrzenianie się hałasu wzdłuż ciągów komunikacyjnych;
- w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego:
  - włączanie kolejnych obiektów do zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej;
  - odtworzenie, wszędzie gdzie to możliwe, zabudowy biologicznej stref brzegowych;
  - zachowywanie i podtrzymywanie trwałości pozostałych elementów osnowy ekologicznej w postaci izolowanych kęp roślinności, nieużytków, założeń parkowych lub skwerów, z poszukiwaniem możliwości odtworzenia powiązań lub „obejścia” stref zainwestowanych;
  - wprowadzanie zadrzewień, zakrzewień i zadarnień jako elementu odbudowy ciągłości naturalnych powiązań ekologicznych;

- przeznaczenie części terenów niezainwestowanych na założenia terenów zielonych przenikających tkankę obszarów zabudowanych oraz bezwzględna ochrona zadrzewień i istniejących terenów zieleni urządzonej - jako elementów naturalnych utrzymujących dobre warunki klimatu lokalnego;
  - wprowadzenie elementów izolacji technicznej i biologicznej ograniczającej rozprzestrzenianie hałasu wzdłuż ciągów komunikacyjnych w obszarach zabudowy mieszkaniowej;
  - modernizacja i przebudowa ciągów komunikacyjnych w celu zmniejszenia wibracji wywołanych ciężkim transportem samochodowym;
- w zakresie ochrony środowiska kulturowego:
    - ochrona i zachowanie krajobrazu kulturowego o najcenniejszych walorach kulturowych i krajobrazowych w skali województwa w drodze ustanowienia form ochrony prawnej;
    - ochronę tożsamości kulturowej miejsca w drodze objęcia ochroną obszarów zabudowy w sąsiedztwie wartościowych zespołów przestrzennych i ich dekompozycję przestrzenną, pozwalającą na wyeksponowanie wartościowych cech zespołów;
    - zachowanie historycznego układu osadniczego oraz jego związków z drogami lądowymi i wodnymi;
    - zachowanie i utworzenie warunków ekspozycji panoram widokowych z tras komunikacyjnych zważywszy szczególnie interesujące obiekty krajobrazowe;
    - propagowanie tradycyjnych form architektury wiejskiej w zakresie bryły, detalu architektonicznego i materiałów wykończeniowych;
    - ochronę istniejących panoram widokowych - w tym zakaz wznoszenia budynków i budowli przesłaniających ekspozycję krajobrazową z punktów widokowych oraz wprowadzania zieleni wysokiej;
    - likwidację lub neutralizację widokową wszelkich elementów obniżających walory krajobrazowe - wprowadzenie zieleni w otoczeniu osiedli i obiektów rekreacyjnych w zakresie podnoszącym walory krajobrazowe;
  - w zakresie turystyki:
    - krajoznawczej:
      - realizacja infrastruktury organizującej penetrację turystyczną (szlaki piesze, trasy rowerowe, miejsca piknikowe);
      - wytyczenie i urządzenie szlaków turystyki pieszej i rowerowej, powiązanych z możliwością dojazdu samochodem;
      - stymulowanie rozwoju rekreacji na obszarach dotychczasowej ekstensywnie wykorzystanych o mniejszych wartościach przyrodniczych i kulturowych w celu odciążenia terenów już intensywnie wykorzystywanych;

- uporządkowanie istniejącego zainwestowania turystycznego zagrażającego czystości jezior poprzez podniesienie standardu oraz uporządkowanie gospodarki ściekowej;
- wzbogacenie miejscowości rekreacyjnych w urządzenia usługowe, w tym służące także stałym mieszkańcom;
- pełniejsze wykorzystanie sieci osadniczej, szczególnie większych wsi, do realizacji bazy noclegowej, w tym wykorzystania na cele rekreacyjne oraz obsługi obiektów pełniących obecnie inne funkcje;
- budowa przestrzeni turystycznej i zagospodarowania turystyczno-rekreacyjnego przyjaznego dla środowiska;
- tworzenie miejsc obsługi recepcyjnej turystów tranzytowych, wzdłuż głównych dróg oraz zlokalizowanie ich w sąsiedztwie ważniejszych węzłów komunikacyjnych;
- ochrona przed zainwestowaniem brzegów niezagospodarowanych;
- kwalifikowanej:
  - ochrona i rewaloryzacja wędkarskiej przestrzeni rekreacyjnej;
  - tworzenie stanic wędkarskich;
  - wspieranie rozwoju ekoturystyki i agroturystyki na obszarach posiadających bogate walory przyrodnicze;
  - wytyczenie nowych tras rowerowych o znaczeniu ponadlokalnym.

15. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYMAGAŃ DOTYCZĄCYCH OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ

Nieznaczone obszary szczególnego zagrożenia powodzią występują jedynie na małych odcinkach wzdłuż rzeki Kamionki w południowo-wschodniej części gminy.

*Zgodnie z opracowaniem IMGW Oddział w Gdyni z roku 2004/2006 stanowiącym element studium ochrony przeciwpowodziowej pt: „Wyznaczenie granic bezpośredniego zagrożenia powodzią w celu uzasadnionego odtworzenia terenów zalewowych” na obszarze gminy występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią **od rzeki Kamionki i rzeki Brdy**.*

Aneks do części tekstowej Studium uwarunkowań i kierunków
zagospodarowania przestrzennego gminy Człuchów
(UWARUNKOWANIA)

ZABYTKI ARCHEOLOGICZNE

Na obszarze gminy Człuchów znajdują się 504 stanowiska archeologiczne objęte ochroną konserwatorską oraz wymagające objęcia ochroną. Wyznaczono 467 stref archeologicznej ochrony konserwatorskiej w dwóch podstawowych kategoriach:

- I. obiekty objęte prawną ochroną konserwatorską, wpisane do rejestru zabytków archeologicznych województwa pomorskiego - strefa W pełnej ochrony archeologiczno-konserwatorskiej (11 stanowisk archeologicznych);
- II. obiekty ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków archeologicznych województwa pomorskiego - strefa W.I. pełnej ochrony archeologiczno-konserwatorskiej (14 stref zawierających 16 stanowisk archeologicznych); strefa W.II. częściowej ochrony archeologiczno-konserwatorskiej (72 strefy zawierające 92 stanowiska archeologiczne); strefa W.III. ograniczonej ochrony archeologiczno-konserwatorskiej (372 strefy zawierające 395 stanowisk archeologicznych);

Strefa W. pełnej ochrony archeologiczno-konserwatorskiej obejmuje stanowiska archeologiczne o własnej formie krajobrazowej wpisane do rejestru zabytków województwa pomorskiego. Celem ochrony jest zachowanie istniejącego zasobu kulturowego i topograficznego wraz ze strefą ochrony krajobrazowej. Obiekty te istniały i będą istnieć w krajobrazie kulturowym gminy. Bez możliwości zainwestowania.

Strefa W.I. pełnej ochrony archeologiczno-konserwatorskiej obejmuje stanowiska archeologiczne o własnej formie krajobrazowej o znaczących regionalnych i ponadregionalnych wartościach kulturowych ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków. Celem ochrony jest zachowanie istniejącego zasobu kulturowego topograficznego wraz ze strefą ochrony krajobrazowej. Do zachowania.

Strefa W.II. częściowej ochrony archeologiczno-konserwatorskiej obejmuje stanowiska archeologiczne ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków, posiadające istotne wartości dla dziedzictwa kulturowego gminy i budujące jej lokalną tożsamość. Dopuszcza się zainwestowanie terenu po przeprowadzeniu archeologicznych badań ratowniczych przeprowadzonych w zasięgu występowania stanowisk. Celem ochrony jest wszechstronne udokumentowanie reliktyw pradziejowej i średniowiecznej przestrzeni osadniczej narażonych na zniszczenie w trakcie prowadzenia inwestycyjnych prac ziemnych.

Strefa W.III. ograniczonej ochrony archeologiczno-konserwatorskiej obejmuje stanowiska o mniejszej lub nierozpoznanej wartości kulturowej. Dopuszcza się zainwestowanie terenu poprzez przeprowadzenie archeologicznych badań interwencyjnych w formie nadzoru archeologicznego realizowanego w trakcie procesu inwestycyjnego. Po rozpoznaniu wartości kulturowych stanowiska na podstawie archeologicznych badań interwencyjnych, w szczególnych przypadkach, może być niezbędne przeprowadzenie archeologicznych badań ratowniczych. Celem ochrony jest wszechstronne udokumentowanie reliktyw pradziejowej i średniowiecznej przestrzeni osadniczej narażonej na zniszczenie w trakcie prowadzenia inwestycyjnych prac ziemnych.

Katalog zasobów archeologicznych objętych strefą W pełnej ochrony archeologiczno-konserwatorskiej

Nr strefy W. na rysunku studium	Miejscowość	Nr stanowiska archeologicznego w woj. ewidencji zabytków AZP	Funkcja - chronologia -- kultura archeologiczna	Wpis do rejestru zabytków
1	Krepsk	25-30/91	Grodzisko wczesnośrednio-wieczne VIII-IX w.	nr rej. zab. A-a-13/36/K, Decyzja Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Koszalinie nr KLIV.Oa/54/66 z dnia 11.03.1966 r.
	Krepsk	25-30/92	Osada wczesnośredniowieczna VIII-IX w.	nr rej. zab. A-a-13, Decyzja Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Koszalinie nr KLIV.Oa/54/66 z dnia 11.03.1966 r.
2	Biskupnica	26-30/2	Grobowiec megalityczny kultury pucharów lejkowatych	nr rej.zab. A-a-123/S Decyzja Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Słupsku nr POSOZ-VI-5350/5/96 z dnia 21.02.1996 r.
3	Biskupnica	26-30/7	Cmentarzysko kurhanowe	nr rej. zab. A-a-124/S, Decyzja Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Słupsku nr POSOZ-VI-5350/6/96 z dnia 21.02.1996 r.
4	Chrzastowo	26-30/11	Cmentarzysko kurhanowe	nr rej. zab. A-a-121/S, Decyzja Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Słupsku nr POSOZ-VI-5350/3/96 z dnia 21.02.1996 r.
5	Chrzastowo	26-30/12	Cmentarzysko kurhanowe wczesnośredniowieczne	nr rej. zab. A-a-120/S, Decyzja Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Słupsku nr POSOZ-VI-5350/2/96 z dnia 20.02.1996 r.
6	Chrzastowo	26-30/13	Cmentarzysko kurhanowe	nr rej. zab. A-a-122/S Decyzja Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Słupsku nr POSOZ-VI-5350/4/96 z dnia 21.02.1996 r.
7	Sieroczyn	26-31/2	Grodzisko wczesnośrednio-wieczne VIII-IX w.	nr rej. zab. A-a-116/S, Decyzja Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Słupsku nr POSOZ-VI-5350/4/94 z dnia 10.12.1994 r.
8	Chrzastowo	27-30/87	Cmentarzysko kurhanowe wczesnośredniowieczne	nr rej. zab. A-a-114/S, Decyzja Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Słupsku nr KLII-5350/11/87 z dnia 02.06.1987 r.
9	Barkowo	27-30/1	Grodzisko wczesnośrednio-wieczne IX-XI w.	nr rej. zab. A-a-10/33/K, Decyzja Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Koszalinie nr KL.IV-Oa/51/66 z dnia 04.03.1966 r.
10	Płonica	27-32/57	Cmentarzysko kultury pomorskiej	nr rej. zab. A-a-68/256/K, Decyzja Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Koszalinie nr KL.IV.670/9/72 z dnia 18.05.1972 r.

Katalog zasobów archeologicznych objętych strefą W.I. pełnej ochrony archeologiczno-konserwatorskiej

Nr strefy W.I. na rysunku studium	Miejscowość	Nr stanowiska archeologicznego w woj. ewidencji zabytków AZP	Funkcja - kultura archeologiczna - chronologia
1	Gwieździn	24-30/87	Osada wczesnośredniowieczna VIII-XII w. na wyspie
2	Krepsk	25-30/57	Osada kultury łużycko-pomorskiej, wczesnośredniowieczna
		25-30/58	Osada kultury łużycko-pomorskiej, pucharów lejkowatych, wczesnośredniowieczna
		25-30/59	Osada wczesnośredniowieczna
3	Krepsk	25-30/54	Osada kultury łużycko-pomorskiej, wczesnośredniowieczna
4	Krepsk	25-30/55	Osada wczesnośredniowieczna
5	Krepsk	25-30/56	Osada kultury łużycko-pomorskiej, wczesnośredniowieczna, późnośredniowieczna
6	Krepsk	25-30/61	cmentarzysko kultury pomorskiej
7	Krepsk	25-30/84	cmentarzysko kultury pomorskiej
8	Krepsk	25-30/90	Osada wczesnośredniowieczna VIII-IX w
9	Krepsk	25-30/103	cmentarzysko kultury pomorskiej
10	Krepsk	25-30/124	cmentarzysko kultury pomorskiej
11	Barkowo	26-30/18	Cmentarzysko ?, obiekty kultowe ?
12	Sieroczyn	26-31/3	Osada wczesnośredniowieczna VIII-IX w
13	Barkowo	27-30/2	Osada wczesnośredniowieczna IX-XI w.
14	Chrzastowo	26-31/40	Cmentarzysko kurhanowe

Katalog zasobów archeologicznych objętych strefą W.II. częściowej ochrony archeologiczno-konserwatorskiej

Nr strefy W.II. na rysunku studium	Miejscowość	Nr stanowiska archeologicznego w woj. ewidencji zabytków AZP	Funkcja - kultura archeologiczna - chronologia
1	Polnica	24-32/9	Osada kultury łużycko-pomorskiej, wczesnośredniowieczna, późnośredniowieczna
2	Polnica	24-32/28 24-32/29	Cmentarzysko kultury pomorskiej Osada kultury łużycko-pomorskiej
3	Polnica	24-32/15	Osada kultury łużycko-pomorskiej, oksywskiej, późnośredniowieczna
4	Krepsk	25-30/38	Osada wczesnośredniowieczna
5	Krepsk	25-30/42	Osada kultury łużycko-pomorskiej, nowożytna
6	Krepsk	25-30/60	Osada wczesnośredniowieczna
7	Krepsk	25-30/47	Osada kultury łużycko-pomorskiej, wielbarskiej
8	Krepsk	25-30/72 25-30/73 25-30/79	Osada kultury łużycko-pomorskiej, wczesnośredniowieczna, późnośredniowieczna Osada wczesnośredniowieczna, późnośredniowieczna Osada wczesnośredniowieczna
9	Krepsk	25-30/75 25-30/77	Osada kultury wielbarskiej, wczesnośredniowieczna Osada kultury wielbarskiej, wczesnośredniowieczna
10	Krepsk	25-30/81 25-30/82 25-30/85	Osada kultury łużycko-pomorskiej, wczesnośredniowieczna Osada kultury łużycko-pomorskiej, wczesnośredniowieczna Osada kultury łużycko-pomorskiej
11	Krepsk	25-30/93	Osada kultury łużycko-pomorskiej, wczesnośredniowieczna
12	Krepsk	25-30/94	Osada wczesnośredniowieczna
13	Krepsk	25-30/99	Osada kultury amfor kulistych, łużycko-pomorskiej, wielbarskiej, wczesnośredniowieczna
14	Krepsk	25-30/104 25-30/105	Osada wczesnośredniowieczna Osada kultury pucharów lejkowatych, łużycko-pomorskiej, wczesnośredniowieczna
15	Krepsk	25-30/111	Osada kultury wielbarskiej, wczesnośredniowieczna
16	Krepsk	25-30/121	Osada wczesnośredniowieczna
17	Kołodowo	25-31/21	Osada kultury łużycko-pomorskiej, wielbarskiej, wczesnośredniowieczna
18	Kołodowo	25-31/28	Osada kultury łużycko-pomorskiej, wielbarskiej, wczesnośredniowieczna
19	Sieroczyn	26-31/9	Osada wczesnośredniowieczna
20	Sieroczyn	26-31/10	Osada wczesnośredniowieczna
21	Sieroczyn	26-31/20	Osada wczesnośredniowieczna
22	Chrzastowo	26-31/37	Osada wczesnośredniowieczna
23	Chrzastowo	26-31/39	Osada kultury pucharów lejkowatych, amfor kulistych, schyłkowoneolityczno- wczesnobrązowa, kultury łużyckiej
24	Głędowo	26-32/35	Osada kultury łużycko-pomorskiej, wczesnośredniowieczna
25	Głędowo	26-32/36	Osada kultury łużycko-pomorskiej, wczesnośredniowieczna
26	Głędowo	26-32/37	Osada kultury łużycko-pomorskiej
27	Głędowo	26-32/38	Osada schyłkowoneolityczno-wczesnobrązowa, kultury łużyckiej
28	Głędowo	26-32/41	Osada wczesnośredniowieczna VIII-IX w.
29	Głędowo	26-32/39 26-32/40	Osada kultury łużycko-pomorskiej Osada kultury łużycko-pomorskiej
30	Głędowo	26-32/42 26-32/43 26-32/44 26-32/45 26-32/46 26-32/75	Osada kultury łużycko-pomorskiej Osada kultury łużycko-pomorskiej Osada kultury łużycko-pomorskiej Osada kultury łużycko-pomorskiej Osada kultury łużycko-pomorskiej Osada kultury amfor kulistych, łużycko-pomorskiej, wielbarskiej, wczesnośredniowieczna VIII-IX w.
31	Głędowo	26-32/76	Osada kultury łużycko-pomorskiej
32	Głędowo	26-32/77	Osada wczesnośredniowieczna
33	Dębница	26-32/78	Osada kultury wielbarskiej
34	Dębница	26-32/58	Osada schyłkowoneolityczno-wczesnobrązowa, kultury pomorskiej

35	Debnica	26-32/50	Osada wczesnośredniowieczna IX-XI w.
36	Debnica	26-32/57	Osada wczesnośredniowieczna IX-XI w.
37	Debnica	26-32/55	Osada schyłkowoneolityczno-wczesnobrązowa, kultury pomorskiej
38	Debnica	26-32/52	Osada wczesnośredniowieczna IX-XI w., kultury wielbarskiej
39	Debnica	26-32/53	Osada wczesnośredniowieczna IX-XI w., kultury wielbarskiej
40	Debnica	26-32/54	Osada kultury łużycko-pomorskiej, neolityczna
41	Brzeźno	26-33/21G	Osada kultury łużycko-pomorskiej, późnośredniowieczna
42	Brzeźno	26-33/20G	Osada wczesnośredniowieczna VIII-IX w.
43	Barkowo	27-30/7	Osada kultury pucharów lejkowatych, schyłkowoneolityczno-wczesnobrązowa, kultury łużycko-pomorskiej, wczesnośredniowieczna
44	Barkowo	27-30/6	Osada kultury pucharów lejkowatych, schyłkowoneolityczno-wczesnobrązowa, wczesnośredniowieczna
45	Chrzastowo	27-30/85	Osada wczesnośredniowieczna VIII-IX w.
46	Chrzastowo	27-30/24	Osada kultury pucharów lejkowatych, kultury łużycko-pomorskiej, wielbarskiej, wczesnośredniowieczna
47	Chrzastowo	27-30/22	Osada kultury łużycko-pomorskiej, wczesnośredniowieczna
48	Chrzastowo	27-30/21	Osada kultury pucharów lejkowatych, kultury łużycko-pomorskiej, wielbarskiej, wczesnośredniowieczna
49	Chrzastowo	27-30/23	Osada kultury łużycko-pomorskiej
50	Chrzastowo	27-30/65	Osada kultury pucharów lejkowatych, kultury łużycko-pomorskiej,
51	Chrzastowo	27-30/26	Osada kultury pucharów lejkowatych, kultury łużycko-pomorskiej, wczesnośredniowieczna
52	Barkowo	27-30/28	Osada kultury pucharów lejkowatych, kultury łużycko-pomorskiej
53	Barkowo	27-30/39	Osada kultury pucharów lejkowatych, kultury łużycko-pomorskiej, wielbarskiej, wczesnośredniowieczna
54	Barkowo	27-30/74	Osada kultury łużycko-pomorskiej, wielbarskiej, wczesnośredniowieczna
55	Chrzastowo	27-31/14	Osada kultury łużycko-pomorskiej
56	Mosiny	27-31/69 27-31/70	Osada wczesnośredniowieczna VIII-IX w. Osada kultury wielbarskiej
57	Mosiny	27-31/68	Osada wczesnośredniowieczna VIII-IX w., X-XI w., skarb monet k. X-2 poł. XI w.
58	Jęczniki Wielkie	27-32/30	Osada kultury łużyckiej, wielbarskiej, nowożytna
59	Jęczniki Wielkie	27-32/45	Osada wczesnośredniowieczna
60	Jęczniki Wielkie	27-32/50	Osada wczesnośredniowieczna
61	Jęczniki Wielkie	27-32/52	Osada kultury łużyckiej, wczesnośredniowieczna
62	Wierzchowo	27-32/75	Osada schyłkowoneolityczno-wczesnobrązowa, kultury łużyckiej, wczesnośredniowieczna, późnośredniowieczna
63	Wierzchowo	27-32/76	Osada wczesnośredniowieczna VIII-IX w
64	Płonca	27-32/67	Osada kultury pucharów lejkowatych, schyłkowoneolityczno-wczesnobrązowa, wczesnośredniowieczna
65	skreślono		
66	Wierzchowo	27-32/127 27-32/117	Osada kultury łużycko-pomorskiej, wielbarskiej, wczesnośredniowieczna
67	Wierzchowo	27-32/118	Osada schyłkowoneolityczno-wczesnobrązowa, kultury łużyckiej, wielbarskiej, wczesnośredniowieczna
		27-32/123	Osada schyłkowoneolityczno-wczesnobrązowa, kultury łużyckiej, oksywskiej, wczesnośredniowieczna
		27-32/124	Osada wczesnośredniowieczna
68	Wierzchowo	27-32/115	Osada schyłkowoneolityczno-wczesnobrązowa, kultury łużyckiej wczesnośredniowieczna
		27-32/116	Osada kultury pucharów lejkowatych, łużyckiej, wczesnośredniowieczna
69	Wierzchowo	27-32/107 27-32/108	Osada kultury pucharów lejkowatych, łużyckiej, wczesnośredniowieczna Osada kultury amfor kulistych, łużyckiej
70	Jęczniki Wielkie	27-33/3 27-33/4	Osada wczesnośredniowieczna Osada schyłkowoneolityczno-wczesnobrązowa, wczesnośredniowieczna
71	Jęczniki Wielkie	27-33/8	Osada wczesnośredniowieczna

72	Bukowo	28-32/28	Cmentarzysko kultury pomorskiej
73	Koldowo	25-31/27	Osada kultury łużycko-pomorskiej, wielbarskiej, wczesnośredniowieczna

Katalog zasobów archeologicznych objętych strefą W.III. ograniczonej ochrony archeologiczno-konserwatorskiej

Nr strefy W.III. na rysunku studium	Miejscowość	Nr stanowiska archeologicznego w woj. ewidencji zabytków AZP	Funkcja - kultura archeologiczna - chronologia
1	Krepsk	24-30/88	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
2	Polnica	24-32/2	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
3	Polnica	24-32/3	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
4	Polnica	24-32/5	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
5	Polnica	24-32/6	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
6	Polnica	24-32/18	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
7	Polnica	24-32/19	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
8	Polnica	24-32/20	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej, wczesnośredniowieczny
9	Polnica	24-32/22	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
10	Polnica	24-32/23	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej, wczesnośredniowieczny
11	Polnica	24-32/24	Punkt / ślad osadniczy kultury wielbarskiej wczesnośredniowieczny, późnośredniowieczny
12	Polnica	24-32/25	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
13	Polnica	24-32/26	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
14	Polnica	24-32/30	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
15	Polnica	24-32/31	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
16	Polnica	24-32/32	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
17	Polnica	24-32/35	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
18	Polnica	24-32/37	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
19	Polnica	24-32/38	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
20	Polnica	24-32/39	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
21	Polnica	24-32/40	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
22	Polnica	24-32/41	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
23	Polnica	24-32/42	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
24	Polnica	24-32/43	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
25	Polnica	24-32/44	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
26	Polnica	24-32/45	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
27	Polnica	24-32/46	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
28	Polnica	24-32/47	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
29	Polnica	24-32/48	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej, wczesnośredniowieczny
30	Polnica	24-32/49	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
31	Polnica	24-32/50	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
32	Polnica	24-32/51	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
33	Polnica	24-32/52	Punkt / ślad osadniczy kultury oksywskiej, wczesnośredniowieczny
34	Polnica	24-32/53	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
35	Polnica	24-32/54	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
36	Polnica	24-32/55	Punkt / ślad osadniczy kultury wielbarskiej, wczesnośredniowieczny
37	Polnica	24-32/17	Punkt / ślad osadniczy kultury wielbarskiej, wczesnośredniowieczny
38	Polnica	24-32/18	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
39	Polnica	24-32/10	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
40	Polnica	24-32/12	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
41	Polnica	24-32/14	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
42	Polnica	24-32/62	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej, wczesnośredniowieczny
43	Polnica	24-32/60	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej, wczesnośredniowieczny, późnośredniowieczny

44	Polnica	24-32/61	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej, wczesnośredniowieczny, późnośredniowieczny
45	Polnica	24-32/63	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej, wczesnośredniowieczny
46	Polnica	24-32/64	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
47	Polnica	24-32/68	Punkt / ślad osadniczy kultury amfor kullstych, łużycko-pomorskiej
48	Czarnoszyce	24-32/69	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
49	Czarnoszyce	24-32/73	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
50	Czarnoszyce	24-32/74	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
51	Czarnoszyce	24-32/72	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
52	Czarnoszyce	24-33/1	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
53	Krepsk	25-30/1	Punkt / ślad osadniczy pradziejowy (neolit ?)
54	Krepsk	25-30/39	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
55	Krepsk	25-30/40	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
56	Krepsk	25-30/41	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej, wczesnośredniowieczny
57	Krepsk	25-30/45	Punkt / ślad osadniczy kultury pucharów lejkowatych
58	Krepsk	25-30/46	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej, wczesnośredniowieczny
59	Krepsk	25-30/52	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej, wczesnośredniowieczny
60	Krepsk	25-30/51	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
61	Krepsk	25-30/50	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
62	Krepsk	25-30/62	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
		25-30/63	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
		25-30/64	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
		25-30/65	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
		25-30/66	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
		25-30/67	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
		25-30/68	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
63	Krepsk	25-30/69	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej, wczesnośredniowieczny
64	Krepsk	25-30/74	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
65	Krepsk	25-30/78	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
66	Krepsk	25-30/76	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
67	Krepsk	25-30/83	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
68	Krepsk	25-30/86	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
69	Krepsk	25-30/87	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
		25-30/88	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
70	Krepsk	25-30/89	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej, wczesnośredniowieczny
71	Krepsk	25-30/102	Punkt / ślad osadniczy kultury pucharów lejkowatych, łużycko-pomorskiej
72	Krepsk	25-30/100	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej, wczesnośredniowieczny
73	Krepsk	25-30/98	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
74	Krepsk	25-30/97	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
75	Krepsk	25-30/95	Punkt / ślad osadniczy kultury pucharów lejkowatych
		25-30/96	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
76	Krepsk	25-30/113	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
77	Krepsk	25-30/114	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej, nowożytny
		25-30/115	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej, nowożytny
78	Krepsk	25-30/116	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
79	Krepsk	25-30/117	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
80	Krepsk	25-30/118	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
81	Krepsk	25-30/119	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
82	Krepsk	25-30/120	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
83	Krepsk	25-30/122	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
84	Krepsk	25-30/123	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej, wczesnośredniowieczny
85	Stołeczno	25-31/4	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
86	Stołeczno	25-31/8	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
87	Krepsk	25-31/3	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny

88	Krepsk	25-31/2	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
89	Krepsk	25-31/1	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
90	Stołczno	25-31/12	Punkt / ślad osadniczy schyłkoweolityczno-wczesnobrazowy
91	Stołczno	25-31/13	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
92	Stołczno	25-31/14	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
93	Stołczno	25-31/15	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
94	Stołczno	25-31/16	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
95	Stołczno	25-31/17	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
96	Kołodowo	25-31/18	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
97	Kołodowo	25-31/19	Punkt / ślad osadniczy późnośredniowieczny
98	Kołodowo	25-31/20	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
99	Kołodowo	25-31/23	Punkt / ślad osadniczy kultury wielbarskiej
100	Kołodowo	25-31/24	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
101	Kołodowo	25-31/25	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
102	Kołodowo	25-31/26	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
103	Kołodowo	25-31/29	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
104	Kołodowo	25-31/30	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
105	Kołodowo	25-31/31	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
106	Kołodowo	25-31/32	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
107	Kielpin	25-32/8	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
108	Kielpin	25-32/7	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
109	Kielpin	25-32/11	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
110	Kielpin	25-32/6	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
111	Kielpin	25-32/5	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
112	Kołodowo	25-32/4	Punkt / ślad osadniczy schyłkoweolityczno-wczesnobrazowy
113	Kołodowo	25-32/3	Punkt / ślad osadniczy kultury wielbarskiej
114	Kołodowo	25-32/2	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
115	Rychnowy	25-32/19	Punkt / ślad osadniczy schyłkoweolityczno-wczesnobrazowy
116	Biskupnica	26-30/3	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
117	Biskupnica	26-30/4	Punkt / ślad osadniczy kultury wielbarskiej, wczesnośredniowieczny
118	Biskupnica	26-30/1	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
119	Biskupnica	26-30/6	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
120	Biskupnica	26-30/21	Punkt / ślad osadniczy kultury wielbarskiej
121	Biskupnica	26-30/22	Punkt / ślad osadniczy kultury wielbarskiej
122	Barkowo	26-30/23	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
123	Biskupnica	26-30/10	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
124	Chrzastowo	26-30/9	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
125	Chrzastowo	26-30/8	Punkt / ślad osadniczy neolityczny ?, średniowieczny
126	Sieroczyn	26-31/4	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
127	Sieroczyn	26-31/5	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
128	Sieroczyn	26-31/6	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
129	Sieroczyn	26-31/7	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
130	Sieroczyn	26-31/8	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej, wczesnośredniowieczny
131	Kołodowo	26-31/1	Punkt / ślad osadniczy neolityczny ?
132	Sieroczyn	26-31/13	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
133	Sieroczyn	26-31/14	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
134	Sieroczyn	26-31/15	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
135	Sieroczyn	26-31/16	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny VIII-IX w.
136	Sieroczyn	26-31/17	Punkt / ślad osadniczy neolityczny ?
137	Sieroczyn	26-31/18	Punkt / ślad osadniczy neolityczny ?
138	Sieroczyn	26-31/33	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
139	Sieroczyn	26-31/34	Punkt / ślad osadniczy neolityczny ?

140	Sieroczyn	26-31/29	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
141	Sieroczyn	26-31/21	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
142	Sieroczyn	26-31/11	Punkt / ślad osadniczy kultury amfor kulistych, łużycko-pomorskiej, wczesnośredniowieczny
143	Sieroczyn	26-31/12	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
144	Sieroczyn	26-31/22	Punkt / ślad osadniczy schyłkoweolityczno-wczesnobrązowy
145	Sieroczyn	26-31/28	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej, wielbarskiej, wczesnośredniowieczny
146	Sieroczyn	26-31/30	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
147	Sieroczyn	26-31/31	Punkt / ślad osadniczy kultury pucharów lejkowatych
148	Sieroczyn	26-31/32	Punkt / ślad osadniczy kultury pucharów lejkowatych
149	Sieroczyn	26-31/23 26-31/24	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
150	Sieroczyn	26-31/25	Punkt / ślad osadniczy schyłkoweolityczno-wczesnobrązowy, kultury łużycko-pomorskiej, wczesnośredniowieczny
151	Sieroczyn	26-31/26	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
152	Sieroczyn	26-31/27	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
153	Sieroczyn	26-31/35	Punkt / ślad osadniczy kultury amfor kulistych
154	Jaromierz	26-31/48	Punkt / ślad osadniczy kultury pucharów lejkowatych
155	Jaromierz	26-31/50	Punkt / ślad osadniczy kultury wielbarskiej
156	Jaromierz	26-31/47	Punkt / ślad osadniczy kultury wielbarskiej
157	Jaromierz	26-31/45	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
158	Jaromierz	26-31/46	Punkt / ślad osadniczy kultury pucharów lejkowatych
159	Chrzastowo	26-31/36	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
160	Chrzastowo	26-31/38	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
161	Chrzastowo	26-31/41	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
162	Chrzastowo	26-31/42	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
163	Dębница	26-32/47 26-32/48	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
164	Dębница	26-32/49	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
165	Dębница	26-32/24	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej, wczesnośredniowieczny
166	Dębница	26-32/56	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
167	Dębница	26-32/59	Punkt / ślad osadniczy schyłkoweolityczno-wczesnobrązowy
168	Jęczniki Wielkie	26-32/60	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
169	Dębница	26-32/62	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
170	Dębница	26-32/63	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
171	Jęczniki Wielkie	26-32/65	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
172	Jęczniki Wielkie	26-32/66	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
173	Głędowo	26-32/34	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
174	Głędowo	26-32/33	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
175	Głędowo	26-32/32	Punkt / ślad osadniczy schyłkoweolityczno-wczesnobrązowy
176	Głędowo	26-32/31	Punkt / ślad osadniczy schyłkoweolityczno-wczesnobrązowy
177	Rychnowy	26-32/30	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
178	Rychnowy	26-32/29	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
179	Jęczniki Wielkie	26-32/67	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
180	Jęczniki Wielkie	26-32/68	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
181	Jęczniki Wielkie	26-32/71	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej, neolit
182	Brzeźno	26-33/3	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej, wczesnośredniowieczny
183	Brzeźno	26-33/10	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
184	Brzeźno	26-33/7	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
185	Brzeźno	26-33/6	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
186	Jęczniki Wielkie	26-33/11	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
187	Jęczniki Wielkie	26-33/12	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
188	Jęczniki Wielkie	26-33/13	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny

189	Jęczniki Wielkie	26-33/16	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
190	Jęczniki Wielkie	26-33/14	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
191	Jęczniki Wielkie	26-33/15	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
192	Barkowo	27-30/19	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
193	Barkowo	27-30/8	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
194	Barkowo	27-30/9	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
195	Barkowo	27-30/17	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
196	Barkowo	27-30/18	Punkt / ślad osadniczy neolityczny ?
197	Barkowo	27-30/16	Punkt / ślad osadniczy kultury wielbarskiej
198	Barkowo	27-30/13	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
199	Barkowo	27-30/14	Punkt / ślad osadniczy neolityczny ?
200	Barkowo	27-30/15	Punkt / ślad osadniczy neolityczny ?
201	Barkowo	27-30/79	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
202	Barkowo	27-30/78	Punkt / ślad osadniczy kultury wielbarskiej
203	Barkowo	27-30/77	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
204	Barkowo	27-30/76	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej, wczesnośredniowieczny
205	Barkowo	27-30/75	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
206	Barkowo	27-30/72	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej, wczesnośredniowieczny
207	Barkowo	27-30/45	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
208	Barkowo	27-30/12	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
209	Barkowo	27-30/73	Punkt / ślad osadniczy kultury pucharów lejkowatych?
210	Barkowo	27-30/3	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
211	Barkowo	27-30/89	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej, wczesnośredniowieczny
212	Chrzastowo	27-30/88	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
213	Chrzastowo	27-30/84	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
214	Chrzastowo	27-30/83	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
215	Chrzastowo	27-30/82	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej, wczesnośredniowieczny
216	Chrzastowo	27-30/20	Punkt / ślad osadniczy kultury wielbarskiej, późnośredniowieczny
217	Barkowo	27-30/27	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
218	Barkowo	27-30/29	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
219	Barkowo	27-30/38	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
220	Barkowo	27-30/42	Punkt / ślad osadniczy neolityczny ?, późnośredniowieczny
221	Barkowo	27-30/44	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
222	Chrzastowo	27-31/1	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
223	Chrzastowo	27-31/5	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
224	Chrzastowo	27-31/11	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
225	Chrzastowo	27-31/12	Punkt / ślad osadniczy schyłkoweolityczno-wczesnobrązowy, kultury łużycko-pomorskiej
226	Chrzastowo	27-31/13	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
227	Chrzastowo	27-31/10	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
228	Chrzastowo	27-31/15	Punkt / ślad osadniczy kultury wielbarskiej
229	Chrzastowo	27-31/17	Punkt / ślad osadniczy pradziejowy
230	Chrzastowo	27-31/16	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
231	Chrzastowo	27-31/7	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
232	Chrzastowo	27-31/8	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
233	Chrzastowo	27-31/9	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
234	Mosiny	27-31/44	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
235	Mosiny	27-31/45	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
236	Mosiny	27-31/47	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
238	Mosiny	27-31/48	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
239	Mosiny	27-31/49	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
240	Mosiny	27-31/62	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
241	Mosiny	27-31/63	Punkt / ślad osadniczy neolityczny ?

242	Mosiny	27-31/64	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
243	Mosiny	27-31/26	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
244	Mosiny	27-31/65	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
245	Mosiny	27-31/60	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
246	Mosiny	27-31/59	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
247	Mosiny	27-31/58	Punkt / ślad osadniczy kultury wielbarskiej
248	Mosiny	27-31/50	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
249	Mosiny	27-31/51	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
250	Mosiny	27-31/52	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
251	Mosiny	27-31/56	Punkt / ślad osadniczy kultury oksywskiej, wczesnośredniowieczny
		27-31/57	Punkt / ślad osadniczy kultury łużyckiej, wielbarskiej
252	Mosiny	27-31/55	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
253	Mosiny	27-31/53	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
254	Mosiny	27-31/54	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
255	Płonica	27-31/71	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
256	Płonica	27-31/72	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
257	Płonica	27-31/73	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
258	Płonica	27-31/74	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
259	Mosiny	27-31/66	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
260	Dębica	27-32/1	Punkt / ślad osadniczy kultury amfor kullistych, łużycko-pomorskiej
261	Dębica	27-32/3	Punkt / ślad osadniczy kultury wielbarskiej
262	Dębica	27-32/4	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
263	Dębica	27-32/5	Punkt / ślad osadniczy schyłkoweolityczno-wczesnobrazowy, pradziejowy
264	Dębica	27-32/6	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
265	Dębica	27-32/7	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
266	Dębica	27-32/9	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej, wczesnośredniowieczny
267	Dębica	27-32/10	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej, wczesnośredniowieczny
268	Dębica	27-32/11	Punkt / ślad osadniczy kultury wielbarskiej, wczesnośredniowieczny
269	Dębica	27-32/12	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej, wielbarskiej
270	Dębica	27-32/13	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
		27-32/14	Punkt / ślad osadniczy kultury wielbarskiej
271	Dębica	27-32/15	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej, neolit
272	Dębica	27-32/16	Punkt / ślad osadniczy kultury wielbarskiej
		27-32/17	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
273	Dębica	27-32/18	Punkt / ślad osadniczy schyłkoweolityczno-wczesnobrazowy, kultury łużyckiej, wczesnośredniowieczny
274	Dębica	27-32/19	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
275	Dębica	27-32/20	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
276	Płonica	27-32/53	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
277	Płonica	27-32/54	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
278	Płonica	27-32/55	Punkt / ślad osadniczy kultury wielbarskiej
		27-32/56	Punkt / ślad osadniczy kultury wielbarskiej
279	Płonica	27-32/58	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
280	Płonica	27-32/59	Punkt / ślad osadniczy kultury wielbarskiej
281	Płonica	27-32/60	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
282	Płonica	27-32/61	Punkt / ślad osadniczy schyłkoweolityczno-wczesnobrazowy, wczesnośredniowieczny
283	Płonica	27-32/63	Punkt / ślad osadniczy schyłkoweolityczno-wczesnobrazowy, wczesnośredniowieczny
284	Płonica	27-32/64	Punkt / ślad osadniczy schyłkoweolityczno-wczesnobrazowy
285	Płonica	27-32/66	Punkt / ślad osadniczy schyłkoweolityczno-wczesnobrazowy
286	Bukowo	27-32/69	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
287	Bukowo	27-32/72	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
288	Bukowo	27-32/73	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
289	Bukowo	27-32/68	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny

290	Dębica	27-32/22	Punkt / ślad osadniczy schyłkoweolityczno-wczesnobrązowy, kultury łużyckiej
291	Dębica	27-32/21	Punkt / ślad osadniczy kultury wielbarskiej
292	Jęczniki Wielkie	27-32/39	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
293	Jęczniki Wielkie	27-32/48	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej, wczesnośredniowieczny
294	Jęczniki Wielkie	27-32/40	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej, wczesnośredniowieczny
295	Jęczniki Wielkie	27-32/38	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
296	Jęczniki Wielkie	27-32/41	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
297	Jęczniki Wielkie	27-32/37	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
298	Jęczniki Wielkie	27-32/31	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
299	Jęczniki Wielkie	27-32/28	Punkt / ślad osadniczy kultury łużyckiej
300	Jęczniki Wielkie	27-32/26 i 27	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej, późne średniowiecze
301	Jęczniki Wielkie	27-32/23	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
302	Jęczniki Wielkie	27-32/24	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
303	Jęczniki Wielkie	27-32/25	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
304	Jęczniki Wielkie	27-32/29	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
305	Jęczniki Wielkie	27-32/32	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
306	Jęczniki Wielkie	27-32/33	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
307	Jęczniki Wielkie	27-32/34	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
308	Jęczniki Wielkie	27-32/36	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
309	Jęczniki Wielkie	27-32/42	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
310	Jęczniki Wielkie	27-32/43	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej, późnośredniowieczny
311	Jęczniki Wielkie	27-32/44	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
312	Jęczniki Wielkie	27-32/46	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej, wczesnośredniowieczny
313	Jęczniki Wielkie	27-32/47	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
314	Jęczniki Wielkie	27-32/51	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
315	Płonica	27-32/62	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
316	Wierzchowo	27-32/78	Punkt / ślad osadniczy kultury wielbarskiej, wczesnośredniowieczny
317	Wierzchowo	27-32/81	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
318	Wierzchowo	27-32/77	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej, wczesnośredniowieczny
319	Wierzchowo	27-32/74	Punkt / ślad osadniczy kultury wielbarskiej, wczesnośredniowieczny
320	Wierzchowo	27-32/79	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
321	Wierzchowo	27-32/80	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
322	Wierzchowo	27-32/83	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
323	Wierzchowo	27-32/85	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
324	Wierzchowo	27-32/111	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
325	Wierzchowo	27-32/89	Punkt / ślad osadniczy schyłkoweolityczno-wczesnobrązowy, kultury łużyckiej
326	Wierzchowo	27-32/91	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
327	Wierzchowo	27-32/95 27-32/96	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
328	Wierzchowo	27-32/92 27-32/93	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
329	Wierzchowo	27-32/100	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
330	Wierzchowo	27-32/103	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
331	Wierzchowo	27-32/104	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
332	Wierzchowo	27-32/106	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
333	Wierzchowo	27-32/112	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
334	Wierzchowo	27-32/113	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
335	Wierzchowo	27-32/114	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej, wczesnośredniowieczny
336	Wierzchowo	27-32/119	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
337	Wierzchowo	27-32/120	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
338	Wierzchowo	27-32/121	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
339	Wierzchowo	27-32/122	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny

340	Wierzchowo	27-32/125	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
341	Wierzchowo	27-32/126	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej, wczesnośredniowieczny
342	Jęczniki Wielkie	27-33/1	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
343	Jęczniki Wielkie	27-33/2	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
344	Jęczniki Wielkie	27-33/5	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
345	Jęczniki Wielkie	27-33/6	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
346	Jęczniki Wielkie	27-33/7	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
347	Jęczniki Wielkie	27-33/9	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
348	Jęczniki Wielkie	27-33/10	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
349	Jęczniki Wielkie	27-33/11	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
350	Jęczniki Wielkie	27-33/12	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
		27-33/13	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
351	Wierzchowo	27-33/14	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej, wczesnośredniowieczny
352	Wierzchowo	27-33/15	Punkt / ślad osadniczy schyłkowoneolityczno-wczesnobrązowy, wczesnośredniowieczny
353	Bukowo	28-32/1	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
354	Bukowo	28-32/2	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
355	Bukowo	28-32/3	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej, wielbarskiej
356	Mosiny	28-32/13	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
357	Mosiny	28-32/14	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej, wielbarskiej
358	Bukowo	28-32/12	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
359	Bukowo	28-32/11	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
360	Bukowo	28-32/10	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
361	Bukowo	28-32/9	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
362	Bukowo	28-32/8	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
363	Bukowo	28-32/7	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
364	Chrzastowo	26-31/43	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
365	Jaromierz	26-31/54	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
366	Jaromierz	26-31/53	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
367	Jaromierz	26-31/51	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
368	Jaromierz	26-31/52	Punkt / ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
369	Jęczniki Wielkie	26-32/64	Punkt / ślad osadniczy kultury łużycko-pomorskiej
370	Bukowo	28-32/5	Punkt / ślad osadniczy schyłkowoneolityczno-wczesnobrązowy
371	Kiełpin	25-32/16, 17 i 18	Punkt / ślad osadniczy nowożytny
372	Rychnowy	25-32/23 i 24	Punkt / ślad osadniczy nowożytny
373	Brzeźno	26-33/2	Punkt / ślad osadniczy późnośredniowieczny
374	Barkowo	27-30/10	Punkt / ślad osadniczy późnośredniowieczny

Objaśnienia:

Osady, cmentarzyska płaskie - w miejscach tych pod powierzchnią ziemi występują obiekty archeologiczne np. jamy, groby, paleniska

Cmentarzyska kurchanowe - miejsce występowania nasypów kamiennych lub piaszczysto-kamiennych, w których występują pochówki ludzkie

Grodzisko - miejsce dawnego grodu warownego, w miejscu którego zachowały się widoczne na powierzchni ślady wałów i fosy.

Kultura wielbarska - (inaczej gocko-gepidzka oraz wschodnio-pomorsko-mazowiecka) - kultura archeologiczna epoki żelaza rozwijająca się między I a V wiekiem n.e., na terenach obecnej północnej oraz wschodniej Polski oraz zachodniej Ukrainy. Na kulturę wielbarską wpłynęli w znaczącym stopniu napływowi skandynawscy Goci i Gepidzi, ale także ludność osiadła już wcześniej, czyli Wenedowie i Rugiowie. Zanik kultury wielbarskiej nastąpił wraz z okresem wędrówek ludów. Charakterystycznymi wytworami kulturowymi są ozdoby brązowe, złote lub srebrne zdobione techniką filigranowania i granulacji. Typowe zabytki to bransolety zakończone głowami węży, wisiorki gruszkowate, klamerki esowate, srebrne paciorki i wisiory opasane. Typową ceramikę tworzyły duże dwuoszne naczynia zdobione

ornamentem z gładzonych i chropowatych trójkątów. Duże znaczenie dalekosiężnego handlu (Szlak Bursztynowy).

Kultura łużycka - kultura archeologiczna środkowej i młodszej epoki brązu oraz wczesnej epoki żelaza (od ok. 1350 roku p.n.e. do ok. 400 roku p.n.e.), występująca głównie na ziemiach polskich oraz przyległych do nich obszarów w innych państwach. Należy do kręgu kultur pól popielnicowych, do którego kwalifikuje się między innymi ze względu na formę pochówku ciałałpalnego w popielnicach zakopywanych w ziemię. Kultura łużycka nie jest tworem jednolitym - dzieli się na wiele grup różniących się w różnym stopniu inwentarzem, obrządkiem pogrzebowym bądź formami osadnictwa. Występowały w niej zarówno osady otwarte, jak i zamknięte, do których zalicza się osadę w Biskupinie. Wszystkie grupy kultury łużyckiej charakteryzują się tym samym modelem gospodarki oraz względnie zbliżonym modelem struktur osadniczych. Cechą charakterystyczną jest stabilny, osiadły tryb życia. Ludność zajmowała się głównie uprawą ziemi (zboża - pszenica, jęczmień i proso, ponadto uprawiano groch, bób i soczewicę, a także len oraz mak) oraz hodowlą zwierząt (bydło rogate, owce, świnie i konie). Jako narzędzia do uprawy roli służyły motyki z poroży zwierząt oraz radła wykonane z drewna, do których zaprzęgano zwierzęta pociągowe. Rozwinięte było rzemiosło (obróbka kości, drewna, gliny, poroży, krzemienia, kamienia, wytwórczość ceramiczna, tkacka oraz obróbka włókien). Rozwinięte było także odlewnictwo, najprawdopodobniej mające już wtedy status odrębnego rzemiosła. Dużą rolę odgrywał handel.

Kultura pomorska - kultura archeologiczna epoki żelaza z okresu VII-III w. p.n.e. Jej kolebką jest Pomorze Wschodnie, skąd zjawiska charakterystyczne dla tej kultury rozprzestrzeniły się na teren Wielkopolski oraz tereny dorzecza środkowej Odry i Wisły. Charakterystyczne dla niej są wyroby bursztynowe (głównie paciorki), narzędzia krzemienne i metalowe oraz przedmioty z rogu i kości. Charakterystyczne formy ceramiki to misy z zagiętym do wewnątrz brzegiem, garnki z dwoma uchwytyami i czarne urny o gruszkowatym brzuścu i schematycznych przedstawieniach twarzy ludzkiej. Gospodarka rolniczo-hodowlana, której podstawę stanowiła hodowla bydła i trzody chlewnej, w mniejszym stopniu uprawa ziemi oraz łowiectwo, zbieractwo i rybołówstwo. W lokalnych ośrodkach metalurgii wykonywano drobne przedmioty - ozdoby, narzędzia i broń.

Kultura oksywska - kultura archeologiczna epoki żelaza, która wykształciła się na terenach Pomorza Wschodniego i Środkowego, dolnego Powiśla, ziemi chełmińskiej, Pobrzeża Kaszubskiego i Wybrzeża Słowińskiego. Okres trwania od II w. p.n.e. do I w. n.e. Ludność zamieszkiwała osady o charakterze otwartym, budynki mieszkalne o konstrukcji słupowej oraz budowle gospodarcze. Gospodarka opierała się na rolnictwie - uprawie jęczmienia i pszenicy oraz hodowli bydła i owiec. Charakterystycznymi wyróżnikami kultury są przedmioty metalowe (miecze jednosieczne oraz groty oszczepów) oraz naczynia ceramiczne z wysoko uformowanym brzuścem.

Kultura pucharów lejkwatych - jedna z kultur neolitu z kręgu kultur naddunajskich, występująca w Europie między 3700-1900 p.n.e., na terenach Jutlandii, Szwecji, Niemiec, Holandii, Polski oraz części Wołynia i Podola. Powstała na terenie Kujaw pod wpływem oddziaływania kultury lendzielskiej na lokalne podłoże mezolityczne. Nazwa pochodzi od charakterystycznego kształtu formy naczynia z brzuścem baniastym i szeroko rozchylonym kołnierzem. Ludność zajmowała się głównie hodowlą, łowiectwem i rybołówstwem, ale także uprawiała zboże, znała radło i zaprzęgała do jego ciągnięcia bydło. Jedną z największych osad tej kultury na ziemiach polskich została odkryta w Ćmielowie koło Ostrowca Święto-krzyskiego. Charakterystyczne dla niej były pochówki szkieletowe zwane grobami kujawskimi i rozmaite grobowce megalityczne. Ludność tej kultury zajmowała się również eksploatacją krzemienia pasias- tego z kopalni w Krzemionkach i szarego, biało nakrapianego w Świeciechowie-Lasku koło Annopola.

Kultura amfor kulistych - to jedna z kultur neolitu, która powstała w połowie III tysiąclecia w dorzeczu środkowej Odry i dolnej Łaby na podłożu kultury pucharów lejkwatych. Występowała w latach 3400-2600 p.n.e. w dorzeczu Łaby, w Polsce, Mołdawii, na Wołyniu i Podolu. Nazwa tej kultury pochodzi od charakterystycznego dla niej typu wyrobów ceramicznych o kulistym brzuścu. Ludność tej kultury eksploatowała krzemień pasiasty z kopalni w Krzemionkach Opatowskich. Używano także, bardzo nielicznie, wyrobów miedzianych. Zasadlanie terenów o żyznych glebach wskazuje, że głównym zajęciem było rolnictwo i hodowla

(bydło, świnie). Na terenie Polski pozostawiła po sobie grobowce megalityczne typu skrzynkowego datowane na połowę III tysiąclecia p.n.e.

Chronologia:

neolit	- 4 000 p.n.e.	- 1 700 p.n.e.
epoka brązu	- 1 700 lat p.n.e.	- 650 p.n.e.
wczesna epoka żelaza	- 650 p.n.e.	- początek n.e.
okres wpływów rzymskich	- początek n.e.	- VI wiek n.e.
wczesne średniowiecze	- VI wiek n.e.	- XII wiek n.e.
średniowiecze	- XIII wiek n.e.	- XIV wiek n.e.
późne średniowiecze	- XV wiek n.e.	- XVI wiek n.e.

Załącznik nr 1
do Uchwały nr XXXVIII/352/18
Rady Gminy w Człuchów
z dnia 09.06.2018r.

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY CZŁUCHÓW

Zmiana

zgodna z Uchwałą Nr IX/50/11 Rady Gminy w Człuchowie
z dnia 30 maja 2011 r. w sprawie przystąpienia do zmiany
studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania
przestrzennego gminy Człuchów

oraz

zgodna z Uchwałą Nr XLV/305/13 Rady Gminy Człuchów z dnia
12 listopada 2013 r. w sprawie przystąpienia do zmiany studium
uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego
gminy Człuchów

oraz

zgodna z Uchwałą Nr XVI/139/16 Rady Gminy Człuchów
z dnia 31 marca 2016 r. w sprawie przystąpienia do zmiany studium
uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego
gminy Człuchów

Tekst (część) obejmująca:

**CZĘŚĆ II - KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO**

CZĘŚĆ III - KIERUNKI POLITYKI PRZESTRZENNEJ

CZĘŚĆ IV - SYNTEZA USTALEŃ STUDIUM

Integralną częścią niniejszego tekstu są załączniki graficzne sporządzone w skali
1:25.000:

1A - Kierunki zagospodarowania przestrzennego (z uwzględnieniem zmian)

1B - Ochrona dziedzictwa kulturowego i zabytków (z uwzględnieniem zmian)

Człuchów, 2017-2018

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Człuchów

WYKONAWCA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY CZŁUCHÓW - 2002:

FUNDACJA ECOBALTIC - Instytut Problemów Ekorozwoju
ul. Arkońska 54, 80 - 392 Gdańsk, tel. 556 74 30, tel/fax 556 74 14
ZESPÓŁ AUTORSKI STUDIUM:

Imię i nazwisko	Zakres merytoryczny, uprawnienia
mgr inż. arch. Barbara Bańkowska	Generalny Projektant, koordynacja i synteza upr. Ministra GpiB nr 356/88 Członek Izby Urbanistów
Zespół Generalnego Projektanta	
mgr inż. arch. Dorota Kołodziej	uwarunkowania i kierunki polityki przestrzennej opr. proj. nr UA-V-7342-5/64/92 Wk, współudział w uwarunkowaniach i kierunkach polityki przestrzennej współudział w uwarunkowaniach i kierunkach polityki przestrzennej współudział w uwarunkowaniach i kierunkach polityki przestrzennej
mgr inż. Ewa Witońska Mariusz Witoński	
Zespół ekspertów	
opracowania branżowe	
mgr Grażyna Topolska	uwarunkowania przyrodnicze upr. geol. nr III-0455
mgr inż. arch. Radosław Kraszewski	uwarunkowania kulturowe
mgr inż. Ryszard Musiał	uwarunkowania i kierunki rozwoju infrastruktury technicznej
inż. Anna Talaga	uwarunkowania i kierunki rozwoju systemu transportowego upr. Ministra GpiB nr 1412/94
mgr inż. Andrzej Piotrkowski	prognozy demograficzne

WYKONAWCA ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY CZŁUCHÓW - 2010

INPLUS Doradztwo Inwestycyjne ul. Wilczyńskiego 25e/220 10-696 Olsztyn

ZESPÓŁ AUTORSKI ZMIANY STUDIUM mgr inż. Piotr Gromelski mgr inż. Maria Bohutyn mgr inż. Danuta Król

Główny projektant: mgr inż. arch. Marian Kopliński (nr uprawnień urbanistycznych 963/89), Północna Okręgowa Izba Urbanistów (G-083/2002).

WYKONAWCA ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY CZŁUCHÓW - 2013

Instytut Projektowania Urbanistycznego ul. Czyżewskiego 38, lok. 14 80-336 Gdańsk

ZESPÓŁ AUTORSKI ZMIANY STUDIUM:

Główny Projektant: dr inż. arch. Barbara Bańkowska - nr uprawnień urbanistycznych 356/88, Północna Okręgowa Izba Urbanistów G-003/2002

Projektant: mgr inż. arch. Radosław Kraszewski - Północna Okręgowa Izba Urbanistów G-292/2012

Projektant: mgr inż. arch. Jan Kołodziej

Projektant: mgr inż. Ryszard Musiał

WYKONAWCA ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY CZŁUCHÓW – 2015

PRZEDSIĘBIORSTWO PROJEKTOWO-REALIZACYJNE

DOM sp. z o.o.

ul. Kościuszki 34G, 83-200 Starogard Gdański

ZESPÓŁ AUTORSKI ZMIANY STUDIUM:

Główny PROJEKTANT	dr inż. arch. Barbara Jaszczuk-Skolimowska <i>uprawnienia urbanistyczne 1540</i>
ZESPÓŁ	dr inż. arch. Barbara Jaszczuk-Skolimowska mgr inż. Marta Dąbrowska część przyrodnicza: BPIWP PROEKO – Gdańsk
SPRAWDZIŁ	mgr inż. arch. Maria Kiełb-Stańczuk <i>uprawn. do proj. w planowaniu przestrzennym 1334/93</i>

WYKONAWCA ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY CZŁUCHÓW – 2017 - 2018

PRZEDSIĘBIORSTWO PROJEKTOWO-REALIZACYJNE

DOM sp. z o.o.

ul. Kościuszki 34G, 83-200 Starogard Gdański

ZESPÓŁ AUTORSKI ZMIANY STUDIUM:

Główny PROJEKTANT	dr inż. arch. Barbara Jaszczuk-Skolimowska <i>uprawnienia urbanistyczne 1540</i>
ZESPÓŁ	dr inż. arch. Barbara Jaszczuk-Skolimowska mgr inż. arch. Małgorzata Dziewulska część przyrodnicza: BPIWP PROEKO – Gdańsk
SPRAWDZIŁ	mgr inż. arch. Maria Kiełb-Stańczuk <i>uprawn. do proj. w planowaniu przestrzennym 1334/93</i>

Spis treści

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	1
GMINY CZŁUCHÓW	1
WYKONAWCA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY CZŁUCHÓW - 2002:	1
FUNDACJA ECOBALTIC - Instytut Problemów Ekorozwoju	1
WYKONAWCA ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY CZŁUCHÓW - 2010	1
WYKONAWCA ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY CZŁUCHÓW - 2013	1
CZĘŚĆ II	7
KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	7
1. KONCEPCJA PRZESTRZENNEGO ZAGOSPODAROWANIA KRAJU 2030	7
1.1. Wpływ uwarunkowań na kierunki przekształcenia systemu osadniczego	7
1.2. Wizja zagospodarowania przestrzennego do 2030 roku	8
2. KIERUNKI POLITYKI PRZESTRZENNEJ W PLANIE ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO	8
2.1. <u>Wizja i odpowiadający jej model struktury funkcjonalno-przestrzennej województwa</u>	9
2.2. <u>Cele i kierunki polityki przestrzennego zagospodarowania województwa</u>	9
3. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW	19
3.1. Cele rozwoju gminy	19
3.2. Wpływ uwarunkowań na kierunki zmian struktury przestrzennej	19
3.3. Kierunki zmian struktury przestrzennej i przeznaczenia terenów	19
3.4. Strefy polityki przestrzennej	21
3.5. Wyróżnione elementy struktury przestrzennej	22
3.5.1. Ośrodki wiejskie	22
4. KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW W TYM TERENY WYLĄCZONE SPOD ZABUDOWY	24
4.1. Wpływ uwarunkowań na strukturę zagospodarowania	24
Cechy środowiska naturalnego	24
Sieć osadnicza	24
Urządzenia infrastruktury technicznej	25
4.2. Kierunki dotyczące zagospodarowania i użytkowania terenów	25
4.2.1. Obszary rozwoju zabudowy mieszkaniowej	26
4.2.2. Obszary rozwoju zabudowy mieszkaniowo-usługowej	26
4.2.3. Obszary rozwoju zabudowy usługowej	26
4.2.4. Obszary rozwoju zabudowy przemysłowej, w tym związanej z eksploatacją surowców naturalnych	27
4.2.5. Obszary i tereny górnicze	27
4.2.6. Obszary lokalizacji urządzeń wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych	27
4.2.7. Obszary wskazane do zalesień	29
4.2.8. Obszary lokalizacji terenów rekreacyjnych	29
4.2.9. Obszary lokalizacji cmentarzy	29
4.2.10. Tereny cmentarzy istniejących	29
4.3. Wskaźniki zagospodarowania terenów	30
4.4. Tereny wyłączone spod zabudowy	30
5. OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO	31
5.1. Cele ochrony oraz <i>generalne kierunki działań w ochronie środowiska</i>	31
5.2. Obszary objęte prawnymi formami ochrony przyrody z tytułu ustawy o ochronie przyrody	33
5.2.1. Obszary Chronionego Krajobrazu	33
5.2.2. Rezerваты	34
5.2.3. Pomniki przyrody	34
5.2.4. Korytarze ekologiczne	35
5.2.5. Obszary Natura 2000	36
5.3. Obszary wskazane do objęcia prawnymi formami ochrony przyrody	36
5.4. Obszary chronione na podstawie przepisów ustawy o lasach	37

5.5.	Obszary chronione na podstawie przepisów Prawo Wodne	37
5.6.	Obszary chronione na podstawie ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych	38
5.6.1.	Grunty rolne.....	38
5.6.2.	Grunty leśne	38
5.7.	Ochrona litosfery i zasobów kopalin.....	39
5.8.	Kierunki ochrony zasobów lokalnych	39
5.9.	Zagrożenia środowiska.....	40
6.	OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ	40
6.1.	Cele i kierunki ochrony środowiska kulturowego	40
6.2.	Elementy ochrony konserwatorskiej.....	41
6.2.1.	Obiekty wpisane do rejestru zabytków.....	41
6.2.2.	Obiekty i obszary w <u>gminnej</u> i wojewódzkiej ewidencji zabytków	42
6.3.	Kierunki ochrony archeologicznego dziedzictwa kulturowego	48
6.3.1.	Polityka dotycząca ochrony stanowisk archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków 48	
	Strefa W pełnej ochrony archeologiczno-konserwatorskiej.....	48
6.3.2.	Polityka dotycząca ochrony stanowisk archeologicznych ujętych w wojewódzkiej ewidencji zabytków archeologicznych	48
6.4.	Kierunki ochrony lokalnych zasobów dóbr kultury	51
7.	KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI	52
7.1.	Cele rozbudowy układu komunikacyjnego.....	52
7.2.	Kierunki rozwoju układu komunikacyjnego	53
7.2.1.	Drogi.....	53
7.2.2.	Linie kolejowe.....	56
7.2.3.	Szlaki piesze i rowerowe	56
	trasy regionalne:	57
	ponadlokalne trasy/szlaki pieszo-rowerowe:	57
	trasy lokalne:	57
8.	KIERUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	58
8.1.	Cele i zasady rozwoju	58
8.2.	Zaopatrzenie w wodę	59
8.2.1.	Standardy obsługi.....	59
8.2.2.	Kierunki rozwoju	59
8.3.	Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków.....	60
8.3.1.	Standardy obsługi.....	60
8.3.2.	Kierunki rozwoju	60
	Kanalizacja podciśnieniowa	61
	Kanalizacja ciśnieniowa	62
8.4.	Zaopatrzenie w gaz i ciepło	63
8.4.1.	Standardy obsługi Zaopatrzenie w ciepło	63
	Zaopatrzenie w gaz.....	63
8.4.2.	Kierunki rozwoju	64
8.5.	Zaopatrzenie w energię elektryczną.....	64
8.5.1.	Standardy obsługi.....	64
8.5.2.	Kierunki rozwoju	64
8.6.	Telekomunikacja	65
8.6.1.	Kierunki rozwoju	65
8.7.	Unieszkodliwianie odpadów	65
8.7.1.	Standardy obsługi.....	65
8.7.2.	Kierunki rozwoju	65
9.	OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM, ZGODNIE Z USTALENIAMI PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA I USTALENIAMI PROGRAMÓW, O KTÓRYCH MOWA W ART. 48 UST. 1 USTAWY O PLANOWANIU I ZAGOSPODAROWANIU PRZESTRZENNYM	66
9.1.	Zadania rządowe stanowiące inwestycje ponadlokalnych celów publicznych.....	66
9.2.	Zadania ponadlokalnych celów publicznych o znaczeniu wojewódzkim - Plan zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego	66
9.3.	Zadania ponadlokalnych celów publicznych o znaczeniu powiatowym	66
10.	OBSZARY, DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA PODSTAWIE PRZEPISÓW	

ODRĘBNYCH, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEPROWADZENIA SCALEŃ I PODZIAŁU NIERUCHOMOŚCI, A TAKŻE OBSZARY ROZMIESZCZENIA OBIEKTÓW HANDLOWYCH O POWIERZCHNI SPRZEDAŻY POWYŻEJ 2000 M² ORAZ OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ	
10.1.	Obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości.....67
10.2.	Obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m ² 67
10.3.	Obszary przestrzeni publicznej 67
11.	OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI I OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH 67
12.	OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY 68
13.	OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH ORAZ OBOWIĄZUJĄCE NA NICH OGRANICZENIA PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ, ZGODNIE Z PRZEPISAMI USTAWY Z DNIA 7 MAJA 1999 R. O OCHRONIE TERENÓW BYŁYCH HITLEROWSKICH OBOZÓW ZAGŁADY 68
14.	OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEN, REHABILITACJI LUB REKULTYWACJI ...68
15.	GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH I ICH STREF OCHRONNYCH 68
16.	INNE OBSZARY PROBLEMOWE, W ZALEŻNOŚCI OD UWARUNKOWAŃ I POTRZEB ZAGOSPODAROWANIA WYSTĘPUJĄCYCH W GMINIE 68
	CZĘŚĆ III 70
	KIERUNKI POLITYKI PRZESTRZENNEJ 70
1.	STREFY POLITYKI PRZESTRZENNEJ 70
1.1.	Strefa I północno-zachodnia 70
1.1.1.	Charakterystyka strefy.....70
1.1.2.	Kierunki polityki przyrodniczej 70
1.1.3.	Kierunki polityki kulturowej 71
1.1.4.	Możliwości rozwoju.....71
1.1.5.	Kierunki zagospodarowania 72
1.2.	Strefa II północna 72
1.2.1.	Charakterystyka strefy.....72
1.2.2.	Kierunki polityki przyrodniczej 73
1.2.3.	Kierunki polityki kulturowej 73
1.2.4.	Możliwości rozwoju.....74
1.2.5.	Kierunki zagospodarowania 74
1.3.	Strefa III wschodnia 75
1.3.1.	Charakterystyka strefy.....75
1.3.2.	Kierunki polityki przyrodniczej 75
1.3.3.	Kierunki polityki kulturowej 76
1.3.4.	Możliwości rozwoju.....76
1.3.5.	Kierunki zagospodarowania 77
1.4.	Strefa IV południowo-wschodnia 77
1.4.1.	Charakterystyka strefy.....77
1.4.2.	Kierunki polityki przyrodniczej 78
1.4.3.	Kierunki polityki kulturowej 78
1.4.4.	Możliwości rozwoju.....79
1.4.5.	Kierunki zagospodarowania 79
1.5.	Strefa V południowa 80
1.5.1.	Charakterystyka strefy.....80
1.5.2.	Kierunki polityki przyrodniczej 80
1.5.3.	Kierunki polityki kulturowej 80
1.5.4.	Możliwości rozwoju.....81
1.5.5.	Kierunki zagospodarowania 81
1.6.	Strefa VI zachodnia 82
1.6.1.	Charakterystyka strefy.....82
1.6.2.	Kierunki polityki przyrodniczej 82
1.6.3.	Kierunki polityki kulturowej 83
1.6.4.	Możliwości rozwoju.....83
1.6.5.	Kierunki zagospodarowania 84
	CZĘŚĆ IV SYNTENZA USTALEŃ STUDIUM 85

1.	Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz przeznaczeniu terenów	85
2.	Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone spod zabudowy	85
3.	Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody i krajobrazu kulturowego	86
4.	Obszary oraz zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej	86
5.	Kierunki rozwoju systemów komunikacji	86
	Komunikacja drogowa.....	86
	Nadrzędny układ dróg w gminie:	86
	Ruch pieszy i rowerowy	88
6.	Kierunki rozwoju infrastruktury technicznej Zaopatrzenie w wodę.....	89
	Kanalizacja sanitarna.....	89
	Elektroenergetyka	90
	Zaopatrzenie w gaz i energetyka cieplna	90
7.	Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i ustaleniami programów, o których mowa w art. 48 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym	90
	Zadania rządowe stanowiące inwestycje ponadlokalnych celów publicznych	90
	Zadania ponadlokalnych celów publicznych o znaczeniu powiatowym	90
8.	Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m ² oraz obszary przestrzeni publicznej.....	91
	Obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości.....	91
	Obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m ²	91
	Obszary przestrzeni publicznej.....	91
9.	Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas ziemnych	91
10.	Obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny	91
11.	Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady	91
12.	Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji	92
13.	Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych.....	92
14.	Inne obszary problemowe, w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania występujących w gminie	92

Załącznik graficzny do tekstu

Analiza oddziaływania planowanych elektrowni wiatrowych 1:25.000

CZĘŚĆ II

KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

1. KONCEPCJA PRZESTRZENNEGO ZAGOSPODAROWANIA KRAJU 2030

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 została przyjęta przez Radę Ministrów 13 grudnia 2011 r. Jest to dokument strategiczny otwierający nowy rozdział w dziedzinie planowania i zagospodarowania przestrzennego kraju. Koncepcja definiuje politykę przestrzenną kraju w perspektywie najbliższych 20 lat.

Koncepcja wyróżnia się od poprzednich tego typu dokumentów powiązaniem planowania przestrzennego z planowaniem społeczno-gospodarczym rekomendując podejście zintegrowane na poziomie krajowym, wojewódzkim i lokalnym w odniesieniu do obszarów funkcjonalnych. Wymaga to odejścia w ramach polityki przestrzennej od tradycyjnych podziałów miasto - wieś. W sferze wdrożeniowej KPZK 2030 promuje:

- budowę spójnego, hierarchicznego układu planowania i zarządzania przestrzennego ukierunkowanego na realizację celów społeczno-gospodarczych wyznaczonych w odniesieniu do przestrzeni;
- nadanie polityce przestrzennej wymiaru europejskiego;
- zwiększenie roli koordynacyjnej polityki przestrzennej w stosunku do polityki sektorowych mających największy wpływ na sytuacje poszczególnych terytoriów.

W ten sposób wymiar terytorialny włączony został do głównego nurtu programowania rozwoju. Głównym dokumentem wdrażającym wymiar terytorialny w zakresie kształtowania lokalnej struktury przestrzennej i funkcjonalnej systemu osadniczego jest studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

1.1. Wpływ uwarunkowań na kierunki przekształcenia systemu osadniczego.

Gmina Człuchów, położona jest w centralnej części Pomorza Środkowego, w powiecie człuchowskim wypełniającym południowo-zachodni skraj województwa pomorskiego. Jest to obszar charakteryzujący się najwyższymi w województwie wskaźnikami lesistości, najniższą gęstością zaludnienia oraz najniższą w skali kraju dostępnością przestrzenną do głównych ośrodków wzrostu Polski Północnej. Skutkiem czego obserwuje się tu niski poziom rozwoju i słabą dostępność do usług publicznych wyższego rzędu. Obszar ten charakteryzuje rosnąca depopulacja oraz niski poziom aktywności gospodarczej i inwestycyjnej.

Walorem tej przestrzeni jest położenie przy południowej granicy jednostek fizyczno-gospodarczych o najwyższej atrakcyjności wizualnej w skali kraju, na styku obszarów funkcjonalnych cennych przyrodniczo (Bory Tucholskie). Istotnym uwarunkowaniem rozwoju tego obszaru jest dział wodny I rzędu pomiędzy dorzeczami Wisły i Odry. Dzieli on gminę Człuchów na wyraźne dwie części. Z części północno-wschodniej gminy, łącznie ze zlewnią jeziora Krępsko wody odprowadzane są dopływami rzeki Brdy do Wisły. Do zlewni Odry, poprzez Gwdę i Noteć, rzeki Szczyra i Chrząstawa

odprowadzają wody z południowo-zachodniej części gminy.

1.2. Wizja zagospodarowania przestrzennego do 2030 roku.

Cechą Polski w 2030 roku ma być spójność społeczno-gospodarcza i terytorialna. Silne regiony, których rozwój powinien być oparty na endogenicznym potencjale, kreować powinny ogólnokrajowe impulsy, przyczyniając się do osiągnięcia celów ogólnych polityki regionalnej i przestrzennej.

W odniesieniu do powiatów położonych w strefie złej dostępności czasowej samochodem osobowym do ośrodków wojewódzkich (90-120 minut), spójność przestrzenną gwarantować powinien zbiór miast lokalnych o podwyższonym standardzie dostępu do usług i dóbr publicznych, w szczególności w zakresie kultury, edukacji (m. in. na poziomie podstawowym, gimnazjalnym i ponadgimnazjalnym) transportu publicznego, usług teleinformatycznych (punkty z darmowym dostępem do Internetu), usług niezbędnych dla obsługi działalności gospodarczej oraz usług administracyjnych związanych z sądownictwem.

Konkretyzacja tej wizji w odniesieniu do policentrycznej struktury sieci osadniczej województwa pomorskiego została zarysowana w projekcie „Koncepcji zrównoważonej polityki miejskiej województwa pomorskiego”. W opracowaniu tym przyjęto, iż przełamanie barier hamujących rozwój obszarów położonych poza optymalną dostępnością czasową do ośrodków wojewódzkich powinno wyrażać się powołaniem bipolarnego obszaru funkcjonalnego Chojnicko-Człuchowskiego, w obrębie którego wspierany być powinien rozwój usług ponadpodstawowych średniego i wyższego rzędu.

W strukturze tego potencjalnego obszaru funkcjonalnego gmina Człuchów tworzy pierwszy krąg osadniczy otaczający ośrodek węzłowy jakim jest miasto powiatowe Człuchów. Cechą charakterystyczną tej gminy jest promienisty układ powiązań z ośrodkiem węzłowym.

Podstawowym impulsem rozwojowym, zgodnie z Koncepcją Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 powinien być rozwój rozproszonej energetyki odnawialnej, ze szczególnym uwzględnieniem energetyki wiatrowej

2. KIERUNKI POLITYKI PRZESTRZENNEJ W PLANIE ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

Uchwałą nr 318/XXX/16 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 29 grudnia 2016r. w sprawie uchwalenia nowego planu zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego oraz stanowiącego jego część planu zagospodarowania przestrzennego obszaru metropolitalnego Trójmiasta ogłoszoną dnia 14 lutego 2017r. w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego poz. 603, wprowadzone zostały ustalenia wiążące dla gmin przy sporządzaniu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Obowiązek uwzględnienia tych ustaleń przy sporządzaniu studium wynika z Ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym art. 11, ust. 4.

2.1. Wizja i odpowiadający jej model struktury funkcjonalno-przestrzennej województwa

Modelowa struktura funkcjonalno-przestrzenna tworzą:

- 1) regionalny system obszarów chronionych i powiązań ekologicznych (...)
- 2) zhierarchizowana policentryczna sieć ośrodków, uwzględniająca specyfikę położenia ośrodka wojewódzkiego poza geometrycznym centrum regionu, która tworzą: (...)
- c) potencjalny ośrodek regionalny Chojnice, zwiększający swe szanse do sukcesywnego wzrostu znaczenia m.in. poprzez rozwój efektywnej współpracy w układzie z sąsiadującym Człuchowem, o nieco mniejszej dynamice rozwoju, który oddziałuje przede wszystkim na powiaty chojnicki i człuchowski, a także na powiaty północnozachodniej części województwa kujawsko-pomorskiego, północne w województwie wielkopolskim oraz wschodnie w województwie zachodniopomorskim (...)
- 3) ponadregionalne pasma rozwojowe których potencjał związany jest w szczególności z przebiegiem infrastruktury sieci TEN-T i TEN-E, w których rozwój zachodzić będzie węzłowo, w tym: (...)
- c) południowe pasmo rozwojowe, związane z przebiegiem infrastruktury korytarza infrastrukturalnego południowego i obejmujące elementy układu drogowo-kolejowego w relacjach Elbląg - Malbork - Torzeń - Starogard Gdański - Czersk - Chojnice - Człuchów - Wałcz - Kostrzyn, będące obszarem rozwoju aktywności gospodarczej związanej z przetwórstwem rolno-spożywczym, przemysłem drzewno-meblarskim,
- 4) regionalne pasma rozwojowe związane z przebiegiem korytarzy infrastrukturalnych (...)
- 5) wielofunkcyjne strefy, dla których z uwagi na zróżnicowaną specyfikę położenia geograficznego oraz uwarunkowania wynikające z ich umiejscowienia na tle elementów węzłowych i pasmowych struktury funkcjonalno-przestrzennej, określona została polityka przestrzenna dedykowana zidentyfikowanym w ich zasięgu obszarom funkcjonalnym:
  - a) miejskim obszarem funkcjonalnym (...) Miejski Obszar Funkcjonalny Chojnice-Człuchów (...)
  - d) o najniższym poziomie dostępu do dóbr i usług Śródkowe Pomorze (...)

2.2. Cele i kierunki polityki przestrzennej zagospodarowania województwa

Określone w planie woj. pom. zasady zagospodarowania przyporządkowane poszczególnym celom i kierunkom stanowiące najistotniejsze dla gminy Człuchów ustalenia to:

W ramach K.1.1. KSZTAŁTOWANIE STRUKTUR SIECI OSADNICZEJ ZGODNIE Z WYMOGAMI ŁĄDKU PRZESTRZENNEGO

Zasady zagospodarowania przestrzennego, określające sposób realizacji kierunku 1.1.1.

Zasada kształtowania zrównoważonej struktury funkcjonalno-przestrzennej sieci osadniczej poprzez przyjęcie hierarchii, określającej rangę i wynikającą z niej rolę poszczególnych ośrodków: (...) potencjalny ośrodek regionalny Chojnice (którego rozwój jako ośrodek o randze regionalnej uwarunkowany jest m.in. odpowiednim wykorzystaniem potencjału, jakim jest rozwijająca się współpraca z sąsiadującym Człuchowem w ramach układu bipolarnego Chojnice-Człuchów).

Zasada kształtowania miejskich obszarów funkcjonalnych, poprzez prowadzenie spójnej polityki przestrzennej i wzmacnianie wzajemnych powiązań (m.in. organizacyjnych,

instytucjonalnych i infrastrukturalnych) na obszarach miast rdzeniowych oraz gmin w zasięgu ich funkcjonalnego otoczenia, z uwzględnieniem: (...) Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Chojnice-Człuchów]

Zasada pierwszeństwa wykorzystania obszarów istniejącego zagospodarowania oraz ograniczania rozwoju osadnictwa na terenach otwartych, polegająca na:]

- regeneracji obszarów zdegradowanych, w szczególności poprzez rewitalizację oraz inne działania mające na celu przywrócenie im utraconych walorów lub/i nadanie nowych funkcji (modernizacja, rewaloryzacja, adaptacja, rekultywacja, remediacja itd.);]
- uzupełnianiu i kontynuacji obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej, z zapewnieniem standardów uwzględniających aspekty użytkowe, kulturowe i ekologiczne środowiska zamieszkania i pracy;]
- otwieraniu nowych terenów pod rozwój osadnictwa na podstawie uzasadnionej potrzeby;]

Zasada kształtowania zwartych przestrzennie jednostek osadniczych, minimalizująca terenochłonność oraz potrzeby związane z ich obsługą, ograniczająca ich negatywny wpływ na środowisko oraz sprzyjająca rozwijaniu więzi społecznych, polegająca na:]

- uwzględnianiu w planowaniu przestrzennym modelowych wzorców rozwojowych jednostek osadniczych, przeciwdziałających amorficznemu, niekontrolowanemu przyrostowi zagospodarowania;]
- domykaniu granic zainwestowania, tzn. wyznaczeniu obszarów rozwojowych tak, aby ekspansja zainwestowania na każdym etapie kształtowała czytelną krawędź pomiędzy terenami zainwestowanymi i terenami otwartymi, i zapewniała budowę całościowych, kompaktowych struktur;]
- unikaniu pasmowego rozwoju zabudowy wzdłuż głównych, tranzytowych ciągów komunikacyjnych;]

Zasada planowania wielofunkcyjnych jednostek osadniczych, polegająca na integracji przestrzennej i funkcjonalnej obszarów o różnym (ale niekonfliktowym) przeznaczeniu (...);]

Zasada etapowania kompleksowego rozwoju jednostek osadniczych dla konkretnej, docelowej liczby mieszkańców, dla której możliwe będzie zaprogramowanie i zapewnienie odpowiedniej obsługi, polegająca na koordynacji rozwoju osadnictwa z realnymi możliwościami;]

Zasada kształtowania struktur przestrzennych zapewniających dobre ekologiczne warunki życia, polegająca na uwzględnianiu w planowaniu obszarów rozwoju osadnictwa i przekształceń istniejących struktur: (...) zachowania i kształtowania zielonej infrastruktury, w tym zapewnienia udziału (lub/i dostępu do) terenów zieleni i powierzchni biologicznie czynnej proporcjonalnie do przyrostu zainwestowania (w tym zwiększającej się liczby mieszkańców (...));]

Zasada kształtowania struktur przestrzennych zapewniających wysoką jakość przestrzeni zurbanizowanej, polegająca na uwzględnianiu w planowaniu obszarów rozwoju osadnictwa i przekształceń istniejących struktur;]

- wyników rozpoznania i waloryzacji istniejących zasobów i wartości przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych;]
- rozwiązań urbanistycznych i architektonicznych dostosowanych do istniejących uwarunkowań przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych, w tym poszanowania tożsamości kulturowej istniejących struktur;]

Zasada kreowania wysokiej jakości przestrzeni publicznych;]

DZIAŁANIA

- Rewitalizacja obszarów zdegradowanych (...) do roku 2020 zgodnie z zakresem określonym w gminnych programach rewitalizacji i uzgodnionym z ZWP w ramach procedury przyjętej dla okresu programowania 2014-2020;]

- Ponowne wykorzystanie obszarów poprodukcyjnych, pokolejowych, powojaskowych, które utraciły swoje dotychczasowe funkcje i/lub walory środowiskowe, a posiadają potencjał do rozwoju funkcji: mieszkaniowych, mieszkaniowo-usługowych, usługowych, rekreacyjnych, a także związanych z zieloną infrastrukturą, z uwzględnieniem koniecznych do przeprowadzenia przekształceń funkcjonalno-przestrzennych, rekultywacji oraz działań rewaloryzacyjnych, remontowych czy modernizacyjnych;
- Planowanie oraz realizacja systemów i obiektów zielonej infrastruktury, jako czynników mających wpływ na organizację przestrzeni (...);
- Przygotowanie analizy dotyczącej stopnia degradacji obszarów, na których funkcjonowały Państwowe Gospodarstwa Rolne, a także możliwości oraz barier związanych z ich rewitalizacją i restrukturyzacją.

W ramach K.1.2. KSZTAŁTOWANIE WYSOKIEJ JAKOŚCI ŚRODOWISKA MIESZKANIOWEGO

Zasady zagospodarowania przestrzennego, określające sposób realizacji kierunku 1.2.;

Zasada zapewnienia odpowiedniej dostępności terenów mieszkaniowych do: podstawowych usług publicznych; transportu zbiorowego; przestrzeni publicznych, w tym przestrzeni otwartych;

Zasada określania w planowaniu lokalnym standardów dostępności przestrzennej do podstawowych usług publicznych jako obowiązującego programu zagospodarowania terenów mieszkaniowych, określającego: rezerwę terenową dla potrzeb lokalizacji tych usług, proporcjonalną do liczby ludności w zasięgu ich obsługi, maksymalne parametry dotyczące zasięgu ich obsługi (odległości liczone np. jako czas dojścia pieszo do miejsc świadczenia tych usług), minimalny wskaźnik rezerwy terenowej z przeznaczeniem na zieleni ogólnodostępną o funkcjach rekreacyjnych i ekologicznych;

Zasada zapewnienia odpowiedniej dostępności terenów mieszkaniowych do infrastruktury technicznej (w szczególności do sieci wodociągowej, kanalizacyjnej oraz energetycznej) (...) w tym dążenie do rozszerzenia zasięgu obsługi systemów zaopatrzenia w wodę, w celu objęcia nimi 100% mieszkańców jednostek osadniczych (...);

Zasada zapewnienia bezpieczeństwa przemieszczania się na terenach mieszkaniowych (...);

Zasada tworzenia przestrzennych warunków dla rozwoju mobilności pieszej i rowerowej na terenach mieszkaniowych (...);

DZIAŁANIA

- Budowa, rozbudowa i modernizacja obiektów infrastruktury podstawowych usług publicznych w dostosowaniu do: zidentyfikowanych deficytów w ramach istniejących terenów mieszkaniowych oraz potrzeb rozwojowych, proporcjonalnie do planów związanych z rozwojem istniejących, a także otwieraniem nowych terenów zabudowy mieszkaniowej;
- Budowa, rozbudowa i modernizacja sieci i urządzeń wodociągowych (...);
- Budowa, rozbudowa i modernizacja systemów odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych;
- Rewitalizacja zdegradowanych struktur mieszkaniowych (...);

W ramach K.1.3. RACJONALIZACJA ROZMIESZCZENIA ORAZ POPRAWA DOSTĘPNOŚCI INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ I USŁUG PUBLICZNYCH W TYM ZAKRESIE

Zasady zagospodarowania przestrzennego, określające sposób realizacji kierunku 1.3.;

Zasada zapewnienia w planowaniu strategicznym i przestrzennym minimalnego programu usług publicznych, właściwego dla rangi oraz obszaru obsługi poszczególnych ośrodków zgodnie z przyjętą hierarchią sieci osadniczej;

4) ośrodek regionalny (Ślupsk), potencjalny regionalny (Chojnice z uwzględnieniem Współpracy i wspólnego budowania potencjału w ramach układu Chojnice-Czuchów) i ośrodki regionalne w ramach struktury obszaru metropolitalnego (Tczew, Wejherowo), koncentrujące usługi zarówno dla potrzeb bezpośredniego zaplecza, jak i usługi oddziałujące na cały region lub jego część

w zakresie:

a) szkolnictwa wyższego (wyższa szkoła zawodowa),
b) ochrony zdrowia (poradnia/przychodnia wysoko specjalistyczna – pełen zakres leczenia chorób cywilizacyjnych),

c) kultury i sztuki (centrum kultury z infrastrukturą pozwalającą na prowadzenie wielokierunkowych działań społeczno-kulturalnych i edukacyjnych o znaczeniu oraz zasięgu oddziaływania co najmniej regionalnym (sala koncertowa, teatralno-kinowa, powierzenie wystawienne, konferencyjne i warsztatowe), biblioteka specjalistyczna)

d) sportu i rekreacji (pełnowymiarowe specjalistyczne boiska i urządzenia sportowe),
e) ekonomii społecznej i reintegracji społeczno-zawodowej (ośrodek wsparcia ekonomicznego).

Zasada lokalizacji podstawowych usług publicznych z uwzględnieniem zapewnienia możliwie najbliższych odległości pomiędzy infrastrukturą podstawowych usług publicznych a miejscem zamieszkania, uwarunkujących bezpieczeństwo i wysoka jakość środowiska mieszkaniowego (...).

Zasada realizacji nowych lub dostosowania istniejących obiektów i urządzeń usług publicznych z uwzględnieniem potrzeb wszystkich użytkowników, w tym osób o ograniczonej mobilności i percepcji, zgodnie z wymogami projektowania uniwersalnego.

DZIAŁANIA

Budowa, rozbudowa i modernizacja bazy dydaktycznej szkolnictwa średniego, zwłaszcza w zakresie kształcenia zawodowego oraz centrów kształcenia zawodowego i ustawicznego.

Racjonalizacja sieci placówek szkół podstawowych, w tym modernizacja i rozbudowa istniejącej infrastruktury.

Budowa, rozbudowa i modernizacja obiektów stacjonarnej opieki długoterminowej, w tym hospicyjnej, m.in. w ramach realizacji projektów przewidzianych w ZPT w Bytowie, Jarczewie (gm. Chojnice) i Czuchowie.

Budowa, rozbudowa i modernizacja placówek ambulatoryjnej opieki zdrowotnej, w tym w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej.

Poprawa warunków lokalowych istniejących obiektów kultury na poziomie lokalnym i subregionalnym.

Uwspiecznianie prowadzonych postaw związanych z aktywnością fizyczną poprzez budowę, rozbudowę i modernizację urządzeń rekreacyjno-sportowych, służących codziennej rekreacji.

W ramach K.1.4. ZAPOBIEGANIE I OGRANICZANIE SKUTKÓW POWODZI ORAZ INNYCH ZAGROZEŃ NATURALNYCH

Zasady zagospodarowania przestrzennego, określające sposób realizacji kierunku 1.4.

Zasada uwzględniania i określania w lokalnych dokumentach planistycznych rozwiązań opartych na zintegrowanym gospodarowaniu zasobami wodnymi w obszarze zlewni – w oparciu o działy wodne (naturalne granice zlewni niezależnie od podziałów administracyjnych); brak uwzględniania tej zasady w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy wymaga indywidualnego uzasadnienia w tym dokumencie.

Zasada wskazywania w gminnych dokumentach planistycznych sposobów podnoszenia rezerwy pojemności zlewni, jako elementów ochrony przed powodziami i suszami, a w szczególności: zwiększenia rezerwy wodnej w drodze wyznaczenia powierzchni podbudowę zbiorników rezerwowych, a także terenów rezerwowych i przyobiektowych, maksymalnego zatrzymywania i zagospodarowania wód opadających i roztopowych w miejscach

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Człuchów.

opadu, przeciwdziałania nadmiernemu uszczelnianiu terenów zurbanizowanych.

DZIAŁANIA

Budowa, przebudowa systemów kanalizacji opadowej oraz zastosowanie w obszarze ich obsługi rozwiązań i urządzeń technicznych, które przyczynią się do zatrzymania i/lub spowolnienia spływu wód opadowych i roztopowych do odbiornika oraz doczyszczania (rozwiązania przestrzenne i techniczne, wspomagające retencję powierzchniową i podziemną, infiltrację wód do gruntu itp.) do 2020 roku; realizacja przedsięwzięć przewidzianych w ramach zintegrowanych porozumień terytorialnych (Bytów, Chojnice, Człuchów, Kościerzyna, Malbork, Sztum).

W ramach K.2.1. EFEKTYWNE I BEZPIECZNE WYKORZYSTANIE ZASOBÓW PRZESTRZENI PRZEZ GOSPODARKE

Zasady zagospodarowania przestrzennego, określające sposób realizacji kierunku 2.1.

Zasada dostosowania standardów i reżimów zagospodarowania do potrzeb ochrony, kształtowania, odtwarzania i eksponowania zasobów i walorów środowiska.

Zasada oszczędnego i racjonalnego gospodarowania zasobami środowiska, w szczególności w zakresie wód, gleb, kopalin i zasobów biologicznych, w tym lasów.

Zasada priorytetu wykorzystania pod działalność gospodarczą terenów wcześniej zainwestowanych oraz przywracania wartości użytkowej terenom zdegradowanym i zdewastowanym.

Zasada podejmowania eksploatacji surowców mineralnych w pierwszej kolejności na obszarach wcześniej objętych już wydobyciem.

Zasada przyjmowania w planowaniu lokalnym ustaleń, które umożliwią podjęcie eksploatacji udokumentowanych oraz wstępnie rozpoznanych strategicznych złóż kopalin.

DZIAŁANIA

Przeciwdziałanie erozji gleb przez utrzymanie trwałych użytków zielonych i lasów glebochronnych lub odpowiednie do potencjału siedliska zadarnianie i zalesianie użytków rolnych położonych na stokach o nachyleniu powyżej 12°.

Przeciwdziałanie zjawiskom suszy glebowej (rolniczej) - oparte na zachowaniu, kształtowaniu i odtwarzaniu śródpolnych zadrzewieni, małych cieków, śródpolnych oczek wodnych i terenów podmokłych wraz z otaczającą je roślinnością oraz układów melioracyjnych o znaczeniu historycznym, w szczególności w rejonach wielkoobszarowej gospodarki rolnej.

Wzmocnienie bazy ekonomicznej obszarów wiejskich, w nawiązaniu do lokalnych czynników endogenicznych, w szczególności przez utrzymanie funkcji produkcyjnej gruntów rolnych, istniejących obiektów stawowych oraz wykorzystanie terenów po dawnych zakładach produkcyjnych, wraz z bazą maszyn i urządzeń ośrodków technicznych rozwoju przetwórstwa drzewnego i rolno-spożywczego.

Rekultywacja terenów poskładowiskowych, poeksploatacyjnych i powierzchniowo zdegradowanych, z uwzględnieniem możliwości przywrócenia lub ukształtowania nowych funkcji przyrodniczych.

W ramach K.2.2. KSZTAŁTOWANIE STRUKTUR PRZESTRZENNYCH UMOŻLIWIJĄCYCH ITWORZENIE NOWYCH I TRWAŁYCH MIEJSC PRACY

Zasady zagospodarowania przestrzennego, określające sposób realizacji kierunku 2.2.

Zasada rozwoju terenów inwestycyjnych (pod działalność gospodarczą, w tym usługową).

- wykorzystujących w pierwszej kolejności tereny zainwestowane gospodarczo (...).
- w nowych lokalizacjach dopiero w przypadku wyczerpania zasobów przestrzeni możliwych do ponownego zagospodarowania (...).
- w bezpośrednim zasięgu oddziaływania istniejących kompleksów przemysłowych.

- odpowiednio powiązanych z układem drogowym i kolejowym;
  - posiadających odpowiednią powierzchnię umożliwiającą wyznaczenie terenów zieleni buforowej, minimalizującej negatywne oddziaływanie tych terenów na obszary sąsiednie (np. w celu zmniejszenia zagrożenia hałasem).
- Zasada planowania strategicznych terenów inwestycyjnych: powinny one mieć co najmniej 20 ha powierzchni jako zwarty teren (...), tworzyć komplementarną całość w powiązaniu z istniejącymi terenami zabudowy produkcyjnej lub usługowej (...) być korzystnie położone względem infrastruktury transportowej (...) być kompleksowo wyposażone w infrastrukturę techniczną (...).

DZIAŁANIA

Tworzenie warunków przestrzennych na obszarach wiejskich, umożliwiających kreowanie i rozwój działalności gospodarczej, także w zawodach pozarolniczych, przez wykorzystywanie ich potencjału endogenicznego (np. w zakresie walorów środowiskowych i krajobrazowych, produkcji energii w oparciu o lokalne źródła surowców - biomase), wsparcie rozwoju zasobów kapitału ludzkiego oraz inwestycji w infrastrukturę techniczną.

W ramach K.2.3. WZMACNIANIE CAŁOROCZNEJ I ATRAKCYJNEJ OFERTY TURYSTYCZNEJ W OPARCIU O ZASOBY I WALORY PRZYRODNICZO-KULTUROWE KRAJOBRAZOWE I FUNKCJE METROPOLITALNE

Zasady zagospodarowania przestrzennego, określające sposób realizacji kierunku 2.3.

Zasada harmonijnego kształtowania zagospodarowania rekreacyjnego i wypoczynkowego przez: (...) uwzględnianie naturalnych właściwości terenu i ograniczanie negatywnego oddziaływania zagospodarowania rekreacyjnego i jego następstw na zasoby przyrodnicze, kulturowe i krajobrazowe; tam, gdzie nie uniemożliwiają tego warunki naturalne, zapewnienie dostępności strefy brzegowej zbiorników wodnych wykorzystywanych turystycznie, poprzez traktowanie jej jako przestrzeni publicznej, wolnej od trwałego zainwestowania (...), ochronę atrakcyjnych form krajobrazowych przed zainwestowaniem (...).

Zasada kształtowania zintegrowanej i kompleksowej sieci szlaków turystycznych: wyposażonych w infrastrukturę turystyczną (np. mariny, przystanie jachtowe, porty jachtowe, punkty odpoczynku) oraz zaplecze (np. bazę noclegową, miejsca parkingowe).

Zasada kształtowania ponadregionalnych i regionalnych tras rowerowych, na które składają się: trasa międzyregionalna nr 12 (Trasa Zamków Polski Północnej), nr 16 (Naszyjnik Północny), regionalna nr 134: Barkowo (gm. Człuchów) - Debrzno - Debrzno (m.) - woj. wielkopolskie.

DZIAŁANIA

Wykorzystanie turystyczne zasobów i walorów kulturowych regionu przez rozwój infrastruktury turystycznej w miejscowościach położonych na szlakach kulturowych: (...) **Szlak drewnianych obiektów sakralnych Kaszub**: (...) Dębница, Krępsk, Mosiny, Polnica. Modernizacja i rozwój oferty instytucji kultury oraz rozwój infrastruktury dla plenerowych imprez kulturalnych, w tym amfiteatrów i estrad sezonowych, targowisk eksponujących regionalne produkty.

W ramach K.2.4. KSZTAŁTOWANIE RACJONALNEJ STRUKTURY PRZESTRZENNEJ SIECI TRANSPORTOWEJ

Zasady zagospodarowania przestrzennego, określające sposób realizacji kierunku 2.4.

Zasada hierarchizacji węzłów i połączeń w sieci transportowej według jej ważności dla dostępności zewnętrznej i wewnętrznej województwa.

Połączenia szczególnie ważne dla dostępności zewnętrznej województwa obejmują: droga nr 22 (gr. państwa - Gorzów wielkopolski - Człuchów - Człuchów - Chojnice - Starogard Gdański - Malbork - Elbląg - gr. państwa), (...) odcinek drogi nr 25 (Bobolice - gr. woj. - Człuchów) stanowiące bezpośrednie połączenia do drogi nr S11 (Koszalin - Szczecinek - Poznań). **Infrastrukturę drogową szczególnie ważną dla dostępności wewnętrznej województwa tworzą**

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Człuchów

drogi: (...) nr 25 (odcinek: Biały Bor - Człuchów – Zamarte)

Połączenia kolejowe szczególnie ważne dla dostępności wewnętrznej województwa obejmują linie: (...) nr 203 (odcinek: Tczew – Starogard Gdański - Chojnice – Człuchów), nr 210 (odcinek: Chojnice - Człuchów – Czarne)

Zasada hierarchizacji węzłowej infrastruktury służącej integracji transportu pasażerskiego w rejonie stacji i przystanków kolejowych, dworców autobusowych (...)

DZIAŁANIA

Rozwój regionalnej i ponadregionalnej sieci drogowej, koncentrujący się na budowie modernizacji dróg w dostosowaniu do parametrów funkcjonalno technicznych i standardów bezpieczeństwa ruchu drogowego

- redukujących uciążliwość w obszarach zabudowy, w tym wyrowadzanie ruchu tranzytowego poza obszary zabudowane przez budowę obwodnic: (...) Czerska Człuchowa, Malborka i Starogardu Gdańskiego w ciągu drogi nr 22
- usprawniających połączenia pomiędzy ośrodkami regionalnymi i subregionalnymi, a Trójmiastem, a także pomiędzy nimi a ich zapleczem funkcjonalnym, w tym: do 2020 roku rozbudowa drogi nr 188 na odcinku Człuchów – Debrzno,
- zapewniających dogodne połączenia transportowe miast: Bytów, Czarne, Człuchów. Miastko do węzłów drogowych w ciągu projektowanej drogi ekspresowej S11

Rewitalizacja i przebudowa sieci kolejowej, koncentrująca się na podnoszeniu standardów technicznych i funkcjonalnych linii kolejowych o szczególnym znaczeniu dla rozwoju i obsługi województwa, po 2020 roku nr 210. (Chojnice - Szczecinek)

Budowa i rozbudowa infrastruktury obsługi transportu zbiorowego (w tym P&R i B&R) w węzłach integracyjnych i przystankach zintegrowanych, w tym w szczególności w (...) Człuchowie (...)

W ramach K.2.5. ZMIĘKSZANIE STOPNIA BEZPIECZENSTWA ENERGETYCZNEGO I SPRAWNOŚCI SYSTEMÓW PRODUKCJI, PRZESYŁU I DYSTRYBUCJI ENERGII ELEKTRYCZNEJ I CIEPLNEJ, GAZU, ROPY NAFTOWEJ ORAZ PRODUKTÓW ROPOPOCHODNYCH

Zasady zagospodarowania przestrzennego, określające sposób realizacji kierunku 2.5:

Zasada preferowania lokalizacji instalacji do wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych na obszarach i w miejscach o największym potencjale zasobowym, przy uwzględnieniu konieczności eliminowania lub maksymalnego ograniczania zagrożeń i negatywnego oddziaływania tej infrastruktury na środowisko, w tym na bioróżnorodność, powiązania przyrodnicze, walory krajobrazowe oraz zdrowie ludzi, w tym: (...)

- instalacji na biomasę i biogaz na terenach wiejskich
- instalacji geotermalnych w rejonie Chojnic i Człuchowa

Zasada uwzględniania w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym potrzeb bezpieczeństwa energetycznego przez m.in.: rezerwowanie pasów terenów wolnych od zabudowy i przeszkód terenowych dla projektowanej i planowanej infrastruktury elektroenergetycznej, a na etapie jej eksploatacji zapewniających dostęp do sieci i urządzeń energetycznych, określanie ograniczeń w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu w pobliżu projektowanej i planowanej infrastruktury elektroenergetycznej oraz źródeł produkcji energii elektrycznej i ciepłej

DZIAŁANIA

Budowa, rozbudowa oraz przebudowa instalacji do wytwarzania energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych

Rozbudowa, przebudowa i budowa sieci przesyłowych, dystrybucyjnych oraz stacji energetycznych dla wyrowadzenia mocy z nowych systemowych i odnawialnych źródeł energii (farm wiatrowych, w tym offshore i fotowoltaicznych) projektowanych na obszarze województwa, uwzględniając potrzebę ograniczenia strat energii elektrycznej w przesyłach i w

dystribucji, w tym m.in.: w zakresie sieci dystrybucyjnych – budowa stacji elektroenergetycznych 110/SN kV na potrzeby farm wiatrowych i fotowoltaicznych: (...) FV Człuchów (stacja Rychnowy), (...)

Przebudowa, rozbudowa, budowa systemów ciepłowniczych – realizacja przedsięwzięć przewidzianych w ramach zintegrowanych porozumień terytorialnych dotyczących modernizacji źródeł ciepła (m.in. Człuchów) oraz rozbudowy i modernizacji sieci ciepłowniczych (m.in. Człuchów).

W ramach K.3.1. ZACHOWANIE I ODTWARZANIE ZASOBÓW ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO I JEGO SPÓJNOŚCI

Zasady zagospodarowania przestrzennego, określające sposób realizacji kierunku 3.1.:

Zasada zachowania i kształtowania spójności regionalnego systemu ekologicznego, w skład którego wchodzi: ponadregionalne korytarze ekologiczne: Doliny Gwdy (Zach. Kraniec powiatu człuchowskiego), Dolin Wieprzy ze Studnicą i Brdą (powiaty: słupski, bytowski, człuchowski, chojnicki); regionalne korytarze ekologiczne: Doliny Szczyry (powiat człuchowski), subregionalne korytarze ekologiczne: Doliny Debrzynki (powiat człuchowski), Doliny Chrzastowej (powiat człuchowski), Leśnego łącznika dolin Debrzynki i Kamionki (powiat człuchowski), Otoczenie doliny Kamionki (powiat człuchowski)

Zasada kształtowania zagospodarowania przestrzennego w dostosowaniu do specyfiki obszaru i przedmiotu ochrony wartości przyrodniczych i krajobrazowych, wynikających z funkcji i reżimu ochronnego obszarów będących:

- formami ochrony przyrody – należy stosować zasady wynikające z dokumentów jej ustanawiających oraz planów zadań ochronnych i planów ochrony (jeśli takie obowiązują) dla obszarów: Natura 2000, rezerwatów przyrody, parków narodowych, parków krajobrazowych, obszarów chronionego krajobrazu;
- lasami - należy stosować zasady wynikające z planów urzędowania lasów;
- dolinami i rzek - należy uwzględnić potrzeby zachowania ciągłości łączności ekologicznej i migracji zwierząt (w postaci pozostawiania niezagospodarowanych fragmentów dna doliny i jej zboczy, posiadających łączność ekologiczną z pozostałą częścią doliny);
- terenami podmokłymi - należy zapewnić trwałość istnienia ekosystemów poprzez wykluczenie ich z zagospodarowania zmieniającego funkcje i sposób użytkowania

Zasada bezwzględnego zachowania trwałości gruntów leśnych oraz naturalnych cieków i zbiorników wodnych, w granicach korytarzy ekologicznych, przy zachowaniu ich dotychczasowego gospodarczego wykorzystania, z uwzględnieniem uzasadnionej potrzeby ich przeznaczenia na cele publiczne.

DIKLANIA

Zachowanie ciągłości przestrzennej powiązań ekologicznych na poziomie krajowym, regionalnym, subregionalnym i lokalnym, z utrzymaniem przestrzeni wolnej od zabudowy lub ograniczenie intensywności zabudowy w ich przebiegu;

W ramach K.3.2. OCHRONA OBSZARÓW O CHARAKTERYSTYCZNYM KRAJOBRAZIE KULTUROWYM LUB ZNACZENIU HISTORYCZNYM

Zasady zagospodarowania przestrzennego, określające sposób realizacji kierunku 3.2.:

Zasada harmonijnego kształtowania zagospodarowania przestrzennego obszarów i obiektów o wartościach kulturowych i krajobrazowych oraz ich otoczenia, w szczególności wpisanych do rejestru oraz wojewódzkiej ewidencji zabytków, ustanowionych pomników historii i parków kulturowych

Zasada ochrony walorów widokowych, w tym panoram oraz przedpoli ekspozycyjnych zabytkowych wsi i miast, obiektów zabytkowych oraz dóbr kultury współczesnej stanowiących dominanty architektoniczne

Zasada ochrony dziedzictwa archeologicznego i udostępniania stanowisk archeologicznych posiadających czytelna formie krajobrazowa dla celów dydaktycznych, naukowych

1 turystrycznych, poprzez np. tworzenie parków kulturowych dziedzictwa archeologicznego]

2 Zasada kształtowania w oparciu o zasoby dziedzictwa kulturowego sieci szlaków kulturowych, wyposazonych w odpowiednią infrastrukturę towarzyszącą oraz rozpoznawalny w przestrzeni system identyfikacji wizualnej]

3 Zasada kształtowania otoczenia obiektów dziedzictwa kulturowego oraz dóbr kultury współczesnej w sposób krejący przestrzeń publiczną integralną integrującą mieszkańców z uwzględnieniem i poszanowaniem wartości kulturowych i krajobrazowych]

DZIAŁANIA

4 Urzymanie w dobrym stanie zasobów dziedzictwa kulturowego objętych ochroną konserwatorską prawną (rejestr zabytków) oraz ustawową (evidencja zabytków), w szczególności zabytkowych układów urbanistycznych, urbanistyczno- krajobrazowych ruralistycznych oraz licznych zamków, zespołów pałacowo- parkowych, dworskich, kościołów, zespołów klasztornych, obiektów budownictwa przemysłowego i obronnego, obiektów militarnych i fortyfikacyjnych]

5 Zachowanie, odtwarzanie dawnych układów terenów zielonych: cmentarzy historycznych, alei, szpalerów, zespołów parkowych]

6 W ramach K.3.3. OGRANICZENIE EMISJI ZANIECZYSZCZEN ŚRODOWISKA]

7 Zasady zagospodarowania przestrzennego, określające sposób realizacji kierunku 3.3.3.]

8 Zasada ograniczenia stosowania indywidualnych systemów zbierania i oczyszczania ścieków bytowych na obszarach aglomeracji ściekowych]

9 Zasada zmniejszenia negatywnego oddziaływania transportu na środowisko przez: (...) tworzenie stref buforowych i obudowy biologicznej wzdłuż dróg wysokich klas technicznych, ograniczających rozpręszczenie zanieczyszczeń motoryzacyjnych, (...), ograniczenie przeznaczania pod budownictwo mieszkaniowe terenów zagrożonych podwyższonym poziomem hałasu komunikacyjnego, w tym w sąsiedztwie dróg ekspresowych, linii kolejowych i lotnisk]

DZIAŁANIA

10 Realizacja przedsięwzięć wynikających z Aktualizacji Master Planu dla realizacji dyrektywy dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych: do 2020 roku: budowę, rozbudowę i modernizację oczyszczalni ścieków w ramach aglomeracji ściekowych powyżej 2.000 RLM, w tym (...), Człuchów, (...) oraz budowę i modernizację kanalizacji sanitarnej wraz z budową układów tłocznych i modernizacją przepompowni ścieków w ramach aglomeracji ściekowych powyżej 2.000 RLM w tym: (...), Człuchów, (...)]

11 Tworzenie właściwych warunków funkcjonowania systemu gospodarki odpadami, w tym przez realizację inwestycji, wynikających z obowiązującego Planu gospodarki odpadami oraz dokumentów go realizujących]

12 W ramach K.4.1. WZMACNIANIE RELACJI FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNYCH MIEJSKICH OBSZARÓW FUNKCJONALNYCH Z WYKORZYSTANIEM ICH RÓŻNICOWANYCH POTENCJAŁÓW]

13 Zasady zagospodarowania przestrzennego, określające sposób realizacji kierunku 4.1.]

14 Zasada wznacniania spójności funkcjonalno-przestrzennej obszaru oraz jego powiązań zewnętrznych]

15 Zasada wznacniania potencjałów wewnętrznych, wynikających ze specyfiki położenia i charakteru obszaru, decydujących o konkurencyjności miejskiego obszaru funkcjonalnego]

16 MIEJSKI OBSZAR FUNKCJONALNY CHOJNICE-CZŁUCHÓW]

17 Wyżwanie rozwojowe: Wykorzystanie potencjału położenia układu osadniczego względem ośrodków o znaczeniu regionalnym i ponadregionalnym do ukształtowania „bieguna wzrostu”, poprzez rozwój funkcji usługowych i gospodarczych, oddziaływających na strefę

zmarginalizowaną, zagrożoną peryferyzacją i odpływem mieszkańców.

DZIAŁANIA

Tworzenie warunków dla rozwoju kluczowych sektorów lokalnej gospodarki (przemysłu drzewno-meblarskiego i metalowego) przez wyznaczenie nowych stref produkcyjno-skladowych i usługowych.

Kształtowanie atrakcyjnego i funkcjonalnego zagospodarowania ogólnodostępnej przestrzeni publicznej, odpowiadającego na potrzeby mieszkańców i wzmacniającego tożsamość kulturową miejscowości.

Rewitalizacja zdegradowanych obszarów w miejscowościach wiejskich, w szczególności tych, w których funkcjonowały państwowe gospodarstwa rolne, w tym rewitalizacja zdegradowanych osiedli mieszkaniowych i ponowne wykorzystanie terenów produkcyjnych na cele gospodarcze.

W ramach K.4.4. PRZECIWDZIAŁANIE POSTĘPUJĄCEJ MARGINALIZACJI PRZEZ POPRAWĘ DOSTĘPU DO DOBR I USŁUG I ROZWIJANIE NOWYCH FUNKCJI

Zasady zagospodarowania przestrzennego, określające sposób realizacji kierunku 4.4.:

Zasada koordynacji planowania strategicznego i przestrzennego w obszarze funkcjonalnym w celu skutecznego, efektywnego i partnerskiego zarządzania rozwojem.

Zasada wzmacniania potencjałów wewnętrznych wynikających ze specyfiki położenia i charakteru obszaru decydujących o konkurencyjności.

Zasada zachowania ładu przestrzennego i spójności przestrzennej obszaru (zapobieganie rozpraszaniu zabudowy, rozwój urbanizacji w nawiązaniu do ukształtowanych układów osadniczych).

Zasada kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu spełniającego współczesne wymogi użytkowe, jednocześnie nawiązującego do lokalnej tradycji w sposób pozwalający na jej świadome kontynuowanie i jednoznaczne odczytanie (stosowanie wzorców uwzględniających w szczególności intensywność zabudowy historycznej zlokalizowanej w sąsiedztwie; zasady podziału na działki oraz rozplanowania zabudowy na działce, wielkość i proporcje budynków, kształty dachów).

OBSZAR FUNKCJONALNY „ŚRODKOWE POMORZE”

Wyzwanie rozwojowe: Przeciwdziałanie zagrożeniom peryferyzacji i odpływu mieszkańców przez przełamywanie barier dostępności transportowej, podniesienie atrakcyjności osiedleńczej obszaru oraz wykorzystanie lokalnych potencjałów dla rozwoju przemysłu nieuciążliwego oraz walorów przyrodniczo-krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki.

DZIAŁANIA

Kształtowanie atrakcyjnego i funkcjonalnego zagospodarowania ogólnodostępnej przestrzeni publicznej i rozwój nowych przestrzeni publicznych, w sposób odpowiadający potrzebom mieszkańców, wzmacniający tożsamość regionu i integrację społeczności lokalnych.

Rewitalizacja zdegradowanych obszarów w miejscowościach wiejskich.

Tworzenie warunków dla rozwoju kluczowych sektorów lokalnej gospodarki (przemysłu drzewnego, meblarskiego, metalowo-maszynowego, materiałów budowlanych, przemysłu spożywczego i przetwórstwa rolno-spożywczego oraz przetwórstwa rolno-leśnego) przez dozbudowanie już istniejących i wyznaczenie nowych stref produkcyjno-skladowych.

Wspieranie rozwoju stref aktywności gospodarczej i handlu lokalnego w zakresie produkcji i dystrybucji żywności ekologicznej, upraw zielarskich i leczniczych oraz rozwój sprzedaży bezpośredniej (odtworzenie placów-targowisk jako centrów sprzedaży).

3. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW

W rozdziale tym przedstawiono cele i kierunki rozwoju, dotyczące całego obszaru gminy, jej podział na strefy polityki przestrzennej oraz wyróżnione elementy struktury przestrzennej.

3.1. Cele rozwoju gminy

Celem rozwoju gminy jest osiągnięcie stabilnego, trwałego, zrównoważonego rozwoju, w którym byłyby zapewnione:

- zaspokojenie bieżących potrzeb mieszkańców,
- warunki umożliwiające wzrost poziomu życia,
- warunki umożliwiające zaspokojenie przyszłych potrzeb następnych pokoleń.

Realizacja tego celu wymaga:

- traktowania ochrony środowiska jako nierozłącznej części wszystkich procesów rozwojowych,
- zabezpieczenia znaczących w skali regionu wartości przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych dla rozwoju turystyki specjalistycznej,
- rozwijania funkcji zgodnych z predyspozycjami środowiska przyrodniczego i kulturowego.

3.2. Wpływ uwarunkowań na kierunki zmian struktury przestrzennej

Uwarunkowania zewnętrzne i wewnętrzne wpływają w największym stopniu na predyspozycje funkcjonalne gminy i jej wyróżniających się części.

Funkcje gminy wynikają z cech jej położenia w regionie, predyspozycji środowiska lokalnego oraz struktury przestrzennej gminy. Wyznaczają one następujące funkcje:

- w strefie przymiejskiej, położonej w zasięgu dostępności komunikacyjnej 5' do centrum miasta Człuchowa, rozwój osiedli podmiejskich o głównej funkcji mieszkaniowo-usługowej,
- w południowej, bezleśnej części gminy funkcje rolnicze oraz produkcja energii elektrycznej z wykorzystaniem energii wiatru - farmy wiatrowe,
- w części północnej, obejmującej osady i osiedla śródleśne, stopniowe przekształcenia w kierunku rozwoju wielofunkcyjnego, opartego na rozwiniętym rynku pracy małego biznesu rodzinnego o profilu proturystycznym i proekologicznym.

3.3. Kierunki zmian struktury przestrzennej i przeznaczenia terenów

Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy uwzględniają wiążące ustalenia Planu zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego (szara warstwa

ustaleń).

- Równoważenie rozwoju w odniesieniu do struktury zagospodarowania rozumiane jest jako rozwój zdolny do zaspokojenia potrzeb obecnych, w sposób nie naruszający możliwości zaspokojenia potrzeb przyszłych pokoleń, poprzez:
  - zrównoważone użytkowanie zasobów przyrodniczych z zachowaniem pojemności i odnawialności środowiska przyrodniczego;
  - zrównoważone gospodarowanie przestrzenią z zachowaniem elastyczności i sprawności funkcjonalnej;
  - zrównoważoną organizację społeczeństwa z zachowaniem sprawiedliwego dostępu do zasobów środowiskowych i wzrostu dobrobytu;
  - zrównoważony rozwój ekonomiczny z efektywnym wykorzystaniem energii i rozwojem infrastruktury;
  - zrównoważony system standardów urbanistycznych.
- Planowanie i zarządzanie rozwojem przestrzennym w harmonii ze środowiskiem przyrodniczym i kulturowym oraz kultywowanie tożsamości kulturowej gminy.
- Wielofunkcyjny rozwój gminy jako główny wyznacznik przyszłości.
- Selektywny rozwój osadnictwa oparty na kompleksowych realizacjach miejsc pracy, zamieszkania, infrastruktury społecznej i technicznej w obrębie wyznaczonych stref.
- Kształtowanie lokalnych biegunów wzrostu wskazanych do wielofunkcyjnego rozwoju; pożądane cechy centrów wzrostu:
  - odpowiednia koncentracja liczby mieszkańców (zalecana wielkość: 1500 osób),
  - wykształcone funkcje pozarolnicze,
  - wysokie wartości wskaźników wyposażenia w infrastrukturę techniczną,
  - dobra dostępność sąsiadujących miejscowości,
  - odpowiednie możliwości rozwoju.
- Równoważenie rozwoju poszczególnych części gmin w zakresie miejsc pracy i miejsc zamieszkania.
- Równoważenie rynku pracy przez wspieranie rozwoju małego biznesu (firm rodzinnych) - inkubator rozwoju.
- Stabilizacja liczby mieszkańców i zagospodarowania w miejscowościach poniżej 100 mieszkańców.
- Ograniczenie rozproszenia zabudowy.
- Wspieranie rozwoju energetyki opartej na odnawialnych źródłach energii.
- Wspieranie przedsiębiorczości okołorolniczej poprzez:
  - tworzenie rynku hurtowego produktów rolnych;
  - przetwórstwo rolno-spożywcze; wspieranie tworzenia małych form przedsiębiorczości okołorolniczej (grupy producenckie, domy skladowe).
- Rozwijanie agroturystyki wykorzystującej znaczące w skali regionalnej walory przyrodnicze i kulturowe przestrzeni okołoleśnych w oparciu o własne domy

rolników oraz nie użytkowane pomieszczenia gospodarcze (spichrze, stodoły, stare młyny).

- Nawiązanie do „Systemu Turystyki Sieciowej” promowanej w Europie Bałtyckiej poprzez:
  - tworzenie szlaków rowerowych o znaczeniu krajowym i regionalnym wraz z całym systemem obsługi tego ruchu (pola namiotowe, biwakowe, farmy ekologiczne tworzące ofertę gastronomiczną itp.);
  - promowanie w środowisku młodzieżowym tej formy turystyki krajoznawczej przez organizacje cyklicznych imprez sportowo-turystycznych o znaczeniu regionalnym, krajowym, a nawet międzynarodowym.
- Dopuszczenie koncentracji turystyki pobytowej w sposób nie naruszający równowagi środowiskowej.
- Oszczędne gospodarowanie zasobami terenowymi polegające na racjonalizacji wykorzystania przestrzeni zainwestowanych i preferowanie zwartego rozwoju miejscowości kluczowych w zakresie ujawnionych możliwości rozwoju.

3.4. Strefy polityki przestrzennej

Strefy polityki przestrzennej nawiązują ściśle do promienistej struktury przestrzennej gminy. Są one formą syntezy opartą na przesłankach:

- **przyrodniczych**, determinujących zarówno dotychczasowe, jak i przyszłe funkcje poszczególnych części gminy oraz wpływających na zróżnicowanie polityki ochronnej,
- **tradycji osadniczej**, wyrażających się promienistymi powiązaniem z ośrodkiem węzłowym miasta Człuchowa,
- **historycznych**, wyrażających się powiązaniem niw siedliskowych z osadami wiejskimi (obecne obręby geodezyjne),
- **rozwojowych**, wynikających z analizy uwarunkowań lokalnych i oceny możliwości rozwoju poszczególnych miejscowości,
- **transformacji systemowej** wywołującej procesy koncentracji zagospodarowania w strefie przymiejskiej.

W rezultacie wyznaczono sześć stref o cechach względnie jednorodnych:

Strefa I	północno-zachodnia
Strefa II	północna
Strefa III	wschodnia
Strefa IV	południowo-wschodnia
Strefa V	południowa
Strefa VI	zachodnia

W strefach polityki przestrzennej określa się kierunki działań w zakresie:

- środowiska przyrodniczego,

- środowiska kulturowego,
- zagospodarowania przestrzennego.

Szczegółowe kierunki działań przedstawione w części III obejmują:

- zachowanie, należyte utrzymanie i ochronę obiektów zabytkowych i archeologicznych oraz rewaloryzację wartościowych zespołów zabudowy,
- zachowanie krajobrazu kulturowego,
- zachowanie i ochronę środowiska przyrodniczego,
- minimalizowanie zagrożeń środowiska,
- wskazanie możliwości rozwojowych poszczególnych miejscowości,
- kierunki równoważenia poszczególnych stref w zakresie miejsc pracy i zamieszkania,
- selektywny rozwój osadnictwa,
- kształtowanie lokalnych centrów wzrostu,
- obszary i miejsca kluczowe.

3.5. Wyróżnione elementy struktury przestrzennej

W strukturze przestrzennej gminy wyróżniono rejony i ośrodki, którym przypisano rodzaje polityki oraz dominujące funkcje.

3.5.1. Ośrodki wiejskie

W polityce osadniczej wyróżnia się dwie grupy miejscowości. Są to:

- ośrodki wzrostu wskazane do rozwoju,
- ośrodki wskazane do stabilizacji.

Lokalne ośrodki wzrostu obejmują największe miejscowości preferowane do rozwoju ze względu na atuty położenia w obszarze gminy. Ośrodki te wskazane są do kompleksowej koncentracji inwestycji w zakresie miejsc pracy, zamieszkania oraz infrastruktury społecznej i technicznej. Są to:

- osiedla przymiejskie o dominującej funkcji mieszkaniowo-usługowej; są to miejscowości wiodące oraz powiązane z nimi osady o liczbie mieszkańców w stanie istniejącym:

1. Głędowo	- 681 mk.
2. Rychnowy	- 542 mk.
3. Kołdowo	- 461 mk.
4. Sieroczyn	- 194 mk.
5. Jaromierz	- 198 mk.
6. Dąbki	- 82 mk.
7. Piaskowo	- 136 mk.
8. Nowosiółki	- 47 mk.
9. Zbrzyca	- 10 mk.
10. Rychnowy Przylesie	- 120 mk.
11. Nieżywieć	- 406 mk.

- wielofunkcyjne osiedla i zespoły osiedli charakteryzujące się położeniem peryferyjnym i w związku z tym traktowane jako centra wspomagające:

1. Wierzchowo - Wierzchowo Dworzec	- 988 mk.
2. Polnica	- 879 mk.
3. Barkowo - Chrzastowo	- 630 mk.

Osiedla i osady o ustabilizowanej funkcji obejmują najmniejsze miejscowości wskazane do modernizacji i podniesienia standardów zagospodarowania, szczególnie w zakresie infrastruktury technicznej; są to

- miejscowości o funkcji rolniczej i obsługi rolnictwa:

1. Mosiny	- 421 mk.
2. Płonica	- 315 mk.
3. Jęczniki Małe	- 304 mk.
4. Jęczniki Wielkie	- 275 mk.
5. Kujanki	- 221 mk.
6. Brzeźno	- 249 mk.
7. Dobojewo	- 208 mk.
8. Bukowo	- 214 mk.
9. Kiełpinek	- 185 mk.
10. Gębarzewo	- 176 mk.
11. Kiełpin	- 170 mk.
12. Bukowo Człuchowskie	- 133 mk.
13. Krzyżanki	- 151 mk.
14. Chrzastówko	- 81 mk.
15. Mirogniew	- 54 mk.
16. Skarszewo	- 56 mk.
17. Mąkowo	- 19 mk.
18. Dębica	- 334 mk.
19. Przytok	- 30 mk.
20. Stołczno	- 170 mk.

- miejscowości o dominującej funkcji produkcyjnej:

1. Zagórki	- 69 mk.
------------	----------

- miejscowości położone przy szlakach turystycznych istniejących i potencjalnych,

w których może nastąpić rozwój funkcji turystycznych:

1.	Biskupnica	- 339 mk
2.	Krępsk	- 189 mk
3.	Sokole	- 168 mk
4.	Murzynowo	- 31 mk
5.	Czarnoszyce	- 95 mk
6.	Skórzewo	- 27 mk
7.	Czarnoszki	- 25 mk
8.	Gostudz	- 10 mk
9.	Stara Rogoźnica	- 5 mk
10.	Zielątkowo	- 4 mk
11.	Jeziorno	- 2 mk
12.	Grzybowo	- 54 mk

• osady śródleśne o liczbie mieszkańców zbliżonej do ok. 100 osób, o niewykryształizowanej funkcji:

1.	Polniczka	- 159 mk
2.	Krery	- 7 mk
3.	Gozdnica	- 1 mk

4. KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW W TYM TERENY WYŁĄCZONE SPOD ZABUDOWY

4.1. Wpływ uwarunkowań na strukturę zagospodarowania

Na obecną strukturę zagospodarowania przestrzennego gminy składają się: cechy środowiska naturalnego, sieć osadnicza wraz ze strukturą funkcjonalno-przestrzenną oraz sieci i urządzenia infrastruktury technicznej. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy i przeznaczeniu terenów będą następowały przy uwzględnieniu ww. składowych.

Cechy środowiska naturalnego

Gmina ma charakter rolniczy - grunty orne zajmują 26% powierzchni gminy. Obszary leśne natomiast stanowią 3% gruntów gminnych. Największe skupiska wód powierzchniowych występują w północnej oraz północno-zachodniej części gminy. Zasoby środowiska przyrodniczego objęte są obszarami chronionego krajobrazu „Okolice jezior Krępsko i Szczytno” oraz „Zespół jezior Człuchowskich”, które zajmują 6,7% powierzchni gminy. Ponadto, na terenie gminy występują złoża kredy jeziornej i kruszywa naturalnego, część z nich zostanie objęta eksploatacją.

Sieć osadnicza

Głównym ośrodkiem świadczącym usługi dla mieszkańców gminy Człuchów, w tym usług publicznych, jest miasto Człuchów. Do miejscowości stanowiących największe

ogniwa w sieci osadniczej gminy (miejscowości o liczbie mieszkańców od 500-1000) zaliczyć można: Polnicę, Ględowo, Wierzchowo oraz Rychnowy.

Rozwój funkcji mieszkaniowych, usługowych oraz mieszkaniowo-usługowych nastąpi głównie w otoczeniu Człuchowa, gdzie można zaobserwować proces tworzenia się podmiejskiej strefy urbanizacyjnej. Rozwój zabudowy o funkcji mieszkaniowej na pozostałych obszarach będzie następował głównie poprzez uzupełnianie i intensyfikację istniejących jednostek osadniczych.

Korzystne warunki do rozwoju funkcji usługowej o charakterze turystyczno-rekreacyjnym występują w okolicach jeziora Krępsko. Tam też przewidziana jest lokalizacja zabudowy pensjonatowej i hotelowej, przy uwzględnieniu wymogów kulturowych oraz ochrony środowiska. W części wschodniej gminy (przy granicy z gminą Chojnice) pożądanym jest rozwój funkcji rekreacyjnej o charakterze indywidualnym związany z lokalizacją jeziora Charzykowskiego.

Na terenie gminy wskazane zostały również obszary rozwoju funkcji przemysłowej związane z funkcją wytwórczą.

Urządzenia infrastruktury technicznej

Strukturę osadniczą uzupełnia sieć komunikacyjna. Przez gminę przebiegają korytarze transportowe województwa o znaczeniu regionalnym: Południowy - droga krajowa nr 22 oraz linia kolejowa nr 203 oraz Zachodni - droga krajowa nr 25 (Bobolice - Bydgoszcz). Przebieg głównych korytarzy transportowych przez miasto Człuchów powoduje problemy komunikacyjne wynikające przede wszystkim z łączenia ruchu lokalnego z ruchem tranzytowym. Istnieje, zatem potrzeba wyprowadzenia ruchu tranzytowego poza granice miasta. W tym celu niezbędna jest budowa obwodnicy Człuchowa w ciągu drogi krajowej nr 22. Realizacja obwodnicy przyczyni się do zmiany dotychczasowego układu drogowego w gminie. Problem ten oraz szczegółowe omówienie wariantów przebiegu obwodnicy zostały zawarte w części II, rozdziale 5.2.1 niniejszego opracowania.

4.2. Kierunki dotyczące zagospodarowania i użytkowania terenów

Na podstawie powyżej opisanych uwarunkowań wyznaczono następujące kierunki przeznaczenia terenów:

- Obszary rozwoju zabudowy mieszkaniowej,
- Obszary rozwoju zabudowy mieszkaniowo-usługowej,
- Obszary rozwoju zabudowy usługowej,
- Obszary rozwoju zabudowy przemysłowej, w tym związanej z eksploatacją surowców naturalnych,
- Obszary i tereny górnicze,
- Obszary lokalizacji urządzeń wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych,
- Obszary wskazane do zalesień,
- Obszary lokalizacji terenów rekreacyjnych (place zabaw, boiska i plaże),

dla których wyznaczone zostały wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów.

4.2.1. Obszary rozwoju zabudowy mieszkaniowej

Obszary rozwoju zabudowy o funkcji mieszkaniowej, w tym zabudowy zagrodowej, (M) obejmują tereny przewidziane pod zainwestowanie na cele rozwoju funkcji mieszkaniowej jako wiodącej. Uzupełnienie funkcji podstawowej dla obszarów wyznaczonych w studium na cele mieszkaniowe stanowią: rekreacja indywidualna i usługi, w tym usługi publiczne.

Obszary zostały wyznaczone w oparciu o istniejące tereny zainwestowane, jak również zapotrzebowanie wynikające z bliskości ośrodka miejskiego - Człuchowa.

Powstawanie obszarów nowej zabudowy związane jest z zapewnieniem dostępu do sieci kanalizacyjnej i wodociągowej. Ich zainwestowanie będzie również uzależnione od zapotrzebowania na nowe tereny inwestycyjne.

Na terenach położonych poza obszarami wskazanymi jako obszary rozwoju zabudowy mieszkaniowej studium nie wyklucza możliwości lokalizacji budynków i obiektów gospodarczych dla potrzeb produkcji rolnej i przetwórstwa rolnego, z uwzględnieniem przepisów dotyczących ochrony środowiska.

4.2.2. Obszary rozwoju zabudowy mieszkaniowo-usługowej

Funkcja mieszkaniowo-usługowa związana jest z obszarami, dla których ze względu na uwarunkowania przestrzenne istnieje potrzeba zabezpieczenia lokalizacji funkcji usługowych. W granicach gminy zidentyfikowano dwa obszary w ramach ww. funkcji:

- tereny w rejonie jeziora Charzykowskiego - MUT - tereny zabudowy mieszkaniowej i usługowej - usług turystycznych ze wskazaniem na zabudowę rekreacji indywidualnej;
- tereny w strefie podmiejskiej m. Człuchowa oraz wzdłuż szlaków komunikacyjnych - MU - wskazane do lokalizacji usług związanych z obsługą ludności miasta i gminy jak również podróźnych, w tym usług publicznych; zabudowa mieszkaniowa stanowi dopełnienie funkcji usługowej, która jest funkcją wiodącą.

4.2.3. Obszary rozwoju zabudowy usługowej

Na terenie gminy Człuchów wyznaczone zostały obszary do rozwoju w funkcji usługowej. Obszary te rozmieszczone są na obszarze całej gminy. Na terenach:

- w okolicy jezior: Krępsko, Wielzijdz, Rychnowskie i Niwskie (U, UT), w miejscowości Polnica - przewiduje się rozwój usług turystycznych - UT - (hotel, pensjonat, w tym usług gastronomii) oraz sportu i rekreacji (boiska, place zabaw); zabudowa rekreacji indywidualnej powinna stanowić dopełnienie ww. funkcji;
- Jaromierza - UT - zabudowa usług turystycznych;
- Sieroczyna – U – zabudowa usługowa (zespół obiektów usługowych w sąsiedztwie istniejących usług przy drodze krajowej nr 22, m.in. hotel, obiekty centrum rekreacyjnego typu park rozrywki czy tor kartingowy, itp.);
- miejscowości Rychnowy - U - zabudowa usługowa z przeznaczeniem pod bazę kulturalno - oświatową gminy: budowa ogólnodostępnych obiektów kulturalnych, obiektów o charakterze edukacyjnym, obiektów kultury fizycznej oraz obiektów sportu i rekreacji;
- pozostałych obszarach wskazanych na rysunku studium, a nie uszczegółowionych w tekście przewiduje się lokalizację usług związanych z prowadzeniem

działalności gospodarczych - U.

Powstawanie nowej zabudowy w rejonie jeziora Krępsko będzie się wiązać z przestrzeganiem zasad ochrony środowiska i krajobrazu kulturowego.

4.2.4. Obszary rozwoju zabudowy przemysłowej, w tym związanej z eksploatacją surowców naturalnych

W granicach gminy zostało zlokalizowanych kilka obszarów, które będą spełniały funkcję przemysłową (P). Będą to głównie miejsca lokalizacji przemysłu o charakterze wytwórczym. Dopuszcza się również lokalizację nowych urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii. Przy powstawaniu nowych inwestycji należy uwzględnić zasady ochrony środowiska i krajobrazu kulturowego.

W związku z prowadzonymi pracami poszukiwania i rozpoznania złóż surowców naturalnych w rejonie miejscowości Krzyżanki, Nieżywieć, wyznacza się w tych obszarach nowe tereny docelowo przeznaczone pod eksploatację surowców (po ich udokumentowaniu) oraz do zagospodarowania produkcyjno-gospodarczego towarzyszącego eksploatacji surowców naturalnych. W związku z istniejącą zabudową o funkcji mieszkaniowej w miejscowości Krzyżanki oraz w związku z planowanym rozwojem zabudowy mieszkaniowej w kierunku południowym (teren oznaczony symbolem M na planszy graficznej studium) należy w zagospodarowaniu terenów produkcyjno-gospodarczych uwzględnić sąsiedztwo istniejącej i planowanej zabudowy o funkcji mieszkaniowej.

4.2.5. Obszary i tereny górnicze

Na terenie gminy wyznaczono cztery obszary eksploatacji surowców mineralnych, na których będzie odbywało się prowadzenie działalności wydobywczej (PG). Studium wskazuje rekultywację terenów poeksploatacyjnych.

Na terenie gminy wyznaczono obszary potencjalnego występowania złóż surowców naturalnych (prowadzonych poszukiwań i badań) przeznaczone do eksploatacji (możliwe ustanowienie obszarów i terenów górniczych) w rejonach miejscowości Krzyżanki, Rychnowy, Zagórki oraz Nieżywieć.

4.2.6. Obszary lokalizacji urządzeń wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych

Obszary lokalizacji elektrowni wiatrowych

W studium wyznaczone zostały obszary lokalizacji elektrowni wiatrowych oraz ich strefy ochronne związane z ograniczeniami w zabudowie oraz w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu. Obszary te zostały wyznaczone na podstawie:

- uwarunkowań środowiskowych i fizjograficznych, w tym granic obszarów chronionych wyznaczonych na podstawie przepisów o ochronie przyrody;
- badania siły i kierunku wiejących wiatrów;
- złożonych przez inwestorów wniosków;
- na obszarach lokalizacji elektrowni wiatrowych dopuszcza się lokalizację urządzeń wytwarzających energię z innych odnawialnych źródeł energii.

Przed ustaleniem szczegółowej lokalizacji siłowni wiatrowych wymagane jest

przeprowadzenie szczegółowych badań wpływu inwestycji na środowisko. Minimalna szerokość strefy ochronnej związanej z ograniczeniami w zabudowie mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego, wyznaczona jest przebiegiem izofony 45 dB, a szerokość strefy ochronnej związanej z ograniczeniami w zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej, związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, domów opieki społecznej i szpitali wyznaczona jest przebiegiem izofony 40 dB.

Analiza zasięgu oddziaływania planowanych elektrowni wiatrowych zgodnie z przepisami Ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (Dz. U. 2016 poz. 961) wskazuje na konieczność zachowania stref objętych zakazem lokalizacji budynków mieszkalnych lub budynków o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkaniowa dla następujących terenów:

- Elektrownie wiatrowe Jaromierz: wysokość całkowita projektowanych elektrowni wiatrowej wynosi 114m (wieża)+58,5 (promień wirnika) = 172,5; przyjmując zatem tę wysokość x 10 + promień śmigła 58,5m otrzymujemy zasięg strefy zakazu lokalizacji budynków mieszkalnych lub budynków o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkaniowa w odległości ok. 1784m od fundamentu elektrowni wiatrowej;
- Elektrownie wiatrowe planowane w ramach farmy wiatrowej „Człuchów”: wysokość całkowita projektowanych elektrowni wiatrowej wynosi 119m (wieża)+56 (promień wirnika) = 175; przyjmując zatem tę wysokość x 10 + promień śmigła 56m otrzymujemy zasięg strefy zakazu lokalizacji budynków mieszkalnych lub budynków o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkaniowa w odległości ok. 1806m od fundamentu elektrowni wiatrowej;
- Elektrownie wiatrowe możliwe do realizacji na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Człuchów w obrębach geodezyjnych Bukowo, Płonica, Wierzchowo, Mosiny uchwalonego Uchwałą nr VI/47/2015 Rady Gminy Człuchów z dnia 28 kwietnia 2015r., dopuszczalna wysokość całkowita projektowanych elektrowni wiatrowej wynosi 200m; przyjmując zatem tę wysokość x 10 + zakładany promień śmigła 60m otrzymujemy zasięg strefy zakazu lokalizacji budynków mieszkalnych lub budynków o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkaniowa w odległości ok. 2060m liczonej od nieprzekraczalnej linii zabudowy dotyczącej lokalizacji elektrowni wiatrowych możliwych do lokalizacji według ustaleń planu.

Jeżeli Inwestorzy nie zrealizują przedsięwzięć (tzn. nie oddadzą do użytkowania elektrowni wiatrowych) w ciągu 36 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (Dz. U. 2016 poz. 961) (15 lipca 2016r.) strefa przestanie obowiązywać. Według zapisów ustawy w ciągu 36 miesięcy od dnia od dnia wejścia w życie ustawy dopuszcza się wydawanie warunków zabudowy oraz uchwalanie planów miejscowych przewidujących lokalizację budynków mieszkalnych lub budynków o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkaniowa na podstawie przepisów dotychczasowych.

Zasięg stref pokazano na załączniku graficznym do niniejszego tekstu na treści dotychczasowego rysunku studium (2015)

Inne obszary

W obszarze gminy wyznacza się obszary związane z lokalizacją urządzeń

wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych – biogazowni oraz ogniw fotowoltaicznych. Obszary te wyznaczono zgodnie z wydanymi decyzjami administracyjnymi dotyczącymi lokalizacji takich przedsięwzięć, tj. farm fotowoltaicznych w miejscowościach Rychnowy i Jęczniki Wielkie, a także Barkowo oraz zgodnie z obowiązującym planem miejscowym dla lokalizacji biogazowni w miejscowości Jaromierz.

4.2.7. Obszary wskazane do zalesień

Wskazuje się do zalesienia grunty oznaczone w studium jako: „Obszary wskazane do zalesień”. W odniesieniu do pozostałych gruntów rolnych pod zalesienia należy przeznaczać w pierwszej kolejności grunty najniższych klas bonitacyjnych. Do zalesienia należy również przeznaczyć tereny w obszarze gminy, wnioskowane przez ich właścicieli w trybie przepisów obowiązującego Rozporządzenia Rady Ministrów zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu udzielania pomocy finansowej na zalesienia ww. terenów, o ile nie są sprzeczne z przepisami o lasach i polityką przestrzenną gminy (np. położone w obszarach rezerwowanych pod funkcje rozwojowe gminy, w tym planowane obejścia drogowe miejscowości, czy tereny planowanych farm wiatrowych lub np. znajdujące się w obszarach udokumentowanych złóż kopalin przeznaczonych do eksploatacji).

4.2.8. Obszary lokalizacji terenów rekreacyjnych

Tereny rekreacyjne będą elementem wypoczynku i rekreacji dla mieszkańców gminy. Zagospodarowanie tych terenów będzie polegało na lokalizacji obiektów sportowych i rekreacyjnych. Będą to przede wszystkim plaże, boiska sportowe place zabaw wraz z obiektami towarzyszącymi, jak również drobne obiekty usługowe.

Funkcjonujące obecnie i niezagospodarowane kąpieliska w granicach OChK „Okolice Jezior Krępsko i Szczytno” (we wsi Krępsk) oraz w bezpośrednim sąsiedztwie OChK „Zespół Jezior Człuchowskich” (we wsi Dębница) wymagają opracowania planów miejscowych i wprowadzenia regulacji służących ochronie środowiska i bezpieczeństwu rekreantów, zgodnie z wnioskiem Wójta Gminy Człuchów (wnioski nr 33 i 38).

4.2.9. Obszary lokalizacji cmentarzy

Na terenie gminy nie planuje się nowych lokalizacji cmentarzy.

4.2.10. Tereny cmentarzy istniejących

Cmentarze występujące na terenie gminy są ujęte w ewidencji cmentarzy. Większość z nich jest nieczynna. Wskazane jest zachowanie istniejących cmentarzy jako trwałego i nienaruszalnego elementu tożsamości historyczno-kulturowej gminy.

W obrębie cmentarzy obowiązuje ochrona układu przestrzennego, alei, układu kwater, ochrona zabytkowego drzewostanu, ochrona historycznych nagrobków i innych elementów małej architektury.

Poza wyznaczonymi w studium obszarami do zainwestowania dopuszcza się wyznaczanie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego nowych terenów pod zabudowę w sąsiedztwie działek budowlanych i siedlisk rolniczych o ile przepisy odrębne nie stanowią inaczej.

4.3. Wskaźniki zagospodarowania terenów

- minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej w stosunku do powierzchni działki budowlanej:
  - 40% dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, siedliskowej,
  - 60% dla zabudowy rekreacji indywidualnej,
  - 25% dla zabudowy usługowej, pensjonatowej,
  - 15% dla zabudowy produkcyjno-usługowej;
- optymalny udział powierzchni nowoprojektowanej zabudowy w stosunku do powierzchni działki budowlanej powinien wynosić:
  - 30% dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, siedliskowej,
  - 45% dla zabudowy usługowej, pensjonatowej,
  - 25% dla zabudowy rekreacji indywidualnej;
- miejsca parkingowe:
  - dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej - zapewnienie minimum 1 miejsca parkingowego dla każdej działki, w jej granicach,
  - dla zabudowy usługowej oraz produkcyjno-usługowej - zapewnienie minimum 25 miejsc parkingowych na 1000 m² powierzchni użytkowej, w granicach działki budowlanej;
- maksymalna wysokość dla nowoprojektowanej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej: trzy kondygnacje nadziemne, z trzecią kondygnacją w poddaszu użytkowym;
- zadaszenia nowoprojektowanej zabudowy w funkcji mieszkaniowej - dwuspadowe lub wielospadowe o kącie nachylenia połaci dachowych do płaszczyzny przekroju poziomego budynku w przedziale 25⁰ - 45⁰;
- lokalizacja obszarów działalności przemysłowej - w oddaleniu od obszarów zabudowy mieszkaniowej, odległości są uzależnione do rodzaju prowadzenia działalności i warunków terenowych;
- ogranicza się lokalizację „prowizorycznych” form użytkowania letniskowego (budki, przyczepy campingowe, itp.) na terenach przeznaczonych pod zabudowę;
- *Wszelkie projektowane obiekty o wysokości równej i wyższej od 50 m nad poziom terenu, przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę, podlegają zgłoszeniu do Szefostwa Służby Ruchu Lotniczego Sił Zbrojnych;*
- *obiekty o wysokości równej i wyższej jak 100 m winne być oznakowane i zgłaszane do Prezesa Urzędu Lotnictwa Cywilnego zgodnie z przepisami odrębnymi.*

4.4. Tereny wyłączone spod zabudowy

Wskazuje się następujące ograniczenia w lokalizacji zabudowy:

- strefa wolna od zabudowy kubaturowej dla linii elektroenergetycznej 110 kV wynosi 15 m, dla linii elektroenergetycznej 15 kV wynosi 5 m od skrajnego przewodu;
- zakaz lokalizacji nowoprojektowanej zabudowy na cele mieszkaniowe na terenach przeznaczonych w studium na funkcje związaną z wytwarzaniem energii elektrycznej;

ograniczenia dotyczące lokalizacji budownictwa wysokościowego i przemysłowego (obszar wymagający ograniczeń w inwestowaniu w zakresie wysokości budynków) obowiązują w strefie ochronnej, w promieniu 3 km od punktu kompleksu wojskowego nr 1245 Niezychowice o współrzędnych $X=5946941,02$ | $Y=6469093,10$ (kompleks wojskowy położony poza obszarem gminy);

- z tytułu przepisów dotyczących obszarów chronionego krajobrazu obowiązuje zakaz lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych znajdujących się w granicach obszaru chronionego krajobrazu. Zakaz ten nie dotyczy ustaleń obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz sporządzonych projektów planów, w stosunku do których zawiadomiono o terminie wyłożenia tych planów do publicznego wglądu, ale postępowanie nie zostało zakończone przed dniem wejścia w życie rozporządzenia;
- grunty stanowiące użytki klas I-III w związku z przepisami o ochronie gruntów rolnych i leśnych, nie przeznaczone w studium pod zabudowę mieszkaniową, z wyjątkiem lokalizacji zabudowy zagrodowej;
- w związku z przepisami ustawy o lasach, na terenach stanowiących użytki leśne zakaz lokalizowania budynków;
- w stosunku do istniejącego gazociągu wysokiego ciśnienia DN 150, przy projektowaniu i lokalizacji nowych urządzeń i obiektów, należy zachować odległości podstawowe zgodne z wymogami *przepisów odrębnych*;
- z tytułu przepisów kolejowych, obowiązuje zakaz zabudowy budynkami mieszkalnymi w stosownej odległości od terenów kolejowych określonej w tych przepisach;
- z tytułu przepisów drogowych, obowiązuje zakaz zabudowy budynkami mieszkalnymi w odległości określonej w tych przepisach;
- z tytułu przepisów określających wymagania, jakim powinny odpowiadać cmentarze: wokół terenów cmentarzy powinien być wyznaczony obszar ochronny o stosownej szerokości, jak również ograniczenie lokalizacji ujęć wody oraz obiektów związanych z produkcją, przechowywaniem żywności;
- z tytułu ustawy prawo wodne obszary szczególnego zagrożenia powodzią.

Ponadto proponuje się wprowadzenie ograniczenia zabudowy dla terenów dolin rzecznych i strumieni, jezior, korytarzy ekologicznych, o ile studium nie wskazuje inaczej. Na obszarach tych możliwa jest lokalizacja systemów infrastruktury technicznej i komunikacyjnej. Na terenach proponowanych do ograniczenia zabudowy i wyłączonych spod zabudowy zezwala się na lokalizację (w uzasadnionych przypadkach) inwestycji celu publicznego.

5. OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

5.1. Cele ochrony oraz *generalne kierunki działań w ochronie środowiska*

- Nadrzędnym celem ochrony zasobów i walorów środowiska przyrodniczego gminy jest zachowanie i wzmocnienie naturalnych obszarów przyrodniczych

i powiązań ekologicznych (układy dolin, mokradeł i wszelkich podmokłych obniżeń, oczek wodnych i jezior stanowiące naturalne korytarze) oraz utrzymanie lub poprawę stanu jego elementów, dotyczy to zwłaszcza czystości wód.

- Zachowanie wysokich walorów ekologicznych obszarów rolniczych poprzez kształtowanie i utrzymanie struktury ekologicznej (wprowadzenie pasów zadrzewień i zakrzewień, zachowanie kęp roślinności i nieużytków oraz terenów podmokłych), a także racjonalną i bezpieczną dla środowiska gospodarkę rolną.
- Ochrona czystości wód powierzchniowych przed zanieczyszczeniem i poprawienie jakości wód. Powstrzymanie nasilającej się eutrofizacji wód.

Generalne kierunki działań w ochronie środowiska

Kierunki dotyczące ochrony środowiska we wszelkiej działalności inwestycyjnej w obszarze gminy, oprócz zapisów ustaleń studium w zakresie zagospodarowania przestrzennego, dotyczą również zagadnień technicznych, technologicznych czy organizacyjnych a wynikają z przepisów szczególnych dotyczących ochrony środowiska, które w generalnych założeniach są następujące:

- *Lokalizacja paneli fotowoltaicznych może wymagać przeprowadzenia monitoringu ornitologicznego i chiropterologicznego;*
- *Lokalizację farm wiatrowych należy poprzedzić studium akustycznym w odniesieniu do istniejącej i planowanej zabudowy mieszkaniowej oraz monitoringiem ornitologicznym i chiropterologicznym, należy też uwzględnić oddziaływania skumulowane w związku z istniejącymi i planowanymi elektrowniami wiatrowymi w sąsiedztwie gminy Człuchów;*
- *Uzbrojenie terenu w zakresie gospodarki ściekowej winno wyprzedzać lub być prowadzone równoległe z budową obiektów kubaturowych; wskazany jest monitoring systemów unieszkodliwiania ścieków, w tym okresowa kontrola szczelności i systematycznego opróżniania zbiorników bezodpływowych; po wybudowaniu zbiorczej kanalizacji sanitarnej zbiorniki należy bezwzględnie zlikwidować;*
- *Planowane zagospodarowanie rekreacyjne oraz użytkowanie obszaru nie może powodować przekroczenia chłonności rekreacyjnej terenu;*
- *Należy bezwzględnie ograniczyć do granic terenu, do którego właściciel posiada tytuł prawny zasięg uciążliwości dla środowiska, związanej z funkcjonowaniem obiektów przemysłowych i usługowych, z funkcją rekreacyjną, czy z funkcjonowaniem elektrowni wiatrowych. Pomieszczenia przeznaczone na pobyt ludzi znajdujące się na danym terenie powinny być wyposażone w techniczne środki ochrony przed tymi uciążliwościami;*
- *Emisja hałasu związana z obsługą komunikacyjną nie może powodować przekroczenia standardów jakości środowiska na terenach chronionych akustycznie;*
- *Przy realizacji ustaleń studium należy zapewnić ochronę siedlisk i stanowisk chronionych gatunków, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa dotyczącymi ochrony gatunkowej dziko występujących, objętych ochroną roślin, zwierząt i grzybów.*

5.2. Obszary objęte prawnymi formami ochrony przyrody z tytułu ustawy o ochronie przyrody

Tereny położone w północnej części gminy charakteryzują się dużą różnorodnością biotyczną. Uznane zostały za obszary o ponadregionalnych walorach przyrodniczych. Duża część gminy należy do obszarów o wysokich walorach przyrodniczych i położona jest w zasięgu, wyróżnionego w koncepcji osnowy ekologicznej województwa, płata ekologicznego lasów szczecinecko-koczalskich o randze ponadregionalnej.

5.2.1. Obszary Chronionego Krajobrazu

Celem Obszaru Chronionego Krajobrazu jest: zatrzymanie procesów degradacji środowiska, zachowanie równowagi ekologicznej, utrzymanie dotychczasowych wartości krajobrazu naturalnego oraz wypracowanie zasad turystycznego wykorzystania obszaru. W granicach gminy Człuchów występują niewielkie fragmenty obszarów chronionego krajobrazu (OChK) obejmujące najcenniejsze krajobrazowo tereny o różnych ekosystemach. Łącznie z rezerwatami obszary chronione zajmują 2,4 tys. ha, tj. 6,7% powierzchni gminy. Są to:

- OChK nr 6 - „**Okolice jezior Krępsko i Szczytno**”. Na terenie gminy obszar obejmuje jezioro Krępsko wraz z fragmentami lasów w sąsiedztwie jeziora oraz część terenów zalesionych zlokalizowanych w północnej części jednostki administracyjnej powyżej miejscowości Polnica. Z uwagi na dużą atrakcyjność terenów sąsiednich zaproponowano utworzenie zespołu przyrodniczo-krajobrazowego „Rynny subglacjalne na południowy wschód od Olszanowa” obejmujący jeziora: Olszanowo, Orzechowo oraz okolice Krępska. Wchodzi on w skład ponadregionalnego korytarza pojeziernego - północnego.
- OChK nr 9 - „**Zespół jezior Człuchowskich**”. Na terenie gminy ochroną objęte są niewielkie tereny położone na wschód i południe od jezior Człuchowskich.

Na obszarach chronionego krajobrazu wprowadza się następujące zakazy:

- zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu art. 51 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska;
- likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego, wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona

przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybicka;

- likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;
- lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybickiej;

Podstawa prawna:

- Uchwała Nr 259/XXIV/16 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 25 lipca 2016 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu w województwie pomorskim

5.2.2. Rezerваты

W gminie znajdują się 3 rezerваты przyrody - 2 wodne i 1 leśny. Są to:

„**Jezioro Sporackie**” nr 8, utworzony w 1965 r., jedno z najstarszych rezerwatów zajmuje powierzchnię 11,36 ha. Położony w Nadleśnictwie Człuchów, obręb Polnica. Powołany w celu ochrony jeziora lobeliowego z fragmentami torfowiska przejściowego położonego w kompleksie borów sosnowych.

„**Jezioro Bardze Małe**” nr 17, utworzony w 1981 r, rezerwat wodny o powierzchni 7,37 ha położony w Nadleśnictwie Człuchów, obręb Polnica. Obejmuje jezioro lobeliowe, bezodpływowe, w kompleksie borów sosnowych.

„**Sosny**” nr 33, rezerwat leśny utworzony w 1984 r. położony w Nadleśnictwie Człuchów obręb Lipie. Przedmiotem ochrony jest fragment lasu o charakterze zespołu naturalnego z licznymi pomnikowych rozmiarów sosnami w drzewostanie sosnowo-bukowym.

W granicach rezerwatów przyrody obowiązują przepisy określone w ustawie o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. 2016.2134 ze zm.) w tym przede wszystkim zakazy wymienione w art. 15 ww. ustawy.

5.2.3. Pomniki przyrody

W gminie Człuchów znajduje się pięć pomników przyrody chronionych prawem:

- Tsuga kanadyjska - drzewo o dwóch pniach. Uznany na podstawie Ogłoszenia Wojewody Słupskiego z dnia 15.XII.1980 r., Leśnictwo Lipie, oddz. 52.
- Dąb szypułkowy - pojedyncze drzewo. Uznany na podstawie Uchwały nr XII/132/2004 Rady Gminy Człuchów z dnia 12.02.2004 r. Leśnictwo Kątki, oddz. 113a (nr ewid. w rejestrze pomników przyrody powiatu człuchowskiego - 54).
- Dąb szypułkowy - pojedyncze drzewo. Uznany na podstawie Uchwały nr XII/133/2004 Rady Gminy Człuchów z dnia 12.02.2004 r. Leśnictwo Kątki, oddz. 113a (nr ewid. w rejestrze pomników przyrody powiatu człuchowskiego - 53).
- Dąb szypułkowy - pojedyncze drzewo. Uznany na podstawie Uchwały nr

XII/134/2004 Rady Gminy Człuchów z dnia 12.02.2004 r. Leśnictwo Lipie, oddz. 58d (nr ewid. w rejestrze pomników przyrody powiatu człuchowskiego - 57).

- Dąb szypułkowy - pojedyncze drzewo. Uznany na podstawie Uchwały nr XII/136/2004 Rady Gminy Człuchów z dnia 12.02.2004 r. Leśnictwo Stołczno, oddz. 20b (nr ewid. w rejestrze pomników przyrody powiatu człuchowskiego - 56).

5.2.4. Korytarze ekologiczne

Obszary leżące w obrębie Równiny Charzykowskiej charakteryzują się dużą różnorodnością biotyczną. Uznane są za obszary o ponadregionalnych walorach przyrodniczych. Włączone są do systemu międzynarodowej sieci ekologicznej ECONET - w randze międzynarodowych obszarów węzłowych.

W strukturze przyrodniczej regionu ważną rolę pełnią lokalne powiązania ekologiczne, stanowiące łączniki pomiędzy formami przestrzennymi rangi regionalnej i krajowej. Decydują one o warunkach migracji gatunków w przestrzeni lokalnej, będąc często alternatywą dla przemieszczania się (szczególnie zwierząt) pomiędzy obszarami węzłowymi stanowiącymi ich ostoje.

Na terenie Gminy Człuchów występuje korytarz ekologiczny znaczenia lokalnego jezior Krępsko i Szczytno - stanowi on łącznik w obrębie płata ekologicznego lasów szczecinecko-koczalskich. Obejmuje tereny polno-leśne, z wąskimi pasami lasów towarzyszących rzekom Brda i Lipczynka, oraz drobnym zbiornikom wodnym jezior: Glina, Czarne, Mazur, Końskie i Szczytno Małe. Na krańcach obszaru występują niewielkie powierzchnie terenów zabudowanych wsi: Szczytno, Pakotulsko i Przechlewo. Środkowa część, z ciągiem jezior i doliną Brdy, stanowi znakomity przykład lokalnej struktury przestrzennej korytarza ekologicznego.

Korytarz ekologiczny doliny Szczyry - stanowi łącznik ekologiczny pomiędzy płatem lasów szczecinecko-koczalskich, a korytarzem rzeki Gwdy, w pn.-zach. części Pojezierza Krajeńskiego. Obszar stanowi ciągły przestrzennie, rozległy zespół leśny, ciągnący się wzdłuż doliny rzeki. Na pn. zachowuje wąskie połączenie z lasami otaczającymi zespół jezior Krępsko i Szczytno i zach. krańcem lasów szczecinecko-koczalskich.

Oba ww. korytarze są elementami korytarza ekologicznego pojeziernego - północnego o randze ponadregionalnej.

Poza wymienionymi korytarzami ekologicznymi istnieje w przestrzeni województwa wiele obszarów (tzw. płatów ekologicznych) o zachowanej łączności przestrzennej i wysokiej randze walorów przyrodniczych. Tworzą one tkankę ekologiczną województwa o znaczeniu regionalnym (będąc podstawą trwałości istnienia gatunków i siedlisk), której zachowanie staje się koniecznością. Niektóre z nich stanowią element krajowych korytarzy migracyjnych. Ochrona struktury ekologicznej w postaci zachowanych fragmentów biotopów o naturalnych lub nieznacznie przekształconych cechach przestrzeni przyrodniczej, stanowiących podstawowe ostoje gatunków i źródła zasilania różnorodności biologicznej regionu, winna objąć także te obszary. Część z nich objęta jest różnymi formami ochrony.

Na terenie Gminy Człuchów występuje płat ekologiczny lasów szczecinecko-koczalskich - w postaci zwartych kompleksów leśnych. W kierunku pd. kompleks leśny

przechodzi na obszar woj. kujawsko-pomorskiego i łączy się korytarzami ekologicznymi dolin z lasami Pojezierza Wałeckiego i doliny Noteci. Stanowi on regionalny element składowy większej jednostki Pojezierza Południowopomorskiego - rangi ponadregionalnej.

5.2.5. Obszary Natura 2000

Na terenie gminy Człuchów wyznaczono granice trzech obszarów wchodzących w skład Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000, zatwierdzone Decyzją Komisji Europejskiej:

- PLH220056 - „Czerwona Woda pod Babilonem” - specjalny obszar ochrony siedlisk (Dyrektywa Siedliskowa) - kompleks siedlisk przyrodniczych typowy dla rynien jeziornych oligotroficznego krajobrazu sandrowego (jeziora lobeliowe, ramienicowe i eutroficzne), wybitne skupienie cennych ekosystemów wodnych i bagiennych w krajobrazie Borów Tucholskich, obszar ważny dla zachowania regionalnych zasobów borów bagiennych wykształconych nietypowej lokalizacji - w dolinie rzecznej;
- PLH220059 - „Duży Okoń” - specjalny obszar ochrony siedlisk (Dyrektywa Siedliskowa) - typowo wykształcone śródleśne jezioro lobeliowe, cenne przylegające siedliska leśne - brzezina bagienna na torfie;
- PLH220060 - „Las Wolność” - specjalny obszar ochrony siedlisk (Dyrektywa Siedliskowa) - kompleks lasów liściastych porastających morenowe wzniesienia o bardzo urozmaiconej rzeźbie - unikatowy przypadek siedlisk buczyn wśród borowego krajobrazu sandrowych równin Borów Tucholskich; w zagłębieniach terenu występują bory i brzeziny bagienne oraz niewielkie torfowiska tworząc razem interesujący kompleks siedlisk;

obejmujące między innymi następujące jeziora wraz z otoczeniem:

- Bardze,
- Węgorzyn,
- Gostyńskie,
- Linowskie,
- Sporackie,
- Regnickie,
- Grodzieńskie.

Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody na w/w projektowanych obszarach zabrania się podejmowania działań mogących w istotny sposób pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych, siedlisk gatunków roślin i zwierząt oraz integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami, a także w istotny sposób wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000.

5.3. Obszary wskazane do objęcia prawnymi formami ochrony przyrody

W granicach administracyjnych gminy, ze względu na wysokie walory przyrodnicze

części obszarów, projektowane jest wprowadzenie nowych, prawnych form ochrony przyrody. Wśród projektowanych form znalazły się:

- użytki ekologiczne „Wyspy na jeziorze Krępsko”;
- rezerваты przyrody na jeziorach: Linowskim i Kłodzko Małe;

Ochrona zasobów biosfery polega na:

- zachowaniu i podtrzymaniu trwałości powiązań ekologicznych poprzez uwzględnienie ich w dokumentach planistycznych i inwestycyjnych,
- zachowaniu pozostałych fragmentów osnowy ekologicznej w postaci izolowanych kęp roślinności, nieużytków, założeń parkowych i skwerów z poszukiwaniem możliwości odtworzenia powiązań ekologicznych lub „obejścia” stref zainwestowanych,
- wprowadzenie zalesień, zadrzewień i zadarnień jako elementu odbudowy naturalnych powiązań ekologicznych wzdłuż dolin rzecznych, stanowiących potencjalne korytarze ekologiczne oraz jako elementu ochrony wód przed wpływem powierzchniowych zanieczyszczeń,
- wprowadzenie zalesień jako uzupełnień przestrzennych w obszarach i przy granicach korytarzy i płatów ekologicznych - wzmacniających wewnętrzną spójność całej sieci oraz jako elementu podnoszącego zawartość przestrzenną zbiorowisk leśnych,
- racjonalne wprowadzenie zalesień na obszarach najłagodniejszych gruntów rolnych,
- utrzymanie lasów ochronnych oraz wsparcie procesu tworzenia kolejnych lasów ochronnych w gospodarce leśnej wraz ze wzmocnieniem działań proekologicznych na tych obszarach i uwzględnieniem ich w opracowaniach planistycznych.

5.4. Obszary chronione na podstawie przepisów ustawy o lasach

W obrębie obszarów leśnych wydzielono lasy ochronne mające za zadanie ochronę gleby przed zmywaniem i wyjaławianiem, ochronę zasobów wód powierzchniowych i podziemnych, regulację stosunków hydrologicznych w zlewni oraz na obszarach wododziałów, stanowiące drzewostany nasienne lub ostoje zwierząt i stanowiska roślin podlegających ochronie gatunkowej.

5.5. Obszary chronione na podstawie przepisów Prawo Wodne

Niewielki południowy fragment gminy znajduje się w zasięgu głównego zbiornika wód podziemnych GZWP-Nr 127.

Ochrona wód podziemnych i obszaru ich zasilania polega w szczególności na:

- zmniejszaniu ryzyka zanieczyszczenia wód poprzez ograniczenie oddziaływania na obszary ich oddziaływania,
- utrzymania równowagi zasobów tych wód.

Gmina Człuchów znajduje się poza zasięgiem Głównych Zbiorników Wód Podziemnych.

5.6. Obszary chronione na podstawie ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych

Kierunkowe rozwiązania przyjęte w studium przewidują wykorzystanie części terenów rolnych gminy Człuchów pod rozwój zabudowy. Wyznaczanie nowych terenów inwestycyjnych odbywało się w sposób najmniej ingerujący w użytki rolne - wyznaczone pod zainwestowanie tereny wskazane zostały jako kontynuacja ciągów zabudowy. Miejsca pod zabudowę natomiast lokalizowano z uwzględnieniem przebiegu istniejących dróg - wzdłuż ciągów komunikacyjnych.

Grunty najniższych klas bonitacyjnych zostały wskazane w studium pod zalesienie.

Na części gruntów rolnych przewiduje się w studium możliwość lokalizacji farm elektrowni wiatrowych. Realizacja ww. inwestycji nie wiąże się z zaprzestaniem dotychczasowego, rolniczego wykorzystania terenów.

W odniesieniu do pozostałych terenów rolnych w gminie przewiduje się dalsze rolnicze wykorzystanie.

Na terenach rolnych zezwala się na lokalizację urządzeń radiotelekomunikacyjnych wraz z infrastrukturą towarzyszącą.

Tereny leśne oznaczone w studium przewidziane są do prowadzenia leśnej działalności produkcyjnej na zasadach określonych w przepisach odrębnych. Udział terenów leśnych w następstwie realizacji polityki przyjętej w studium powiększy się - wskazano do zalesień grunty rolne najniższych klas bonitacyjnych.

5.6.1. Grunty rolne

Gmina Człuchów posiada stosunkowo dobre gleby III i IV kl. bonitacyjnej, przedstawiające dużą wartość dla produkcji rolnej. Na mocy przepisów ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych ochroną objęte są również grunty rolne pochodzenia organicznego. Gleby takie występują dość powszechnie w obszarach dolinnych i obniżeniach terenu.

Ochrona gruntów rolnych polega na:

- ograniczeniu przeznaczenia ich na cele nierolnicze,
- zapobieganiu procesom degradacji i dewastacji gruntów rolnych,
- zachowaniu torfowisk i oczek wodnych jako naturalnych zbiorników wodnych.

5.6.2. Grunty leśne

Duże kompleksy leśne występują w północnej i południowo-zachodniej części gminy. Ogółem lasy zajmują 36% powierzchni gminy. Część południowo-wschodnia gminy jest bezleśna. Niewielkie fragmenty lasów położone są w granicach obszarów chronionego krajobrazu. W obrębie obszarów leśnych wydzielono lasy ochronne mające za zadanie ochronę gleby przed zmywaniem i wyjąłowaniem, ochronę zasobów wód powierzchniowych i podziemnych, regulację stosunków hydrologicznych w zlewni oraz na obszarach wododziałów, stanowiące drzewostany nasienne lub ostoje zwierząt i stanowiska roślin podlegających ochronie gatunkowej. Kompleksy leśne podlegają ochronie na podstawie przepisów ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych oraz ustawy o lasach.

Ochrona gruntów leśnych polega m.in. na:

- ograniczeniu przeznaczenia ich na cele nieleśne,
- zapobieganiu procesom degradacji i dewastacji gruntów leśnych oraz szkodom w drzewostanach i produkcji leśnej, wskutek działalności nieleśnej,
- przywróceniu wartości użytkowej gruntom, które utraciły charakter gruntów leśnych wskutek działalności nieleśnej.

Do zalesienia mogą być przeznaczone nieużytki, grunty rolne nieprzydatne do produkcji rolnej oraz inne grunty nadające się do zalesienia, a w szczególności:

- grunty położone przy źródłiskach rzek lub potoków, na wododziałach, wzdłuż brzegów rzek oraz na obrzeżach jezior i zbiorników wodnych,
- strome stoki i zbocza.

5.7. Ochrona litosfery i zasobów kopalin

W granicach administracyjnych gminy występują obszary chronione na podstawie przepisów prawo geologiczne i górnicze. Są to udokumentowane złoża kruszywa naturalnego: Polnica II, Nieżywieć i Nieżywieć II, *Nieżywieć III, Zagórki, Krzyżanki, Rychnowy I, Rychnowy II* oraz dwa złoża kredy jeziornej w Czarnoszycach i Polnicy – C; przy czym eksploatacja złóż *Nieżywieć, Polnica II, Czarnoszyce oraz Polnica – C została zaniechana, zniesiono ustanowione tu obszary i tereny górnicze, zatem należy uznać, iż złoża te zostały wyeksploatowane w całości i nie powinny podlegać dalszej ochronie.*

Ochrona litosfery i zasobów kopalin polega na:

- objęciu rekultywacją obszarów zdegradowanych w wyniku eksploatacji surowców naturalnych (m.in. wyrobisko w okolicy Dębnicy),
- prowadzeniu inwentaryzacji i kontroli pod względem spełnienia wymogów formalno-prawnych oraz ochrony środowiska obszarów powierzchniowych eksploatacji surowców naturalnych,
- dążeniu do likwidacji i rekultywacji „dzikich” punktów eksploatacji kruszywa naturalnego.

5.8. Kierunki ochrony zasobów lokalnych

- Doprowadzenie rzek Chrzastawy i Silnicy oraz wód jeziora Krępsko do I i II kl. czystości wód.
- Zwiększenie zdolności do samooczyszczenia małych cieków wodnych m.in. przez obsadzanie dolin roślinnością.
- Powołanie prawnych form ochrony przyrody w postaci: użytków ekologicznych „Wyspy na jeziorze Krępsko” oraz rezerwatów przyrody na jeziorach: Linowskim i Kłodzko Małe.
- Na obszarach słabszych gleb VI i względnie V kl., wododziałach i obszarach źródłiskowych wprowadzenie zalesień.
- Ochrona terenów podmokłych.

- Zachowanie kęp roślinności i nieużytków zwłaszcza na terenach rolniczych.
- Wprowadzenie zalesień i zakrzewień wzdłuż dolin rzecznych stanowiących na terenie gminy naturalne korytarze ekologiczne oraz na gruntach rolnych najsłabszych klas bonitacyjnych.
- Zachowanie ekspozycji panoram widokowych z tras samochodowych.

5.9. Zagrożenia środowiska

Na terenie gminy występują nieznaczne zagrożenia środowiska wynikające z naturalnych procesów przyrodniczych, w tym zagrożenia powodziowe. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią występują na małych odcinkach wzdłuż rzeki Kamionki w południowo-wschodniej części gminy oraz w rejonie jez. Krępsko. Pozostałe ciek w większości są krótkie o spokojnym przepływie. Z uwagi na niewielkie rozmiary zlewni (mały obszar zasilania) nie ma możliwości zachowania określonego stanu i przepływu na tych ciekach.

6. OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

6.1. Cele i kierunki ochrony środowiska kulturowego

Według planu zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego zasadnicze kierunki rozwoju w zakresie dziedzictwa kulturowego to utrwalenie wielokulturowej tożsamości historycznej regionu z zachowaniem lokalnych odrębności oraz wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego jako ważnego elementu rozwoju gospodarczego i promocji województwa.

Kierunki szczegółowe, odnoszące się do terenu gminy, obejmują:

- prowadzenie działań organizacyjnych, promocyjnych i badawczych pod kątem podniesienia świadomości społecznej w zakresie znaczenia i wartości obiektów kulturowych oraz zasad i metod ich konserwacji, a także późniejszego ich użytkowania,
- ochrona tożsamości kulturowej miejsca - objęcie ochroną obszarów zabudowy w sąsiedztwie wartościowych zespołów przestrzennych i ich rekompozycja przestrzenna, pozwalająca na wyeksponowanie wartościowych cech zespołów,
- łączenie ochrony środowiska kulturowego z ochroną środowiska przyrodniczego poprzez ochronę krajobrazu naturalnego, związanego przestrzennie z historycznym założeniem architektonicznym, zachowanie i odtwarzanie dawnych układów i funkcji terenów zielonych w ich pierwotnym kształcie wraz z infrastrukturą, rewaloryzację parków pod kątem zwiększenia ich atrakcyjności jako miejsc wypoczynku,
- zachowanie, udostępnienie i zagospodarowanie stanowisk archeologicznych zachowanych formach krajobrazowych w celach naukowych, dydaktycznych oraz turystycznych,
- zachowanie i ochrona pradziejowych i wczesnośredniowiecznych mikroregionów osadniczych archeologicznego środowiska kulturowego,

- zachowanie i ochrona grodzisk.

Wynikające z planu zagospodarowania przestrzennego kierunki działań polityki przestrzennej dotyczące ochrony krajobrazów stanowiących o tożsamości gminy, to m.in.:

- ochrona i rewaloryzacja starych układów ruralistycznych oraz części wsi - decydujących o zachowaniu walorów krajobrazowych,
- likwidacja obiektów rekreacyjnych wzniesionych z naruszeniem prawa budowlanego,
- zachowanie i utworzenie warunków ekspozycji panoram widokowych z tras komunikacyjnych na szczególnie interesujące obiekty krajobrazowe (naturalne architektoniczne),
- rewaloryzacja zagospodarowania urządzonych punktów widokowych i ich otoczenia, uczytelnienie (odtworzenie) panoram widokowych i ochrona ekspozycji.

6.2. Elementy ochrony konserwatorskiej

Z mocy obowiązującego prawa w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami - ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z późn. zmian. - jak również w oparciu o Gminny Program Opieki nad Zabytkami (Uchwała Nr XI/111/15 Rady Gminy Człuchów z dnia 18 listopada 2015 r.) na terenie gminy Człuchów ochroną objęto następujące zabytki wymienione w punktach poniżej.

6.2.1. Obiekty wpisane do rejestru zabytków

Obiekty wpisane do rejestru zabytków podlegają ochronie na podstawie przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Wpisanie obiektu do rejestru zabytków nakłada na właściciela obowiązek opieki nad zabytkiem polegający w szczególności na zapewnieniu warunków:

- naukowego badania i dokumentowania zabytku,
- prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych w obrębie zabytku wraz z otoczeniem - wymagają one pozwoleń Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków,
- zabezpieczenia i utrzymania zabytku w sposób zapewniający trwałe zachowanie jego wartości,
- popularyzowania i upowszechniania wiedzy o zabytku i oraz jego znaczeniu dla historii i kultury.

Tabl. 1. Wykaz obiektów z terenu gminy Człuchów wpisanych do rejestru zabytków województwa pomorskiego

Nr rejestru/ data wpisu	Nazwa obrębu	Miejscowość, adres	Opis obiektu
A-90 1958.05.13	Kielpin	Kielpin	kościół filialny pw. św. Andrzeja z otoczeniem - cmentarz przykościelny
A-91 1958.05.13	Polnica	Polnica	kościół parafialny pw. św. Trójcy z otoczeniem - cmentarz przykościelny
A-98 1959.02.21	Głędowo	Głędowo	kościół filialny pw. Nawiedzenia NMP z otoczeniem - cmentarz przykościelny
A-101 1959.02.21	Krępsk	Krępsk	kościół filialny pw. św. Jakuba Apostoła z otoczeniem - cmentarz przykościelny
A-385 1965.12.20	Brzeżno	Brzeżno 16	Chata ~~(obiekt nie istnieje)~~
A-1593 1996.04.23	Stołczno	Stołczno	park, wpis obejmuje działkę gruntu nr 165/9
A-1819 2007.11.29	Barkowo	Barkowo	Kościół filialny pw. św. Trójcy wraz z częścią działki w granicach obrysu budowli
A-1831 2008.06.05	Dębница	Dębница	Kościół parafialny pw. św. Krzyża wraz z otoczeniem - cmentarz przykościelny
~~A-1947~~ 2017.04.20	~~Polnica~~	~~Polnica~~	~~Kościół filialny pw. św. Józefa wraz z założeniem urządzonej zieleni w formie szpalerów i alei drzew oraz dz. nr 266 obr. Polnica~~

6.2.2. Obiekty i obszary w gminnej i wojewódzkiej ewidencji zabytków

W studium wskazuje się następujące obiekty i obszary, wymienione poniżej, do objęcia ochroną konserwatorską w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Tabl. 2. Wykaz obiektów i obszarów ujętych w gminnej ewidencji zabytków

Lp.	Miejscowość	Nr	Obiekt	Datowanie	Uwagi
1	Brzeżno	16	chata	1800 r.	Rejestr: 385 Data: 20.12.1965
2	Polnica		Kościół parafialny p.w. Św. Trójcy wraz z otoczeniem i cmentarzem	XVIII w.	Rejestr: 91 Data: 13.05.1958
3	Kielpin		Kościół filialny pw. św. Andrzeja	XVIII w.	Rejestr: 90 Data: 13.05.1958
4	Głędowo		Kościół filialny p.w. Nawiedzenia NMP wraz z otoczeniem i cmentarzem	XV w., XVIII w.	Rejestr: 98 Data: 21.02.1959
5	Barkowo		Kościół filialny p.w. św. Trójcy wraz z częścią działki w granicach obrysu budowli	1907 r.	Rejestr: 1819 Data: 29.11.2007
6	Dębница		Kościół parafialny pw. Św. Krzyża wraz z otoczeniem i cmentarzem	1894 r. - wieża drewniana, XVIII w.	Rejestr: 1831 Data: 5.06.2008

7	Stołeczno		park	poł. XIX w.	Rejestr: 1593 Data: 23.04.1996
8	Krępsk	30	kościół filialny p.w. Św. Jakuba Apostoła wraz z otoczeniem i cmentarzem	XVIII w.	Rejestr: 101 Data: 21.02.1959
9	Poinica		kościół p.w. Św. Józefa wraz z założeniem (urządzonej zieleni)	1. ćw. XX w. 1912 r.	Rejestr: 1947 Data: 20.04.2017
10	Barkowo		młyn	pocz. XX w.	
11	Barkowo	50	dom młynarza	pocz. XX w.	
12	Barkowo		chlewik i magazyn zbożowy	pocz. XX w.	
13	Barkowo		garaż	pocz. XX w.	
14	Barkowo	21	budynek mieszkalny	2. poł. XIX w.	
15	Barkowo	26	budynek mieszkalny	poł. XIX w.	
16	Barkowo	37	dom	k. XIX w.	
17	Barkowo	38	dom	k. XIX w.	
18	Biskupnica	11	dom	pocz. XX w.	
19	Biskupnica		kościół fil. p.w. Krzyża Św.	1885 r.	
20	Biskupnica	30	budynek mieszkalny	2. poł. XIX w.	
21	Biskupnica	43	dom	pocz. XX w.	
22	Biskupnica	44	dom	pocz. XX w.	
23	Brzeźno	42	dom pracowników folwarcznych	pocz. XX w.	
24	Brzeźno		obora	1. ćw. XX w.	
25	Brzeźno		budynek gospodarczy	1. ćw. XX w.	
26	Brzeźno		transformator	1. ćw. XX w.	
27	Brzeźno		stodoła	1944 r.	
28	Brzeźno		magazyn zbożowy	1912 r.	
29	Bukowo		chlew	1908 r.	
30	Bukowo	2	dom	1920 r.	
31	Bukowo	2	chlewik	1. ćw. XX w.	
32	Bukowo	5/7	dom		
33	Bukowo	5/7	chlewik	1. ćw. XX w.	
34	Bukowo		budynek gospodarczy	1913 r.	
35	Chrzastowo	4	dom	pocz. XX w.	
36	Chrzastowo	21	dom	pocz. XX w.	
37	Chrzastowo	26	dom	pocz. XX w.	
38	Chrzastowo	44	dom	pocz. XX w.	
39	Chrzastowo	46 a	dom	pocz. XX w.	
40	Chrzastowo	48	dom	koniec XIX w.	
41	Dębica	13	dom	koniec XIX w.	
42	Dębica	17	budynek mieszkalny	pocz. XIX w.	
43	Dębica	22	budynek mieszkalny	pocz. XX w.	
44	Dębica	28	dom	pocz. XX w.	
45	Dębica	30	budynek gospodarczy	k. XIX w.	
46	Dębica	42	budynek mieszkalny	2. poł. XIX w.	
47	Głędowo	9	budynek mieszkalny	1. poł. XIX w.	
48	Głędowo	21	dom	pocz. XX w.	
49	Głędowo		dawny spichlerz ob. bud. mieszkalny	XIX/XX w.	
50	Głędowo	22	dom	pocz. XX w.	
51	Głędowo	23	dom	pocz. XX w.	

52	Jaromierz	7	dom	1910 rok
53	Jęczniki Małe		wielofunkcyjny budynek gospodarczy	pocz. XX w.
54	Jęczniki Małe		magazyn zbożowy	pocz. XX w.
55	Jęczniki Wilk	13	dom	k. XIX w.
56	Kielpin		pałac	1907 r.
57	Kielpin		zespół domów pracowników folwarcznych	
58	Kielpin	16	dom	1. cw. XX w.
59	Kielpin	16	chlewik	1. cw. XX w.
60	Kielpin	19	dom	1. cw. XX w.
61	Kielpin		obora	1915 r.
62	Kielpin		transformator	pocz. XX w.
63	Kielpinek		pałac	pocz. XX w.
64	Kielpinek	8	dom	k. XIX w.
65	Kielpinek	4	dom	k. XIX w.
66	Kielpinek	11	dom	k. XIX w.
67	Kielpinek		lodownia	pocz. XX w.
68	Krepsk	8	dom	pocz. XX w.
69	Krepsk	13	dom	pocz. XX w.
70	Krepsk	16	dom	pocz. XX w.
71	Krepsk	22	dom	pocz. XX w.
72	Krepsk	25	szkoła	1907 r.
73	Krepsk	27	budynek mieszkalny	2. poł. XIX w.
74	Krepsk	27	budynek gospodarczy	2. poł. XIX w.
75	Krzyżanki		oficyna	pocz. XX w.
76	Krzyżanki	5	dom pracowników folwarcznych	k. XIX w.
77	Kujanki	5, 8	zespół domów pracowników folwarcznych	
78	Kujanki		chlewik koło domu nr 8	XIX/XX w.
79	Kujanki		budynek gospodarczy	XIX/XX w.
80	Kujanki		remiza	XIX/XX w.
81	Kujanki		transformator	XIX/XX w.
81	Mosiny		kościół filialny pw. Wszystkich Świętych	1845-48 r.
82	Polnica	dz. 428/1	dom przy skrzyżowaniu z cmentarzem	XIX/XX w.
83	Polnica	13	dom	1906 r.
84	Polnica	14	dom	ok. poł. XIX w.
85	Polnica	29	b. przedszkola z budynkiem gospodarczym	XIX/XX w.
86	Polnica	60	dom	pocz. XX w.
87	Rychnowy		kościół parafialny pw. św. Trojcy	1901-1902 r.
88	Rychnowy	42	budynek mieszkalny	2. poł. XIX w.
89	Rychnowy	54	budynek mieszkalny	2. poł. XIX w.
90	Rychnowy	55	budynek mieszkalny	poł. XIX w.
91	Wierzchowo		sześciorek	1891 r.
92	Wierzchowo		kuznia	po. XX w.
93	Wierzchowo		kościół paraf. pw. Matki Bożej Szkaplerzowej	1928-1930 r.
94	Wierzchowo		kościół fil. MB Wspomożenia	1-30. XX w.

		Wiernych		
95	Barkowo	ementarz I		
96	Barkowo	ementarz II		
97	Barkowo	ementarz III		
98	Barkówko	ementarz ewangelicki		
99	Biskupnica	ementarz I		
100	Biskupnica	ementarz II		
101	Brzeźno	ementarz		
102	Bukowo	ementarz		
103	Chrzastowo	ementarz I		
104	Chrzastowo	ementarz II		
105	Chrzastowo	ementarz III		
106	Chrzastówko	ementarz		
107	Czarnoszyce	ementarz		
108	Dębica	ementarz I		
109	Dębica	ementarz II		
110	Dębica	ementarz III		
111	Dobojewo	ementarz		
112	Głędowo	ementarz I		
113	Jaromierz	ementarz		
114	Jęczniki Małe	ementarz		
115	Jęczniki Wlk.	ementarz I		
116	Jęczniki Wlk.	ementarz II		
117	Jęczniki Wlk.	ementarz III		
118	Jęczniki Wlk.	ementarz IV		
119	Kiepin	ementarz I		
120	Kiepin	ementarz II		
121	Kiepinek	ementarz		
122	Kołodowo	ementarz		
123	Krepsk	ementarz I		
124	Krepsk	ementarz II		
125	Kujanki	ementarz		
126	Ljpie	ementarz		
127	Mąkowo	ementarz		
128	Mosiny	ementarz I		
129	Mosiny	ementarz II		
130	Mosiny	ementarz III		
131	Niezywiec	ementarz		
132	Pólnica	ementarz I		
133	Pólnica	ementarz		
134	Pólniczka	ementarz		
135	Rychnowy	ementarz		
136	Sieroczyn	ementarz I		
137	Stołeczno	ementarz I		
138	Stołeczno	ementarz II		
139	Wierzchowo	ementarz I		
140	Wierzchowo	ementarz II		
141	Wierzchowo	ementarz III		
142	Bukowo	park (dworski)		
143	Dębica	park (dworski)		
144	Kujanki	park		

145	Kielpin	park dworski	
-----	---------	--------------	--

Tabl. 3. Wykaz obiektów objętych ochroną poprzez wpis do wojewódzkiej ewidencji zabytków (obiekty nie figurujące w gminnej ewidencji zabytków)

Lp.	Numer wykazu ¹	Miejscowość	Nr	Obiekt
1	12	Biskupnica	24	dom
2	13	Biskupnica	24	budynek gospodarczy
3	19	Brzeźno		stodoła
4	20	Brzeźno		stodoła
5	26	Bukowo		dwór
6	27	Bukowo		zespół domów pracowników folwarcznych
7	34	Bukowo		kuchnia
8	35	Chrzastowo		budynek mieszkalny
9	36	Chrzastowo	34	budynek mieszkalny
10	37	Czarnoszyce	1	jeźniczówka
11	38	Dębica	2	budynek mieszkalny
12	41	Dębica	25	dom
13	44	Dębica	35	budynek mieszkalny
14	49	Głędowo	49	budynek mieszkalny
15	50	Jaromierz	8	dom
16	53	Jęczniki Małe		budynek gospodarczy
17	54	Jęczniki Małe		budynek gospodarczy
18	56	Jęczniki Małe		garaż
19	57	Jęczniki Małe		budynek gospodarczy
20	61	Kielpin		stodoła
21	65	Kielpin		dom
22	66	Kielpin		chlewik
23	67	Kielpin		dom
24	68	Kielpin		chlewik
25	69	Kielpin		dom
26	70	Kielpin		chlewik
27	71	Kielpin		dom
28	72	Kielpin		stajnia
29	74	Kielpin		stodoła
30	75	Kielpin		stodoła
31	76	Kielpin		gorzelnia
32	80	Kielpinek		zespół domów pracowników folwarcznych
33	84	Kielpinek		wielofunkcyjny budynek gospodarczy
34	85	Kielpinek		obora
35	88	Krepsk	9	budynek mieszkalny
36	89	Krepsk	14	dom
37	93	Krzyżanki		stodoła
38	96	Krzyżanki		wielofunkcyjny budynek gospodarczy
39	97	Krzyżanki		magazyn
40	98	Krzyżanki		łodownia
41	99	Krzyżanki		budynek gospodarczy
42	101	Kujanki		oficyna
43	103	Kujanki		obora

¹ Numeracja zgodna z wykazem umieszczonym na stronie internetowej

44	107	Niezywiec	38	szkoła
45	115	Rychnowy	58	budynek mieszkalny
46	116	Wierzchowo		zespół folwarczny
47	118	Wierzchowo		obora
48	119	Wierzchowo		tuczarnia

Formalnie, zgodnie z art. 22 ust 5 Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami obiekty figurujące w wojewódzkiej ewidencji zabytków stanowią część gminnej ewidencji zabytków. Przy dokonywaniu weryfikacji/zmiany dokumentu gminnej ewidencji zabytków należy ten stan uporządkować, wpisując do geoz wszytkie zabytki ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków wymienione w tab. 3.

Proponuje się objęcie wyżej wymienionych obiektów, w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, ochroną mającą na celu:

- w odniesieniu do obiektów architektonicznych i założeń folwarcznych:
  - utrzymanie formy architektonicznej obiektu (gabaryty, forma dachu i jego pokrycie, kompozycja i wystrój elewacji, forma stolarki drzwiowej),
  - utrzymanie kompozycji przestrzennej założenia folwarcznego.
- w odniesieniu do parków:
  - zachowanie układu przestrzennego założenia, układu dróg i ścieżek,
  - ochrona drzewostanu.
- w odniesieniu do cmentarzy:
  - zachowanie cmentarzy jako elementu krajobrazu kulturowego,
  - ochronę zieleni oraz istniejących założeń przestrzennych,
  - ochronę przed zmianą funkcji obszaru na inną niż tereny zieleni parkowej.

6.3. Kierunki ochrony archeologicznego dziedzictwa kulturowego²

6.3.1. Polityka dotycząca ochrony stanowisk archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków

Strefa W pełnej ochrony archeologiczno-konserwatorskiej

Na obszarze gminy Człuchów znajduje się jedenaście stanowisk archeologicznych (grodziska, cmentarzyska kurhanowe, cmentarzyska płaskie, osady) o własnej formie krajobrazowej wpisanych ze strefą ochrony krajobrazowej do rejestru zabytków województwa pomorskiego.

Na obszarze stanowisk wyklucza się wszelką działalność inwestycyjną, zwłaszcza związaną z pracami ziemnymi bądź przekształceniem krajobrazu. Wszelkie prace i roboty przy zabytkach oraz prace archeologiczne i wykopaliskowe wolno prowadzić tylko za zezwoleniem Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Gdańsku, Delegatura w Słupsku (Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, Dz. U. Nr 162 poz. 1568 ze zm.)

Wyznacza się kierunki polityki przestrzennej dotyczącej tych stanowisk:

- zachowanie i właściwe utrzymanie,
- uczytelnienie i ekspozycja w krajobrazie gminy,
- adaptacja i włączenie w strukturę funkcjonalną gminy wartościowych elementów dziedzictwa archeologicznego.

6.3.2. Polityka dotycząca ochrony stanowisk archeologicznych ujętych w wojewódzkiej ewidencji zabytków archeologicznych

Na obszarze gminy Człuchów znajdują się 504 stanowiska archeologiczne ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków archeologicznych województwa pomorskiego, w tym:

- 16 stanowisk objętych 14 strefami W.I. pełnej ochrony archeologiczno-konserwatorskiej (strefy W.I.1 - W.I.14 na rysunku studium),
- 92 stanowiska objęte 72 strefami W.II. częściowej ochrony archeologiczno-konserwatorskiej (strefy W.II.1 - W.II.73 na rysunku studium),
- 395 stanowiska objęte 372 strefami W.III. ograniczonej ochrony archeologiczno-konserwatorskiej (strefy W.III.1 - W.III.374 na rysunku studium).

Przyjmuje się następujące ogólne formalno-prawne kierunki ochrony dla stanowisk archeologicznych objętych ww. strefami:

- wpisanie do gminnej ewidencji zabytków na podstawie art. 22 ust. 4 i 5 Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami³;
- objęcie i sprawowanie ochrony na podstawie zapisów aktów prawa miejscowe-

² Wykaz zabytków archeologicznych znajduje się w aneksie do części Uwarunkowań studium

³ art. 22 ust. 4 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami mówi: „Wójt (burmistrz, prezydent miasta) prowadzi gminną ewidencję zabytków w formie zbioru kart adresowych zabytków nieruchomości z terenu gminy.

go, a w szczególności miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

- sporządzanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w taki sposób, by zawarte w nich ustalenia szczegółowe stwarzały obowiązek ochrony archeologicznego dziedzictwa kulturowego.

Przyjmuje się następujące szczegółowe formalno-prawne kierunki ochrony archeologiczno-konserwatorskiej dla stanowisk w strefach W.I., W.II., W.III.:

Strefa W.I. pełnej ochrony archeologiczno-konserwatorskiej obejmuje stanowiska archeologiczne (osady, cmentarzyska płaskie, cmentarzyska kurhanowe, obiekty kultowe) o własnej formie krajobrazowej oraz o znaczących regionalnych i ponadregionalnych wartościach kulturowych. Przyjmuje się następujące formalno-prawne kierunki ochrony:

- zakaz lokalizacji wszelkich inwestycji na terenach stanowisk o własnej formie krajobrazowej (cmentarzyska płaskie, osady, cmentarzyska kurhanowe) i na obszarach bezpośrednio do nich przylegających,
- uczytelnienie i ekspozycja w krajobrazie gminy stanowisk posiadających własną formę krajobrazową,
- zachowanie formy krajobrazowej i topograficznej,
- adaptacja i włączenie w strukturę funkcjonalną gminy wartościowych elementów dziedzictwa archeologicznego,
- wymóg uzgodnienia wszystkich planów i projektów dotyczących terenów wyznaczonych stref ochrony archeologicznej z Pomorskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków w Gdańsku, Delegatura w Słupsku,
- w szczególnych przypadkach (np. nierozpoznany stan zachowania stanowiska, badania naukowe) dopuszcza się prowadzenie działalności związanej z pracami ziemnymi i przekształceniem krajobrazu tylko po przeprowadzeniu w zasięgu obszaru stanowiska archeologicznych badań ratowniczych - tylko za zezwoleniem i w zakresie określonym przez Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Strefa W.II. częściowej ochrony archeologiczno-konserwatorskiej obejmuje stanowiska archeologiczne (osady, cmentarzyska płaskie) posiadające istotne wartości dla dziedzictwa kulturowego gminy i budujące jej lokalną tożsamość. Przyjmuje się następujące formalno-prawne kierunki ochrony:

- wymóg przeprowadzenia na obszarach płaskich stanowisk (w zasięgu ich występowania) archeologicznych badań ratowniczych wyprzedzających proces zainwestowania terenu związany z pracami ziemnymi (takich jak: lokalizacja zabudowy, zmiana funkcji i podziały terenu, melioracje, budowa systemów infrastruktury technicznej i dróg, zalesienia itd.), w trakcie których może dojść do naruszenia oraz zniszczenia warstw i obiektów archeologicznych zalegających pod powierzchnią ziemi. Zakres niezbędnych do wykonania badań archeologicznych określa inwestorowi Pomorski Wojewódzki Konserwator Zabytków w wydany na jego wniosek pozwoleniu (na zasadach określonych przepisami szczególnymi dot. ochrony zabytków). Po zakończeniu badań archeologicznych teren może być trwale zainwestowany.
- wymóg uzgodnienia wszystkich planów i projektów dotyczących terenów wyznaczonych stref ochrony archeologicznej z Pomorskim Wojewódzkim

Konserwatorem Zabytków w Gdańsku Delegatura w Słupsku,

- adaptacja i włączenie w strukturę funkcjonalną gminy wartościowych elementów dziedzictwa archeologicznego.

Strefa W.III. ograniczonej ochrony archeologiczno-konserwatorskiej obejmuje stanowiska archeologiczne (osady) o mniejszej lub nierozpoznanej wartości kulturowej. Przyjmuje się następujące formalno-prawne kierunki ochrony:

- wymóg przeprowadzenia na obszarach stanowisk archeologicznych badań interwencyjnych o charakterze nadzoru archeologicznego nad pracami ziemnymi realizowanymi w trakcie procesu inwestycyjnego. Zakres niezbędnych do wykonania badań archeologicznych określa inwestorowi Pomorski Wojewódzki Konserwator Zabytków w wydanym na jego wniosek pozwoleniu (na zasadach określonych przepisami szczególnymi dot. ochrony zabytków),
- po rozpoznaniu wartości kulturowych stanowisk archeologicznych na podstawie wyników archeologicznych badań interwencyjnych, w szczególnych przypadkach, może być niezbędne przeprowadzenie archeologicznych badań ratowniczych, w zakresie określonym inwestorowi pozwoleniem Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków (na zasadach określonych przepisami szczególnymi dot. ochrony zabytków). Po zakończeniu badań archeologicznych teren będzie mógł być trwale zainwestowany,
- wymóg uzgodnienia wszystkich planów i projektów dotyczących terenów wyznaczonych stref ochrony archeologicznej z Pomorskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków w Gdańsku, Delegatura w Słupsku,
- adaptacja i włączenie w strukturę funkcjonalną gminy wartościowych elementów dziedzictwa archeologicznego.

Postulaty dotyczące programów i zasad służących funkcjonowaniu, ochronie i kształtowaniu archeologicznego dziedzictwa kulturowego, adaptacji i włączeniu w strukturę funkcjonalną gminy wartościowych elementów dziedzictwa archeologicznego:

- utworzenie parku kulturowego w rynn timer Jeziora Szczytno i Jeziora Krępsko (strefy W, W.I., W.II., W.III. archeologicznej ochrony terenu):
  - kompleks unikatowych grodzisk wczesnośredniowiecznych (5) datowanych na VIII-IX w., IX-XI w., siedziby kasztelani szczycieńskiej z XII/XIII-XIV w. położonej na wyspie Jeziora Szczytno, osady obronnej z VIII-XII w. położonej na wyspie Jeziora Krępsko. Grodziska obronne zostały zlokalizowane w ten sposób, aby kontrolować przestrzeń obu jezior - cyple, półwyspy, przesmyki, wyspy. Kompleks osad wczesnośredniowiecznych funkcjonujących od VIII-XII w. wraz z przestrzenią gospodarczą związaną z funkcjonowaniem grodzisk i osad. Zlokalizowane głównie na południowo-wschodnich stokach rynny Jeziora Krępsko na zachód i północ od miejscowości Krępsk. Unikatowe i zachowane mikroregiony osadnicze o najniższej na Pomorzu chronologii wczesnośredniowiecznej,
  - kompleks unikatowych cmentarzysk płaskich i osad kultury łużyckiej oraz pomorskiej wyprzedzających osadnictwo wczesnośredniowieczne i świadczące o kontynuacji osadnictwa na tym terenie,
  - część grodzisk, osad i cmentarzysk posiada rozpoznanie w wyniku przeprowadzenia badań wykopaliskowych i nadaje się do rekonstrukcji,

- obszar położony w granicach gmin Człuchów, Rzeczenica, Przechlewo,
  - cenne walory krajobrazowe,
  - obiekty o własnej formie krajobrazowej ze strefą ochrony krajobrazowej w rejestrze zabytków województwa pomorskiego.
- utworzenie parku kulturowego w dolinie rzeki Chrzastowy i Jeziora Biały Zdrój (Wieldzadz) - Biskupnica, Barkowo, Chrzastowo (strefy W., W.I., W.II., W.III. archeologicznej ochrony terenu):
    - kompleks cmentarzysk kurhanowych kultury łużyckiej, wielbarskiej oraz wczesnośredniowiecznych (w tym jedno z największych na Pomorzu w Chrzastowie liczące ponad 150 kurhanów). Cmentarzysko megalityczne kultury pucharów lejkowatych. Kurhany zróżnicowane pod względem wielkości i konstrukcji z płaszczami kamiennieo-ziemnymi, kamiennymi, z kręgami kamiennymi i bez, z nasypami ziemnymi. Datowane od środkowej epoki kamienia do wczesnego średniowiecza,
    - grodzisko i osada przyrodowa z IX-XI w. na cyplu Jeziora Biały Zdrój (Wieldzadz),
    - niektóre cmentarzyska posiadają rozpoznanie w wyniku przeprowadzenia badań wykopaliskowych i nadają się do rekonstrukcji,
    - cenne walory krajobrazowe,
    - obiekty o własnej formie krajobrazowej ze strefą ochrony krajobrazowej w rejestrze zabytków województwa pomorskiego

6.4. Kierunki ochrony lokalnych zasobów dóbr kultury

- stworzenie możliwości rozwoju systemów wyspecjalizowanej (kwalifikowanej) turystyki poznawczej w oparciu o potencjał cennych stanowisk archeologicznych, wartości historyczno-krajobrazowych miejscowości w połączeniu z wybitnymi wartościami przyrodniczymi i krajobrazowymi terenów otwartych.
- Uporządkowanie oraz uczytelnienie funkcji i założeń przestrzennych starych nieczynnych cmentarzy, stanowiących istotne elementy krajobrazu kulturowego.
- Zachowanie ekspozycji atrakcyjnych krajobrazowo panoram miejscowości o historycznym rodowodzie z ciągów komunikacyjnych.

7. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI

7.1. Cele rozbudowy układu komunikacyjnego

- W celu wyprowadzenia ruchu tranzytowego z miasta Człuchowa niezbędna jest budowa obwodnicy miasta w ciągu drogi krajowej nr 22. W początkowych założeniach obwodnica projektowana była na terenie gminy, w parametrach technicznych drogi klasy S (dł. odcinka od obwodnicy Chojnic do Jaromierza - ok. 17 km). Ostatecznie jednak realizacja obwodnicy nastąpi w parametrach technicznych drogi klasy GP. Przebieg drogi, wraz z lokalizacją węzłów, na terenie gminy został określony w wariantie I (wariant I - dł. odcinka od Zagórek do Sieroczyna - ok. 11 km). Przyjęty wariant uznano za optymalny ze względu na uwarunkowania oraz obserwowane procesy przestrzenne. W południowym przebiegu projektowana obwodnica wyprowadza ruch tranzytowy poza granice miasta Człuchowa i tereny podmiejskie objęte intensywnymi procesami urbanistycznymi. Droga przebiega głównie w otoczeniu terenów rolnych i stref lokalizacji elektrowni wiatrowych.
- Dla usprawnienia ruchu i uzyskania jego płynności niezbędna jest modernizacja drogi krajowej nr 25 relacji Koszalin - Człuchów - Bydgoszcz do parametrów technicznych drogi klasy G. Realizacja obwodnicy Człuchowa w ciągu drogi krajowej nr 22, w południowym przebiegu, będzie się wiązało ze zmianą przebiegu drogi krajowej nr 25 i wyprowadzeniem ruchu tranzytowego poza miasto.
- W przypadku zlokalizowania zabudowy z przeznaczeniem na stały pobyt ludzi w strefie oddziaływania hałasu i innych uciążliwości z tytułu sąsiedztwa dróg krajowych nr 22 i nr 25, ochrona przed ww. uciążliwościami należy do zadań własnych gminy lub inwestora oraz jego następców prawnych.
- W celu zagwarantowania bezpieczeństwa w miejscowościach położonych na przebiegu głównych korytarzy transportowych, drodze krajowej nr 22 i drodze nr 25, istnieje pilna potrzeba realizacji obwodnic wsi: Jęczniki Wielkie, Stołczno, Barkowo i Chrząstowo,
- W celu umożliwienia właściwego funkcjonowania oraz zapewnienia warunków bezpieczeństwa na drogach krajowych nr 22 i nr 25, odległość wiatrowni od dróg krajowych nie może być mniejsza niż maksymalna wysokość obiektu (wysokość ponad poziom terenu skrajnego punktu wirnika/skrzydła elektrowni wiatrowej w pozycji pionowej) powiększona o 50%.
- Dla zespołów elektrowni wiatrowych, usytuowanych w sąsiedztwie dróg krajowych, należy wyznaczyć strefę spadania lodu z elementów elektrowni wiatrowych w taki sposób, aby wykluczyć zagrożenie spadania sopli lodowych na pas drogowy; odpowiednie opracowania należy uzgodnić z właściwym zarządcą drogi.
- W sytuacji gdy obsługa komunikacyjna terenów, na których zlokalizowane mają być elektrownie wiatrowe będzie miała wpływ na skrzyżowania drogi krajowej z drogami lokalnymi, za pośrednictwem których będzie się odbywał transport elementów wiatrowni, przebudowa tych skrzyżowań w celu dostosowania do potrzeb transportowych spoczywa na inwestorach ww. przedsięwzięć.
- Utworzenie wokół miasta Człuchowa pierścienia dróg zbiorczych, w skład

którego wchodziły drogi: gminne, powiatowe oraz część dróg obecnie krajowych (które po realizacji projektowanych obwodnic znajdą się w gestii innego zarządcy, który zapewni sprawne połączenia pomiędzy miejscowościami położonymi wokół m. Człuchowa bez potrzeby przejazdu przez miasto).

- Realizacja drogi dla ruchu lokalnego na osi m. Człuchów - Sieroczyn poza drogami krajowymi i wojewódzkimi.

7.2. Kierunki rozwoju układu komunikacyjnego

7.2.1. Drogi

W granicach administracyjnych gminy układ komunikacyjny tworzą drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne. W istniejącym układzie drogi: krajowa nr 22, nr 25 oraz wojewódzka nr 188 przechodzą przez miasto Człuchów, które jest zlokalizowane w centralnej części gminy. Rodzi to wiele problemów komunikacyjnych wynikających przede wszystkim z łączenia ruchu lokalnego z ruchem tranzytowym na drogach krajowych i wojewódzkiej. Ich rozwiązanie wiąże się z potrzebą wyprowadzenia ruchu tranzytowego poza granice miasta. W tym celu niezbędna jest budowa obwodnicy Człuchowa w ciągu drogi krajowej nr 22. Realizacja obwodnicy przyczyni się ponadto do zmiany dotychczasowego układu drogowego w gminie w następstwie czego z miasta wyprowadzony zostanie ruch tranzytowy na obecnych drogach: krajowej nr 25 i drogi wojewódzkiej nr 188.

Realizacja obwodnicy Człuchowa poza granicami miasta będzie się wiązała z wyprowadzeniem ruchu kołowego z obszaru miasta na tereny gminy. W konsekwencji należy spodziewać się przede wszystkim wzrostu hałasu i zanieczyszczenia powietrza w granicach gminy. Pojawią się również utrudnienia w ruchu na drogach lokalnych, w dotychczasowym układzie. Układ dróg lokalnych po realizacji obwodnicy zostanie zakłócony.

Przebieg projektowanej obwodnicy zaproponowany został w studium, w wariantach na południe od miasta Człuchowa. W przebiegu tym potencjalne konflikty przestrzenne i społeczne związane z realizacją inwestycji będą najmniejsze ze względu na znikomą inwazyjność drogi na tereny zainwestowane.

Wariant północny (dł. odcinka od Zagórek do Sieroczyna - ok. 11 km) prezentowany w poprzednim studium gminy Człuchów i proponowany w studium miasta Człuchowa ze względu na przebieg w bezpośrednim sąsiedztwie terenów podmiejskich intensywnie zabudowywanych jest nieuzasadniony. Jego realizacja przyczyniłaby się m. in. do:

- załamania kształtującej się struktury przestrzennej strefy podmiejskiej Człuchowa (Piaskowo, Kołdowo, otoczenie ul. Traugutta w Człuchowie),
- załamania istniejącego układu drogowego poprzez przerwanie i zmianę lokalnego układu dróg na istniejących i projektowanych terenach mieszkaniowych,
- ograniczenia zapoczątkowanego procesu rozwoju zabudowy w strefie okolicy podmiejskiej Człuchowa,
- wprowadzenia uciążliwej inwestycji liniowej w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.

Dotychczas przedstawiany wariant północny przebiegałby przez miejscowości Rychnowy, miasto Człuchów, Koldowo i Sieroczyn, które odznaczają się znacznym stopniem zainwestowania. Są to tereny w głównej mierze mieszkaniowe. Ponadto obszary te charakteryzuje wysoka dynamika zmian w strukturze przestrzennej - kształtujące się obszary zabudowy mieszkaniowej na terenie gminy Człuchów, przy granicach miasta. Realizacja ww. wariantu spowodowałaby załamanie naturalnego procesu rozwoju tkanki podmiejskiej oraz wprowadziłaby uciążliwą inwestycję w obrębie już istniejącej zabudowy.

W obszarze gminy Człuchów przewiduje się w ciągu:

- drogi krajowej nr 22 - modernizację do parametrów drogi głównej przyspieszonej (GP) lub drogi ekspresowej (S) wraz z budową obwodnicy miasta Człuchowa,
- drogi krajowej nr 25 - modernizację do parametrów drogi głównej przyspieszonej (GP) z nowym przebiegiem,
- drogi wojewódzkiej nr 188 - modernizację do parametrów drogi głównej (G),
- drogi wojewódzkiej nr 201 - modernizację do parametrów drogi zbiorczej (Z).

Ponadto na terenie gminy proponuje się realizację obwodnic miejscowości (zgodnie z rysunkiem studium):

- w ciągu drogi krajowej nr 22: Chrzastowa i Barkowa,
- w ciągu drogi krajowej nr 25: Jęcznik Wielkich i Stołczna

Poniżej przedstawiono docelowy układ drogowy dla gminy z uwzględnieniem klas technicznych.

Nadrzędny układ dróg w gminie:

- droga krajowa nr 22 relacji Gorzów Wlk. - Człuchów - Chojnice - Malbork - Elbląg - granica państwa, w parametrach drogi głównej przyspieszonej GP (wariant I).
- droga krajowa nr 25 relacji Bydgoszcz - Człuchów - Koszalin w klasie drogi głównej przyspieszonej GP,
- droga wojewódzka nr 188 relacji Człuchów - Debrzno - Złotów - Piła w klasie drogi głównej G,
- droga wojewódzka nr 201 relacji Gwda Mała - Czarne - Barkowo w klasie drogi zbiorczej Z.

Drogi układu nadrzędnego zapewniają połączenie miasta i gminy Człuchów na szczeblu:

- europejskim i krajowym:
  - z drogi krajowej nr 25 - korytarz europejski E28 na drodze krajowej nr 6 i E261 na drodze krajowej nr 5,
  - z drogi krajowej nr 22 - korytarz europejski E65 na drodze krajowej nr 3 i E75 na drodze krajowej nr 1z innymi miastami w Europie i Polsce.
- regionalnym:
  - drogi wojewódzkie nr 188 i 201 z innymi ośrodkami w województwie i regionie.

Podstawowy układ dróg w gminie:

- droga powiatowa nr 2521 G w klasie drogi Z (Człuchów /ul. Sienkiewicza/ - Kiełpinek - Polnica - DW nr 212),
- droga powiatowa 2505 G w klasie Z (Kołodowo - droga powiatowa nr 2520 G),
- droga powiatowa nr 2546 G w klasie Z (Barkowo - Debrzno),
- droga gminna nr 236024 G w klasie drogi Z,
- droga gminna nr 236020 G w klasie drogi Z,
- droga gminna nr 236007 G w klasie drogi Z (Ględowo - Rychnowy),
- droga gminna nr 230005 G w klasie drogi Z (Rychnowy - Kiełpin),
- droga gminna nr 236002 G w klasie drogi Z (Kiełpin - Kiełpinek).

Drogi układu podstawowego stanowią dopełnienie układu nadrzędnego. Zapewniają podstawowe połączenia o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym miejscowości w gminie z innymi miejscowościami w gminie i powiecie.

Uzupełniający układ dróg tworzą pozostałe drogi powiatowe i gminne. Ze względu na znaczenie poszczególnych dróg proponuje się docelowe parametry techniczne:

- droga powiatowa nr 2534G w klasie drogi L (Stołczno-Krępsk-Chrzastowo),
- droga powiatowa nr 2555G w klasie drogi L (Mosiny-Bukowo),
- droga powiatowa 2556 G w klasie L (DK nr 25 - Wierzchowo - Bukowo - DP nr 2557 G),
- droga powiatowa nr 2557 Gw klasie L (Mosiny - Stare Gronowo),
- droga powiatowa nr 2515 Gw klasie L (DP nr 2505G - Szczytno - DK nr 25),
- droga powiatowa nr 2524 Gw klasie L (DW nr 212 - Nieżywiec - Brzeźno),
- droga powiatowa nr 2538 Gw klasie D (Człuchów, ul. Traugutta - Sieroczyn),
- droga powiatowa 2553 Gw klasie D (Dębica - Skarszewo),
- droga powiatowa nr 2554G w klasie D (Przytok - Bukowo),
- droga powiatowa nr 2519 G w klasie D (DW nr 212 - Stara Rogoźnica - Polnica),
- droga powiatowa nr 2518 G w klasie D (Sępólno - Czosnowo - Polnica),
- droga powiatowa nr 2520 G w klasie D (DP nr 2521G - Murzynowo - DP nr 2505 G)
- droga powiatowa nr 2522 Gw klasie D (DP nr 2521 G - Kiełpin)
- droga powiatowa nr 2523 Gw klasie D (Krzyżanki - Rychnowy),
- droga gminna 236009 G w klasie L (Skarszewo - Jęczniki Wielkie),
- droga gminna 236034 G w klasie L (Krępsk - droga gminna nr 236033 G),
- droga gminna nr 236033 G w klasie L (droga gminna nr 236034 G - Dobojewo),

- droga gminna nr 236032 G w klasie L (droga gminna 236034 G - Biskupnica),
- droga gminna nr 236027 G w klasie L (Kołodowo - Sieroczyn),
- droga gminna nr 236004 G w klasie L (Czarnoszyce - Krzyżanki).

Drogi te odgrywają znaczenie na szczeblu lokalnym.

Dla pozostałych, niewymienionych wyżej, dróg powiatowych i gminnych przedstawionych na mapie kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy proponuje się parametry techniczne D. Drogi te składają się na **uzupełniający system drogowy** gminy.

W odniesieniu do sieci dróg, przez które przebiega ślad projektowanej obwodnicy miasta Człuchowa należy dążyć do maksymalnego zachowania układu istniejącego. Realizacja obwodnicy powinna w jak najmniejszym stopniu oddziaływać na istniejący układ komunikacyjny poprzez zapewnienie przejazdów i realizację dróg transportu rolnego.

7.2.2. Linie kolejowe

Adaptuje się przebieg linii kolejowych o podstawowym znaczeniu dla województwa pomorskiego wraz z lokalizacją stacji i przystanków kolejowych znajdujących się na terenie gminy:

- trasę linii kolejowej, dwutorowej relacji Piła - Chojnice - Tczew, mającą połączenie z trasą Berlin - Poznań i Katowice - Gdynia,
- trasę linii kolejowej relacji Runowo Pomorskie - Szczecinek - Czarne - Człuchów - Chojnice, na której kursują pociągi bezpośredniej relacji Szczecin - Tczew;

Utrzymuje się trasę linii kolejowej znaczenia miejscowego relacji Człuchów - Polnica, która na stacji kolejowej Człuchów łączy się z linią kolejową relacji Runowo Pomorskie - Chojnice.

Adaptuje się lokalizację stacji i przystanków kolejowych znajdujących się na linii kolejowej znaczenia pierwszorzędnej relacji Piła - Chojnice - Tczew znajdujących się na terenie gminy, w miejscowościach: Bukowo Człuchowskie i Wierzchowo Człuchowskie

Wszystkie linie kolejowe są niedociążone. Istnieje możliwość zwiększenia liczby pociągów na wszystkich liniach kolejowych oraz zwiększenia ilości przewożonych towarów.

Tory kolejowe w Jęcznikach Wielkich (linii kolejowej prowadzącej na północ, w kierunku Brzeźna) zostały zlikwidowane, a w ich miejscu powstała droga wewnętrzna, stanowiąca dojazd do działek położonych wzdłuż niej.

7.2.3. Szlaki piesze i rowerowe

Ustala się, że na terenach zwartej zabudowy wzdłuż wszystkich dróg krajowych, wojewódzkich, powiatowych i gminnych dla ruchu pieszego będą wyznaczone i urządzone ciągi piesze (chodniki oświetlone światłem elektrycznym).

Dla ruchu rowerowego wyznacza się następującą sieć tras rowerowych:

trasy międzyregionalne:

- nr 12 - Trasa Zamków Polski Północnej: Szczecinek (województwo zachodnio-

- pomorskie) - Czarne - Człuchów - Chojnice (z odgałęzieniem Silno - Tuchola)
- Konarzyny - Bytów - Sulęczyno - Kościerzyna - Stara Kiszewa - Skarszewy
- Tczew - Malbork - Sztum - Gniew - Pieniążkowo - Grudziądz (województwo kujawsko-pomorskie);
- nr 16 - „Naszynnik Północy”: Biały Bór (województwo zachodniopomorskie) - Człuchów - Konarzyny - Laska i Lubnia (gmina Brusy) - Karsin - Czersk - Tuchola (województwo kujawsko-pomorskie);

trasy regionalne:

- nr 130: Kościerzyna - Karsin - Brusy - Chojnice - Człuchów - Debrzno (na odcinku Chojnice - Człuchów przebieg zgodny z trasą międzyregionalną nr 12, na odcinku Człuchów - Debrzno przebieg zgodny z trasą regionalną nr 133);
- nr 133: Człuchów - Debrzno;

ponadlokalne trasy/szlaki pieszo-rowerowe:

- nr 1 - „Szlakiem komturów człuchowskich”: Człuchów - Skórzewo - Biskupnica - Chrząstowo - Chrząstówko - Słupia - Myśligoszcz - Debrzno;
- nr 5 - „Chrobotkowa”: Przechlewo - Imielno - Płaszczycza - Polnica - Człuchów;
- nr 6 - „Głazów narzutowych”: Przechlewo - Dolinka - Rzeczenica - Grodzisko - Olszanowo - Biskupnica - Skórzewo - Człuchów;
- nr 8 - „Dwóch serc”: Człuchów - Skórzewo - Biskupnica - Chrząstowo - Chrząstówko - Człuchów;
- nr 9 - „Niedzielną”: Człuchów - Polnica - Czarnoszyce - Charzykowy - Nieżywięć - Krzyżanki - Człuchów;
- nr 10 - „Jagodowa”: Człuchów - Skórzewo - Nowosiółki - Marysin - Wandzin - Płaszczycza - Lisewo - Dobrzyń - Rybakówka - Krępsk - Skórzewo - Człuchów;
- nr 11 - „Wokół jezior”: Człuchów - Skórzewo - Krępsk - Rybakówka - Szczytno - Dolinka - Koprzywnica - Rzewnica - Gwieździn - Garsk - Krępsk - Człuchów;
- nr 13 - „Hetmana Koniecpolskiego”: Człuchów - Skórzewo - Krępsk - Olszanowo - Łoża - Raciniewo - Domisław - Czarne;

trasy lokalne:

- Jaromierz - Człuchów,
- wokół jeziora Rychnowskiego

Wszystkie trasy rowerowe powinny posiadać oznakowanie oraz właściwą nawierzchnię dla ruchu rowerowego.

8. KIERUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

W niniejszym rozdziale przedstawiono możliwości rozwoju systemów infrastruktury związane ze stanem istniejącym, a zmierzające do poprawy stanu sanitarnego gminy i standardu miejsc zamieszkania, podniesienia poziomu cywilizacyjnego oraz poprawy stanu środowiska naturalnego gminy.

Gmina Człuchów posiada projekt założeń do planu zaopatrzenia gminy w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe uchwalony uchwałą Nr XI/113/15 Rady Gminy w Człuchowie z dnia 18 listopada 2015 r. W programie określone zostały podstawowe założenia dla zaopatrzenia gminy Człuchów w gaz, ciepło i energię elektryczną. Przedstawione poniżej standardy obsługi gminy w ciepło, gaz i energię elektryczną wypełniają postulaty przedstawione w ww. projekcie.

8.1. Cele i zasady rozwoju

Cel strategiczny, funkcjonowania i rozwoju systemów obsługi inżynierskiej oznacza zespół działań zmierzających do stworzenia możliwości realizacji założonych standardów, tak w odniesieniu do stanu istniejącego, jak i stanu wynikającego z przekształceń przestrzenno-programowych gminy.

Cel ten powinien być realizowany poprzez:

- zapewnienie mieszkańcom standardów obsługi, odpowiadających obowiązującym normom i warunkom technicznym oraz sanitarnym,
- zminimalizowanie niekorzystnych oddziaływań na środowisko,
- stworzenie możliwości dostępu do różnych nośników energii ze zdecydowaną preferencją ekologicznych,
- zapewnienie mieszkańcom gminy dostawy wody w ilości i jakości odpowiadającej współczesnym standardom obsługi,
- stworzenie sprawnie funkcjonującego systemu usuwania i oczyszczania ścieków sanitarnych oraz usuwania i oczyszczania wód opadowych (wszędzie tam, gdzie zachodzi taka potrzeba),
- stworzenie wszystkim mieszkańcom gminy warunków umożliwiających skanalizowanie mieszkań, odprowadzenie i oczyszczenie ścieków w sposób zapewniający wysoki standard obsługi, zdecydowaną poprawę warunków sanitarnych oraz ochronę środowiska, a przede wszystkim wód podziemnych i powierzchniowych,
- poprawę standardów zamieszkania i stanu arosanitarne na obszarze gminy w wyniku stworzenia możliwości korzystania z gazu ziemnego do przygotowania posiłków i ciepłej wody oraz ogrzewania,
- zapewnienie nieprzerwanej dostawy energii elektrycznej z możliwością swobodnego wykorzystywania jej do różnych celów (oświetlenie i inne potrzeby domowe, ogrzewanie, przygotowanie ciepłej wody),
- zapewnienie odbioru odpadów w sposób i z częstotliwością nie powodującą żadnych uciążliwości.

8.2. Zaopatrzenie w wodę

8.2.1. Standardy obsługi

- Przyjmuje się, że 100% mieszkańców gminy będzie zaopatrywało się w wodę z wodociągów, w ilości i jakości odpowiadającej współczesnym standardom.
- System powinien zapewniać wysoką niezawodność, gwarantującą nieprzerwaną dostawę wody.
- Zakładając osiągnięcie standardów wyposażenia mieszkań zbliżonych do średnich warunków w miastach województwa, jednostkowy wskaźnik zużycia wody przez jednego mieszkańca stałego należy przyjmować w wielkości $q = 150,0 \text{ dm}^4/\text{d}^3$, przyjmując współczynniki nierównomierności rozbioru $N_d = 1,2$ i $N_g = 1,7$, wskaźniki maksymalnego zużycia wody przez mieszkańców wyniosą:
  - $Q_i = 150,0 \times 1,2 = 180,0 \text{ dm}^3/\text{d}, \text{ M}$
  - $q_i = (180,0 \times 1,7 : 24) : 1000 = 0,013 \text{ m}^3/\text{h}, \text{ M}$

8.2.2. Kierunki rozwoju

Planuje się rozbudowę sieci wodociągowych w celu objęcia wszystkich mieszkańców gminy zasięgiem obsługi wodociągów. W związku z koniecznością modernizacji większości stacji wodociągowych i wysokimi kosztami eksploatacji ujęć i stacji uzdatniania wody na terenie gminy, proponuje się opracowanie programu, w którym zostałyby określone niezbędne zakresy modernizacji oraz rozważona możliwość racjonalizacji wykorzystania zasobów wody. W chwili obecnej gmina eksploatuje 19 ujęć wody, a każde z nich posiada nadwyżki zatwierdzonych zasobów w stosunku do aktualnego poboru. Pociąga to za sobą znaczne koszty eksploatacyjne związane ze zużywaniem energii na pompowanie wody ze studni, obsługą i dozorem stacji, remontami studni i stacji uzdatniania itp.

Decyzja w tej sprawie powinna być poprzedzona opracowaniem „Studium wykonalności przedsięwzięcia”, w którym należy wykazać celowość podjęcia prac i zawrzeć między innymi:

- analizę i wytypowanie ujęć przeznaczonych do dalszej eksploatacji,
- koncepcję modernizacji i automatyzacji tych ujęć i stacji uzdatniania,
- koncepcję rozbudowy sieci wodociągowych w celu stworzenia zamkniętego układu obejmującego całą gminę, w ścisłym powiązaniu z przyjętą koncepcją kanalizacji gminy,
- koncepcję budowy zbiornika wyrównawczego,
- analizy ekonomiczne obejmujące obecne koszty eksploatacji systemu, koszty eksploatacyjne w układzie docelowym, nakłady inwestycyjne związane z realizacją przedsięwzięcia.

Ideę koncentracji wodociągu proponujemy oprzeć na następujących zasadach:

- ujęcia w Biskupnicy, Kołdowie, Polnicy, Dębnicy, Rychnowy i Głędowie stanowiłyby bazowe źródła wody dla systemu,

---

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 14.01.2002 r. w sprawie przeciętnych norm zużycia wody (Dz. U. nr 8 poz. 70).

- ujęcia w Barkowie, Jaromierzu, Kiełpinku i Wierzchowie (PGR), pozostałyby w gotowości eksploatacyjnej, jako rezerwowe,
- pozostałe ujęcia zostałyby wyłączone z eksploatacji i zlikwidowane bądź przeznaczone do zabezpieczenia potrzeb w warunkach specjalnych,
- sieci wodociągowe systemu byłyby realizowane sukcesywnie łącznie z budową kanalizacji - w jednym wykopie; obniżyłoby to w znaczący sposób koszty realizacji, ponieważ roboty ziemne w inwestycjach liniowych stanowią 40-50% całkowitych kosztów ich realizacji.

8.3. Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków

8.3.1. Standardy obsługi

Uchwała nr 925/XLIII/14 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 15 września 2014 r. zmieniająca uchwałę Sejmiku Województwa Pomorskiego w sprawie likwidacji dotychczasowej aglomeracji Człuchów i wyznaczenia aglomeracji Człuchów, wskazuje miejscowości gminy Człuchów wchodzące w skład aglomeracji ściekowej Człuchów.

- W aglomeracji znalazły się następujące miejscowości: *Brzeźno (wieś), Brzeźno (osada), Bukowo Człuchowskie, Czarnoszyce, Dąbki, Dębica, Dobojewo, Głędowo, Grzybowo (część wsi Polnica), Jęczniki Małe, Jęczniki Wielkie, Kiełpin, Kiełpinek, Kołdowo, Krępsk, Krzyżanki, Kujanki, Nieżywiec, Nowosiółki, Piaskowo, Płonica, Polnica, Polniczka, Rychnowy, Sieroczyn, Skarszewo, Stółczno i Wierzchowo-Dworzec*
- Miejscowości włączone do aglomeracji stanowią priorytet w przyłączeniu do sieci. W dalszej kolejności do sieci kanalizacyjnej przyłączone zostaną: Jaromierz, Chrzastowo, Barkowo, Biskupnica.
- Przyjmuje się, że 100% mieszkań będzie wyposażonych w instalacje kanalizacyjne, stwarzające możliwość odprowadzania ścieków.
- W każdej miejscowości, niezależnie od ilości mieszkańców stworzone zostaną możliwości bezpiecznego dla środowiska odprowadzania ścieków (układy kanalizacyjne lub oczyszczalnie przyzagrodowe). Zorganizowany system odprowadzania ścieków powinien objąć 90-95% ogółu mieszkańców i użytkowników.
- Jednostkowe ilości ścieków przyjmuje się równe wielkości zużycia wody.

8.3.2. Kierunki rozwoju

- Spełnienie założonych standardów wymaga budowy kanalizacji we wszystkich miejscowościach, które jej nie posiadają. Priorytetem jest wyposażenie w zbiorczą sieć kanalizacyjną zabudowań znajdujących się w miejscowościach włączonych w aglomerację Człuchowa. Pozostałe miejscowości powinny być sukcesywnie wyposażane w sieć kanalizacyjną. Jako pierwsze powinny zostać przyłączone ośrodki o najwyższej dynamice rozwoju. Podstawowym zagadnieniem wymagającym rozstrzygnięcia jest pytanie, jak dalece centralizować system odprowadzania ścieków. W przypadku gminy Człuchów sprawa ta praktycznie została przesądzona decyzją rozbudowy i modernizacji oczyszczalni ścieków do przepustowości zapewniającej możliwość odbioru ścieków z całej gminy oraz miasta. Sprawa ta była analizowana w koncepcji gospodarki

ściekowej⁵, którą posiada Urząd Gminy. Przewiduje ona odprowadzanie ścieków z całego obszaru gminy do oczyszczalni w Człuchowie. Rozwiązania proponowane w „Programie” z niewielkimi modyfikacjami zostały zaadaptowane w Studium.

- Otwarta natomiast pozostaje sprawa wyboru systemu kanalizacyjnego. Praktyka wykazuje, że koszty budowy sieci kanalizacyjnych stanowią ponad 50% całkowitego kosztu inwestycyjnego związanego z odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków. Stąd też konieczna jest niezwykle staranna analiza wyboru systemu kanalizacji spośród: tradycyjnego układu grawitacyjnego, układu grawitacyjno-pompowego, kanalizacji ciśnieniowej i podciśnieniowej. Problem ten jest szczególnie istotny przy rozległych sieciach, z jakimi będziemy mieć do czynienia w gminie Człuchów.

Tradycyjny system kanalizacji grawitacyjnej został wymyślony pierwotnie dla potrzeb miasta, a więc dla dużej gęstości zabudowy i dużej koncentracji ludności. Cechą szczególną takiej zabudowy jest wytwarzanie stosunkowo dużych przepływów ścieków przypadających na relatywnie krótkie odcinki kanalizacji. Sytuacja taka uzasadnia duży koszt kanalizacji grawitacyjnej będący skutkiem konieczności układania kanalizacji z określonym spadkiem dla uzyskania szybkości samooczyszczenia, a tym samym szybkiego powiększania się głębokości układania kanałów.

W warunkach luźnej zabudowy, charakterystycznej dla osiedli wiejskich, istnieją dwa podstawowe czynniki zdecydowanie obniżające opłacalność tradycyjnego rozwiązania:

- mała ilość ścieków na jednostkę długości kanalizacji,
- duża długość kanalizacji przypadająca na jedną osobę, a więc duży koszt przypadający na osobę.

W dążeniu do wyeliminowania tych problemów powstawały próby innych rozwiązań, z których najbardziej rozpowszechnione i sprawdzone to kanalizacja podciśnieniowa i kanalizacja ciśnieniowa. Ostateczny wybór systemu kanalizacyjnego powinien być przeprowadzony w oparciu o dwa główne kryteria: przydatność techniczna i analiza ekonomiczna. Poniżej omówiono obydwa systemy.

Kanalizacja podciśnieniowa

Ścieki spływają z poszczególnych zabudowań do studzienki przydomowej wyposażonej w automatyczny zawór zasysania. Gdy ścieki w studziencie przydomowej osiągną zamierzony poziom, zawór otwiera się i ścieki wraz z dużą ilością powietrza zostają zassane do kanalizacji. Rurociągi są układane tak, iż występują w nich na przemian punkty dolne i górne. Ścieki zbierają się zawsze w punktach dolnych, a następnie są przemieszczane pod wpływem powstającej próżni, poprzez sąsiedni punkt górny do następnego punktu dolnego, itd. aż do zbiornika końcowego, skąd są przepompowywane do oczyszczalni ścieków.

Tak więc cały system kanalizacji podciśnieniowej składa się z:

- studzienek przydomowych z automatycznym zaworem zasysania,

---

⁵„Program porządkowania gospodarki ściekowej i odpadowej w rejonie projektowanego rezerwatu biosfery Bory Tucholskie” - „Usługi Projektowe Anna Talaga”. Elbląg 2001 r.

- systemu rurociągów,
- stacji pomp próżniowych,
- zbiornika końcowego.

Realizacja kanalizacji podciśnieniowej w kilku miejscowościach na terenie kraju wykazuje, że system ten wymaga wysokiej precyzji wykonania, dobrej automatyki, wysokiej kultury użytkowników. Wymogi te wskazują, że w naszych warunkach należałoby z niego zrezygnować na rzecz bardziej konkurencyjnego systemu, jakim jest kanalizacja ciśnieniowa.

Kanalizacja ciśnieniowa

System ten cieszy się coraz większą popularnością w Europie. Od kilkunastu lat znany na Węgrzech, coraz powszechniej stosowany na Słowacji, Czechach w Niemczech i Skandynawii, a ostatnio także w Polsce. Z uwagi na swoje szczególne zalety w wielu przypadkach z pewnością będzie najkorzystniejszym rozwiązaniem. System kanalizacji ciśnieniowej oparty jest na przydomowych szczelnych studzienkach pompowych wyposażonych w pompę objętościową (ślimakową) z automatycznym sterowaniem. Do tych studzienek można przyłączyć grawitacyjnie od 1 do 8 domów jednorodzinnych.

W istniejącej zabudowie jako studzienki wykorzystuje się istniejące zbiorniki bezodpływowe tzw. „szamba”. Pompa rozdrabnia i podaje ścieki przewodami ciśnieniowymi z PE lub PCV o małych średnicach (40 do 110 mm) do przewodu zbiorczego i dalej, aż do kolektora lub bezpośrednio do oczyszczalni. W tym systemie transport ścieków jest możliwy na odległość 5-8 km (i dalej - przy sprzyjających warunkach terenowych) przy deniwelacji terenu do 60 m. Przewody układane są na głębokości poniżej strefy przemarzania (1,2 - 1,6 m.) równoległe do terenu, bez konieczności zachowania spadków. System ciśnieniowy daje możliwość dużej dowolności przy wyborze trasy - umożliwia swobodne omijanie przeszkód.

Na skrzyżowaniach z trasami komunikacyjnymi wykorzystuje się technologię wiercenia bez naruszania nawierzchni. Główny element systemu stanowi pompa charakteryzująca się wieloma zaletami: bardzo dobrymi parametrami technicznymi, niskimi nakładami eksploatacyjnymi i prostotą w obsłudze i naprawach. Uzupełnieniem pompy jest automatyka sterująca tak dopracowana, że system w eksploatacji prawie nie wymaga obsługi. Szczególnie korzystne wyniki daje zastosowanie tego systemu na terenach:

- zróżnicowanej konfiguracji, wysokim poziomie wód gruntowych
- zabudowie zagrodowej, charakterystycznej dla obszarów wiejskich

Wykonanie kanalizacji w systemie ciśnieniowym oznacza znaczne oszczędności, także z uwagi na ograniczenie do minimum robót ziemnych i budowlanych - małą uciążliwość dla mieszkańców. Nakłady inwestycyjne kształtują się na poziomie ok. 50% w porównaniu z klasycznym rozwiązaniem grawitacyjnym. W fazie projektowania technicznego należy każdorazowo przeanalizować, jaki system dla danej miejscowości jest najbardziej korzystny. Konieczne jest także wzięcie pod uwagę możliwości łączenia systemów. Praktyka wykazuje, że przy odległościach pomiędzy budynkami większymi niż 25 m, kanalizacja ciśnieniowa jest tańsza od grawitacyjnej.

W przypadku gminy Człuchów proponujemy system łączony:

- w zabudowie w miarę zwartej - kanalizacja grawitacyjna lub grawitacyjno-tłoczna,
- w luźnej i rozproszonej zabudowie - kanalizacja ciśnieniowa.

W obszarach o rozproszonej zabudowie i niskiej gęstości zaludnienia należy stosować oczyszczalnie przydomowe.

Przy planowaniu kanalizacji deszczowej należy się liczyć z potrzebą oczyszczania ścieków opadowych odprowadzanych z ulic i parkingów. Proponuje się wszędzie, gdzie to będzie możliwe rezygnację z odprowadzania wód opadowych do ścieków, a stosowanie półprzepuszczalnych nawierzchni ulic, studni chłonnych, stawów filtracyjnych itp.

8.4. Zaopatrzenie w gaz i ciepło

8.4.1. Standardy obsługi

Zaopatrzenie w ciepło

Standardy obsługi w zakresie zaopatrzenia w ciepło powinny zapewniać:

- produkcję i dostawę energii w ilościach niezbędnych do zaspokojenia potrzeb,
- możliwość wyboru przez użytkowników różnych nośników energii, z wyraźną jednak preferencją paliw przyjaznych dla środowiska, tak z uwagi na emisję do atmosfery, jak i powstawanie odpadów paleniskowych,
- z uwagi na niską gęstość cieplną zabudowy na obszarze gminy (pon. 10 MW/ha) nie przewiduje się tworzenia systemu zaopatrzenia w ciepło. Dominować powinny rozwiązania w postaci lokalnych i indywidualnych źródeł ciepła. Należy jednakże przyjąć wyraźną dominację ekologicznych nośników energii (gaz, paliwa płynne, prąd elektryczny - w tym ogniwa fotowoltaiczne) nad paliwami stałymi.

Zaopatrzenie w gaz

- przyjmuje się, że wszędzie tam, gdzie zostanie doprowadzony gaz przewodowy będzie istniała możliwość wykorzystywania tego paliwa do ogrzewania i przygotowania ciepłej wody.

Przez obszar gminy przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia ze stacjami redukcyjno-pomiarowymi I° w Głędowie i Kołdowie.

Dostęp do gazu z sieci gazowej posiadają obecnie mieszkańcy Głędowa i Kołdowa. *Rozpoczęto gazyfikację miejscowości Rychnowy i Sieroczyn. Ponadto planowana jest rozbudowa sieci gazowej w miejscowości Kiełpin.* Przewiduje się dalszy rozwój sieci średniego i niskiego ciśnienia na terenie gminy polegający na rozbudowie i podłączaniu kolejnych podmiotów. Rozwój uwarunkowany będzie względami ekonomicznymi oraz technicznymi zgodnie z uwarunkowaniami ustawy „Prawo energetyczne” wraz z rozporządzeniami wykonawczymi, a także zależna będzie od zainteresowania właścicieli obiektów wykorzystaniem paliwa gazowego do celów grzewczych.

8.4.2. Kierunki rozwoju

- Na terenach wiejskich nie przewiduje się tworzenia scentralizowanego systemu zaopatrzenia w ciepło. Powinno być ono nadal realizowane z lokalnych i indywidualnych źródeł ciepła opalanych paliwami ekologicznymi. Jednakże zupełnie realnie można rozpatrywać to zagadnienie w miejscowościach bezpośrednio graniczących z miastem, w celu wspólnego rozwiązywania problemów zaopatrzenia w ciepło w oparciu o lokalne elektrociepłownie opalane biogazem, biomasą lub nawet gazem ziemnym. Koszty budowy sieci ciepłowniczych w wykonaniu preizolowanym nie są już czynnikiem decydującym o powodzeniu ekonomicznym tego rodzaju przedsięwzięć⁶.
- Zapewnienie dostawy gazu wymagać będzie budowy systemu gazociągów.

Sieci magistralne i rozdzielcze proponuje się wykonać jako średniociśnieniowe z indywidualnymi reduktorami ciśnienia zainstalowanymi u odbiorców.

8.5. Zaopatrzenie w energię elektryczną

8.5.1. Standardy obsługi

- System musi zapewniać nieprzerwaną dostawę energii elektrycznej w ilości stosownej do potrzeb.
- Użytkownik musi mieć zapewnioną możliwość dowolnego wykorzystania energii do różnych potrzeb tj.: oświetlenia, korzystania ze sprzętu gospodarstwa domowego, ogrzewania i produkcji ciepłej wody oraz przygotowywania posiłków.
- Należy zapewnić odbiór energii elektrycznej z planowanych na terenie gminy farm elektrowni wiatrowych.

8.5.2. Kierunki rozwoju

- Moc istniejących Głównych Punktów Zasilających, zaopatrujących gminę w energię elektryczną jest wystarczająca dla zaspokojenia obecnych i rozwojowych potrzeb. *ENERGA-OPERATOR SA Oddział w Koszalinie*, eksploatator systemu, przewiduje sukcesywną rozbudowę i modernizację linii średniego napięcia i stacji transformatorowych 15/0,4 kV.
- Przewiduje się modernizację linii elektroenergetycznej 110 kV Człuchów - Chojnice, w związku z wprowadzeniem energii z elektrowni wiatrowych do krajowej sieci elektroenergetycznej.
- W tych przypadkach, gdy rozwój przestrzenny wykraczać będzie poza zasięg obsługi linii energetycznych, konieczna będzie rozbudowa sieci i urządzeń.
- Należy również dążyć do rozbudowy sieci elektroenergetycznej niezbędnej do odbioru obsługi planowanych na terenie gminy farm elektrowni wiatrowych (budowa stacji GPZ i modernizacja linii elektroenergetycznej o napięciu 110 kV. W obecnym stanie nie jest możliwe przewidzenie lokalizacji poszczególnych stacji ani przebiegu sieci).
- *W przypadku kolizji projektowanej zabudowy z liniami ee o napięciu 110kV i 15kV należy usunąć lub przebudować istniejące sieci i urządzenia elektroenergetyczne - prace wykona Przedsiębiorstwo Energetyczne, będące*

⁶ Szerzej te zagadnienia omawiamy w „Projekcie założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe gminy Człuchów”.

właścicielem sieci, na wniosek i koszt strony zainteresowanej;

- Należy wspierać nowoczesne technologie wytwarzania energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii - w tym z zastosowaniem ogniw fotowoltaicznych.

8.6. Telekomunikacja

8.6.1. Kierunki rozwoju

W zakresie telekomunikacji przewiduje się budowę i dalszą rozbudowę sieci telekomunikacyjnych zarówno w formie tradycyjnej jak i wykorzystując nowe technologie. Planuje się rozbudowę i modernizację infrastruktury światłowodowej i objęcie całej gminy zintegrowanym systemem telekomunikacyjnym połączonym z systemami sieci wojewódzkiej i krajowej z zachowaniem w lokalizacji wymogów ustawy o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych.

Ustala się rozwój systemów telekomunikacyjnych i teleinformatycznych przewodowych i bezprzewodowych stosownie do wzrostu zapotrzebowania na usługi telekomunikacyjne i teleinformatyczne w gminie i regionie.

8.7. Unieszkodliwianie odpadów

8.7.1. Standardy obsługi

- System musi obejmować 100% mieszkańców gminy.
- System musi zapewniać możliwość gromadzenia odpadów w miejscu wytwarzania, usuwania z częstotliwością dostosowaną do indywidualnych potrzeb użytkowników, a także możliwość wstępnej segregacji i utylizacji.
- Transport odpadów i ich unieszkodliwianie nie może być uciążliwe dla mieszkańców i nie może wywoływać pogorszenia stanu środowiska.
- Wskaźniki jednostkowego nagromadzenia odpadów, można przyjąć na poziomie 1,3 - 1,5 m³/M, r.

8.7.2. Kierunki rozwoju

Po zaprzestaniu eksploatacji składowiska w Kiełpinie, na podstawie zawartego porozumienia pomiędzy: Gminą Człuchów, Gminą Miejską Chojnice, Gminą Czersk, Gminą Chojnice, Gminą Brusy, Gminą Konarzyny, Gminą Miejską Człuchów, Gminą Debrzno, Gminą Przechlewo, Gminą Koczała, Gminą Rzeczenica, Gminą Czarne w zakresie gospodarki odpadami, odpady z obszaru gminy trafiają do punktu odzysku i unieszkodliwiania odpadów na terenie Zakład Zagospodarowania odpadów „Nowy Dwór” w Nowym Dworze. Ponadto przewiduje się monitoring zlikwidowanego w 2009 r. mogiłnika w miejscowości Jęczniki Małe.

Według Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Pomorskiego (2022) – Uchwała Nr 321/XXX/16 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 29 grudnia 2016 r. gmina Człuchów jest położona w regionie południowym z pięcioma Regionalnymi Instalacjami Przetwarzania Odpadów Komunalnych: RIPOK Nowy Dwór, RIPOK Stary Las, RIPOK Przechlewo RIPOK Gostomie, RIPOK Kos-Eko

9. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM, ZGODNIE Z USTALENIAMI PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA I USTALENIAMI PROGRAMÓW, O KTÓRYCH MOWA W ART. 48 UST. 1 USTAWY O PLANOWANIU I ZAGOSPODAROWANIU PRZESTRZENNYM

9.1. Zadania rządowe stanowiące inwestycje ponadlokalnych celów publicznych

W granicach administracyjnych gminy Człuchów nie występują zadania rządowe stanowiące inwestycje ponadlokalnych celów publicznych, znajdujące się w rejestrze programów rządowych, o których mowa w przepisach ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. W gminie nie występują również zadania ujęte w Programie Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko - Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007 - 2013.

9.2. Zadania ponadlokalnych celów publicznych o znaczeniu wojewódzkim - Plan zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego

Zadania ponadlokalnych celów publicznych o znaczeniu wojewódzkim ujęte w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego:

- Pakiet działań wzmacniających korytarz transportowy południowy - rozbudowa DW nr 188 na odcinku Człuchów – Debrzno
- Budowa i modernizacja kanalizacji sanitarnej wraz z budową układów tłocznych i modernizacją przepompowni ścieków w ramach aglomeracji ściekowych powyżej 2.000 RLM, w tym: Człuchów

9.3. Zadania ponadlokalnych celów publicznych o znaczeniu powiatowym

W dokumencie Partnerska Strategia Rozwoju Powiatu Człuchowskiego na lata 2006-2010 w II czasookresie obejmującym lata 2007-2013 znalazły się następujące zadania przewidziane do realizacji na terenie gminy Człuchów:

- modernizacja dróg powiatowych służących restrukturyzacji terenów rolnych,
- podnoszenie standardów obiektów edukacyjnych, ochrony zdrowia i publicznej infrastruktury turystycznej,
- rozwój sieci dostępu do informacji i upowszechnianie z korzystania z Internetu do kontaktów Obywatel - Urząd.

10. OBSZARY, DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEPROWADZENIA SCALEŃ I PODZIAŁU NIERUCHOMOŚCI, A TAKŻE OBSZARY ROZMIESZCZENIA OBIEKTÓW HANDLOWYCH O POWIERZCHNI SPRZEDAŻY POWYŻEJ 2000 M² ORAZ OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ

10.1. Obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości

W gminie Człuchów nie wskazuje się obszarów wymagających przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości.

10.2. Obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m²

W granicach gminy Człuchów nie wskazuje się lokalizacji obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m².

10.3. Obszary przestrzeni publicznej

Na terenie gminy Człuchów w studium nie wyznacza się obszarów przestrzeni publicznych.

11. OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI I OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH

W granicach administracyjnych gminy występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią. Zidentyfikowane zostały obszary zagrożenia powodziowego wodą 1% i 10% (woda 100 i 10-letnia).

Na obszarze gminy występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią od rzeki Kamionki i rzeki Brdy.

W odniesieniu do obszarów szczególnego zagrożenia powodzią zgodnie z przepisami ustawy Prawo Wodne zabrania się wykonywania robót oraz *czynności utrudniających ochronę przed powodzią lub zwiększających zagrożenie powodziowych w tym:*

- wykonywania urządzeń wodnych oraz *budowy* innych obiektów budowlanych, *z wyjątkiem dróg rowerowych;*
- sadzenia drzew lub krzewów, z wyjątkiem plantacji wiklinowych na potrzeby regulacji wód oraz roślinności stanowiącej element zabudowy biologicznej dolin rzecznych lub służącej do wzmocnienia brzegów, obwałowań lub odsypisk;
- zmiany ukształtowania terenu, składowania materiałów oraz wykonywania innych robót, z wyjątkiem robót związanych z regulacją lub utrzymaniem wód oraz brzegu morskiego, *budową, przebudową lub remontem drogi rowerowej,* a także utrzymywaniem, odbudową, rozbudową lub przebudową wałów

przeciwpowodziowych wraz z *obiektami związanymi z nimi funkcjonalnie oraz czynności związanymi z wyznaczeniem szlaku turystycznego pieszego lub rowerowego.*

Na terenie gminy nie zidentyfikowano obszarów narażonych na zjawisko osuwania się mas ziemnych.

12. OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY

W gminie Człuchów nie występują obiekty i obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny.

13. OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH ORAZ OBOWIĄZUJĄCE NA NICH OGRANICZENIA PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ, ZGODNIE Z PRZEPISAMI USTAWY Z DNIA 7 MAJA 1999 R. O OCHRONIE TERENÓW BYŁYCH HITLEROWSKICH OBOZÓW ZAGŁADY

W granicach administracyjnych gminy Człuchów nie występują pomniki zagłady i ich strefy ochronne w rozumieniu przepisów o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady.

14. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEŃ, REHABILITACJI LUB REKULTYWACJI

Na terenie gminy Człuchów nie wyznaczono obszarów wymagających przekształceń i rehabilitacji. Przewiduje się jedynie rekultywację składowiska odpadów w Kiełpinie po zakończeniu jego eksploatacji. Do rekultywacji przeznaczone są również tereny eksploatacji kruszywa naturalnego.

15. GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH I ICH STREF OCHRONNYCH

W granicach administracyjnych gminy Człuchów terenami zamkniętymi w rozumieniu przepisów geodezyjnych i kartograficznych są tereny kolejowe. Nie posiadają one prawnie wyznaczonej strefy ograniczonego użytkowania.

16. INNE OBSZARY PROBLEMOWE, W ZALEŻNOŚCI OD UWARUNKOWAŃ I POTRZEB ZAGOSPODAROWANIA WYSTĘPUJĄCYCH W GMINIE

Za istotny obszar problemowy w gminie Człuchów należy uznać przebieg

projektowanej obwodnicy miasta Człuchowa. Realizacja inwestycji polegająca na budowie obwodnicy w wariantcie przebiegającym na północ od miasta rodzi liczne konflikty społeczne i przestrzenne. Ze względu na zmiany przestrzenne polegające na naturalnym rozwoju miasta w jego granicach administracyjnych oraz tendencję rozwoju budownictwa na terenie gminy na obszarach przy granicach administracyjnych miasta realizacja obwodnicy w wariantcie północnym jest zamierzeniem nieuzasadnionym. Ze względu na swoją lokalizację zrodzi on wiele problemów, w tym:

- przyczyni się do załamania kształtującej się struktury przestrzennej obszaru, w powiązaniu miasto - tereny podmiejskie,
- przyczyni się do załamania kształtującej się struktury przestrzennej obszaru w granicach terenów zainwestowanych (zabudowa mieszkaniowa) gminy w strefie podmiejskiej,
- przyczyni się do wprowadzenia uciążliwej inwestycji liniowej w obszary zainwestowane - tereny zabudowy mieszkaniowej,
- zablokuje potencjał inwestycyjny terenów podmiejskich zarówno w gminie jak i mieście,
- załamanie istniejący układ komunikacyjny obszaru.

Należy podkreślić, że potencjał inwestycyjny gruntów, przez które przebiega projektowana trasa obwodnicy miasta w wariantcie północnym należy do najwyższych w gminie. Tereny te są atrakcyjne przede wszystkim ze względu na:

- sąsiedztwo miasta Człuchowa,
- dogodne połączenie komunikacyjne z miastem,
- brak barier przestrzennych pochodzenia antropogenicznego (np. linii kolejowych),
- brak barier naturalnych - kompleksy leśne, zbiorniki wodne, tereny podmokłe.

CZĘŚĆ III

KIERUNKI POLITYKI PRZESTRZENNEJ

1. STREFY POLITYKI PRZESTRZENNEJ

Kierunki polityki przestrzennej odniesiono do względnie jednorodnych części gminy, które wymagać będą równoważenia funkcjonalnego w toku dalszych prac planistycznych. W ustaleniach mających charakter wytycznych określono kierunki polityki przyrodniczej i kulturowej oraz możliwości i kierunki zagospodarowania przestrzennego

1.1. Strefa I północno-zachodnia

1.1.1. Charakterystyka strefy

Strefa obejmuje 4 obręby geodezyjne: Kołdowo, Krępsk, Sieroczyn, Stołczno, w tym 13 miejscowości o łącznej liczbie 1777 mieszkańców, co stanowi 17% ludności całej gminy.

Łączna powierzchnia strefy wynosi 7787,5 ha, tj. 21,6% powierzchni ogólnej gminy. Lasy zajmują 52,2%, a wody 6,1% powierzchni strefy, co stanowi ok. 50% wszystkich wód powierzchniowych gminy. Łąki trwałe i pastwiska zajmują 7,5%, a grunty orne - 29%.

Jest to strefa charakteryzująca się wysokimi walorami przyrodniczymi i krajobrazowymi, częściowo położona w obszarze chronionego krajobrazu „Okolice jezior Szczytno i Krępsko”. Obszar położony jest w obrębie zlewni Brdy.

Gęstość zaludnienia netto (tj. bez uwzględnienia powierzchni lasów i wód) wynosi 54,6 osób/km². Dla sześciu analizowanych stref jest to trzecia najwyższa wartość.

1.1.2. Kierunki polityki przyrodniczej

- W celu zachowania walorów przyrodniczych, krajobrazowych i bioróżnorodności obszaru Strefy I oraz z racji na położenie w obrębie zlewni chronionej Brdy ważne jest utrzymanie funkcji ochronnych tego terenu. Obszar preferowany do rozwoju agroturystyki i turystyki sieciowej oraz gospodarstw ekologicznych. Do najważniejszych ustaleń należą:
- zakaz zakładania nowych ferm zarówno ściółkowych jak i bezściółkowych;
- zakaz lokalizacji inwestycji zaliczanych do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
- zakaz zrzutu nieoczyszczonych ścieków do wód powierzchniowych (dotyczy cieku Siłnicy);
- ograniczenie zmiany użytkowania łąk i pastwisk położonych na glebach organicznych i mineralno-organicznych oraz niedopuszczenie do degradacji tych gleb z powodu ich odwodnienia i rolniczego użytkowania;
- zakaz likwidacji torfowisk i oczek wodnych;
- zakaz likwidowania zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych;
- należy dążyć do ochrony strefy wododziałowej poprzez prowadzenie zalesień;
- łączenie dolin rzecznych, wszelkich podmokłych obniżzeń, cieków, lasów i mo-

- kradeł w ciągu przestrzenne, spełniające rolę lokalnych korytarzy ekologicznych;
- ograniczenie nowych melioracji mających na celu zmniejszenie uwilgotnienia;
- poprawa jakości wód jeziora Krępsko i ciekę Silnicy;
- rozbudowa miejscowości gwarantująca ład przestrzenny, funkcjonalny i estetyczny.

1.1.3. Kierunki polityki kulturowej

W zakresie dziedzictwa kulturowego w Strefie I północno-zachodniej ochronie podlegają:

- jeden zabytek architektury wpisany do rejestru zabytków - kościół z przykościelnym cmentarzem w Krępsku (A-101);
- jeden park wpisany do rejestru zabytków (Stołczno, A-1593);
- zabytki ujęte w ewidencji konserwatorskiej:
  - 5 obiektów budownictwa (Krępsk),
  - 1 zespół zabudowy folwarcznej (Kujanki),
  - 1 park (Kujanki),
  - 7 cmentarzy;
- jedna miejscowość (Krępsk) objęta strefą ochrony konserwatorskiej historycznego centrum wsi;
- 3 miejscowości (Kujanki, Stołczno i Sieroczyn) z historycznymi układami drogowymi, podlegającymi ochronie;
- 3 stanowiska archeologiczne w 2 strefach W. pełnej ochrony archeologiczno-konserwatorskiej, wpisane do rejestru zabytków województwa pomorskiego;
- 13 stanowisk archeologicznych w 11 strefach W.I. pełnej ochrony archeologiczno-konserwatorskiej;
- 25 stanowisk archeologicznych w 19 strefach W.II. częściowej ochrony archeologiczno-konserwatorskiej;
- 97 stanowisk archeologicznych w 86 strefach W.III. ograniczonej ochrony archeologiczno-konserwatorskiej;
- 1 strefa ochrony konserwatorsko-krajobrazowej wokół stref bezwzględnej ochrony archeologicznej.

Obszar jeziora Krępsko położony w zachodniej części strefy, jest miejscem szczególnego nagromadzenia cennych stanowisk archeologicznych, co przy wysokich walorach przyrodniczych oraz krajobrazowych tego terenu wymaga w polityce przestrzennej gminy odrębnego potraktowania i szczególnej kompleksowej ochrony w zakresie zasobów dziedzictwa kulturowego.

Obszar ten stanowić może jeden z ważniejszych ośrodków osnowy systemu turystyki sieciowej, w tym specjalistycznej, dla miłośników wartości dziedzictwa kulturowego. W miejscowości Sieroczyn proponuje się chronić historyczny przebieg drogi.

Pozostałe kierunki zagospodarowania powinny być zgodne z ustaleniami określonymi w części II niniejszego opracowania oraz z obowiązującym prawem.

1.1.4. Możliwości rozwoju

W obrębie tej strefy przeanalizowano cztery miejscowości:

- Kołdowo
- Krępsk
- Sieroczyn
- Stołczno

W tej grupie miejscowości, duże możliwości rozwoju mają Sieroczyn, Kołdowo i Krępsk. Szczególnie korzystne warunki do rozwoju stwierdzono w miejscowości Sieroczyn, położonej w strefie okołomiejskiej Człuchowa. Tereny rozwojowe położone są na zachód od istniejącej wsi oraz przy drodze krajowej nr 22 i granicy z miastem.

Stołczno wskazano jako ośrodek o średniej możliwości rozwoju. W Krępku głównym ograniczeniem są tereny położone na zachodzie podmokłej doliny ze stromymi krawędziami, schodzącej w kierunku jeziora Krępsko oraz przechodzący przez miejscowość dział wodny niższego rzędu.

Możliwości rozwoju Kołdowa ograniczają tereny podmokłe i gleby pochodzenia organicznego występujące wokół miejscowości. Kołdowo, położone w strefie przymiejskiej Człuchowa, wraz z miejscowościami leżącymi wokół miasta tworzą odrębną strukturę i powinny one być objęte odrębnym opracowaniem.

1.1.5. Kierunki zagospodarowania

- Zrównoważone zagospodarowanie winno uwzględniać:
  - przyrost ludności o ok. 130 osób,
  - przyrost gospodarstw domowych z 470 obecnie do ok. 710,
  - kierunkową liczbę osób w wieku produkcyjnym ok. 1070,
  - kierunkową liczbę osób w wieku poprodukcyjnym ok. 300,
  - kierunkową liczbę osób w wieku przedprodukcyjnym ok. 400,
  - minimalną powierzchnię terenów mieszkaniowych netto - 70 ha.
- W obrębie strefy wyznacza się rejony:
  - stanowiące otoczenie jeziora Krępsko,
  - w strefie przymiejskiej otoczenie miejscowości Kołdowo;
- W obrębie strefy wyznacza się:
  - ośrodki wzrostu wskazane do rozwoju jako miejscowości przymiejskie: Kołdowo, Sieroczyn, Dąbki, Piaskowo, Nowosiółki, Zbrzyca;
  - osiedla i osady o ustabilizowanym rozwoju jako miejscowości o funkcji rolniczej i obsługi rolnictwa: Kujanki i Dobojewo; jako miejscowości o potencjalnej funkcji turystycznej: Krępsk i Skórzewo, Murzynowo; jako miejscowości o niewykrystalizowanej funkcji: Stołczno.

1.2. Strefa II północna

1.2.1. Charakterystyka strefy

Strefa obejmuje 3 obręby geodezyjne: Czarnoszyce, Kiełpin, Polnica, w tym 15 miejscowości. Jest to strefa druga pod względem liczby mieszkańców - 1780 osób, co stanowi 17% ludności całej gminy.

Jest to strefa największa, o wysokim stopniu zalesienia. Jej łączna powierzchnia

wynosi 7820,2 ha, czyli 21,7% powierzchni ogólnej gminy, przy czym lasy stanowią 62,4%, wody 3,0%. W strefie tej występuje najmniejsza ilość gruntów ornych - pod uprawę wykorzystane jest 25,3% powierzchni.

Jest to strefa najbardziej atrakcyjna pod względem krajobrazowym i przyrodniczym. Duże połacie lasów w północnej części wydzielonej strefy tworzą zwarty kompleks, natomiast w części południowej wraz z otwartymi przestrzeniami pól, obniżeniami terenu i dolinami wypełnionymi roślinnością łąkowo-bagienną tworzą mozaikę krajobrazową.

Północna część wydzielonej strefy objęta jest obszarem chronionego krajobrazu „Okolice jezior Szczytno i Krępsko”. W planie zagospodarowania przestrzennego woj. pomorskiego proponuje się powiększenie obszarów chronionych. Strefa w całości położona jest w obrębie zlewni Brdy.

W strefie tej notuje się największą gęstość zaludnienia netto, wynoszącą 65,8 osób/km².

1.2.2. Kierunki polityki przyrodniczej

W celu zachowania walorów przyrodniczych, krajobrazowych i bioróżnorodności obszaru Strefy II oraz z racji położenia w obrębie zlewni chronionej Brdy ważne jest utrzymanie funkcji ochronnych tego terenu. Obszar preferowany do rozwoju agroturystyki i turystyki sieciowej oraz gospodarstw ekologicznych. Do najważniejszych ustaleń należą:

- zakaz lokalizacji inwestycji zaliczanych do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w tym ferm ściółkowych i bezściółkowych;
- zakaz zrzutu nieoczyszczonych ścieków do wód powierzchniowych;
- zakaz zmiany sposobu użytkowania łąk i pastwisk położonych na glebach organicznych i mineralno-organicznych;
- zakaz likwidacji torfowisk i oczek wodnych;
- zakaz likwidowania zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych;
- zakaz wprowadzania zabudowy na obszarach dolin;
- likwidacja dzikich kąpielisk zlokalizowanych na jeziorach o zlewniach bezodpływowych: Linowskim i Bardze;
- łączenie dolin rzecznych, wszelkich podmokłych obniżeń, cieków, lasów i mokradeł w ciągi przestrzenne, spełniające rolę lokalnych korytarzy ekologicznych;
- ograniczenie nowych melioracji mających na celu zmniejszenie uwilgotnienia;
- zachowanie jezior lobeliowych;
- zachowanie terenów podmokłych i zabagnionych;
- utrzymanie jakości wód powierzchniowych;
- rozbudowa miejscowości gwarantująca ład przestrzenny, funkcjonalny i estetyczny.

1.2.3. Kierunki polityki kulturowej

W zakresie dziedzictwa kulturowego w Strefie II północnej ochronie podlegają:

- 3 zabytki architektury i budownictwa wpisane do rejestru zabytków - kościoły

wraz z przykościelnymi cmentarzami w Kiełpinie (A-90) oraz Polnicy pw. św. Trójcy (A-91), pw. św. Józefa (A-1947);

- zabytki ujęte w ewidencji konserwatorskiej:
  - 4 obiekty budownictwa (Kiełpin, Polnica),
  - 2 zespoły zabudowy folwarcznej (Kiełpin, Kiełpinek),
  - 1 park (Kiełpin),
  - 5 cmentarzy;
- 2 miejscowości (Kiełpin, Polnica) objęte strefami ochrony konserwatorskiej historycznego centrum wsi;
- 1 miejscowość (Czarnoszyce) z historycznym, podlegającym ochronie układem drogowym;
- 4 stanowiska archeologiczne w 3 strefach W.II. częściowej ochrony archeologiczno-konserwatorskiej;
- 59 stanowisk archeologicznych w 57 strefach W.III. ograniczonej ochrony archeologiczno-konserwatorskiej.

Dla miejscowości Polnica i Kiełpin należy wykonać opracowania historyczno-ruralistyczne, które powinny określić walory kulturowo-przestrzenne obu wsi oraz zasady ich ochrony. W miejscowości Czarnoszyce proponuje się chronić historyczny przebieg drogi. Pozostałe kierunki zagospodarowania powinny być zgodne z ustaleniami określonymi w części II niniejszego opracowania oraz z obowiązującym prawem.

1.2.4. Możliwości rozwoju

W obrębie tej strefy przeanalizowano trzy miejscowości:

- Czarnoszyce
- Kiełpin
- Polnica

Duże możliwości rozwoju stwierdzono w miejscowościach Czarnoszyce i Kiełpin. Wokół Czarnoszyce występują gleby niskich klas, nie wymagających zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze. Szczególnie korzystne możliwości rozwoju posiada Kiełpin na terenach położonych pomiędzy istniejącą miejscowością, a przebiegającą na zachodzie linią kolejową.

Polnica, duża miejscowość położona w zalesionej, północnej części gminy, ma średnie możliwości rozwoju. Głównym ograniczeniem rozwoju są od północy dolina ze stromymi krawędziami i zwarte obszary lasu oraz przebiegająca od północy i wschodu linia kolejowa. Od południa ograniczenie stanowią gleby chronione klasy III.

1.2.5. Kierunki zagospodarowania

- Zrównoważone zagospodarowanie winno uwzględniać:
  - przyrost ludności o ok. 140 osób,
  - przyrost gospodarstw domowych z 510 obecnie do ok. 770,

- kierunkową liczbę osób w wieku produkcyjnym ok. 1170,
- kierunkową liczbę osób w wieku poprodukcyjnym ok. 330,
- kierunkową liczbę osób w wieku przedprodukcyjnym ok. 440,
- minimalną powierzchnię terenów mieszkaniowych netto - 77 ha.
- W obrębie strefy wyznacza się rejon stanowiący otoczenie miejscowości Polnica i Czarnoszyce
- W obrębie strefy wyznacza się:
  - ośrodki wzrostu wskazane do rozwoju: jako miejscowość wielofunkcyjna - Polnica
  - osiedla i osady o ustabilizowanym rozwoju: jako miejscowości o funkcji rolniczej i obsługi rolnictwa: Kiełpinek, Kiełpin; jako miejscowości o potencjalnej funkcji turystycznej: Zielątkowo, Gostudz, Stara Rogoźnica, Jezioro, Sokole, Czarnoszki; jako miejscowości o niewykrystalizowanej funkcji: Polniczka, Krery.
  - *tereny rozwojowe (zabudowa mieszkaniowa) w miejscowości Czarnoszyce.*

1.3. Strefa III wschodnia

1.3.1. Charakterystyka strefy

Strefa obejmuje 3 obręby geodezyjne: Brzeźno, Nieżywięc, Rychnowy, w tym 6 miejscowości o łącznej liczbie mieszkańców 1537, co stanowi 15% ludności całej gminy.

Jest to strefa najmniejsza, zarówno pod względem liczby ludności jak i powierzchni, wynoszącej 4194,8 ha, tj. 11,6% powierzchni ogólnej gminy. W strefie tej lasy stanowią 20,7%. Obszar charakteryzuje się najmniejszą powierzchnią wód - 0,1% oraz najmniejszą powierzchnią łąk trwałych i pastwisk - 1,8%. Bardzo duży odsetek stanowią grunty orne - 68,3%.

Wydzielona strefa położona jest wzdłuż głównego ciągu komunikacyjnego Elbląg - Gorzów Wlk., charakteryzującego się silnym natężeniem ruchu kołowego. Strefa III swoim zasięgiem obejmuje niewielkie fragmenty terenów zalesionych położonych w północno-zachodniej części oraz otwarte połacie pól na pozostałym terenie. Przeważają gleby IV kl., mniejsze powierzchnie zajmują gleby III kl. Wydzielona strefa położona jest w zlewni Gwdy i Brdy. W planie zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego tereny zalesione proponowane są do objęcia ochroną.

Gęstość zaludnienia wynosząca 46,3 osób/km² powierzchni bez lasów i wód. To wartość średnia dla analizowanych stref.

1.3.2. Kierunki polityki przyrodniczej

Strefa preferowana do rozwoju wielofunkcyjnego z uwzględnieniem następujących ustaleń:

- zakaz zrzutu nieoczyszczonych ścieków do wód powierzchniowych;

- zakaz likwidacji oczek wodnych;
- zakaz lokalizacji inwestycji będących źródłem skażenia gleb i wód;
- na terenach rolnych wprowadzić ograniczenia w nawożeniu;
- w strefach działów wodnych należy wprowadzić zalesienie ochronne;
- wprowadzić nasadzenia wzdłuż miedz.

1.3.3. Kierunki polityki kulturowej

W zakresie dziedzictwa kulturowego w Strefie III wschodniej ochronie podlegają:

- jeden zabytek architektury wpisany do rejestru zabytków - chata w Brzeźnie (A-385);
- zabytki ujęte w ewidencji konserwatorskiej:
  - 6 obiektów budownictwa (Rychnowy - 5, Nieżywieć - 1);
  - zespół zabudowy folwarcznej (Brzeźno);
  - 3 cmentarze;
- 2 miejscowości (Brzeźno, Nieżywieć) objęte strefami ochrony konserwatorskiej historycznego centrum wsi;
- 1 miejscowość (Rychnowy) z historycznym, podlegającym ochronie układem drogowym;
- 2 stanowiska archeologiczne w 2 strefach W.II. częściowej ochrony archeologiczno-konserwatorskiej;
- 10 stanowisk archeologicznych w 9 strefach W.III. ograniczonej ochrony archeologiczno-konserwatorskiej.

Dla miejscowości Brzeźno i Nieżywieć należy wykonać opracowania historyczno-ruralistyczne, które powinny określić walory kulturowo-przestrzenne obu wsi oraz zasady ich ochrony. W miejscowości Rychnowy proponuje się chronić historyczny układ drogowy. Pozostałe kierunki zagospodarowania powinny być zgodne z ustaleniami określonymi w części II niniejszego opracowania oraz z obowiązującym prawem.

1.3.4. Możliwości rozwoju

W obrębie tej strefy przeanalizowano cztery miejscowości:

- Brzeźno
- Nieżywieć
- Rychnowy
- Krzyżanki

Wśród ww. miejscowości duże możliwości rozwoju posiadają Nieżywieć oraz *Krzyżanki*, położone szczególnie korzystnie w odległości ok. 0,5 km na północ od drogi krajowej nr 22.

Średnie możliwości rozwoju stwierdzono w miejscowości Rychnowy na terenach położonych na południe od istniejącego zagospodarowania. Od północy rozwój ogranicza przebieg trasy nr 22, a od wschodu i zachodu obszary leśne.

Małe możliwości rozwoju posiada Brzeźno, otoczone glebami chronionymi klasy III oraz ograniczone przebiegającą od północy linią kolejową.

Południowe obszary w granicach jednostki pretendowane są do rozwoju energetyki wiatrowej.

1.3.5. Kierunki zagospodarowania

- Zrównoważone zagospodarowanie winno uwzględniać:
  - przyrost ludności o ok. 100 osób,
  - przyrost gospodarstw domowych z 386 obecnie do ok. 580,
  - kierunkową liczbę osób w wieku produkcyjnym ok. 880,
  - kierunkową liczbę osób w wieku poprodukcyjnym ok. 250,
  - kierunkową liczbę osób w wieku przedprodukcyjnym ok. 330,
  - minimalną powierzchnię terenów mieszkaniowych netto - 58 ha.
- W obrębie strefy wyznacza się rejony korytarza transportowego wzdłuż drogi krajowej nr 22.
- W obrębie strefy wyznacza się:
  - ośrodki wzrostu wskazane do rozwoju: jako miejscowość przymiejska - Rychnowy;
  - osiedla i osady o ustabilizowanym rozwoju: jako miejscowości o funkcji rolniczej i obsługi rolnictwa: Brzeźno; jako miejscowość o funkcji produkcyjnej - Zagórki;
  - rejony rozwoju rozproszonej energetyki ze źródeł odnawialnych (*w tym farma fotowoltaiczna w miejscowości Rychnowy*).
  - *rejony zagospodarowania produkcyjno-gospodarczego związanego z eksploatacją złóż surowców naturalnych: miejscowości Nieżywieć, i Krzyżanki.*

1.4. Strefa IV południowo-wschodnia

1.4.1. Charakterystyka strefy

Strefa obejmuje 3 obręby geodezyjne: Głędowo, Jęczniki Wielkie i Wierzchowo, w tym 6 miejscowości o łącznej liczbie mieszkańców 2267, co stanowi 22% ludności całej gminy.

Mimo iż jest to strefa najmniejsza pod względem powierzchni - 4143,6 ha, tj. 11,5% powierzchni ogólnej gminy, charakteryzuje się największą liczbą mieszkańców. Lasy stanowią tylko 5,6% powierzchni, wody - 1,6%, łąki trwałe i pastwiska - 4,2%. Jest to obszar o największym udziale gruntów ornych. Zajmują one aż 79,1% powierzchni całej strefy.

Jest to obszar o charakterze typowo rolniczym z rozległymi, otwartymi przestrzeniami pól. Krajobraz monotony, z rzadka urozmaicony niewielkimi płaczkami lasów, w większości zlokalizowanymi wzdłuż rzeki Kamionki. Przeważają gleby IV kl. Znacznie mniejsze powierzchnie zajmują gleby III kl. Strefa w całości położona w zlewni Brdy.

Gęstość zaludnienia jest wysoka - 59,0 osób/km². Dla sześciu analizowanych stref jest to druga najwyższa wartość.

1.4.2. Kierunki polityki przyrodniczej

W strefie tej z uwagi na położenie w zlewni chronionej Brdy priorytetem powinna być ochrona wód powierzchniowych. Obszar preferowany do rozwoju rolnictwa ekologicznego oraz przetwórstwa opartego o nieuciążliwe technologie. Obowiązują następujące ustalenia:

- zakaz zrzutu nieoczyszczonych ścieków do wód powierzchniowych;
- zakaz zmiany sposobu użytkowania łąk i pastwisk położonych na glebach organicznych i mineralno-organicznych;
- zakaz likwidacji oczek wodnych i wszelkich mokradeł;
- zakaz lokalizacji inwestycji będących źródłem skażenia wód;
- na terenach rolnych wprowadzenie ograniczenia w nawożeniu;
- w strefach działów wodnych wprowadzenie zalesień ochronnych;
- kształtowanie zadrzewień i zakrzewień śródpolnych;
- utrzymanie gruntów ornych III kl. dla funkcji rolniczej;
- użytki rolne na glebach słabych V, VI kl. oraz rolniczo nieprzydatnych, wskazuje się pod zalesienie lub na inne cele nierolnicze.

1.4.3. Kierunki polityki kulturowej

W zakresie dziedzictwa kulturowego w Strefie IV południowo-wschodniej ochronie podlegają:

- jeden zabytek architektury wpisany do rejestru zabytków - kościół z przykościelnym cmentarzem w Ględowie (A-98);
- zabytki ujęte w ewidencji konserwatorskiej:
  - 8 obiektów budownictwa (Ględowo - 5, Jęczniki Wielkie -1, Wierzchowo - 1, Wierzchowo-Dworzec - 1);
  - 2 zespoły zabudowy folwarcznej (Jęczniki Małe, Wierzchowo-Dworzec);
  - 10 cmentarzy;
- 3 miejscowości (Ględowo, Jęczniki Wielkie, Wierzchowo) objęte strefami ochrony konserwatorskiej historycznego centrum wsi;
- 1 miejscowość (Jęczniki Małe) z historycznym, podlegającym ochronie układem drogowym;
- 33 stanowiska archeologiczne w 21 strefach W.II. częściowej ochrony arche-

ologiczno-konserwatorskiej;

- 81 stanowisk archeologicznych w 77 strefach W.III. ograniczonej ochrony archeologiczno-konserwatorskiej.

Dla miejscowości Głędowo, Jęczniki Wielkie, Wierzchowo należy wykonać opracowania historyczno-ruralistyczne, które powinny określić walory kulturowo-przestrzenne wsi oraz zasady ich ochrony. W miejscowości Jęczniki Małe proponuje się chronić historyczny przebieg drogi.

Pozostałe kierunki zagospodarowania powinny być zgodne z ustaleniami określonymi w części II niniejszego opracowania oraz z obowiązującym prawem.

1.4.4. **Możliwości rozwoju**

W obrębie tej strefy przeanalizowano trzy miejscowości:

- Głędowo
- Jęczniki Wielkie
- Wierzchowo wieś

W tej grupie duże możliwości rozwoju stwierdzono w miejscowości Głędowo, położonej w strefie przymiejskiej Człuchowa, na południe od linii kolejowej.

Dla miejscowości Jęczniki Wielkie i Wierzchowo stwierdzono małe możliwości rozwoju. Rozwój tej pierwszej ogranicza od północy bezpośrednie sąsiedztwo jeziora Jęczniki, od wschodu przebieg drogi nr 25 Koszalin - Bydgoszcz oraz od zachodu gleby chronione klasy III.

Wieś Wierzchowo od południa ogranicza linia kolejowa, a od północy tereny podmokłe.

Północno-zachodnie obszary jednostki wskazuje się pod rozwój energetyki wiatrowej.

1.4.5. **Kierunki zagospodarowania**

- Zrównoważone zagospodarowanie winno uwzględniać:
  - przyrost ludności o ok. 180 osób,
  - przyrost gospodarstw domowych z 650 obecnie do ok. 980,
  - kierunkową liczbę osób w wieku produkcyjnym ok. 1480,
  - kierunkową liczbę osób w wieku poprodukcyjnym ok. 410,
  - kierunkową liczbę osób w wieku przedprodukcyjnym ok. 560,
  - minimalną powierzchnię terenów mieszkaniowych netto - 98 ha.
- W obrębie strefy wyznacza się:
  - ośrodki wzrostu wskazane do rozwoju: jako miejscowość przymiejska - Głędowo; jako miejscowości wielofunkcyjne - Wierzchowo i Wierzchowo Dworzec;
  - osiedla i osady o ustabilizowanym rozwoju jako miejscowości o funkcji rolniczej i obsługi rolnictwa: Jęczniki Wielkie, Jęczniki Małe, Mąkowo, Łężek;
  - rejon rozwoju rozproszonej energetyki ze źródeł odnawialnych (w tym *farma fotowoltaiczna w miejscowości Jęczniki Wielkie*).

- *tereny rekreacyjne nad jeziorami: jez. Jęczniki (w miejscowości Jęczniki Małe) oraz jez. Niwskie.*

1.5. Strefa V południowa

1.5.1. Charakterystyka strefy

Strefa obejmuje 5 obrębów geodezyjnych: Bukowo, Dębница, Mosiny, Skarszewo, oraz Płonica. W skład strefy wchodzi 8 miejscowości o łącznej liczbie mieszkańców 1557, co stanowi 15% ludności całej gminy.

Teren ten zajmuje niewielką, w stosunku do pozostałych stref, powierzchnię, i charakteryzuje się małą liczbą mieszkańców. Powierzchnia strefy wynosi 5846,7 ha, tj. 16,2% powierzchni ogólnej gminy. W strefie tej lasy stanowią 17,6%. Występuje tu bardzo mało zbiorników wodnych - zajmują one niespełna 0,7% powierzchni, natomiast 6,0% pokryte jest przez łąki trwałe i pastwiska. Dominującą formą użytkowania są grunty orne stanowiące 66,6% powierzchni ogólnej strefy.

Strefa V o stosunkowo dobrych glebach (zwłaszcza obszar okolic Bukowa i Mosin gdzie przeważają gleby III kl.) ma charakter typowo rolniczy. Monotonię krajobrazu urozmaica niewielki fragment lasu zlokalizowany w zachodniej części strefy, oraz zatorzona dolina z ciekami (dopływ Kamionki) przepływającym przez jezioro Mąkowo. Strefa V w zdecydowanej większości położona jest w zlewni Brdy, jedynie okolice Mosin leżą w zlewni Gwdy.

W strefie tej notuje się najniższy, wśród sześciu stref, wskaźnik gęstości zaludnienia, wynoszący 32,6 osób/km².

1.5.2. Kierunki polityki przyrodniczej

W strefie tej z uwagi na położenie w zlewni chronionej Brdy priorytetem powinna być ochrona wód powierzchniowych. Obszar preferowany do rozwoju rolnictwa ekologicznego oraz przetwórstwa opartego o nieuciążliwe technologie. Powinny obowiązywać następujące ustalenia:

- zakaz zrzutu nieoczyszczonych ścieków do wód powierzchniowych;
- zakaz zmiany sposobu użytkowania łąk i pastwisk położonych na glebach organicznych i mineralno-organicznych;
- na terenach rolnych wprowadzenie ograniczeń w nawożeniu;
- w strefach działów wodnych i obszarach źródlisk, wzdłuż cieków wprowadzenie zalesień ochronnych;
- kształtowanie zadrzewień i zakrzewień śródpolnych;
- utrzymanie gruntów ornych III kl. dla funkcji rolniczej;
- użytki rolne na glebach słabych V, VI kl. oraz rolniczo nieprzydatnych, przeznacza się pod zalesienie lub na inne cele nierolnicze;
- dopuszcza się lokalizacje elektrowni wiatrowych.

1.5.3. Kierunki polityki kulturowej

W zakresie dziedzictwa kulturowego w Strefie V południowej ochronie podlegają:

- jeden zabytek architektury wpisany do rejestru zabytków - kościół z przykościelnym cmentarzem w Dębнице (A-1831);

- zabytki ujęte w ewidencji konserwatorskiej:
  - 9 obiektów budownictwa (Dębница - 8, Mosiny -1),
  - 1 zespół zabudowy folwarcznej (Bukowo Człuchowskie),
  - 2 parki (Dębница, Bukowo Człuchowskie),
  - 8 cmentarzy;
- 3 miejscowości (Bukowo, Dębница, Mosiny) objęte strefami ochrony konserwatorskiej historycznego centrum wsi;
- 1 stanowisko archeologiczne w 1 strefie W. pełnej ochrony archeologiczno-konserwatorskiej, wpisane do rejestru zabytków województwa pomorskiego;
- 13 stanowisk archeologicznych w 12 strefach W.II. częściowej ochrony archeologiczno-konserwatorskiej;
- 82 stanowiska archeologiczne w 77 strefach W.III. ograniczonej ochrony archeologiczno-konserwatorskiej.

Dla miejscowości Bukowo, Dębница, Mosiny należy wykonać opracowania historyczno-ruralistyczne, które powinny określić walory kulturowo-przestrzenne wsi oraz zasady ich ochrony.

Pozostałe kierunki zagospodarowania powinny być zgodne z ustaleniami określonymi w części II niniejszego opracowania oraz z obowiązującym prawem.

1.5.4. Możliwości rozwoju

W obrębie tej strefy przeanalizowano pięć miejscowości:

- Bukowo
- Dębница
- Mosiny
- Płonica
- Skarszewo

Dla większości miejscowości w tej grupie, czyli dla Bukowa, Dębnicy, Mosin i Płonicy stwierdzono mało możliwości rozwoju. Rozwój Bukowa, położonego na południowych obrzeżach gminy, ograniczony jest występowaniem gleb chronionych klasy III.

Dębница, położona w strefie przymiejskiej Człuchowa, od południa ograniczona jest terenami podmokłymi.

Rozwój miejscowości Mosiny i Płonica ograniczony jest zatorfioną doliną cieku oraz glebami chronionymi klasy III.

Niewielka miejscowość Skarszewo o rozproszonej zabudowie, ma potencjalnie duże możliwości rozwoju przez dopełnianie istniejącej zabudowy.

Wschodnią część obszaru wskazuje się na lokalizację farm elektrowni wiatrowych.

1.5.5. Kierunki zagospodarowania

- Zrównoważone zagospodarowanie winno uwzględniać:
  - przyrost ludności o ok. 120 osób,

- przyrost gospodarstw domowych z 448 obecnie do ok. 680,
  - kierunkową liczbę osób w wieku produkcyjnym ok. 1020,
  - kierunkową liczbę osób w wieku poprodukcyjnym ok. 290,
  - kierunkową liczbę osób w wieku przedprodukcyjnym ok. 390,
  - minimalną powierzchnię terenów mieszkaniowych netto - 68 ha.
- W obrębie strefy wyznacza się:
    - ośrodki wzrostu wskazane do rozwoju: jako miejscowość przymiejska - Dębница;
    - osiedla i osady o ustabilizowanym rozwoju: jako miejscowości o funkcji rolniczej i obsługi rolnictwa: Mosiny, Płonica, Bukowo, Bukowo Człuchowskie, Mirogńew, Skarszewo; jako miejscowość o potencjalnej funkcji turystycznej - Przytok;
    - rejon rozwoju rozproszonej energetyki ze źródeł odnawialnych.

1.6. Strefa VI zachodnia

1.6.1. Charakterystyka strefy

Strefa obejmuje 4 obręby geodezyjne: Biskupnica, Barkowo, Chrząstowo i Jaromierz, w tym 8 miejscowości o łącznej liczbie mieszkańców 1432, co stanowi tylko 14% ludności całej gminy.

Powierzchnia strefy wynosi 6222,6 ha, czyli 17,3% powierzchni ogólnej gminy. W strefie tej lasy zajmują 32,8%, wody powierzchniowe - 1,4%, a 7,0% łąki i pastwiska. Ponad połowę powierzchni strefy - 53% zajmują grunty orne.

Strefa VI ma najbardziej urozmaicony charakter. Duże powierzchnie gruntów rolnych rozdzielone są kompleksami leśnymi. Stosunkowo dobrze rozwinięta jest sieć drobnych cieków. Liczne obniżenia wypełnia roślinność łąkowo - bagienna. Południową część strefy przecina trasa komunikacyjna Elbląg - Gorzów Wlk., charakteryzująca się dużym natężeniem ruchu kołowego. Strefa VI w całości położona jest w zlewni Gwdy. W planie zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego obszary leśne zlokalizowane w omawianej strefie proponowane są do objęcia ochroną.

Gęstość zaludnienia jest stosunkowo niska, wynosi 35,0 osób/km².

1.6.2. Kierunki polityki przyrodniczej

Strefa VI, najbardziej zróżnicowana pod względem możliwości rozwoju, preferowana jest do rozwoju wielofunkcyjnego z zachowaniem zasad ochrony środowiska. W strefie tej obowiązują następujące ustalenia:

- zakaz zrzutu nieoczyszczonych ścieków do wód powierzchniowych;
- poprawa jakości wód rzeki Chrząstawy;
- zakaz zmiany sposobu użytkowania łąk i pastwisk położonych na glebach organicznych i mineralno-organicznych;
- zakaz likwidacji torfowisk i mokradeł;

- rekultywacja „dzikich” wysypisk.

1.6.3. Kierunki polityki kulturowej

W zakresie dziedzictwa kulturowego w Strefie VI zachodniej ochronie podlegają:

- jeden zabytek architektury wpisany do rejestru zabytków - kościół w Barkowie (A-1819);
- zabytki ujęte w ewidencji konserwatorskiej:
  - 15 obiektów budownictwa (Barkowo - 6, Biskupnica - 5, Chrzastowo - 3, Jaromierz - 1),
  - 1 zagroda młynarska (Barkowo),
  - 10 cmentarzy;
- 4 miejscowości (Barkowo, Biskupnica, Chrzastowo, Jaromierz) objęte strefami ochrony konserwatorskiej historycznego centrum wsi,
- 7 stanowisk archeologicznych w 7 strefach W. pełnej ochrony archeologiczno-konserwatorskiej, wpisane do rejestru zabytków województwa pomorskiego;
- 3 stanowiska archeologiczne w 3 strefach W.I. pełnej ochrony archeologiczno-konserwatorskiej;
- 15 stanowisk archeologicznych w 15 strefach W.II. częściowej ochrony archeologiczno-konserwatorskiej;
- 66 stanowisk archeologicznych w 66 strefach W.III. ograniczonej ochrony archeologiczno-konserwatorskiej;
- 1 strefa ochrony konserwatorsko-krajobrazowej wokół stref bezwzględnej ochrony archeologicznej

Strefa VI zachodnia obfituje w niezwykle cenne stanowiska archeologiczne, co wymaga w polityce przestrzennej gminy odrębnego potraktowania i szczególnej kompleksowej ochrony w zakresie zasobów dziedzictwa kulturowego.

Obszar ten, jak również pozostałe stanowiska archeologiczne wpisane do rejestru zabytków stanowić mogą mocny ruszt systemu turystyki sieciowej, w tym specjalistycznej, dla miłośników wartości dziedzictwa kulturowego.

Dla miejscowości Barkowo, Biskupnica, Chrzastowo, Jaromierz należy wykonać opracowania historyczno-ruralistyczne, które powinny określić walory kulturowo-przestrzenne wsi oraz zasady ich ochrony.

Pozostałe kierunki zagospodarowania powinny być zgodne z ustaleniami określonymi w części II niniejszego opracowania.

1.6.4. Możliwości rozwoju

W obrębie tej strefy przeanalizowano cztery miejscowości:

- Barkowo
- Biskupnica
- Chrzastowo
- Jaromierz

Dla dwóch miejscowości z tej grupy, Barkowa i Biskupnicy, stwierdzono średnie możliwości rozwoju. Dla Biskupnicy głównym ograniczeniem są gleby chronione klasy III oraz płytkie obniżenie z glebami pochodzenia organicznego i sieć drobnych rowów.

Dla Barkowa, przez które przebiega droga krajowa nr 22, głównym ograniczeniem rozwoju jest projektowana obwodnica oraz zatorfiona dolina cieku przebiegającego przez środek miejscowości.

Dwie pozostałe miejscowości, Chrząstowo i Jaromierz, mają małe możliwości rozwoju. Jaromierz, położony przy drodze krajowej nr 22, ograniczają od wschodu tereny leśne, a od zachodu podmokłe płytkie obniżenia.

Rozwój Chrząstowa, położonego wzdłuż drogi krajowej nr 22 ograniczają gleby chronione klasy III oraz rozległa dolina Chrząstawy ze stromymi krawędziami.

1.6.5. Kierunki zagospodarowania

- Zrównoważone zagospodarowanie winno uwzględniać:
  - przyrost ludności o ok. 110 osób,
  - przyrost gospodarstw domowych z 414 obecnie do ok. 620,
  - kierunkową liczbę osób w wieku produkcyjnym ok. 940,
  - kierunkową liczbę osób w wieku poprodukcyjnym ok. 260,
  - kierunkową liczbę osób w wieku przedprodukcyjnym ok. 360,
  - minimalną powierzchnię terenów mieszkaniowych netto - 62 ha.
- W obrębie strefy wyznacza się rejon korytarza transportowego wzdłuż drogi krajowej nr 22.
- W obrębie strefy wyznacza się:
  - ośrodki wzrostu wskazane do rozwoju: jako miejscowość przymiejska - Jaromierz; jako miejscowości wielofunkcyjne: Barkowo, Chrząstowo;
  - osiedla i osady o ustabilizowanym rozwoju: jako miejscowości o funkcji rolniczej i obsługi rolnictwa: Gębarzewo, Chrząstówko; jako miejscowość o potencjalnej funkcji turystycznej - Biskupnica;
  - rejony rozwoju rozproszonej energetyki ze źródeł odnawialnych (*w tym biogazownia w miejscowości Jaromierz, farma fotowoltaiczna w miejscowości Barkowo*);
  - tereny rekreacyjne nad Jeziorem Wielzijdz.

CZĘŚĆ IV

SYNTEZA USTALEŃ STUDIUM

1. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz przeznaczeniu terenów

Zadania ponadlokalne celu publicznego wraz z zadaniami o znaczeniu lokalnym stanowią główny instrument realizacji polityki przestrzennej miasta z zachowaniem zasady zrównoważonego rozwoju. Zasady rozumianej jako utrzymywanie względnej równowagi funkcjonalno-przestrzennej między: ekologiczną, społeczną i ekonomiczną sferą rozwoju miasta. W tym kontekście, na terenie gminy Człuchów przewiduje się szereg działań podejmowanych w zakresie:

- rozwoju funkcji społecznych,
- rozwoju funkcji mieszkaniowej,
- rozwoju funkcji gospodarczych,
- rozwoju funkcji kulturowych,
- systemu ochrony przyrody i kształtowania terenów zielonych.

Analiza uwarunkowań oraz identyfikacja zadań o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym przyczyniła się do wyznaczenia w studium następujących obszarów kontynuacji i rozwoju funkcji:

- mieszkaniowej,
- mieszkaniowo-usługowej,
- usługowej,
- przemysłowej,
- terenów górniczych,
- elektrowni wiatrowych,
- *innych urządzeń wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych,*
- zalesień,
- rekreacyjnej.

2. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone spod zabudowy

Kierunki zagospodarowania oraz użytkowania terenów determinowane są przez cechy środowiska naturalnego, historyczny rozwój sieci osadniczej w otoczeniu miasta Człuchowa oraz rozwój infrastruktury technicznej głównie komunikacyjnej.

W studium wyróżniono kierunki dotyczące zagospodarowania i użytkowania terenów w zakresie:

- obszarów rozwoju zabudowy mieszkaniowej,
- obszarów rozwoju zabudowy mieszkaniowo-usługowej,
- obszarów rozwoju zabudowy usługowej,
- obszarów rozwoju zabudowy przemysłowej, *w tym związanej z eksploatacją surowców naturalnych,*

- obszarów i terenów górniczych,
- obszarów lokalizacji *urządzeń wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych*,
- obszarów wskazanych do zalesień,
- obszarów wskazanych do rozwoju rekreacji.

Dla każdego z tych obszarów zostały sformułowane kierunki rozwoju oraz wskaźniki zagospodarowania. Ponadto zostały określone ograniczenia w lokalizacji zabudowy.

3. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody i krajobrazu kulturowego

W granicach gminy Człuchów w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego i jego zasobów przewiduje się zachowanie istniejących form prawnej ochrony przyrody. Proponuje się wprowadzenie nowych obszarów do objęcia prawną ochroną:

- wyróżnionego w koncepcji osnowy ekologicznej województwa płata ekologicznego lasów szczecinecko-koczalskich o randze ponadregionalnej;
- użytki ekologiczne „Wyspy na jeziorze Krępsko”, położone w obrębie korytarza pojeziernego - północnego o znaczeniu ponadregionalnym;
- rezerваты przyrody na jeziorach: Linowskim i Kłodzko Małe;

4. Obszary oraz zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

W granicach administracyjnych gminy Człuchów występują obszary objęte prawną ochroną na podstawie przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Są to obiekty i stanowiska archeologiczne wpisane do rejestru wojewódzkiego konserwatora zabytków. W studium wskazano nowe obiekty i obszary do objęcia ochroną w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Są to:

- stanowiska archeologiczne wskazane do objęcia ścisłą ochroną konserwatorską w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,
- obiekty, obszary, stanowiska archeologiczne i strefy ochrony archeologicznej do ochrony konserwatorskiej w miejscowych planach.

5. Kierunki rozwoju systemów komunikacji

Komunikacja drogowa

Poniżej przedstawiono docelowy układ drogowy dla gminy z uwzględnieniem klas technicznych.

Nadrzędny układ dróg w gminie:

- droga krajowa nr 22 relacji Gorzów Wlk. - Człuchów - Chojnice - Malbork - Elbląg - granica państwa, w parametrach drogi głównej przyspieszonej GP (wariant I).
- droga krajowa nr 25 relacji Bydgoszcz - Człuchów - Koszalin w klasie drogi głównej przyspieszonej GP,
- droga wojewódzka nr 188 relacji Człuchów - Debrzno - Złotów - Piła w klasie drogi głównej G,
- droga wojewódzka nr 201 relacji Gwda Mała - Czarne - Barkowo w klasie drogi zbiorczej Z.

Drogi układu nadrzędnego zapewniają połączenie miasta i gminy Człuchów na szczeblu:

- europejskim i krajowym:
  - z drogi krajowej nr 25 - korytarz europejski E28 na drodze krajowej nr 6 i E261 na drodze krajowej nr 5,
  - z drogi krajowej nr 22 - korytarz europejski E65 na drodze krajowej nr 3 i E75 na drodze krajowej nr 1z innymi miastami w Europie i Polsce.
- regionalnym:
  - drogi wojewódzkie nr 188 i 201 z innymi ośrodkami w województwie i regionie.

Podstawowy układ dróg w gminie:

- droga powiatowa nr 2521 G w klasie drogi Z (Człuchów /ul. Sienkiewicza/ - Kiełpinek - Polnica - DW nr 212),
- droga powiatowa 2505 G w klasie Z (Kołodowo - droga powiatowa nr 2520 G),
- droga powiatowa nr 2546 G w klasie Z (Barkowo - Debrzno),
- droga gminna nr 236024 G w klasiedrogi Z,
- droga gminna nr 236020 G w klasiedrogi Z,
- droga gminna nr 236007 G w klasie drogi Z (Głędowo - Rychnowy),
- droga gminna nr 230005 G w klasiedrogi Z (Rychnowy - Kiełpin),
- droga gminna nr 236002 G w klasie drogi Z (Kiełpin - Kiełpinek).

Drogi układu podstawowego stanowią dopełnienie układu nadrzędnego. Zapewniają podstawowe połączenia o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym miejscowości w gminie z innymi miejscowościami w gminie i powiecie.

Uzupełniający układ dróg tworzą pozostałe drogi powiatowe i gminne. Ze względu na znaczenie poszczególnych dróg proponuje się docelowe parametry techniczne:

- droga powiatowa nr 2534 G w klasie drogi L (Stołczno-Krępsk-Chrzastowo),
- droga powiatowa nr 2555 G w klasie drogi L (Mosiny-Bukowo),
- droga powiatowa 2556 G w klasie L (DK nr 25 - Wierzchowo - Bukowo - DP nr 2557 G),
- droga powiatowa nr 2557 G w klasie L (Mosiny - Stare Gronowo),
- droga powiatowa nr 2515 G w klasie L (DP nr 2505G - Szczytno - DK nr 25),
- droga powiatowa nr 2524 G w klasie L (DW nr 212 - Nieżywieć - Brzeźno),
- droga powiatowa nr 2538 G w klasie D (Człuchów, ul. Traugutta - Sieroczyn),
- droga powiatowa 2553 G w klasie D (Dębница - Skarszewo),
- droga powiatowa nr 2554 G w klasie D (Przytok - Bukowo),
- droga powiatowa nr 2519 G w klasie D (DW nr 212 - Stara Rogoźnica - Polnica),
- droga powiatowa nr 2518 G w klasie D (Sępólno - Czosnowo - Polnica),
- droga powiatowa nr 2520 G w klasie D (DP nr 2521G - Murzynowo - DP nr 2505 G)
- droga powiatowa nr 2522 G w klasie D (DP nr 2521 G - Kiełpin)
- droga powiatowa nr 2523 G w klasie D (Krzyżanki - Rychnowy),
- droga gminna 236009 G w klasie L (Skarszewo - Jęczniki Wielkie),
- droga gminna 236034 G w klasie L (Krępsk - droga gminna nr 236033 G),
- droga gminna nr 236033 G w klasie L (droga gminna nr 236034 G - Dobojewo),
- droga gminna nr 236032 G w klasie L (droga gminna 236034 G - Biskupnica),
- droga gminna nr 236027 G w klasie L (Kołodowo - Sieroczyn),
- droga gminna nr 236004 G w klasie L (Czarnoszyce - Krzyżanki).

Drogi te odgrywają znaczenie na szczeblu lokalnym.

Dla pozostałych, niewymienionych wyżej, dróg powiatowych i gminnych przedstawionych na mapie kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy proponuje się parametry techniczne D. Drogi te składają się na **uzupełniający system drogowy** gminy.

Linie kolejowe

Adaptuje się przebieg linii kolejowych o podstawowym znaczeniu dla województwa pomorskiego wraz z lokalizacją stacji i przystanków kolejowych znajdujących się na terenie gminy:

- trasę linii kolejowej, dwutorowej relacji Piła - Chojnice - Tczew, mającą połączenie z trasą Berlin - Poznań i Katowice - Gdynia,
- trasę linii kolejowej relacji Runowo Pomorskie - Szczecinek - Czarne - Człuchów - Chojnice, na której kursują pociągi bezpośredniej relacji Szczecin - Tczew;

Utrzymuje się trasę linii kolejowej znaczenia miejscowego relacji Człuchów - Polnica, która na stacji kolejowej Człuchów łączy się z linią kolejową relacji Runowo Pomorskie - Chojnice.

Adaptuje się lokalizację stacji i przystanków kolejowych znajdujących się na linii kolejowej znaczenia pierwszorzędnej relacji Piła - Chojnice - Tczew znajdujących się na terenie gminy, w miejscowościach: Bukowo Człuchowskie i Wierzchowo Człuchowskie.

Wszystkie linie kolejowe są niedociążone. Istnieje możliwość zwiększenia liczby pociągów na wszystkich liniach kolejowych oraz zwiększenia ilości przewożonych towarów.

Ruch pieszy i rowerowy

Ustala się, że na terenach zwartej zabudowy wzdłuż wszystkich dróg krajowych, wojewódzkich, powiatowych i gminnych dla ruchu pieszego będą wyznaczone i urządzone ciągi piesze (chodniki oświetlone światłem elektrycznym).

Dla ruchu rowerowego wyznacza się następującą sieć tras rowerowych:

trasy międzyregionalne:

- nr 12 - Trasa Zamków Polski Północnej: Szczecinek (województwo zachodniopomorskie) - Czarne - Człuchów - Chojnice (z odgałęzieniem Silno - Tuchola)
  - Konarzyny - Bytów - Sulęczyno - Kościerzyna - Stara Kiszewa - Skarszewy
  - Tczew - Malbork - Sztum - Gniew - Pieniążkowo - Grudziądz (województwo kujawsko-pomorskie);
- nr 16 - „Naszyjnik Północy”: Biały Bór (województwo zachodniopomorskie) - Człuchów - Konarzyny - Laska i Lubnia (gmina Brusy) - Karsin - Czersk - Tuchola (województwo kujawsko-pomorskie);

trasy regionalne:

- nr 130: Kościerzyna - Karsin - Brusy - Chojnice - Człuchów - Debrzno (na odcinku Chojnice - Człuchów przebieg zgodny z trasą międzyregionalną nr 12, na odcinku Człuchów - Debrzno przebieg zgodny z trasą regionalną nr 133);
- nr 133: Człuchów - Debrzno; **ponadlokalne**

trasy/szlaki pieszo-rowerowe:

- nr 1 - „Szlakiem komturów człuchowskich”: Człuchów - Skórzewo - Biskupnica - Chrzastowo - Chrzastówko - Słupia - Myśligoszcz - Debrzno;
- nr 5 - „Chrobotkowa”: Przechlewo - Imielno - Płaszczycza - Polnica - Człuchów;

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Człuchów.

- nr 6 - „Głazów narzutowych”: Przechlewo - Dolinka - Rzeczenica - Grodzisko
  - Olszanowo - Biskupnica - Skórzewo - Człuchów;
- nr 8 - „Dwóch serc”: Człuchów - Skórzewo - Biskupnica - Chrzastowo - Chrzastówko - Człuchów;
- nr 9 - „Niedzielną”: Człuchów - Polnica - Czarnoszyce - Charzykowy - Nieżywiec - Krzyżanki - Człuchów;
- nr 10 - „Jagodowa”: Człuchów - Skórzewo - Nowosiółki - Marysin - Wandzin - Płaszczycza - Lisewo - Dobrzyń - Rybakówka - Krępsk - Skórzewo - Człuchów;
- nr 11 - „Wokół jezior”: Człuchów - Skórzewo - Krępsk - Rybakówka - Szczytno - Dolinka - Koprzywnica - Rzewnica - Gwieździn - Garsk - Krępsk - Człuchów;
- nr 13 - „Hetmana Koniecpolskiego”: Człuchów - Skórzewo - Krępsk - Olszanowo - Łoża - Raciniewo - Domisław - Czarne;

trasy lokalne:

- Jaromierz - Człuchów,
- wokół jeziora Rychnowskiego

Wszystkie trasy rowerowe powinny posiadać oznakowanie oraz właściwą nawierzchnię dla ruchu rowerowego.

6. Kierunki rozwoju infrastruktury technicznej

Zaopatrzenie w wodę

Studium przewiduje objęcie wszystkich mieszkańców gminy Człuchów siecią wodociągową. Docelowa sieć wodociągowa powinna funkcjonować w oparciu o zmodernizowane istniejące ujęcia wody oraz o projektowane.

Kanalizacja sanitarna

Studium w zakresie odprowadzania ścieków zakłada przyłączenia do zbiorczej sieci kanalizacyjnej wszystkich miejscowości w gminie. Priorytetem jest wyposażenie w zbiorczą sieć kanalizacyjną zabudowań znajdujących się w miejscowościach włączonych w aglomerację Człuchowa. W aglomeracji znalazły się: *Brzeźno (wieś), Brzeźno (osada), Bukowo Człuchowskie, Czarnoszyce, Dąbki, Dębica, Dobojewo, Głędowo, Grzybowo (część wsi Polnica), Jęczniki Małe, Jęczniki Wielkie, Kiełpin, Kiełpinek, Kołdowo, Krępsk, Krzyżanki, Kujanki, Nieżywiec, Nowosiółki, Piaskowo, Płonica, Polnica, Polniczka, Rychnowy, Sieroczyn, Skarszewo, Stołczno i Wierzchow-Dworzec*. W następnej kolejności przewiduje się włączenie do sieci następujące miejscowości: Jaromierz, Chrzastowo, Barkowo, Biskupnica.

Pozostałe miejscowości powinny być sukcesywnie wyposażane w sieć kanalizacyjną. Jako pierwsze powinny zostać przyłączone ośrodki o najwyższej dynamice rozwoju. Ścieki z terenu gminy Człuchów trafiają do oczyszczalni w Człuchowie.

Gospodarka odpadami

W zakresie gospodarki odpadami, przewiduje się, że po roku 2009 odpady z obszaru gminy trafią będą do punktu odzysku i unieszkodliwiania odpadów na terenie Zakład Zagospodarowania odpadów „Nowy Dwór” w Nowym Dworze. Polityka gospodarki odpadami została określona szczegółowo w Planie Gospodarki Odpadami dla gminy Człuchów na lata 2010 - 2013 z perspektywą na lata 2014-2018 uchwalonym przez Radę Gminy Człuchów Uchwałą nr XLV/319/10 z 30 marca 2010 r. Przewiduje się monitoring zlikwidowanego w 2009 r. mogiłnika w miejscowości Jęczniki Małe.

Według Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Pomorskiego (2022) – Uchwała Nr 321/XXX/16 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 29 grudnia 2016 r. gmina Człuchów jest położona w regionie południowym z pięcioma Regionalnymi Instalacjami Przetwarzania Odpadów Komunalnych: RIPOK Nowy Dwór, RIPOK Stary Las, RIPOK Przechlewo RIPOK Gostomie, RIPOK Kos-Eko

Elektroenergetyka

Istniejąca sieć elektroenergetyczna na terenie gminy Człuchów zaspokaja bieżące i planowane zapotrzebowanie w energię elektryczną mieszkańców gminy. W przypadku realizacji farm elektrowni wiatrowych na terenie gminy może wystąpić potrzeba rozbudowy sieci elektroenergetycznej niezbędnej do zapewnienia możliwości odbioru wytwarzanej energii. Przewiduje się modernizację linii elektroenergetycznej 110 kV Człuchów - Chojnice.

Zaopatrzenie w gaz i energetyka ciepła

W studium przewiduje się wykorzystanie gazu w energetyce ciepłej. Rozbudowa i włączanie kolejnych miejscowości do systemu gazowniczego uwarunkowane jest względami ekonomicznymi. Pozostałe gospodarstwa nie włączone do zbiorczej sieci gazowej ogrzewane będą z indywidualnych źródeł ciepła.

7. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i ustaleniami programów, o których mowa w art. 48 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym

Zadania rządowe stanowiące inwestycje ponadlokalnych celów publicznych

W granicach administracyjnych gminy Człuchów nie występują zadania rządowe stanowiące inwestycje ponadlokalnych celów publicznych, znajdujące się w rejestrze programów rządowych, o których mowa w przepisach ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. W gminie nie występują również zadania ujęte w Programie Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko - Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013.

Zadania ponadlokalnych celów publicznych o znaczeniu wojewódzkim - Plan zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego

Zadania ponadlokalnych celów publicznych o znaczeniu wojewódzkim ujęte w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego:

- Pakiet działań wzmacniających korytarz transportowy południowy - rozbudowa DW nr 188 na odcinku Człuchów – Debrzno
- Budowa i modernizacja kanalizacji sanitarnej wraz z budową układów tłocznych i modernizacją przepompowni ścieków w ramach aglomeracji ściekowych powyżej 2.000 RLM, w tym: Człuchów.

Zadania ponadlokalnych celów publicznych o znaczeniu powiatowym

W dokumencie Partnerska Strategia Rozwoju Powiatu Człuchowskiego na lata 2006 - 2010 w II czasookresie obejmującym lata 2007 - 2013 znalazły się następujące zadania

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Człuchów:

przewidziane do realizacji na terenie gminy Człuchów:

- modernizacja dróg powiatowych służących restrukturyzacji terenów rolnych,
- podnoszenie standardów obiektów edukacyjnych, ochrony zdrowia i publicznej infrastruktury turystycznej,
- rozwój sieci dostępu do informacji i upowszechnianie z korzystania z Internetu do kontaktów Obywatel - Urząd.

8. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² oraz obszary przestrzeni publicznej

Obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości

W gminie Człuchów nie wskazuje się obszarów wymagających przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości.

Obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m²

W granicach gminy Człuchów nie wskazuje się lokalizacji obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m².

Obszary przestrzeni publicznej

Na terenie gminy Człuchów w studium nie wyznacza się obszarów przestrzeni publicznych.

9. Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas ziemnych

W granicach administracyjnych gminy występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią. Zidentyfikowane zostały obszary zagrożenia powodzią wodą 1% i 10% (woda 100 i 10-letnia).

Na obszarze gminy występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią od rzeki Kamionki i rzeki Brdy.

10. Obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny

W gminie Człuchów nie występują obiekty i obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny.

11. Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady

W granicach administracyjnych gminy Człuchów nie występują pomniki zagłady i ich strefy ochronne w rozumieniu przepisów o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady.

12. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji

Na terenie gminy Człuchów nie wyznaczono obszarów wymagających przekształceń i rehabilitacji. Przewiduje się jedynie rekultywację składowiska odpadów w Kiełpinie po zakończeniu jego eksploatacji. Do rekultywacji przeznaczone są również tereny eksploatacji kruszywa naturalnego.

13. Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych

W granicach administracyjnych gminy Człuchów terenami zamkniętymi w rozumieniu przepisów geodezyjnych i kartograficznych są tereny kolejowe. Nie posiadają one prawnie wyznaczonej strefy ograniczonego użytkowania.

14. Inne obszary problemowe, w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania występujących w gminie

Za istotny obszar problemowy w gminie Człuchów należy uznać przebieg projektowanej obwodnicy miasta Człuchowa. Realizacja inwestycji polegająca na budowie obwodnicy w wariantcie przebiegającym na północ od miasta rodziła liczne konflikty społeczne i przestrzenne. Ze względu na zmiany przestrzenne polegające na naturalnym rozwoju miasta w jego granicach administracyjnych oraz tendencję rozwoju budownictwa na terenie gminy na obszarach przy granicach administracyjnych miasta realizacja obwodnicy w wariantcie północnym była zamierzeniem nieuzasadnionym.

Przewodniczący Rady Gminy
Elżbieta Santos

załącznik nr 2
do Uchwały Nr XXXVIII/352/18
Rady Gminy Człuchów
z dnia 19 czerwca 2018r.
w sprawie uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków
zagospodarowania przestrzennego gminy Człuchów

Uzasadnienie przyjętych rozwiązań w zmianie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Człuchów

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Człuchów to dokument własny gminy, sporządzony przez Wójta Gminy, na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz Uchwały Nr XV/139/16 Rady Gminy Człuchów z dnia 31 marca 2016 r. w sprawie przystąpienia do zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Człuchów.

Studium... nie jest przepisem gminnym i nie stanowi podstawy prawnej wydawanych w gminie decyzji administracyjnych. Jest natomiast wykładnią gminnej polityki przestrzennej i jedynym dokumentem, w którym gmina określa zasady rozwoju przestrzennego jako całości w swoich granicach administracyjnych, a ponadto ustalenia studium są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu planów miejscowych. Studium ma również na celu uporządkowanie informacji o gminie, zebranie danych o występujących i przyszłych uwarunkowaniach decydujących o rozwoju gminy Człuchów oraz wskazanie takich kierunków zagospodarowania i takich zasad polityki przestrzennej, aby jak najlepiej zharmonizować przyszły rozwój, wykorzystać posiadane szanse i spełnić oczekiwania społeczności gminy.

W 2013 roku Gmina Człuchów sporządziła i uchwaliła aktualizację całościową dotychczasowego dokumentu Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego (Uchwała Nr XLII/282/13 Rady Gminy Człuchów z dnia 19 sierpnia 2013r.). Studium to zostało zmienione Uchwałą Nr N/1/36/15 Rady Gminy Człuchów z dnia 25 marca 2015r. w sprawie uchwalenia Studium zmiany uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Człuchów głównie z powodu konieczności wprowadzenia do jego treści obszaru udokumentowanego złoża kopalin (złoża piasku skaleniowo-kwarcowego „Krzyżanki”, udokumentowane w 2012 r.). Ponadto w studium przewidziano niewielkie korekty obszarów wskazanych pod zainwestowanie oraz obszarów wskazanych pod zalesienie.

Aktualnie sporządzona zmiana studium dotyczy wybranych fragmentów obszaru gminy oraz wybranych zagadnień, które zostały wyraźnie wskazane w tekście studium. Wprowadzone zmiany wskazano w tekście szarym tłem, poprzez dodanie nowych treści, wykreślenie nieaktualnych lub wymianę istniejących zapisów studium na nowe, aktualne, zaś w części graficznej dodano nowe oznaczenia wprowadzone przedmiotową zmianą oraz usunięto oznaczenie granic Głównego Zbiornika Wód Podziemnych, który położony jest aktualnie poza granicami gminy Człuchów. Dokonano także zmian dokumentu wynikających ze zmiany przepisów prawa, między innymi wprowadzenia ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych oraz zmiany dokumentów polityki przestrzennej ponadlokalnej i lokalnej, między innymi Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Pomorskiego 2030 (z 2016 r.) czy Gminnego Programu

Opieki Nad Zabytkami (z 2015 r.). Ujednoliconą wersją, z wyróżnieniem wprowadzonych zmian, zastąpi dotychczasowy dokument.

Zmiany studium dotyczą w szczególności wprowadzenia korekt w zakresie udokumentowanych złóż surowców naturalnych, poprzez dodanie złoża „Rychnowy”, udokumentowanego w 2015r. i złoża „Rychnowy M”, udokumentowanego w 2017r. oraz korekty obszarów wskazanych w studium pod zainwestowanie: zgodnie z aktualnym stanem prawnym (zmiana granic terenu zamkniętego) i dodanie nowych terenów usługowych, jako powiększenie istniejących już terenów o takiej samej funkcji oraz wskazanie jednego terenu możliwej lokalizacji farmy fotowoltaicznej i nowych terenów pod zalesienie. Poza dokonanymi zmianami konkretnych fragmentów gminy w obszarze gminy kontynuowane będą dotychczasowe kierunki rozwojowe poszczególnych miejscowości, zgodnie z potrzebami mieszkańców gminy i użytkowników jej przestrzeni, w nawiązaniu do możliwości samorządu gminnego przy jednoczesnym zapewnieniu ochrony wartości środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego gminy, a w terenach rolniczej przestrzeni produkcyjnej dopuszcza się możliwość realizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł, przy określeniu jednocześnie ograniczeń w zakresie lokalizacji zabudowy o funkcji mieszkalnej w obszarze potencjalnego oddziaływania planowanych elektrowni wiatrowych. Realizacja kierunków polityki przestrzennej gminy pozwoli wykorzystać walory przestrzeni gminy, stworzy warunki inwestycyjne dla mieszkańców i potencjalnych inwestorów oraz zapewni racjonalny rozwój gminy. Ze względu na fakt, iż opracowanie zmiany studium dotyczy tzw. punktowych zmian studium - niewielkich fragmentów gminy, o powierzchni znikomej w skali obszaru całej gminy i dotyczy specyficznych zagadnień, takich jak wskazanie udokumentowanych złóż kopalin, zalesienia, wprowadzenie zagospodarowania zgodnego z faktycznym stanem zagospodarowania.

Odstąpiono od bilansowania terenów przeznaczonych pod zabudowę zgodnie z art. 10 ust. 5 i 7 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, w szczególności zabudowy mieszkaniowej, której nie dotyczą zmiany dokumentu studium. Jedynymi terenami wymagającymi pogłębionej analizy zasadności zmiany przeznaczenia terenu są obszary nowej zabudowy usługowej. W rejonie Sieroczyna, ze względu na położenie obszaru - w sąsiedztwie terenu o identycznej funkcji, jako uzupełnienie jej programu użytkowego (przewiduje się rozbudowę o obiekty: hotel, obiekty centrum rekreacyjnego typu park rozrywki czy tor kartingowy, itp.), w sytuacji zapotrzebowania na nowe miejsca pracy w gminie oraz zmieniające się potrzeby w zakresie usług a także fakt, iż jest to teren wnioskowany do zagospodarowania przez jej obecnego właściciela, przeznaczenie terenu na taką funkcję w tej lokalizacji uznaje się za korzystne dla gminy i zgodne z jej zapotrzebowaniem na usługi. Natomiast w przypadku obszaru w miejscowości Rychnowy zabudowa usługowa będzie z przeznaczeniem pod bazę kulturalno oświatową gminy: budowa ogólnodostępnych obiektów kulturalnych, obiektów o charakterze edukacyjnym, obiektów kultury fizycznej oraz obiektów sportu i rekreacji. Inwestycja dotyczy gruntów własności komunalnej gminy Człuchów, jest zgodna z planowanymi kierunkami rozwoju bazy kulturalno oświatowej gminy oraz nie narusza praw i własności osób trzecich.

Uznaje się zatem, iż sporządzenie bilansu terenów zabudowy w przedmiotowych zmianach studium jest bezzasadne ze względu na specyfikę planowanego przeznaczenia terenów oraz ich wielkość, która mieści się w wielkości ułamka procenta wszystkich terenów inwestycyjnych, a także brak wpływu na pozostałe obszary inwestycyjne i inne ustalenia dokumentu studium.

Realizacja kierunków polityki przestrzennej gminy pozwoli wykorzystać walory przestrzeni gminy, stworzy warunki inwestycyjne dla mieszkańców i potencjalnych inwestorów oraz

zapewni racjonalny rozwój gminy. Wskazane w studium kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy zabezpieczają potrzeby rozwojowe gminy w perspektywie kilkunastu najbliższych lat i są dostosowane do możliwości rozwojowych gminy.

Do projektu zmiany studium sporządzono prognozę oddziaływania na środowisko, która jest elementem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko zgodnie ustawą z dnia 03 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t. j. Dz. U. 2016 poz. 353, z późn. zm.), przeprowadzanej dla dokumentu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Projekt zmiany studium wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, w okresie od września do listopada 2017 r. został poddany opiniowaniu i uzgodniony z właściwymi organami wymienionymi w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Następnie projekt zmiany studium wraz z prognozą oddziaływania na środowisko był wyłożony do publicznego wglądu od 27.11.2017 r. do 27.12.2017 r., a dnia 18 grudnia 2017 r. odbyła się publiczna dyskusja nad przyjętymi w zmianie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Człuchów rozwiązaniami. Do projektu studium wyłożonego do publicznego wglądu wpłynęły dwie uwagi, z których jedna, dotycząca wprowadzenia do dokumentu udokumentowanego złoża kopaliny została uwzględniona, a druga pozostała nieuwzględniona. W wyniku uwzględnienia uwagi wprowadzono poprawki do projektu studium, wskazując na rysunku studium granice złoża „Rychnowy II” z przeznaczenie do eksploatacji oraz uzupełniając część tekstowa o niezbędne informacje w tym zakresie. Sporządzono także aneks do prognozy oddziaływania na środowisko i poddano projekt studium w niezbędnym zakresie powtórzeniu procedury formalno prawnej sporządzania dokumentu (ponowienie uzgodnień i opiniowania, ponowne wyłożenie do publicznego wglądu). W okresie II wyłożenie do publicznego wglądu od 09.04.2018r. do 10.05.2018r. a dnia 25 kwietnia 2017 r. odbyła się publiczna dyskusja nad przyjętymi w zmianie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Człuchów rozwiązaniami. W terminie wyznaczonym na składanie uwag (do dnia 4 czerwca 2018r.) wpłynęła jedna uwaga, dotycząca wprowadzenia do dokumentu obszaru zabudowy usługowej z przeznaczeniem pod bazę kulturalno oświatową gminy: budowa ogólnodostępnych obiektów kulturalnych, obiektów o charakterze edukacyjnym, obiektów kultury fizycznej oraz obiektów sportu i rekreacji. W wyniku uwzględnienia uwagi wprowadzono poprawki do projektu studium. W związku z faktem, iż uwaga dotyczy gruntów własności komunalnej gminy Człuchów, jest zgodna z planowanymi kierunkami rozwoju bazy kulturalno oświatowej gminy, pozostaje bez wpływu na inne ustalenia studium oraz nie narusza praw i własności osób trzecich nie zachodzi konieczność ponawiania procedury formalno - prawnej studium określonej w Ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym gminy.

Przewodniczący Rady Gminy

Elżbieta Antos

załącznik nr 3
do Uchwały Nr XXXVIII/352/18
Rady Gminy Człuchów
z dnia 19 czerwca
2018r.

w sprawie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania
przestrzennego gminy Człuchów

Rozstrzygnięcie dotyczące sposobu rozpatrzenia uwag wniesionych do projektu zmiany studium wyłożonego do publicznego wglądu

*Na podstawie art. 12 ust 1, w związku z art. art. 11 ust 12) ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o
planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t. j. Dz. U. z 2017r. poz. 1073, ze zm.)*

Rada Gminy Człuchów ustala, co następuje:

1. Projekt zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Człuchów był wyłożony do publicznego wglądu dwukrotnie, tj.:
  - 1) od 27.11.2017r. do 27.12.2017r., a termin wyznaczony na składanie uwag upłynął 18 stycznia 2018r.;
  - 2) od 09.04.2018r. do 10.05.2018r., a termin wyznaczony na składanie uwag upłynął 4 czerwca 2018r.
2. Podczas pierwszego wyłożenia do publicznego wglądu projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Człuchów złożono 2 pisma zawierające uwagi do ustaleń projektu studium:
  - 1) uwaga z dnia 15.12.2017r. (wpływ do Urzędu Gminy dnia 20.12.2017r.) złożona przez firmę „Babiński” Krzysztof Babiński z Łęga, dotycząca wprowadzenia do projektu studium obszaru udokumentowanego złoża piasku „Rychnowy II”, którego dokumentacja geologiczna została zatwierdzona dnia 6 grudnia 2017r.
  - 2) uwaga z dnia 11.02.2018r. (wpływ do Urzędu Gminy dnia 10.01.2018r.) złożona przez Piotra Kalinowskiego zam. w Charzykowach, dotycząca wprowadzenia terenu zabudowy mieszkaniowej w miejscowości Nieżywieć, kosztem występującego w tym miejscu terenu potencjalnej eksploatacji surowców mineralnych i zagospodarowania produkcyjno-gospodarczego.
3. Wójt Gminy Człuchów rozstrzygnął złożone uwagi i postanowił pierwszą z nich uwzględnić wprowadzając poprawki do projektu studium, sporządzając aneks do prognozy oddziaływania na środowisko i w niezbędnym zakresie powtarzając procedurę formalno prawną sporządzania dokumentu, a drugiej uwagi postanowił nie uwzględnić w przedkładanej Radzie Gminy do uchwalenia zmianie studium.
4. Podczas drugiego wyłożenia do publicznego wglądu projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Człuchów złożono jedno pismo zawierające uwagę do ustaleń projektu studium:

- 1) uwaga z dnia 25.04.2018r. (wpływ do Urzędu Gminy dnia 27.04.2018r.) złożona przez Gimnazjum Gminne w Rychnowach, dotycząca wprowadzenia do projektu studium obszaru zabudowy usługowej z przeznaczeniem pod bazę kulturalno - oświatową gminy: budowa ogólnodostępnych obiektów kulturalnych, obiektów o charakterze edukacyjnym, obiektów kultury fizycznej oraz obiektów sportu i rekreacji.
5. Wójt Gminy Człuchów rozstrzygnął złożoną uwagę i postanowił ją uwzględnić wprowadzając poprawki do projektu dokumentu, w wersji przedkładanej Radzie Gminy do uchwalenia.
6. Rada Gminy potwierdza stanowisko Wójta Gminy w sprawie rozstrzygnięcia uwag pozostawiając uwagę złożoną przez Piotra Kalinowskiego zam. w Charzykowach, dotyczącą wprowadzenia terenu zabudowy mieszkaniowej w miejscowości Nieżywieć, kosztem występującego w tym miejscu terenu potencjalnej eksploatacji surowców mineralnych i zagospodarowania produkcyjno-gospodarczego jako nieuwzględnioną.

Przewodniczący Rady Gminy

Elżbieta Santos